

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

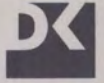
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

UZAK BİR MASAL



Türk
Edebiyatı
—
Roman



İREM UZUNHASANOĞLU

İrem Uzunhasanoğlu, İrem Uzunhasanoğlu 1983 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Amerikan Filolojisi okudu, Cambridge Üniversitesi'nde Uluslararası Öğretmenlik eğitimi aldı, New York Üniversitesi'nde Eğitim yüksek lisansını tamamladı. Işık Lisesi ve Robert Kolej'de İngiliz Edebiyatı dersleri, Acıbadem Üniversitesi ve Kapadokya Üniversitesi'nde Toplumsal Cinsiyet, Edebiyat Kuramları ve Amerikan Edebiyatı dersleri verdi.

Gitme, Gül Yanakların Solar (2015), 365, *Her Güne Bir Yazı* (2016), *Ufkun Öte Yanı* (2018), *Evvel Bahar* (2020) isimli kitapların sahibidir. Spencer Holst, Neil Mukherjee, Amitav Ghosh, Virginia Woolf, F. Scott Fitzgerald, John Berger ve William Shakespeare'in eserlerini Türkçeye çevirdi. Çevirmenliğin yanı sıra çeşitli edebiyat dergilerinde, gazetelerde yazılar kaleme almakta ve roman yazmaya devam etmektedir.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTABI

Evvel Bahar

UZAK BİR MASAL

Yazan: İrem Uzunhasanoğlu

Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2023 / ISBN '978-625-8215-88-5

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı Atmaca

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Uzak Bir Masal

İrem Uzunhasanoğlu



Sarp'a...

**ben senden ölürdüm
ve sen hayatımdın benim.
Furuğ Ferruhzad**

Rüya

Levent'in Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı'ndaki daire-sinden tökezleyerek çıktığım o gece, umut etmenin dünya üze-rindeki en büyük musibetlerden, kayıplardan ve acılardan daha habıs bir şey olduğunu anlamıştım. Başım dönüyordu, dengemi bulabilmek için apartmanın duvarına tutundum. Elim soğuk du-vara yaslı halde bir süre bekledim. Başımın dönmesi hafiflediğin-de kafamı kaldırıp Mesude Apartmanı'nın teras dairesine baktım. Levent aşağı doğru sarkmış beni seyrediyordu. Baktığımı görünce seslendi. Sesi Kirazkuşu Sokak'ın kaldırımlarında yankılandı ve pencereleri açık dairelerden içeri sızdı. O an önümde uzanan ka-ranlık ve dar sokaktan koşarak uzaklaşmakla, gerisingeri o teras dairesine çıkıp Levent'e sıkıca sarılmak arasında bocaladım. Ne yapacağımı bilmez bir haldeydim. Neden her şeye rağmen o eve dönmek istiyordum? Neden hep geri dönmenin peşindeydim? Aksine, Levent'ten çok uzaklara gitmem gerekmiyor muydu? Ba-ğarmaktan ses tellerimde tek bir notalık bile derman kalmamıştı, tüm sözcüklerimi yutmuştum, boğazımda bir yumru, kalbimde dev bir korla en iyi bildiğim şeyi yaptım ve kendimi bir çarkın dişlileri gibi hiç durmadan işleyen şehrin caddelerine atıp gece boyunca karanlıkları yararak yürüdüm.

Gidecek bir evim vardı, aradığımda beni teselli edecek arkadaş-larım ve kanepeye uzandığımda karnıma kafasını yaslayıp mırıl-da-yan şefkatli bir kedim. Bunların hiçbiri ne beni bir anafor gibi içine

eken bu bataklıktan kurtaracak ne de “gülümsediğinde gamzende çiçekler açıyor” dedikleri o mutlu günlerime d nd recekti. Levent bana gülmeyi unutturmuştı. Levent bana acı çekmeyi ezberletmişti. Şehrin ışıkları, bitimsiz egzoz dumanları ve bozacıların çatlayan sesleri arasında; sabırsız taksicilerin farları gözlerimi acıtırken, ben de kendime şu soruyu sordum, “*Evin neresi Neylan?*” Sıkıştığım bu çukurun içinde beni bir burgaç gibi döndüren, bir mengene gibi sıkan bu sorudan kurtulmayı istedikçe daha da dolandım. Kendimi kıstırdığım bu hislerden kurtuluşum olup olmayacağını düşündüm.  l m n  bekleyen bir hasta gibi titriyordum, yanaklarımın üzerinde süzülen damlalar yüzümde donuyor, rüzgâr yalayıp geçtikçe daha çok  ş t yordu. Bir elimi cebime sokmuş, içindeki telefonu sımsıkı kavramıştım, ikide bir çıkarıp acaba bir şey yazmış mıdır diye bakıyordum. *Sahi, senin evin neresi Neylan?*

Sabaha kadar açık restoranlardan birinin önünde durdum, kapisının hemen yanındaki ağta rengârenk dilek fenerleri asılıydı. Dileğim nedir diye düşündüm. İçerideki sarı sıcak ışık kaldırıma belli belirsiz gölgeler halinde düşüyor, aileleriyle ve sevdikleriyle oturan insanlar ellerindeki bardakları dudaklarına götürürken keyifle gülümsüyordu. Karşı kaldırımda gece yarısını mesken tutmuş bir kâğıt toplayıcısı ocuk soğuk taşın üzerinde oturmuş, bir yandan kulağındaki kulaklıktan bir şeyler dinlerken diğ r yandan kaçamak bakışlarla camın ardındaki insanları seyrediyordu. Restoran çıkışında bekleyen iek satıcısı elindeki buketi aniden bana uzattı. Kafamı önüme eğip yürümeye devam ettim, hızla uzaklaşırken bir fren sesi duydum. Siyah, büyük bir arabanın içindeki kaba saba adam camını açmış bana bağıryordu, “ n ne baksana!” Bense içime bağıryordum. Göğüs kafesime çarpıp yankılanıyordu i sesim. “Bırak gitsin, bırak gitsin, bırak gitsin...”

Yürüdükçe şehir b y y yordu, bense içinde ufacak kalıyordum. Dışarıda kalan son insanlar sıcak evlerine gitmek üzere sabırsızlanırken ben yürümeye ve caddelere sessizce haykırmaya devam

ettim. Onların aynı yorganın altına girip birbirlerini ısıtacaklarını düşündüm. *Sahi, senin yatağın neresi Neylan?*

O gece, o zemheride, bir yıllık atı misali amaçsızca dörtnala koş-tum, oysa bedenim ve ruhum abluka altındaydı. “Sadece kendini düşünen bencil ruhların arasında bir istiridyenin gizlediği narın bir inci tanesi gibisin” demişti bana tanıştığımız ilk günlerde. Ya sonra? Sonra ne olmuştu da gecenin o kör vaktinde sokaklarda ağlayan bitkin ve yılgın bir kadına dönüşmüştüm? Gözyaşıyla ıslanan umutlarımı her gece çamaşır ipinde kurutup, ertesi gün yeniden giyiyor ve ona koşuyordum. “Bu bir fasit daire, bu bir fasit daire, bu bir fasit daire...” diye tekrarlıyordum. *Sahi, senin kalbin nerede Neylan?*

Gözlerim kapanmaya başlayıp soğuk ciğerlerime kadar işle-dikten sonra kendimi ait hissetmediğim evime döndüm, sokak kapısını kilitledim, panjurları indirdim ve banyoya gittim. Her kavgamızın ardından yaptığım gibi yine aynada uzun uzun ken-dime baktım. Gözbebeklerimden içeri sızıp içimde dolandım. “Neden sana bunu yapmasına izin veriyorsun?” diye sordum, “Neden yürüyüp gidemiyorsun bu adamın hayatından?” İçimde-ki boşluk cevap vermedi. Cevap verecek takati yoktu, yorgundu. Ben de aynadaki kendime yüksek sesle şu soruyu sordum: “Daha dönecek gözyaşın kaldı mı?”

Bağımlılığımınla yüzleşmeye çalışırken gözüm yerde duran çan-tama takıldı. Levent, evden gitmeyeyim diye beni çekiştirirken çan-tanın kısa saplarından biri kopmuştu, içini açtım, kırık bir mermer parçası duruyordu. Aklıma sahneler düştü. Sahnelerden küçük kesitler, anlar... Korktum. Vücuduma bakmak istemedim. Karan-lık gecenin bir an önce bitmesi için uyumam gerekiyordu. Uyku, sorunları çözme de en azından gecenin ağırlığı altında devleşen acısını hafifletiyordu. Kalkıp kendimi ait hissetmediğim yatağa girdim. Buz gibiydi. Kedim mırıldanarak yanıma ilişti. “Git başım-dan” diyerek ittim, şaşkınlıkla tuhaf bir mırıltı çıkarıp ayakucuma

gitti ve arkasını dönüp oturdu. Mütereddit bir halde elime telefonumu aldım, acaba yaşadığımız onca şeyden sonra uyuyabilmiş miydi, acabalara yanıt bulamadan telefonu başucuma bıraktım ve uykulara daldım. Onu en çok uykularımda seviyordum.

Sabaha karşı kan ter içinde uyandım hatırlamadığım düşlerden. Ya zihnimin gevezeliğinden ya da rüyanın kalabalığından bir türlü rahat bir uykuya dalamamıştım, sanki hiç uyumamış gibiydim, gözlerimi tavana diktim, oda hâlâ zifiri karanlıktı, içeri yalnızca sokak lambasının cılız ışığı sızıyor ve dolabın üzerinde incecik bir şerit bırakıyordu. Yorganıma iyice sarılıp evin seslerini dinledim. Kedim de uyandığını anlamış, ayakucumdan kalkıp yanıma gelmiş, mırlamaya başlamıştı.

Hayatımda ne zaman bir şeyler yolunda gitmese annemi arar, onunla dertleşirdim. Olanı biteni anlatmasam da havadan sudan konuşmak iyi gelirdi. Bazen pişirdiği bir ekmeği anlatır, bazen de okuduğu bir kitaptan bahsederdi. Komşularının her zaman ilginç bir hikâyesi olurdu. Annemi gecenin bu kör vaktinde arayamazdım. Belki de bir uçak bileti alıp onu ziyarete gitmeliydim. Şehir değiştirmek, Levent'ten uzaklaşmak ve annemin dışıl bilgeliğine sarılmak iyi gelebilirdi. Hazır uykum kaçmışken uçak saatlerine bakmaya başladım.

Ezan okunuyordu, "Levent birazdan uyanır ve çalışmaya koyulur" diye geçirdim içimden. Nasıl olup da hâlâ onu düşünebildiğime hayret ettim. Parmaklarım uçak saatleri üzerinde kayıyordu. Acaba ona haber vermeden gidersem her şey daha da içinden çıkılmaz bir hal mi alırdı? Puantiye etekli kadın kimdi? Muhatabını aramak üzere zihnime üşüşen tüm soruları kovaladım ve akşam uçağında karar kıldım. "Hepi topu üç dört gece" dedim, "bu uzaklaşma iyi gelecek, yani aslında bu bir ayrılık değil! Yoksa bir ayrılığın başlangıcı mı? Her ayrılık bir son değildir, bazı ayrılıklar iki kişi arasındaki bağı kuvvetlendirmek için gelir, üzerine bastığın zemini sağlamlaştırır... Kim bilir belki biz de..."

Uzandığım yerde dalmıştım. Gözlerimi tekrar açtığımda gün doğmuştu. Perdenin katına bir demet sabah ışığı vuruyordu.

Gözümü odanın aydınlığına alıştırmaya çalışırken bir yandan da rüyamı düşünüyordum. Annem rüyalarımı hatırlayamadığımda “aynaya bak” derdi ama ben oldum olası tam aydınlanmamış loş evlerin loş aynalarından korkardım. Geceleri su içmeye kalktığımda yanlışıklıkla koridordaki aynaya bakacağım diye ödüm kopardı, kalbim küt küt atardı. Güneşin iyice yükselip perdenin diğer katına da vurmasını bekledim sessizce. Acaba aynı güneşin ışıkları Mesude Apartmanı’nın teras katından yeşil odaya doğru sızmış mıydı? Acaba bugün fakülteye uğrayacak mıydı? Karşılaşırsak yine hiçbir şey yokmuş gibi mi davranacaktım? Yine affeden ben mi olacaktım? Miadını doldurmayı bekleyen ilişkilerdeki gibi biz de hastalıklı bir hale bürünmüştük; ne ben onsuz yapabiliyordum ne de o bensiz. Yine üzülmemiş gibi yapacak, kil lekeleriyle kaplı ellerine bakacaktım, tırnaklarının kısılğına, kaşlarının kavis yaptığı, kirpiklerinin kıvrıldığı, saçlarının bittiği yere... Canım acımamış gibi sevmeye devam edecektim, çünkü birini çok sevmenin her zaman ödenmesi gereken bir bedeli vardı ve hayat her ne olursa olsun bu bedeli ödetmek için ısrarcıydı.

Nihayet gün ışıyıp ev iyice aydınlanınca aynaya bakabildim, nem kokan saçlarım bir gece evvel yediğim yağmurda tel tel olmuş, kabarmıştı, göz altlarım mosmordu, üzerimdekileri bir çırpıda çıkardım, çırlıçıplak kaldım ve nihayet kendime baktım. Dün gecedен kalma morluklarım vardı ve birkaç çizik. Acıyan yerlerim sadece aynada görünen yerlerim değildi. Daha derinimde bir yerler sızıyordu ve bunun merhemi yoktu.

O an hatırlamaya çalıştığım rüyamdan bir sahne gözümün önünde çaktı. “Bir dağın zirvesinde birikmiş bembeyaz karlar, bozkırın içinde yıkık dökük, virane bir yapı... Duvarları kırılmış, taş parçaları un ufak olmuş. Belli belirsiz bir ufuk çizgisi, hayal meyal bir vaha... Ben... Beyaz elbisem...

Ayaklarım çıplak... Taş ve çakıl parçaları... Kaldırıp bakıyorum, ayağımın altı kanıyor. Virane taş bina zümrüt yeşili ışık içinde, ona yürüyorum. Kanata kanata... Yürüdükçe küçülüyorum, bir cenine dönüşüyorum."

Hep aynı rüya! Hayatımın sıkıntılı dönemlerinde hep bu rüyayı görürdüm. Hatırlamanın verdiği korkuyla gücüm çekilmiş gibi hissettim, başım döndü, gözlerim karardı ve aniden yere yığıldım.

Benimle birlikte tüm morluklarım, çiziklerim, yara berelerim de yere yığıldı. Kendime geldiğimde telefonum çalıyordu. Annem, bana çocukken ninniler söyleyen kadın, beni her düştüğümde yerden kaldıran o güçlü kadın. Dersimin olduğu günler hep bu saatlerde arardı. Çocuğu okula giderken pencereye çıkıp arkasından dua okuyan bir anne gibi.

"Günaydın Neylan" diyordu, sesi öyle uzaktan geliyordu ki... Kulaklarım mı tıkalıydı, ağzım mı mühürlüydü? İyi misin, diyor-du. Kedin iyileşti mi? Kedim? Sahi kedim hastaydı, kusuyordu... "Geçti anne" dedim, "kedi iyileşti, merak etme."

"Ben de çok üzücü bir haber aldım" diyordu, bir yandan derin derin içini çekerken, "Hatice Hanım Teyzen ölmüş, haberini bu sabah duydum."

"Hatice Hanım Teyze kimdi anne?"

"Babanın savcı olarak atandığı, benim de ilk öğretmenlik yaptığım kasabada yaşarken en yakın dostumdu, sen onun eline doğmuş-tun, çok emeği var üzerinde, sabah albümleri karıştırdım, tek bir fotoğrafı bile yokmuş bende, duyunca çok üzüldüm."

Annem kendisinde hiç fotoğrafı olmayan, yüzünü hatırlamadığı bir kadın için üzülüyordu. Ben kendime üzülüyordum. Gözlerim yanıyordu. Bir gece önce Levent'in sinir krizi geçirip üzerime fırlattığı küçük mermer heykelciğin kırık parçası lavabonun yanında duruyordu. Tüm bedenim bir koro şarkısına riayet eder gibi aynı anda sızladı. Hafızam önüme dün gecedden bir sahne fırlattı.

"Aramızda bir şey yok, birlikte iş yapıyoruz" dediği kadın apar topar giyiniyordu, nar rengi bir şalı vardı, siyah beyaz puan-

tiye bir eteği, saçında bir tutam mor boya. Ne yaptığımı bilmez bir halde bulduğum bir bardak suya uzanmıştım, bardağın solüsyon olduğunu söylemiş ve beni kollarımdan sımsıkı tutmuştu.

“Ben sadece seni seviyorum Neylan.”

Puantiye etekli kadın sağa sola dağılmış eşyalarını toplamaya devam ediyordu. O kadından önce o evden çıkmak istedim. Kapıya yaklaştığımda çantamı omzumdan çekti ve gitmeyeyim diye bir çırpıda ters çevirdi. “Gidersen bir daha bu eve gelemezsin!” Ruj, cüzdan, telefon, defter, kalemler, evimin anahtarı... Evimin anahtarını alıp saklamıştı gidemeyeyim diye.

Senin dönemediğin ev gerçekte neresiydi Neylan?

“Kaç yaşındaydı Hatice Hanım Teyze, anne?” diye devam ettim bir gece öncenin uğursuz anılarından sıyrılarak.

“Seksen vardır. Allah taksiratını affetsin.”

Annem çok eskilerde kalmış bir kadının ardından dualar ederken ben de kulağımda telefonla mutfığa girdim, bardak dolabına uzandım, kapağı elimde kaldı, telefonu kulağımla omzum arasına kıştırıp dolap kapağını menteşelerinden içeri oturtarak takmaya uğraştım. Levent’le birlikte bu evde yaşarız ve yenilerini birlikte seçeriz umuduyla kırık dolapları tamir ettirmemiştım, kırıkla dö-küle her biri ayrı desen kalmış tabaklarımı yenilememiştim, sağa sola sallanıp gıcırdayan, ayağı kırık masayı değiştirmemiştım. Annem devam ediyordu anlatmaya:

“Uzun zamandır konuşmamıştık. Çocuklarının her biri bir yere dağılmış. Bir tek en büyük oğlu kalmış yanında. O da köyün meydanındaki kahveyi mi çalıştırıyormuş, neymiş...”

“Tam olarak neredeydi bu kasaba anne? Yani doğduğum yer?”

“Nergis kasabası. Bizim zamanımızda ulaşım zordu, iki tren değiştirip bir de minibüse biniyorduk... Sonra bizim buradaki gardan kalkan yeni bir sefer eklediler... Dur bakayım neydi seferin tam ismi... Sadıııık...” Babama seslenip sormuştu.

“Sen gidecek misin anne?”

“Nereye?”

“O kasabaya işte. Hatice Hanım Teyze’nin taziyesine.”

“Ay yok canım, ne işim var orada?”

“Sana da bir değişiklik olmaz mı hem? Hava alırsın.”

“Gerek yok” derken kestirip atmak istiyordu.

“Bir daha hiç gitmediniz mi babamla atandığınız o yere?”

“Neden gidelim? Lüzum yok ki.”

Yarasına basmışım gibi tuhaflaşmıştı annemin sesi. Benden ne zaman bir şeyler saklasa sesi titrerdi. Yine öyle oldu. Arkadan babamın bağırın sesini duydum: “Ne anlatıyorsun kıza? Aklını mı kaçırdın?”

“Eski öğrencilerin, arkadaşların yok mu orada anne?” dedim.

Babamın arkadan gelen sesi fısıltıya dönüşmüştü, el kol hareketi yaparak annemi susturmaya çalıştığını anlamıştım. Annem telefonu aniden kapatmaya yeltendi.

“Hadi kapatıyorum Neylan. Sen de işe geç kalma canım.”

Annem telefonu kapattığını sanmıştı. Ben de elimde kalan dolap kapağını takmaya uğraşırken telefonu omzumla başım arasına kısırdığım için hemen kapatma tuşuna basamadım. O anda uzaklardan babamın gürleyen sesiyle irkildim.

“Delirdin sen, delirdin sen Mahizar! Hiç söylenecek şey mi bu? Ya kız doğduğu yeri merak edip kalkıp oraya giderse? Ya giderse ne yaparız Mahizar?”

“Ağzımdan kaçtı işte, hadi yat sen, neden kalktın ayağa? Dinlenmen lazım!”

Şaşkınlıkla elimdeki dolap kapağını bir kenara bıraktım. Annemle babamın konuşmasını biraz daha dinlemek istedim ancak telefon bir tür panik haliyle kapatıldı. Ev yeniden sessizliğe büründü. Babam neden annemin aklını kaçırdığını düşünmüştü? Ya merak edip oraya gidersem ne olacaktı? Levent’ten dolayı bulaşmış zihnim iyice karman çorman olmuştu. Kucağımda kocaman bir kördüğümle kalakaldım.

Annemle babamın Doğu hizmeti için gidip bir buçuk sene ge-
çirdikleri kasabaya bir daha neden dönmemiş olduklarını düşün-
düm. Çocukluğumdan beri birlikte köylere, kasabalara, beldelere
onlarca seyahat yapmıştık. Kamplarda, misafirhanelerde, öğret-
men evlerinde ve motellerde konaklamıştık. Acaba neden doğdu-
ğum yere hiç gitmemiştik?

“İşte sen şu evde doğmuştun” diye anlatacakları bir hikâyeleri
olmalıydı. Bir yandan okula gitmek üzere giyinirken bir yandan
da aklım buna takılmıştı, acaba doğduğum ev duruyor muydu?
Doğduğum evi bulmanın nesi delilikti? Babamın cümlesi zihnim-
de dönüp duruyordu: “Ya giderse ne yaparsınız Mahizar?” Keşfet-
meye meraklı, hınzır bir çocuk gibi aniden fikrimi, yönümü, rota-
mı değiştirdim. Elimde bir uçak biletim vardı ve ben anne babamı
ziyarete değil, doğduğum kasabayı görmeye gidecektim. Her şe-
yin başladığı yere.

* * *

İnsanın kolu kanadı kırıkken, en hüznü anlarında verdi-
ği kararlar hep en doğru kararlardı, içgüdünün seni sürüklediği
yere gittiğinde ve kendini gökten inen mesajcı meleklerle teslim
ettiğinde hayatın rotası geri dönülmez bir şekilde değişiyor, sen
altüst oldum sanırken aslında düze çıkıyordun. O vakitler bunun
farkında değildim, sadece yeni bir şey keşfedecek olmanın taptaze
umuduna tutunmuştum. Ben hep umutlara tutunmuştum. Umut
etmek hem zehirim hem de panzehirimdi. Derdimi oradaki sula-
ra anlatacaktım. Derdimi oradaki göğün katlarına saklayacaktım.
Derdimi oradaki bulutlara bindirecektim. Doğduğum yere döne-
cek, mağarasına saklanan yaralı bir hayvan gibi, gecenin ürkütü-
cü karanlığından korunmaya çalışan bir gezgin gibi veyahut izini
kaybetmiş bir seyyah gibi sığınacaktım. Levent’ten uzaklaşacak,
kendi hikâyemle baş başa kalacaktım.

Her şeyin başladığı yere gitme fikrinin beni aniden dinçleştirip kendime getiren enerjisiyle o gün anlatacağım dersin notlarımı toparlayıp çantama yerleştirdim. Sahi hikâyem nerede başlamıştı? Neden daha önce merak etmemiştim bunu?

Bir gün kız arkadaşlarımın ısrarı üzerine ünlü bir astroloğa gitmiştim. Rasta saçlarından rengârenk bez parçaları sarkan, muska kolyeleri üst üste takmış, uzun ve mor tırnaklarıyla hepimizi ürküten bir görünüme sahip olan astrolog kadın bana yıldız haritamı çıkaracağını ama bunun için doğduğum yeri ve saati bilmesi gerektiğini söylemişti, ne var ki ben bu detayı bilmiyordum. Kimliğimde “Doğduğu Yer: Ankara” yazıyordu ama işin aslı öyle değildi. “Doğu’da bir kasabada doğmuşum ama hemen birkaç ay sonra Ankara’ya gelmişiz...” “Peki ya saat kaçta doğdun?” Hemen orada annemi arayıp “Anne ben kaçta doğdum?” diye sormuştum. Annem hatırlamadığını söylemişti. Kadim zamanlardan kalma bir kâhine benzeyen kadın bana “*Sen hangi göğün altında doğdun Neylan, hangi yıldızlara baktı annen başını kaldırıp? Bunu öğrendikten sonra yeniden gel*” demişti. Bir daha o kadına gitmedim. Çok sonraları anneme anlattığımda, “İnanma öyle şeylere, para tuzağı bunlar” demişti. Ben de nerede doğduğumu sorduklarında “Ankara” demeye devam ettim. Şimdiyse hem doğduğum kasabaya gitme hem de Levent’ten uzaklaşma fikrini mis kokulu bir buket çiçeği kucaklar gibi kucaklamıştım.

İçimdeki güç kıpırtısıyla fakülteye gitmek üzere evden çıktım. Dışarıda keskin bir soğuk vardı. Erbain mi, zemheri mi? Hangisi önce geliyordu, oldum olası karıştırırım. O gün şehre kar yağması bekleniyordu. Kardan önce kokusu ve sessizliği çökmüştü havaya. Suskun sokaklardan hızla geçerek metroya yürüdüm. Bir yandan kafamda o gün anlatacağım dersin ve vereceğim final projesinin planlamasını yapıyordum. *Final projeniz için natürmort çalışmanızı istiyorum. Paul Cezanne ne demiş: Bir elmayla Paris’i hayrete düşürecekmiş. Siz de beni hayrete düşürün. Biliyorsunuz, kendisi insanın nesney-*

le olan bağıını yeniden kurgulamakla kalmamış, yüzyıllardır resmedilen din temalı nesneleri de elma çizerek yıkmıştır... Şimdi siz de bir meyve seçin. Nar olsun, evet nar, işte bu kurguyu estetik bir biçimde sunma haline still life denir. Nar saçılmış, dağılmış olabilir, yanına bir salkım kara üzüm ya da tuz ya da püskülleri sarkan bir mısır... Bir natürmort tablo yapmak için önce nesneyi bir masanın, tezgâhın ya da mermerin üzerine koyun... Arka planın karmaşık olmadığına emin olun. Bir ışık kaynağı yerleştirin. Nesnenize tüm açılardan bakın. Duruş, gölgeleme, doku... Unutmayın! Nesneyi eşit olarak bölen ışık çizgileri çizin. Konturları koyulaştırın fakat çok koyu olmayacak ki iki boyutlu görünmesin. Nar, evet... Final projeniz bu!

Zihnim içine her şeyden katılmış ve sonunda bulamaca dönmüş bir yemek gibiydi. Fokur fokur kaynıyor, ne eklersem ekleyeyim iştah açıcı olmuyordu. Annem uzak bir kasabada yaşayan, yüzünü bile unuttuğu bir kadına üzülüyordu. Fotoğrafi olmayan Hatice Hanım Teyze'ye. Babam ya kalkıp oraya gidersem diye hayıflanıyordu. Benimse kalbim, yaprakları bir bir yolunan bir çiçek gibi acıyor; Levent'in hem ruhumun derinliklerinde hem de bedenimde açtığı morluklar sızım sızım sızıyordu ama tüm bunlara rağmen onun kokusunu özlüyordum. Neden içime söz geçiremiyordum bir türlü? "Belki de ben büyümüşümdür" diyerek olayı hafifletmeye çalışıyor, kendi kendime yeni teselliler arıyordum. Hafifletici sebepleri buldukça da tüm yollar Levent'e çıkıyordu. Bilinçaltım onu haklı çıkaracak sebepler ararken içimden gürül gürül ağlama hissi taşıyordu. Metro merdivenlerinden inerken tüm bedenimi doldurup taşan bu hissi bastırmaya çalışıyor ama bir türlü engel olamıyordum. Gözümünden inen yaşlar durgun bir göle vuran yağmur damlaları gibi pıt pıt dökülüyordu ve halka halka yayılıyordu etrafa. Zihnim bocaladıkça bedenim de sendeliyordu; dalgındım, insanlara çarpıyordum. İnsanlar bana dik dik bakıyorlardı. Ağladığımı görmüş olmalılar. İnşallah bir öğrencime denk gelmem diye hayıflanıyordum. Sabah enerjik uyanan

insanlar sinirimi bozuyordu. Reklam panoları, birlikte yürüyen çiftler, fakültedeki ofisimin penceresine gelen ve yapışık duran çiftte kumrular sinirimi bozuyordu. Kumruların bu sadakati bana sadece paramparça olmuş kulelerimi anımsatıyordu. *İzlenimcilik eserlerinden en az biri hakkında inceleme yazın. Monet'nin Nilüferler'i olabilir... Kısa, ince, belirgin fırça darbeleri, açık kompozisyon, süjelere hareketlilik katılır, görüş açısı, ışık...*

Levent o gün fakülteye gelmemiştir. Bütün gün bir sessizlik kulesi inşa ettim kendime. İyi ki akşam uçağına bilet almıştım, gidiyordum. Normalde şehir dışına çıkacağımı bölüm başkanına ya da dekana haber vermem gerekirdi ama bununla uğraşacak takatim ve onlara sunacak iyi bir yalanım da yoktu. Grip olduğumu, üç dört gün evimde hasta yattığımı söyleyecek, hafta sonunda dönecektim. En azından planım buydu. Tabii hayatın bana bambaşka oyunlar hazırladığını henüz bilmiyordum.

O gün tek bir dersim vardı, fazla vakit kaybetmeden hızla eve döndüm. Kendime ufak bir çanta hazırladım. Kedime mama vermesi ve göz kulak olması için evin anahtarını karşı komşuma bıraktım, "Lütfen sadece kutudaki mamadan ver, yoksa kusuyor, midesi yeni toparlandı" dedim. Komşum yirmili yaşlarında, reklam ajansında çalışan, enerjik bir kızdı ve en önemlisi kedi seviyordu. "Merak etme" dedi ve gülümsedi. Teşekkür ettim ve beni havaalanına götürmesi için bir taksi çağırdım.

Planım, Ankara'ya iner inmez annelere hiç görünmeden tren garına gitmek; fotoğrafı olmayan Hatice Hanım Teyze'nin öldüğü ve benim doğduğum kasabaya bir tren bileti almaktır. Öyle de oldu.

* * *

Uzak bir diyara yolculuk yaptığım o kış, kendi hikâyeme ne kadar da geç kaldığımı fark etmiştim. Kasabaya yaptığım yolculuğu, hikâyemin parçası olan o insanları unutmamak için tek tek

anlatacağım şimdi size ama kasabanın gerçek ismini vermeyeceğim. iek tarhlarının üzerinden esen yelin tüm kasabaya taşıdığı o mis kokudan mütevellit, Nergis kasabası olsun ismi. Bozkırların ardında, dört nehrin aktığı yerde, sarp dağların ve yedi tılsımlı gln ortasındaki Nergis kasabası. Sık karaağaların, akaağaların, ıhlamurların, meşelerin, glibrişimlerin ya da nar ağaçlarının yanı başındaki Nergis kasabası. Sadece nergis çiçeklerinin değil, akşamsefalarının, buhurumeryemlerin, yelkovan çiçeklerinin renklerini bahşettiği bir yerdı orası. Yerle göğün arasında sıkışmış bu kasaba gl ağaçlarının topraktan tüm tazeliğiyle fışkırdığı, tütün tarlalarının ve üzüm bağlarının ufka uzandığı bir diyardaydı. Belki de iri kayın ağaçlarının kuvvetli köklerini toprağa saldığı saklı bir ormanın içinde.

Nergis kasabası benim hayallerimde büyüttüğüm bir yer değildi, dönmek isteyip de dnemediğim bir yer de değildi; dahası ne oraya dair bir şey hatırlıyor ne de orada birini tanıyordum. Hep dönmek istediğim yerin hatıralarımda unuttuğum yer olduğunu oraya gidince anladım. Girift bir aşk hikyesiydi beni oraya götüren. Ben gerçek hikâyeme toslamadan önce yalnızca ve yalnızca zehirli bir aşktan kaçıyordum.

Rüyalar

Levent’le üç sene önce bir mayıs günü fakültenin sosyal etkinliklerinden birinde tanışmıştık, bahar esintileri yerini yavaş yavaş yaz rehavetine teslim etmek üzereydi. Rektörlüğün rengârenk çiçeklerle kaplı bahçesinde yazın gelişini selamlamak üzere toplanmıştık. Bu tür toplantılar oldum olası canımı sıkardı. Aynı konular etrafında pervane gibi dönen konuklar, atılan samimiyetsiz kahkahalar ve içlerindeki karanlığı başarıyla gizleyen sahte ışıltılı insanlar. Benim için kokteyllerin özeti buydu. Genellikle insanların sohbetlerine gülümseyerek eşlik eder, ürkekliğimi gülüşümün ardına saklardım. Gecenin sonuna doğru mutlaka birkaç kişi içkiyi kaçıırır, yaşanan tatsız ya da tuhaf muhabbetler ertesi gün fakültede fısıltıyla konuşulacak yeni sohbetler doğururdu.

Erguvanların etrafımızı sardığı temiz bir bahar akşamıydı, kutlamanın yapılacağı bahçeye erkenden gitmiştim, tanıdıklarımla selamlaşıp biraz lafladıktan sonra yeşil alanın en kenarına gidip Boğaz Köprüsü’nün hareketli ışıklarını seyretmeye başlamıştım. Köprü her dakika yeni bir renge bürünüyordu, ben de sıradaki rengi tahmin etmeye çalışıyordum. Ara sıra başımı göğe kaldırıp yıldızlara bakıyor, sonra yeniden köprünün yanıp sönen ışıklarına dönüyordum.

“Bu ışık oyunları sizce de çirkin değil mi?” diyen ses beni seyre daldığım renk cümbüşünden alıyordu. Karşımda orta yaşlarda, saçları hafif kırışmış, şık giyimli biri duruyordu. Onu hemen tanımıştım.

“Çirkin olduğunu düşünmüyorum, şehrin gece silüetini tamamlıyor” dedim.

“Yıldızların ışıltısını bastırıyor, oysa doğal ışık her zaman daha estetikdir.”

“Bazen aydınlık olması gereken yeri karartmak ya da karanlık olması gereken bir yeri aydınlatmak bir tür mesaj ya da başkaldırıdır, bunu en iyi siz bilirsiniz.”

“İyi bildiğimi nereden çıkardınız?”

“Çünkü bir heykeltıraşın bunu bileceğinden hiç kuşku yok.”

Heykeltıraş Levent Çetinoğlu kendisini tanıdığını öğrenince mest olmuş bir gülümsemeyle karşılık vermişti. Elini uzatırken “Ya siz?” diye sordu.

“Neylan. Öğretim görevlisiyim, sanat tarihi bölümünde ders veriyorum. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum Levent Bey.”

“Demek aynı binadayız ve hiç karşılaşmamışız, ne tuhaf” dedi. Aslında defalarca karşılaşmıştık. Levent Çetinoğlu her zaman yanında kalabalık bir grup sanat öğrencisiyle ya da Güzel Sanatlar Fakültesi’nin kendisi gibi popüler hocalarıyla etrafa karşı takındığı kayıtsız tavırla koridorda yürüyor olurdu. Hareketleri çevikti, hızlı hızlı yürür, hızlı hızlı konuşurdu, sanki hep bir yere yetişiyormuş ya da vakti kısıtlıymış gibi bir havası vardı. Takip ettiğim sanat dergilerinde eserleri hakkında yazılar çıkardı. O gece, onunla sohbet ederken bu yazıların başlıkları akmıştı gözümün önünden.

“Taşa can veren heykeltıraş.”

“Elinin sıcaklığıyla taşın soğuşunu alan sanatkâr.”

O gece bir daha diğer insanların arasına karışmadan Boğaz Köprüsü’nün “bence hiç de çirkin olmayan” renkli ışıklarını seyrederek uzun uzun sohbet etmiştik. Elimizdeki içkiler bittikçe gidip tazeliyor, sonra da kaldığı yerden kendini anlatmaya devam

ediyordu. Birkaç eseri aynı anda çalışıyordu. Bir yandan bir belediye heykel tasarlıyor, diğer yandan yurtdışında önemli bir yarışmaya hazırlanıyordu. Ayrıca yakın zamanda kafasında bir sergi fikri vardı.

Yaptığı işleri kendisiyle gurur duyarak, hafif böbürlenerek anlatıyordu. Tüm anlattıklarını dinledikten sonra sıra benim yaptığım işlere gelince biraz duraksadım. Anlatabileceğim pek fazla projem yoktu, bitirmek üzere olduğum bir doktora tezi, yayımlanmış birkaç makale ve fakültede verdiğim dersler, Neylan buydu.

Doktoramın ne üzerine olduğunu sordu. İzlenimci akım çalıştığımı söyleyince aklına gelen ilk ismi söyledi, “Monet mi yani?”

“Tabii herkesin aklına hemen o geliyor. Tezimin belkemiği değil, esasen...”

Tam çalıştığım konuyu anlatmaya başlayacaktım ki alaka göstermeden başka konuya sıçradı. Uzaktaki bir kadını işaret etti.

“Birgül’ü tanır mısın?”

Kendini uzun uzun anlatıp sonra karşısındakini dinleme zahmetine katlanmayan erkeklerden olduğuna kanaat getirdim, aniden canım sıkılmıştı. Birgül’ü tanıyorum anlamında kafamı salladım ve hemen ardından söze girdim.

“Ben izninizle eve gideyim artık.”

“Neden bu kadar erken? Daha yeni başlıyor gece. Biraz daha kal.”

“Sabah erkenden okulda olmam lazım, dersim var.”

“Aslına bakarsan benim de uyku saatim çoktan geldi, sabah beş gibi uyanıp çalışanlardanım.”

Levent Çetinoğlu misafirlikten ayrılmak istemeyen bir çocuk gibiydi. Ben veda etmekte ısrarcı olunca bu kez oturduğum semti sorup evime kadar eşlik etmek istedi. Teklifi için ona teşekkür edip evimin yakın olduğunu söyledim. Hafif esintili bahar akşamının tadını çıkararak rektörlüğün Arnavutköy sırtlarındaki sosyal tesisinden kendi evime kadar yürümek istiyordum. Çantamdan kot ceketimi çıkarıp üzerime giyerken onunla vedalaştım.

“Sizinle sohbet etmek zevkti Levent Bey, iyi geceler” dedim.

“O zevk bana ait, lütfen stüdyoma da gel Neylan, beklerim” dedi.

O mayıs gecesinden sonra bir daha Levent Çetinoğlu’nu görmedim, ta ki bir temmuz günü beni aynı zamanda atölye olarak kullandığı dairesine davet edene dek. Tek başıma çıktığım beş günlük kısa bir Ege tatilinden henüz dönmüştüm. O dönem yalnızdım ama kendimle barışık ve mutluydum. Hayatımdaki eksikleri dert etmediğim, sakin, durgun bir yaşamım vardı. Levent Çetinoğlu’nun hayatıma palas pandıras girebileceğini tahmin bile edemezdim. O, güzelliğiyle herkesi kendine hayran bırakan, ancak girdiği tarlayı talan eden eşsiz ama vahşi bir kuş gibiydi. Bilmiyordum.

Beni atölyesine davet ettiğinde heyecanla kabul ettim. Şık giyinmek, güzel görünmek için özenli bir elbise seçtim. Acaba nelerden bahsedeceğiz, hangi konular hakkında konuşacağız diye düşünürken, Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı’ndan içeri girdim. Asansörle en üst kata çıktım, Levent çoktan kapıyı aralamış beni bekliyordu. Çok uzun zamandır birbirimizi tanıyormuşuz gibi bana coşkuyla sarıldı ve içeri buyur etti.

Eşikten atlar atlamaz –şimdi düşününce hayatımın da eşiği olduğunu anlıyorum– gördüğüm manzara karşısında hayranlığım katlanarak artmıştı. Stüdyonun her yeri irili ufaklı heykellerle, mermer bloklarıyla, demir ve bronz malzemelerle kaplıydı. Neredeyse adım atacak yer yoktu. Bodur sütunlar, büstler ve yontulmayı bekleyen taş kütleleri evin dört bir yanında. Duvarlarda karakalem eskiz çalışmaları vardı. Kimi heykellerin üzeri örtülüydü. Raflarda kutular dolusu alçı, boya, çamur duruyordu. O zamanlar isimlerini tam olarak ayırt edemediğim için her birine “çekiç” dediğim boy boy, bir sürü alet edevatla dolup taşıyordu her yer. Bir sanatçının zihninin içine davet edilmişim ve kıvrımlı koridorlarında geziyordum. Etrafı incelemekten kendimi alıkoyamadım.

“Bu sıcakta içerde tıklıp kalmayalım diye kahvaltıyı terasa kurdum, hadi gel çıkalım” dedi Levent Çetinoğlu, elinde sıcak kahve demliğini taşıyordu. Terasa doğru ilerlerken sağlı sollu heykeller ve, sanat eserlerinin arasından geçiyordum. İçlerinde bildiklerim de vardı, ilk kez gördüklerim de. Kafamı hangi yöne çevireceğimi bilmiyor ama gördüklerimi unutmamak için hepsini zihnime kaydetmek istiyordum. Ben iştahla etrafıma bakınırken Levent de aynı iştahla işlerini anlatıyordu.

“Bunlar *Düşmüş Melek* serimden, bir sanat oteli için tasarladım, sadece kanat çalışıyorum.”

İrili ufaklı onlarca melek kanadına uzun uzun baktıktan sonra kafamı diğer tarafa çevirdim. Deforme olmuş, ucube insan figürleri, kolsuz, bacaksız, kulaksız onlarca figür.

“Peki bunlar?”

“Kendi şahsi sergim için hazırlıyorum. Amacım estetik algıyı biraz olsun yıkabilmek. Kadın ve erkek bedenleri her zaman orantılı ve mükemmel olmak zorunda değil.”

“Neden hiçbirinin kolu yok?”

“Çünkü her insan biraz kusurlu, biraz eksiktir.”

Ardından bir sehpayı işaret etti, üzerinde ufak tefek bronz heykeller vardı.

“Şu çalışmamın ismi *Bekleyiş*, vücut orantısızlığı burada da var, şuradaki dışbükey biçimli bronz heykelin ismi *Boşluk*... Bunların isimleri de *Adanmış*, *Sıfır*, *Başkaldırı* ... Merkezden dışa doğru hareket isteyen güç ve bu gücü engelleyen yüzey arasında kalmışlar.”

Bir sanat galerisi gezer gibi gezdim Levent Çetinoğlu’nun evini. Bugüne kadar sergilerinde ya da fakültenin koridorlarında gördüklerimden çok daha farklı eserler vardı. “Acaba bunları neden saklamış? Neden günışığına çıkarmamış?” dedim kendi kendime.

Nihayet terasa çıktığımızda bir açık hava sanat müzesine düşmüş gibiydim. Gül sarmaşıkların sardığı kocaman bir kemerin altından geçer geçmez beni yepyeni sanat eserleri karşı-

ladı. Kendi elleriyle yaptığı kısa sütunlar vardı. Saksılıklardan rengârenk çiçekler sarkıyordu. Terası güneşten korumak için ahşap bir kameriye kurmuştu. Kameriyenin tepesini narçiçeği rengi bir perde örtüyordu ve payandalarında mumluklar asılıydı. Terasın diğer ucunda heykel çalışmaları için kullandığı uzun bir masa duruyordu. Orada da envai çeşit heykel, hayvan figürleri, saksılar, rüzgârgülleri vardı. O gün hiç esinti olmadığı için rüzgâr gülleri sessizdi. Üzerimizden martılar geçtikçe kucağımıza tek tük beyaz tüylerini bırakıyordu.

Daha sonraları unutmak için epeyce çaba sarf edeceğimi henüz bilmediğim Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı'nın terasında bir kum saati gibi ağır ağır aktım. Zihnim şehrin arduvaz, yeşil ve kiremit rengi çatıları üzerine serildi ve yıllarca orada kaldı.

Şehri tepeden seyrettiğimiz o boğucu yaz günü Levent Çetinoğlu'nun soğuk taşlarına, hayal gücüne, zarafetine ve kumsuzluğuna hapsolmuştum. Beni her gördüğünde tutkuyla sarılmasına, üzerinde iş önlüğü ve elinde kahve termosuyla "Hadi terasa çıkalım" deyişine prangayla bağlanmışım. Mermeri yontarak yüz ifadesi katmasına, sıradan bir alüminyum şekillendirerek bir toplumsal eleştiriye dönüştürmesine, sert bir çeliği bükerek can vermesine... Tutkuyla bağlanmışım.

Fakültenin koridorlarında yürürken öğrenci gruplarını peşi sıra sürükleyen, sanatını bir başkaldırı gibi icra eden, anne rahminde oluşan bir bebek gibi yapıtlar inşa eden bu adama âşık olmaktan başka şansım yoktu.

Çok sonraları en unutulmaz hatıralarım en unutulması gereken, en çok dönmek istediğim o ev de hiç dönemeyeceğim yere dönüşecekti. Oysa ev kendisine döneni kabul etmez miydi? Yoksa ev sadece hayallerde kendisine dönülen miydi?

O ev...

Zakkumları, akşamsefalarını, begonvilleri, buhurumeryemleri parmak uçlarımla sevdiğim evdi...

O ev...

Bulutları en yakından gördüğüm evdi.

Mahzenim, sığınağım, evrenim, kozmosum...

Yol

Gidiyordum. Bir trenin içinde. Anneme, onun şehrine geldiğimi bile söylemedim. Levent'e, onun şehriden gittiğimi de haber vermedim. Uçaktan iner inmez beni şehrin tren garına götürecek bir otobüse bindim. İnsanı yutacakmış gibi görünen devasa gara vardım. Annemin ismini söylediği kasabaya giden trene bir bilet aldım. Fotoğraflı olmayan, yüzü unutulmuş Hatice Hanım Teyze'nin öldüğü, benimse otuz beş sene önce doğduğum kasabaya. Trenin kalkmasına henüz vakit vardı. Annemi görme isteğiyle yanıp tutuşsam da kendime engel oldum. Eğer burada olduğumu söylersem beni illaki görmek isteyecek, yemek yedirmeden bırakmayacak, meraklanacak, neden gittiğimi soracak, çeşitli endişelere kapılacak, sıhhatimi düşünecek, kafasında onlarca kurguyla asla yakamı bırakmayacaktı. Ona göre ben kendime bakamıyor, düzgün yemek yemiyor, bu yüzden gittikçe zayıflıyordum. Anne sıcaklığına sığınmak istemenin de ödenmesi gereken bedelleri vardı. O yüzden de insanın minik bir nokta gibi kaldığı heybetli garda iki saatimi rahatsız bir bankın üzerinde geçirdim. Trenim gelince içimdeki kıpırtılara mani olamadan, herkesten ve her şeyden uzaklaşmanın verdiği huzurla bindim ve cam kenarı koltuğuma oturdum.

Tren yolculukları. Büyülü bir dünyaya yol alıyormuşum hissi. Yolda olmak. Bilinmeyene ilerlemek. Zamanları büküp mekânları birbirine katlamak. Ancak yolun sonuna vardığında kendini bula-

cağına inanmak. Yolun sonunun neresi olduğunu bilmemek. Ama inanmak, inanmak... Yeni yollara inanmak. Gitmeye inanmak. Varış yerinde bulacağın cevaplara inanmak. Hafızamı kaybetmiş gibiydim. Yeniden bulmak için gitmem gerekiyordu. Uzaklaşmak. Uzaklaşırken unutmak, unutturken uzaklaşmak. Gördüklerini daha önce bildikleriyle kıyaslamamak. Her şeyi yeniden keşfetmek. Her şeyi yeniden öğrenmek. Yapabilirsin Neylan.

Cama alnımı yasladım, soğuktu, kaloriferi açtım, tren hızlandı, *tıkır tıkır, tıkır tıkır*, manzaralar hızla akıp geçiyordu. Yarı uyur yarı uyanık bir halde seyrettim... Ayrılık sahneleri, kavuşma sahneleri. Birileri sevdiğinden ayrılırken diğerlerinin sevdiğine kavuşması ne adaletsiz. Şehirden çıktık. Bozkırlar, otlaklar, taş evler, tuğla evler, çatısız evler, derme çatma evler, uzaklarda otlayan koyunlar. Mutlu insanlar. Mutsuz insanlar. Mutlu ve mutsuz insanların üzerlerine kapanan çatılar. Mutlu ve mutsuz insanların üzerine kapanan çatılardan tüten dumanlar. Trene el sallayan çocuklar. Trene el sallayan çoban çocuklar. Yeni istasyonlar. İstasyonda bekleyen yeni yolcular. Manzaralar akıyor, manzaralar ışık oyunları ile akıyor. Manzaralar bir görünüp bir kayboluyor. Bacalardan tüten duman artıyor, minareler, sarı tarlalar, tüneller, tüneller, daha uzun tüneller. *Tıkır tıkır tıkır tıkır...*

Gün çoktan battı, sabahı bekledim o trenin içinde. Alacakaranlık çöktü. Göğün renkleri kayboldu. Gölge oyunları başladı. Camda kendi yansımam. Gözümü kırpmadan kendimi seyrettim. Kendimi, gözümü kırpmadan. Acı çeken bir kadını seyretmek. Acı çeken kendini seyretmek. Kendine üzülme, kendine çok üzülme. Kendine merhem olamamak. Yanı başımdaki kalorifer peteğine yaslandım, ısınmış. "Yemekli vagonda servis başlamıştır" anonsu. *Tıkır tıkır tıkır tıkır* sesine karıştı anons. Karanlık gecenin ışıkları her yere çöktü. Ben kendimi seyrettim. Sabaha kadar. Tuhaf. Gece çöktü mü loş evlerin aynalarına bakamayan ben, bir trende kendimi seyrettim uzun uzun. Peki ne gördüm?

Karnımda bir bıçak saplı. Bıçağı ben saplamadım. Bıçağı ilk kim sapladı? Bıçağı saplayan çıkarmaz hiçbir zaman. Onu çıkarmak yine bana kaldı. Çıkarmaya çalışırken sapını kırdım. İçimde kaldı keskin yeri. Elimde bir bıçak sapı. Kan akıyor, kan duruyor, kan akıyor, kan duruyor. Seyretmeye devam ediyorum. Zihnim uçurumun kıyısında, “at kendini” desem atacak. Demiyorum. Zihnime sahip çıkıyorum. 1365 kilometreymiş raylar. Trenin bir ritmi var. Ritim müziğe karışıyor, müzik ritme. Hikâyeler taşıyor tren. Her koltukta bir hikâye var. Veda var, kavuşma var. Hasret var. Gitmek var. *Tıkır tıkır, tıkır tıkır.*

Yavaşlayıp durduk. Yeni istasyon. Yeni yolcular. Yeni yolcu yeni hikâye demek. Yeni bavullar. Gar ışııl ışııl. Trene binen yolcuları seyrettim. Nefeslerinden buhar çıkıyordu. Dışarısı soğuk. Tren sıcak.

Düdükler, düdükler, düdükler...

5473 metreymiş tünel. Karanlıktan korkarım sandım. Işıklar yandı bir bir. Bağlama sesi geliyordu vagonlardan birinden, tren sesine karıştı insan sesi. Trenin yoluna karıştı insan hikâyesi. Ben yol aldım. Nereye? Bilmiyordum.

Tüneller, tüneller, tüneller.

Vakitler geçti. Bozkır bitti. Bozkır beyaza büründü. Dışarısı sıfırın altı, içerisi sıcak. Kar, buz, don... Kuğu gibi tren. Kıvrılarak giden bir yılan gibi. Demir yığınlarından geçtik. Demir istiflerinden. Demir direklerden. Demir köprülerden. Taşlardan geçtik. Taş köprülerden. Barajlar seyrettim.

Köprüler, köprüler, köprüler.

Karanlık kırıldı. Yansımam hâlâ alacakaranlık camda.

Çaylar, dereler, akarsular geçtik. Renkleri gri. Renkleri mavi değil. Renkleri neden mavi değil? Dağları yarıdık, içlerinden geçtik. Zaman tüneline gibiydim. Dağın içinden çıktıktan sonra farklıydım. Farklı olan neydi? Gün ışıyacak. Güneş dağların ardından sızabiliyor yeryüzüne. Güneş ısrarcı. İllaki doğacak. Birazdan pencereden içeri de vuracak, bekliyorum.

Eve mi gidiyorum? Evden mi dönüyorum?

Fırat Nehri ise o eğer, birleştirdi geçmişimle geleceğimi. An'a getirip emanet etti beni.

Kayalıklar, kayalıklar, kayalıklar.

Uyumuşum.

Bozkırın içinde yıkık dökük, virane bir yapı... Duvarları kırılmış, taş parçaları un ufak olmuş. Belli belirsiz bir ufuk çizgisi, hayal meyal bir vaha... Ben... Beyaz elbisem... Ayaklarım çıplak... Taş ve çakıl parçaları... Kaldırıp bakıyorum, ayağımın altı kanıyor. Virane taş bina zümrüt yeşili ışık içinde, ona yürüyorum. Kanata kanata... Yürüdükçe küçülüyorum, bir cenine dönüşüyorum.

Aynı rüya. Hep aynı rüya. İlk kez daha da belirgin. O kadar keskin ki ayaklarıma baktım. O kesikleri aradım.

Kapım tıklatıldı.

Çay dağıtan çocuğun bileğinde bir tespih. Haklı. Sabır lazım. Sabır, sabır, sabır.

Tepelerden geçtik. Bayraklı tepelerden. *Zirveler, zirveler, zirveler.*

Yeni istasyonlara vardık. Yeni varış noktaları. Çantamdan bir kitap çıkardım. Zaten bir kitap almışım yanıma.

Bir cevap arıyordum. Cevabı kitapta mı arıyordum? Cevabı yollarda mı arıyordum? Kitabın arasına sıkıştırdığım zarfta belki de cevaplarım. O zarfın içinde Levent var. Gittiğimiz tiyatroların biletleri, bindiğimiz uçakların biniş kartları, sergilerin, bienallerin, galerilerin broşürleri... Hepsini saklıyorum. Unutmamayım diye yanıma almıştım.

Yolculuğun sonuna doğru tipi bastırdı. Kısa sürdü.

Kar beyazı, beyaz körlüğü. Bakamıyorum beyaza.

Bir ara kalktım ve tespihini bileğine geçirmiş çocuktan bir bardak çay aldım. Plastik bardağın içinde yüzen çay parçacıklarını görünce hevesim kaçtı. Levent'i özledim. Gözyaşlarımı değil. Açtığı yaraları değil. Sinir nöbetlerini değil. Penceresine gelen kuzgunu. Martıyı. Limon çiçeklerini. Güzel sözlerini. Nisan ayında

şehrin dört bir yerinden fışkıran morsalkımlardan kaydattığım reçeli yerken “Senin ellerinde her şey daha da güzelleşiyor” deyişini. “Yaz gelsin, mavilere gidelim, tatile çıkalım” derken sarılmasını...

Canını en çok yakanı sevmek. Sevmek ama bunun bedelini de ödemek.

Bedeli ödenmiş hikâyeler yaşamak. Unutamıyordum. Unutamıyordum. U-nu-ta-mı-yor-dum.

İneceğim istasyona bir durak kalmıştı. Durduk. Büyük bir tren garı. Tren garının büyük saati. İnen yolcular, binen yolcular. Tren bir saatliğine durdu. İnsanlar yemek için dışarı çıktı. İçeride kaldım. Yandaki rayın üzerinde bir yük vagonu duruyordu. Çatısında beyaz kar. Bir kuş tünemiş. Üzerinde beyaz spreyle yazılar. Bilmediğim bir dil. Kullanılmayan bir yük treni. Atıl. Dışarıdan gelen oryantal müzik sesleri, hamallar, yolcular. Tren giderken bir görünüp bir kaybolan ve hayatın kendisi gibi akış içinde olan manzara, yerini sabit bir manzaraya bırakınca ben de ilgimi kaybettim. Çantamdan bir kâğıt çıkardım ve Levent’e bir mektup yazmaya başladım. “Sevgilim” yazdım, üzerini çizdim. “Levent” yazdım, üzerini çizmedim. Trenden inmeme birkaç saat kala yazdım, yazdım yazdım. Mektubu katladım, çantama koydum.

Mola bitince tren son kez hareket etti. Bir sonraki durakta inecektim. Düşümde sadece Levent’ten uzağa gitmek vardı. Eğer bir gün Levent’ten ayrılırsam bir uzvu kopmuş yaralı bir hayvan gibi kalacağımı düşünürdüm hep. Ama hayat ayrılıklardan, bitişlerden ve yaralı sonlardan ibaretti. Herkes en nihayetinde gidiyordu. Bunu henüz bilmiyordum. Ya bilmeyecek kadar naiftim ya da inanmak istemiyordum. Belki de her ikisi.

O taşra kasabasının beni iyileştireceğine inanıyordum. Belki yeniden kavuşurduk.

Sonra.

Kavuşmadık.

Ama durun, bu çoğul zamanların hikâyesi. Ben tekil zamanlı bir trendeydim. Fotoğraflı olmayan Hatice Hanım Teyze'nin yaşadığı kasabaya doğru... Hikâyeme doğru. Trendeydim.

Tıkır tıkır, tıkır tıkır.

Trenin ritmi de yavaşladı. Uzakta bir kasaba. Duman tüten bacalar.

Dumanlar, dumanlar, dumanlar.

Kerpiç, taş, tuğla, minare, bozkır. Etrafında dağlar.

Sarı, sarı, sarı.

Tren durdu. İndim.

Yollar

Bileğın, diyorum
Sol bileğın
Yüzüme sürerdin
Vedalaşırdık
Damarın damarıma
Bana bıraktığın buydu.
Gülten Akın

O yazın neredeyse her gününü Levent'in şehre yukarıdan bakan stüdyosunda birlikte geçirmiştik. Levent henüz gün doğmadan uyanıyor, sergisinin en çok ilgi toplayacağını düşündüğü, neredeyse bir lahit büyüklüğündeki *Sesini Duyamıyorum* isimli heykeli üzerine çalışıyordu. Kuşluk vakti mola veriyor ve kahvaltısına eşlik etmem için kapıyı çalmamı bekliyordu. O kapıdan içeri her girdiğimde mutlaka taze demlenmiş kahve kokusu ve sıcacık gülümseyen bir adam karşılardı beni.

"Hadi Neylan, fincanlarımızı alıp terasa çıkalım."

Levent'i tanıdığım o kısacık zaman diliminde, belki de hayatımda hiç olmadığım kadar mutlu hissetmiştim. İstanbul en boğucu ve nemli yazlarından birini yaşıyordu, bizse şehri esir alan tüm o bunaltıdan uzakta, Mesude Apartmanı'nın göğün hemen altındaki çatı katında tablolar ve heykellerden konuşarak üzerimizdeki rehaveti atıyor, birbirimize daha da sıkı bağlanıyorduk. Etrafımız limon ağaçları, gül sarmaşıkları, zakkumlar, yaseminler ve bulutlarla çevriliyken dilediğimizce gülüşüp sohbet ediyor, obur kargaları ve martıları besliyorduk. Canımız sıkılınca da içeri geçip yan yana uzanıyor, uykuyla uyanıklık arasında bir yerlerde kendi kurduğumuz rüyamızı yaşıyorduk.

Açık pencereden içeriye sadece hafif yaz esintisi dolardı. Stüdyo çok yüksekte olduğu için ne sokak satıcılarının sesi ne de sabırsız sürücülerin araba kornaları bizi rahatsız ediyordu. Levent uza-nırken genellikle kolunu kaldırıp koltuk altına kafamı yaslamamı ister, ben ona sokulunca da gözlerini kapatıp uyuklardı. Bu huzur dolu anlarda hayatla tüm bağımı koparıp anın tadını çıkarmaya çabalardım, fakat tuhaf bir his buna mani olurdu. Birkaç saat içinde bu anın biteceğini düşündükçe vakitlerle savaşa girerdim “Ne olur bitmesin, ne olur bitmesin.” Bir yanımda mutlu bir yanımda mutsuz olurdu. Mutlu olan, bedenimin Levent’e değen sol yanıydı.

Levent’in göğsüne kafamı yasladığım ve onun nefes alışveriş ritmine kendi nefesimi uydurduğum zamanlar “işte” derdim, “evim burası.” Duygularım bahar tomurcukları gibi patlar, çiçeklenir ve dört bir yanıma saran heykellerin etrafını çevrelerdi. Levent uyurken soğuk bir hal alan yüzüyle, lahdinde kaskatı uzanan bir mummyya benzerdi. Ben genellikle uyumaz, onun yüz hatlarını incelerdim. Gözkapaklarının altında ısıtılar olduğunu bildiğim bu adamın, gözünü kapattığı anda donuk bir ifadeye bürünmesine hayretle bakardım. Gözkapakları bir kuşun kanadı gibi titreşirken uzun ve kıvrık kirpikleri de onlarla birlikte hareket ederdi. Göz altlarında morluklar ve kırışıklıklar vardı. Yanaklarından başlayıp boynuna kadar uzanan sakalları siyah, beyaz ve gri renkleriyle alacalı ve hırçın dalgaları andırıyordu. Yanaklarında pürüzler, lekeler göze çarparken, kaşının hemen üzerindeki çıkıntısı alınına ve oradan da gür saçlarına uzanıyordu. Dudakları susuz kalmış bir dere yatağı gibi kuru, solgundu, çatlaklarını okşardım işaretparmağımı usulca dokundurarak. Onu seyretmek hep çok güzeldi.

Vakit öğleden sonra olduğunda Levent gözlerini Mesude Apartmanı’nın en üst katındaki dairesinin yeşil duvarlarına açar, yüzüme bir öpücük kondurduktan sonra yanımdan kalkar ve o gün ne işi varsa hazırlanmaya başlardı. Mutlaka bir toplantısı, gideceği önemli bir yemek ya da eve gelecek birileri olurdu. Stüdyo-

sunu çekim için kullanmak isteyen dekorasyon ve sanat dergileri, sergisini kataloglamak isteyen fotoğrafçılar, yayınevi editörleri, sanat eleştirmenleri, ressamlar ve ona modellik eden mankenlerle dolup taşardı stüdyosu. Kuşluk vakitleri benimdi, diğer vakitler ötekilerin. Levent bölünmüş hayatlar yaşayan bir adamdı ve ben kendime ait vakitlerde ondan çok fazla şey öğrenmiştim.

Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğrenciyken heykelin tarihi üzerine aldığımız dersleri yavan ve tatsız bulur, taşla oyulan eserlerin durağan olduğunu düşünürdüm. Benim için yaşayan sanat, resimdi. Avrupa'daki büyük müzeleri ziyaret ettiğimde girişteki heykel salonlarını çabucak geçer, nefesimi kesen tabloların önündeyse saatlerce eskiz çizerdim. Soğuk bir taşla soluk alıyormuş hissi verilebileceğini okuldan ya da müzelerden değil, o yaz Levent'ten öğrenmiş, unutmaya yüz tuttuğum bir alanı onunla birlikte yeniden hatırlamıştım.

"Nedir senin mermerini bu kadar canlı kılan?" diye sormuş-tum bir gün kahve içerken.

"Onunla diyalog kurmak."

"Nasıl yani?"

"İletişim kuruyorum, onunla konuşuyorum, taşı öpüyorum, bir atın yelesini okşar gibi okşuyorum. Ocaktan çıkmış bir taş dönüşmeye hazırdır, ben de onunla değişip dönüşüyorum. İçinden çıkan çatlağa ya da siyah lekeye saygı duyarım, anlatacaklarını dinlerim."

"Yani bir nevi taştan izin alıyorsun, öyle mi?"

"Taş binlerce yıl önce vardı, binlerce yıl sonra da var olmaya devam edecek. Dünyanın oluşumundan beri biriktirdiği kolektif bir hafızası var, hatıraları var, 'önce dur ve beni dinle' der, 'sonra yontarsın'. Sen dinledikçe can bulur."

"Taşın dilini bilmek mi? Onu canlı kılan bu mu yani?"

"Sadece bu değil tabii. Işıltılar, gölge oyunları, kavisler, kolların bacakların yönü... Bunların hepsi durağan bir nesnede devinim yaratmak için..."

“Senin heykellerinde hisleri görüyorum. Acıyı, kederi, sevinci...”

“Sadece yüz ifadesiyle değil, farklı şekillerde de hissi aktarmayı seviyorum.”

“Mesela?”

“Mesela ürperme, zonklama, titreme gibi hisler. Bernini’nin *Apollo ve Daphne* heykelini gözünün önüne getir, Apollo’nun uçuşan kıvrıkcık saçı ve Daphne’nin elindeki dantel gibi yapraklar, sırttan inen bir ter damlası...”

“*Persephone’nin Kaçırılışı* da öyle...”

“Bravo. Hades elini kızın bacağının etine geçirmiştir. Ne kursuz kavisler... Sanki taş değil de gerçekten et! Seviyor mu, kaçırıyor mu, tecavüz mü ediyor... Tüm hikâye bu detaylarda yatar. Heykeltıraşın marifeti de bu hissi ya da hikâyeyi taşa işlemek.”

“Nedense heykelle hiç barışamamıştım. Ta ki seninle tanışana kadar.”

“Sen Rönesans tablolarını mı seviyorsun?”

“Az önce anlattığın hisleri, gölgenin, renklerin ve ışığın kullanımıyla veren her tabloyu seviyorum. Ama ne yazık ki günümüzde bu algı değişti. Tabiatla insan birbirini tamamlarken sonra birden bağ koptu. Ve her şey çağdaş sanata dönüştü.”

“Katılıyorum Neylan. İnsan tabiattan uzaklaşırsa kendi özünden de uzaklaşır, çünkü senin de dediğin gibi tabiat ve insan birbirini tamamlıyor.”

“O yüzden mi bu kadar ağaç ve çiçekle yaşıyorsun burada?”

“Elbette. Doğayı incelemek derinleşmeme yardımcı oluyor. Bu apartman bloklarında yaşarken doğaya karışma imkânı yok. Mesela şu derin saksıdaki limon ağacına bak, ne görüyorsun?”

“Limon çiçeklerinin güzelliğini.”

“Daha derine in. Gövdesi toprak üzerinde yükselirken derindeki köklerini düşün, toprak kökü örter ama orada olduğunu bilirsin. Burada gördüğün her bir yaprak bana ilham veriyor.”

Levent bunu söyledikten sonra ayağa kalktı ve içeri girdi. Ben de bir seraya çevirdiği işliğini inceledim uzun uzun. Yere düşmüş, hafif kurumaya yüz tutmuş iki gonca gördüm, eğilip elbisemin cebine attım. O goncalar çok sonraları bana Levent'ten kalan hatıralar olacaktı. Bana karanlık yüzünü gösterdiği zamanlarda bu sohbetlerimize tutunarak hayatta kalmaya çalışacaktım. Sanatı bu kadar güzelse içi de güzel olmalıydı, taşı eliyle canlandıran birisi nasıl kötü olabilirdi ki? Oysa Levent ara sıra kendi hakkında ipuçları verirdi, ancak ona olan bağlılığım bunları anlamama mani olurdu.

Bir keresinde “Çok çabuk güveniyorşun herkese” demişti, “Şunu unutma! Bazen insanlar bize sadece görmemiz gerektiği kadarını gösterirler. İnsanın esas mahareti de budur. Sanat bir duygunun özünü saklamaz, örtmez ama insan öyle değildir. İnsan kabahatini ve karanlığını örten, saklayandır.”

“Yani bana kendini tam göstermediğini mi söylemek istiyorsun?”

“İçimde iki insan var Neylan. Biri mükemmel kesimler, kusursuz figürler, estetik algılar oluşturmak; diğeri ise ideali yıkmak, orantısız bedenler yaratmak, kötü olanı konu edinmek ve sevil-meyeni anlatmak istiyor.”

“Bu çok normal değil mi, sen bir sanatçısın” demiştim ama kafam allak bullak olmuştu. Onun kusursuzluğunun altındaki çirkinliği aradım. Bulamayınca söylediklerinin bir sanatçının hezeyanları olduğuna kendimi inandırdım. İçimdeki huzursuzluğu bastırdım. Acaba gerçekten bana göstermediği bir yüzü mü vardı? Bunu kendinden uzaklaştırmak için mi söylemişti? Ona güven-mekle hata ettiğimi ima ediyor, bana hiç göstermediği bir yönü olduğundan bahsediyordu. Bunları o vakitler anlamama imkân yoktu, sadece huzursuz bir hissin esiri olmuştum. Ertesi gün bir bahane uydurup ona gitmedim.

Evde kaldığım gün hayat öyle anlamsız gelmişti ki, kendimi oyalamak için sokağa çıkıp vakit öldürmeye çalıştım. Sevdiğim bir

arkadaşım ile buluşup bir kafede kahve içerken havadan sudan şeylerden bahsetmiş, son moda kıyafetlerin olduğu vitrinlere bakmış ve magazin haberlerinden konuşmuştuk. İçimdeki boşluğu hiçbir şey doldurmuyordu. Levent'in yanına gitmek istiyor, onun yanında olmayı özlüyordum. Onun heykellerle, sanatla dolu stüdyosu anlam doluydu, benimkiyse boş ve sessizdi. Diğer yandan da kendiyle ilgili söylediklerini tüm gün kafamda çevirip durmuştum. Levent'le kurduğum güven ilişkisinde hata mı ediyordum? Neden bu kadar çabuk bağlanmışım ki sanki? Yanında huzur bulduğum insan yanlış kişi olabilir miydi? Bu düşüncelerimi savuşturdum ve o günlük kendi hayatıma odaklanmaya karar verdim.

Eve dönerken bir kitapçıya uğradım, biraz bakındıktan sonra kendimi sanat kitapları rafının önünde buldum. Heykel üzerine bulduğum ilk kitabı alıp yürüyerek evime döndüm. Kendime bir kahve yapıp balkona çıktım, tek bir yaprağın bile kımıldamadığı o yaz gecesinde elimde *Rodin, Hayatı ve Estetik Algısı* isimli kitabımla uzaktan gelen şehir seslerini dinledim ve açık camlardan dışarıya yayılan insan kahkahalarına kulak kesildim.

Rodin'in çocukluğu, gençliği ve heykele merak sarmasıyla ilgili tüm bölümlerini atlayarak sevdiği kadın Camille Claudel'i anlattığı bölüme geldim, birkaç sayfa sonra elimde kitapla uyuyakalmışım, sokağın karanlığından yükselen bir bağırış beni uyardırınca kalkıp yatağa gittim ve o gece sabaha kadar huzursuzca uyudum.

Ertesi sabah uyandığımda Rodin kitabı yatağımın içindeydi. Levent beni özlediğini söyleyen bir mesaj atmış, kahvaltıya beklediğini, bana yumurtalı ekmek yapacağını da eklemişti. Hiç oyalanmadan hazırlanıp saat on civarında Mesude Apartmanı'na vardım. Kapıda yine mis gibi kahve kokusu ve tutkulu bir sarılma karşılamıştı beni.

"Dün gelmeyince özledim seni. Bugün akşama kadar kal, hem yardımına da ihtiyacım var."

Sergisine koyacağı eserlerin enstalasyon tasarımlarına bakıp kataloglanacak eserlerin açıklamalarını okuduk. Ona yardım ederken çok mutluydum. Onun yanında hep çok mutluydum.

“Bak, ben de dün gece bunu okumaya başladım” dedim *Rodin, Hayatı ve Estetik Algısı* kitabımı çantamdan çıkarıp ona göstererek.

“Bak sen, demek heykele iyice merak sardın!”

“Sayende.”

“Tasarımı çok güzelmış. Bana ödünç versene, bunu örnek olarak bir editör arkadaşşıma göstermek istiyorum. Benzer bir proje yaparım belki.”

Şaşkınlıkla, biraz da istemeyerek kitabı ona uzattım. Alıp bir kenara koydu, “Merak etme, geri alırsın” dedi, “hem sanat kitaplarından öğrenilmez hocanım, gel ben sana anlatırım.”

O gün bana alçı karıştırmayı gösterdi; kil bloklarını nemli tutmak, kalıp kesmek, büst yontmak, beden kavisleri, kopya dökümler, bakiş düzlemi, eksen, denge, oran ve yığma üzerine birçok şey anlattı. Levent’in kalbinde, ruhunda, zihninde yolumu çoktan kaybetmişim.

“Heykeli anlamayı nerede öğrendin?” diye sordum o gün ona.

“Pamuk tarlalarında, ekinlerde, dağlarda, ağaçlarda, yollarda, yıldızlarda, bulutlarda...” dedi.

“*Kavuşma* heykelin ürkütücü derecede canlı, bu tarlada bulutta öğrenilecek bir şey değil, başka bir yetenek var sende, başka bir göz, tam ifade edemiyorum, hani *Küçük Prens*’te bahsi geçen kalp gözüyle görmek var ya, onun gibi bir şey.”

“Hepimiz gözümüzle bakarız ama ancak kalbiyle görebilenler başarılı olur Neylan, bunu unutma. Silueti, biçimi, gölgeyi vermek, hareketsiz bir şeydeki devinimi vermek sadece bakmakla olmaz, görmek lazım.”

Bunu derken üzerinde yol yol kil ve macun izleri olan çalışma önlüğünü üzerinden çıkarmıştı. İçeri gidip birkaç kâğıt getirdi. Çıplak kadın eskizleri vardı. Birincisinde kadın dizlerinin üzerindeydi, diğesinde de bir dizi yukarı bakar halde bağdaş kurmuştu.

“Bunları dün çizdim, yeni eskizlerim” dedi. Benim gelmediğim gün canlı modeli gelmiş, karşısında soyunup poz vermişti. Birden anlamsız bir kıskançlığın esiri oldum ancak ne ona belli edebildim ne de buna hakkım vardı. Bunu sanatına müdahale olarak algılayacağını ve rahatsız olacağını biliyordum. Huzursuz zihnimi sakinleştirdim. “Güzel olmuş” diyerek yüzeysel bir yorumda bulundum. Daha fazla yorum beklediğini söyleyince “Çizgiler çok keskin, haşın bir çizim” dedim. Yarım saat boyunca çıplak kadın çizimlerinin keskin ve sert olmadığını bana kabul ettirmeye çalıştı, suskunluğu tercih ettim. Açık camdan içeri yasemin ve limon çiçeği kokuları giriyordu. Kokuyu içime çekip onun yanında olmanın verdiği mutluluğa odaklanmaya çalıştım, bir parçamı mutlu ederken diğerine hasar verdiğini bilemeden.

O gün akşama kadar sergi için taşınacak olan eserleri tek tek sıralamış, numaralandırmış, fotoğraflayıp kayıt altına almıştık. En büyük eser üç parça halinde taşınacaktı, fakültede prefabrik ve düzayak bir işliğı daha vardı, orada tek parça çalışabilirdi ama özellikle herkesten gizlemek için evinde çalışmak istemişti. Dışarıdan vinç sistemiyle taşıtabileceğini anlatıyordu, sergi alanına girip üç parçayı kendisi kuracaktı. Taşları kancalarla birbirine tutturacaktı.

“Senin yardımın olmadan olmaz Neylan, benimle geleceksin” diyordu. Günbatımına doğru çok çalışmaktan yorgun düşüp biraz uzanmıştık. Yine onun kolunun altındaydım.

“Biliyor musun Levent, senden o kadar çok şey öğrendim ki... Bazen kendimi senin küçük kızın gibi hissediyorum.”

Yonttuğı heykeller kadar kıpırtısız yatarken aniden sıçramış, gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

“Sen beni o kadar mı...” dedi.

Sonra da kollarıyla beni sımsıkı sarmalayıp gözlerini yeniden kapattı.

Sen-beni-o-kadar-mı-ne?

Bu yarım kalmış cümleyi hiçbir zaman tamamlayamadım. Belki “Sen beni o kadar mı sevdin?” diyecekti. Sorabilseydi, “Evet, seni o kadar sevdim” demek isterdim ama ne o sordu ne de ben diyebilirdim. Levent’in cümleleri hep yarımdaydı, söylemek istedikleri hep eksikti. Bu yarım kalan ve bana epey hüzdün veren diyalogun hemen ardından yataktan kalktı ve “Ben bir çay koyayım” dedi. Canım istememesine rağmen “Olur” dedim ve terasa çıktım, hava epeyce serinlemişti, kameriyenin altındaki minderli koltuğa oturdum, gün batıyordu. Güneş şehrin tepelerinin ardına doğru tüm heybetiyle inerken gökte turuncunun bin bir rengini bırakıyordu. Bir şair olsa bunun şiirini yazardı, bense o anın bir tablosunu boyamak istedim. Van Gogh renkleri ne güzel giderdi. Kafamı uzatıp içeriyi görmeye çalıştım. Levent ayın altını yakıp yeniden kanepeye uzanmıştı.

“Ne oldu?” dedim içeriye girip.

“Uykum var, yorgunum” deyip arkasını döndü.

“ay demlenene kadar biraz kestir” dedim, üzerine ince bir şal örttüm. Arkası dönük halde konuştu, “İmeyeceğim, dün gece hiç uyumadım, erken yatacağım, yarın sabah toplantım var.”

Bu, “git” demekti, o gün hem çok fazla kalmıştım ve varlığım birden ona ağır gelmişti. Yanına oturdum, sırtını okşadım, hiç dönmedi, hoşça kal bile demedi.

Levent bir an çok mutluyken aniden ağır yaralı bir hastaya dönüşebiliyordu. Kalkıp ocaktaki çayın altını kapattım. Çantamı almak üzere yeniden terasa ıktım. Göğün sancılı görüntüsü olağanüstüydü, turuncular, pembeler, erguvani parıltılar saçıyordu. Şehrin kokusunu içime çektim, derin derin. Kendime döndüm ve “Hadi kalk git Neylan” dedim.

Daha fazla kalırsam canımın yanacağını biliyordum. Bir şeylerin ters gitmeye başladığını, heyecanını kaybettiğini anlamıştım.

Onun hayatında ya kalacak ya da vakitlice gidecektim. Tabii ki birinciyi seçtim. Ona sevmeyi öğretebileceğimi düşünmek. Ah! Ne büyük yanılgıydı.

Nergis kasabasına vardığımda akşam çökmek üzereydi. Uykusuzluktan gözlerim kapanıyordu, gece boyunca trende gözümü bile kırpmamış ancak güneş doğduktan sonra birkaç saat kestirmiştim. Bedenim yorgunluktan bir yaprak gibi sağa sola savruluyordu. Trenden indikten sonra kasabaya giden bir minibüse bindim. Neredeyse otuz saattir yoldaydım. Epey acıkmıştım, bir şeyler yemek, duş almak, uyumak, dinlenmek istiyordum ama önce hangisini yapmam gerektiğini bilmiyordum.

Kasabada beni ilk karşılayan yoğun bir is kokusu oldu. Hava soğuktu, kararmak üzereydi. Minibüsün beni indirdiği duraktan kasabanın meydanına doğru yürüdüm. Kendime kalacak yer aramadan önce bir şeyler yemeye karar verdim. Esnaf lokantasına benzer bir yer aradım. Habip Usta Döner yazılı dükkân kapanmış görünüyordu, Pide salonunda kimsecikler yoktu. Hemen yanında ışıkları yanan “Yılmaz Çorba ve Paça Salonu” tabelasına doğru ilerledim. Önünde durup camda yazılı çorba çeşitlerine bakıp karar vermeye çalışırken genç bir delikanlı kapıyı açtı, “Buyurun aile salonu var” deyip içeri buyur etti. Teşekkür edip içeri girdim, ağır bir yağ ve sarımsak kokusu kaplamıştı her yeri. Aile salonu olmayan bölümde de kimsecikler yoktu, camın önündeki masayı işaret edip, “Buraya oturabilir miyim?” dedim, “Tabii” dedi genç ve elime plastikle kaplanmış ufak bir karton parçası tutuşturdu. “Kelle paça, ayak paça, işkembe, ne istersiniz?” Midem hem restoranın ağır yağ kokusun-

dan hem de açlıktan iyice bulanmaya ba lamı tı. “Mercimek  orbası var mı” diye sorunca “Var” diyerek ok gibi fırladı.  nce önüme, yiyemeyeceğim kadar çok ekmek dilimiyle dolu metal bir çanak getirip bıraktı. Ardından bir tabağın içinde incecik kesilmiş limon dilimleri ve pul biber getirdi. En son olarak da bir tabak tur u bıraktı masaya. Camdaki  orba resimlerinin izin verdiğı ölçüde kasabayı görmeye çalıştım. Soğuşu insanın içine işleyen, is kokulu bir taşra kasabasının, ağır yağ ve sarımsak kokan  orbacısında ne i im var diye kendime sordum. Üstelik kalacak bir yer de ayarlamamı tım. Zaten etrafta otele benzeyen bir bina da yoktu. I erinin sıcağından hafif buğ u yapmış camı elimle biraz sildim. Kasaba geçmiş bir zamanda sıkışıp kalmış gibiydi. Bir kovboy filmi setini andırıyordu. Babamın her pazar sabahı erken saatte uyanıp televizyonda izlediğı kovboy filmlerinin setini. Bu hisler beni çocukluğuma ve o pazar sabahlarına götürüp bıraktı. Issız,  orak ve kimsesizdim. Tıpkı burası gibi. Ben bu ıssızlığın içinde doğmu tum. Geç kaldığım hikâyemi öğrenmeme henüz vakit vardı.

Garson mercimek çorbamı getirip önüme bıraktığında ona bakıp gülümsedim, teşekkür ettim, belki on be , belki de on altı yaşındaydı. Öğrencilerimden daha küçüktü. Kalabileceğim bir yer arayışında olduğumu ona sorup sormama konusunda tereddüde d  sem de arkasını dönüp gitmeden söze girdim.

“Bir şey soracağım” dedim, “burada gece kalabileceğim bir yer var mı?”

“Buralarda pek bulamazsın abla” dedi.

Sizli bizli konuşurken aniden ablaya d n      t m, önemsemeden devam ettim.

“Bir motel, pansiyon ya da  ğretmen evi yok mu?”

“Güven Motel vardı ama kapandı.”

“Kalacak bir yer lazım bana.”

“Anladım” dedi ama anlamamış gibi bakıyordu, “Turist misin abla?” dedi biraz duraksadıktan sonra.

“Sayılır” dedim. Delikanlı hiç konuşmadan öylece durdu ve en sonunda “Yılmaz Abi’ye sorayım” dedi. Kasada duran zayıf ama göbekli adama doğru ilerledi, bir şeyler söyler söylemez adam yanıma geldi. Bir kez daha kalacak yer ihtiyacım olduğunu söyledim. Uzunca düşündükten sonra aynı diyalog tekrarlandı.

“Burada Güven Motel vardı ama kapandı, pek geleni gideni olmaz buranın. Siz ne kadar kalacaksınız?”

Ne kadar kalacağımı bilmiyordum, dönüş biletimi almamıştım ancak çorba salonu sahibi Yılmaz Bey’e bir şey söylemem gerekiyordu.

“Üç gece” deyiverdim.

O da “Valla, ablacım” dedi ve düşünür gibi yaparak ani bir sessizliğe gömüldü. Hadi genç garson neyse ama yaşını başını almış Yılmaz Bey’in de ablası olmak bana komik gelmişti, yine de bozuntuya vermeyerek kasabadaki ilk tanışlarımın ablası olmaya devam ettim. Kısa bir düşünme süresinden sonra bana memuriyetimin olup olmadığını sordu. Henüz ayak bastığım yabancı bir kasabanın çorbacı Yılmaz Abi’sine mesleğimi söylemekten rahatsız olsam da başka şansım yoktu. Başımı sokacak bir yer bulma umuduyla ona bir üniversitede hoca olarak çalıştığımı söyledim. Yine uzun bir sessizlik oldu. Kafası karışmış bir halde üniversitenin devlet kurumu olup olmadığını sordu.

“Şundan soruyorum ablacım, yanlış anlama” dedi ve güldü. Ben de ona eşlik etmek için anlamsızca güldüm.

“Burada Devlet Su İşleri Müdürlüğü’nün misafirhanesi var, ancak devlet memuruysanız kalabilirsiniz.”

Civarda bir misafirhane olduğunu öğrenmek biraz olsun içimi rahatlatmıştı. Kalacak bir yer bulmaya bir adım yaklaşmıştım.

“Memur değilim ama hocayım” diye üsteledim.

“Bekleyin, ben bir müdüriyeti arayıp sorayım, müsait oda var mıymış?”

Yılmaz Bey kasanın yanında duran kahverengi deri kaplı defterlerden birini açtı, sayfalarını karıştırdı, kapattı, bir diğerini açtı, aradığını bulunca da eski tip sabit telefonun ahizesini eline alıp numarayı çevirdi. O telefon numarasını tuşlarken ben de hızlıca çorbamı bitirdim, içine bol limon sıkıp ekmek doğradım, ağzıma biraz da turşu attım, açlığımı biraz olsun bastırmıştım. Ümitle telefon konuşmasının sonucunu beklerken garson çocuk elinde çayla geldi,

“Un helvası ister misin abla?” diye sordu, “Yılmaz Abi’nin karnısı kavuruyor, çok lezzetlidir.”

“Olur, alayım” dedim. Birkaç dakika içinde Yılmaz Bey geri geldi. Müdüriyetle yaptığı konuşmayı en baştan anlattı, “Dediğim gibi devlet memuriyetiniz yoksa müsaade etmiyorlar ama hoca olduğunuzu söyleyince olur dediler, beni de kırmazlar, yalnız ücrette ufak bir artış olabilirmiş.”

Derin bir nefes aldım. Kalacak temiz bir yatak ve duş ihtiyacımı karşılayabilecek bir misafirhane bulmuştum. O andan itibaren sadece başımı yastığa koyacağım anı hayal etmeye başladım.

“Yakın mı misafirhane?”

“Buradan çıkınca iki yüz metre ileriden sağa sapacaksın, Taş Ev Sokak’ın en sonunda misafirhaneyi göreceksin, Yürüyen Konak Çıkmazı diye de bilinir.”

Taş Ev Sokak diye tekrarladım içimden. Ben bu ismi ezberimde tutmaya çalışırken, Yılmaz Bey hevesle devam etti. “Şu aralar genç bir gazeteci kalıyor orada, babası Su İşleri’nden emekliymiş, her gün gelip bende çorba içiyor, bizim buraları haber yapıyor-muş.”

“Teşekkür ederim Yılmaz Bey” dedim, neredeyse “ağabey” diye hitap edecektim, hemencecik havaya girmiştim.

O esnada genç garson da helvamı getirip bıraktı. “Fıstığını bol atsaydın” diye uyardı Yılmaz Bey, garsonun ensesine bir şaplak indirirken.

“Attım usta.”

“Yılmaz Bey, neden Yürüyen Konak diyorlar oraya? Ev nasıl yürür ki?” dedim.

“Uzun bir hikâyesi var, müdüriyetteki arkadaşşa sorun, size anlatır mutlaka” dedi. Tuhaf bir hikâye olduğunu sezinlemiştim.

Ayağa kalktım, Yılmaz Bey’e yardımlarından dolayı bir kez daha teşekkür ettim, çorba ve tatlının parasını ödedim. Çantamı aldım, macerama hazırdım.

Yılmaz Çorba ve Paça Salonu’nun kapısından çıktığımda alacakaranlık iyice çökmüştü. Yağ ve sarımsak kokusu içeride kaldı diye sevinirken bu kez de soba borularından tüten ağır koku ciğerlerime çökmüştü.

Yılmaz Bey’in dediği yerden sağa sapıp “Taş Ev Sokak” tabelasını buldum. Uzun, dar sokakta kendi ayak seslerimi dinleyerek yürüdüm. Kendine bile hayrı olmayan tek bir sokak lambasının cılız ışığı arnavutkaldırımına vuruyordu.

Yolun sonuna geldiğimde beklentimin aksine eski tip bir devlet lojmanı değil de bazalt taşından bir konak karşıladı beni. Önce karanlıkta yanlış gördüğümü düşündüm, acaba o değil mi diye sağa sola bakındım ama tabelası doğru yere geldiğimi gösteriyordu. Annem ve babamla gittiğimiz uzak şehirlerde kaldığımız öğretmen evlerine, lojmanlara, misafirhanelere benzemiyordu hiç.

“Ne güzel yermiş” dedim içimden, “Güven Motel iyi ki kapanmış.” Yığma taşlardan oluşan bu kâgir evin avlusundan içeri girdim, önünde dikilip uzun uzun baktım, artık karanlık iyice çöktüğü için hayal meyal bir görüntüye bakıyordum. Taş yapının heybeti insana bir an önce içine girip sığınma hissi veriyordu. Kadim zamanlardan insanlığa armağan kalmıştı, yorgundu ama şefkatiyle de misafirlerini sıcacık kucaklıyordu. Önünde kare şeklinde bir süs havuzu vardı. Karanlıkta ve soğukta daha fazla dışarıda kalmamak için hızlanıp içeri girdim.

Hemen girişte küçük bir resepsiyon gördüm, bankonun ar-
dında oturan adam ben içeri girer girmez ayağa kalktı ve “Hoş
geldiniz” dedi.

“Hoş bulduk” dedim, “konaklamak için geldim.”

Yüzünden ifadesi okunmayan, donuk bir adamdı.

“Yılmaz Abi’nin bahsettiği misafir siz misiniz?”

“Benim, evet.”

“Kaç gün kalacaksınız?”

“Dört gece” dedim bu kez.

“Geceliği yirmi beş lira” dedi. Eksik mi. söyledi acaba diye
söylediği rakamı tekrar ettim. Adam kafasıyla onayladı, “Tamam
kalıyorum” dedim, sanki başka seçeneğim varmış gibi. Yüzünde
ifade olmayan adam bana ağır, metal bir anahtar uzattı, odanın
birinci katta olduğunu, ne yazık ki kahvaltı servisleri olmadığını,
misafirhanede benim gibi konaklayan yalnızca bir kişi olduğunu,
bu soğuk kış günlerinde kasabanın pek ziyaretçisi olmadığını, za-
ten kar beklediklerini, beklenen karın bu sene gelmediğini bir çır-
pıda ekleyiverdi. Holün köşesinde, kenarda duran masayı işaret
etti, üzerinde bir çay kazanı ve yanında birkaç paket hazır kahve
duruyordu. Sabah ve akşam saatlerinde çay demlendiğini, ora-
dan alabileceğimi ekledi. Ben tepki vermeyince “İkramımızdır”
dedi. Çorbanın yanında yediğim turşular midemi altüst etmişti,
kazanın içinde fokurdayan çaya ilgi göstermeden adama teşekkür
ettim ve anahtarı aldığım gibi dik, taş merdivenleri tırmanarak
odama çıktım.

Kapıyı açtığımda beni tek yataklı, temiz çarşafılı, kutu gibi ufak
bir oda karşıladı. Yatağın ayakucunda kahverengi eski bir batta-
niye katlıydı. Perdeler sımsıkı kapalıydı. Pencerenin önünde ufak
bir çalışma masası ve sandalye duruyordu, muhtemelen avluya
bakıyordur diye düşündüm ama perdeleri açmadım. Taş yapı ol-
masına rağmen içerisi yeterince sıcaktı, nedense taş yapının içi so-
ğuk olur diye düşünmüştüm. Işıkların nereden yandığına ve oda-

nın nasıl ısındığına baktım. Montumu kapının kenarında duran çengele asıp, çantamı da bir kenara bıraktıktan sonra üzerimdeki kıyafetlerden bir çırpıda kurtuldum. Banyoyu kolağan edip sıcak suyun akıp akmadığına baktım. Sonraları evim olacağını henüz bilmediğim Nergis kasabasındaki ilk gecemde kendimi sıcak suyun rahatlatıcılığına gücüne bıraktım. Duşta hep Levent'i düşündüm. "Ne yapıyordur acaba şimdi?" diye merak etmekten kendimi alamıyordum. Sıcak su omuzlarımdan aşağı aktıkça sanki kutsal bir suyun altında ibadet eder gibi Levent'i düşünüp durdum. Saatlerdir telefonuma bakmamıştım. Ondan hem fersah fersah uzağa kaçıyor hem de aramış olduğunu düşünüp umutlanıyordum. Ondan duyduğum tek bir "Nasılsın" sorusu bile beni hayata bağlamaya yetiyordu ya da belki de koparmaya.

Temiz bir banyo havlusuna sarınarak çıkıp yatağımın üzerine oturdum. "İşte başardın" dedim kendi kendime. Levent'e buraları gezmek istediğimi söylesem kesin "Ne işin var senin oralarda?" derdi. Çantama uzanıp telefonumu çıkardım. Uzun süredir kontrol etmediğim için bir sürü mesaj birikmişti. Hepsini hızla geçtim, gözlerim sadece Levent'i arıyordu. İki kez aradığını gördüğümde heyecanla gülümsedim. Aramalarına cevap bulamayınca, önce "N'apıyorsun?", ardından da "Neredesin?" diye mesaj atmıştı. Aramıştı, beni merak etmişti, demek hâlâ beni düşünüyordu, belki de puantiye etekli kadını ben abartmıştım. Bir anda kendimi yine bahaneler üretirken buldum. Zihnim hâlâ onu aklama peşindeydi. Mesajlarına cevap vermeden telefonumu masanın üzerine bıraktım, sırt çantamdan çıkardığım pijamalarımı giyip yatağıma girdim. Yorganın yumuşaklığına sarıldım, tertemiz deterjan kokuyordu, bir gece öncenin uykusuzluğuyla sızdım.

Sabaha karşı çok yakınımdan, hatta neredeyse odanın içinden gelen ezan sesiyle aniden gözlerimi açtım. Saba makamı yavaş yavaş yükselirken gök kubbeye çarpıp geri dönüyor, akis tüm göklerde, tüm bulutlarda, tüm deryalarda dalga dalga yayılıyordu.

İlk düşündüğüm şey, Levent'in çoktan uyanmış ve çalışıyor olduğuydu. Gözümün önüne elinde keskiyle heykel yontarken görüntüsü geldi, bir yandan elindeki çelik termostan koyu, sert filtre kahvesini yudumluyor olmalıydı. İnce bir iş, sözgelimi bir kanat kıvrımı ya da yaprak motifi çalışırken hata yapmamak için son derece dikkat kesilir, dudaklarını ısırırdı. Levent'ten uzaklaşmak için çıktığım yolculuğun ilk güneşini bir trende karşılamıştım, ikinci güneşimi de Nergis kasabasında selamlamak üzere perdeyi açtım. Ortalık henüz aydınlanmamıştı, dün gece tahmin ettiğim üzere manzaram Yürüyen Konak'ın avlusuna bakıyordu. O sırada masamda duran telefonun ışığı yandı, "Günaydın, uyandın mı?"

Kalbim hızla atmaya başlamıştı. Korkudan mı sevinçten mi? Ortılığı daha fazla velveleye vermeden ve anlamsız bir gizem yaratmadan ona kısa bir mesaj yazmaya karar verdim.

Günaydın Levent, uzak bir kasabada, taş bir binanın avlu-ya bakan odasında uyandım bugün. Kafamı dinlemeye, olan bitenden biraz olsun uzaklaşmaya çok ihtiyacım vardı. Burada olduğumu kimse bilmiyor. Biraz dinlenmek iyi gelecektir.

İnsan kendini bir başkasına nasıl anlatır ya da kendini bir diğere nasıl emanet eder bilmiyordum ama hikâyelere inanıyordum, masallara, mesellere, efsanelere, dervişlere, seyyahlara. Hikâyeler değişmiyordu, yalnızca ben gittikçe küçülüyor, mini minnacık oluyordum, derdimi anlatacak kimseleri bulamıyor, kendi içime sesleniyor, avazım çıktığı kadar bağırıp sesimi içimin çölünde duyurmaya çalışıyordum. Ama kime? Perdeyi aralayıp acaba Zühre Yıldızı'nı görür müyüm diye göğe baktım uzun uzun. Göğün en parlak yıldızını aradım, onun ışıltısına, sihrine ve gücüne ihtiyacım vardı. İçimde oluşan derin çatlağa düşmüştüm, içimin zifiri karanlığında el yordamıyla kalbimi bulmaya çalışıyordum, onu avucumun içine alıp, antika bir saat gibi özenle tamir edip, iyi-

leştirmek istiyordum. Yüregimi kaplamış olan zift ve balçık onu kör ediyordu. Temizlemek için çırpınıyordum. Ona yeniden sevmeyi öğretmek için yuvasına erzak taşıyan bir karıncanın gayretiyle, durmadan, duraksamadan deniyordum. Zühre yıldızını göremeyince perdeyi yeniden kapattım. Biraz daha uyuyup dinlenmeye karar verdim. Sabah resepsiyona inip Yürüyen Konak'ın hikâyesini öğrenirim diye düşünüyordum ki, uyumuşum.

Bozkırın içinde yıkık dökük, virane bir yapı... Duvarları kırılmış, taş parçaları un ufak olmuş. Belli belirsiz bir ufuk çizgisi, hayal meyal bir vaha... Ben... Beyaz elbisem... Ayaklarım çıplak... Taş ve çakıl parçaları... Kaldırıp bakıyorum, ayağımın altı kanıyor. Virane taş bina zümrüt yeşili ışık içinde, ona yürüyorum. Kanata kanata... Yürüdükçe küçölüyorum, bir cenine dönüşüyorum.

Yeniden uyandığında saat sabah dokuz olmuştu. Bir mağara-ya sığınıp bin yıl uyumuş gibiydim. Uzun zamandır ilk kez bu kadar dinlenmiş, huzurlu uyandım. Tekerrür eden rüyam trende gördüğümünden daha ayandı. Nergis kasabası tüm hikâyesi, tüm hafızası, tüm hayalleriyle beni bekliyordu. Kaldığım yerde kahvaltı olmadığından karnımı doyurmak için giyinip dışarı çıkmam gerekiyordu. Kasabanın illaki bir fırını vardır diye düşündüm, kendime fırından sıcak poğaçaya da börek alırım, resepsiyondaki çay kazanından da bir bardak doldururum, sonra da taş evin avlusunda oturup kahvaltı ederim hayaliyle odamdan dışarı çıktım. Resepsiyona indiğimde aynı adamı, aynı kıyafet ve aynı ifade-sizlikle bir ekrana bakarken buldum. “Hiç uyumamış” diye düşündüm. “Günaydın” dedikten sonra civarda bir fırın olup olmadığını sordum. Hemen sokağın sonunda bir tane vardı. Sevinçle misafirhaneden dışarı attım kendimi.

Çıkar çıkmaz göğsüme çarpan ilk his özgürlük oldu. Levent'ten kilometrelerce uzaktaydım. Taş evin sokağında hiç kıpırtı yoktu, sağı solllu binaların önünden geçtim, kepenkleri kapalı dükkân camlarının yansımalarında kendimi seyrettim. Uzun süredir

“kendime” borçlu olduğum özgürlüğü kendime hediye etmiştim. Levent’in âşığı olma kimliğimden, o deli haletiruhiyeden, insanı girdap gibi içine çeken o evden sıyrılmıştım. Bir göktaş yağımuruna tutulmuş, bir tufana kapılmış ve bir zelzelenin enkazı altında kalmış gibi hissediyordum. Tüm bu yıkıntılarımınla birlikte yere uzanmış, sessizce geçmesini beklerken, içimdeki çatlağın karanlığı da gittikçe büyüyordu.

Bir araba sesi beni yürüdüğüm sokakta kendime getirdi ve kenara çekilip yol verdim. Bir kamyonetti, arkasında kasalarca nergis çiçeği taşıyordu. Tarladan henüz toplanmış olduğunu düşündüğüm, kocaman bir kamyonet kasası dolusu sarı çiçek. Monet görse tablosunu yapardı diye geçirdim içimden. Hayatımda hiç bu kadar çok nergisi bir arada görmemiştim, şaşkınlıkla, gözbebeklerimde sarı parıltılarla kamyonetin mis gibi bir koku bırakarak önümden geçişini izledim. Kasaların yanında küçük bir oğlan çocuğu oturuyordu, kollarını çiçeklerin üzerine gelişigüzel uzatmıştı. Binlerce demet çiçeğin içinde oturmaya alışmış gibiydi, kokunun yakından daha ağır ve bezdirici olabileceğini düşündüm. Uzağımızdayken çok sevdiğimiz, kavuşmak istediğimiz ama yakınıma gelince içimizi huzursuzlukla kaplayan, değersizleştirdiğimiz her şey gibi dünyanın en güzel kokulu çiçeği de yanında oturan çocuk için önemini yitirmişti. Çocuk, gözlerinde düşünceli bir bakışla ilerlerken kamyonun arkasındaki kasa kasa nergis de önce onu sevecek sahiplerine kavuşmak, sonra da sevdalı bir kadının vazosunda solmak üzere makûs kaderine kavuşmak üzere gidiyordu.

Elimi kaldırıp selam verir gibi yaptım ve çocuğa belli belirsiz gülümsedim, dalgın bakışlı çocuk beni görmedi veyahut görmek istemedi.

Belki de ben bir hayalin peşinde sürüklenirken, bile isteye görünmez bir hayalet dönüşmüştüm. Belki görünmez olmaya o kadar alışmıştım ki artık içimden varlığımı haykırmak bile

gelmiyordu. Özellikle son aylarda Levent'in yere fırlattığı sevgi kırıntılarını almış, kendime hayal yapmış, sonra da bir siluete dönüşmemi seyretmiştim. Benim hayalimi kim sahiplenecekti? Beni kim fark edecekti? Bilmiyordum. Ben var mıydım? Varsam neden kendimi bulamıyordum? Varoluşum neden birilerinin ispatına bağlıydı? Bu soruların cevabını aramaya geldiğim bu kasabadan daha fazla soruyla dönecektim. Hepsini yavaş yavaş anlatacağım.

Nergis kasabasındaki ilk sabahımda taş evin sokağından aşağı kafamda onlarca soruyla yürüdüm, meydandaki ekmek fırını bulup kendime bir poğaça bir de baharatlı çörek alıp hayalet sokaktan geçerek, gerisingeri misafirhaneye döndüm. Resepsiyondaki adama yeniden selam verdim. Çayın yeni demlendiğini söyledi, teşekkür ettim. Çayı alırken, "Bana buraya neden Yürüyen Konak denildiğini anlatır mısınız?" dedim. İsteğimden hoşnut olup olmadığını anlayamadığım bir ifadeyle ayağa kalktı ve ezberinden anlatmaya başladı. Sanki elindeki kitaptan okur gibi sihirli bir şekilde arka arkaya dizdi cümlelerini. Kim bilir kaç kez bu hikâyeyi anlattı diye düşündüm ve kulak kesildim.

"Aslında bu ev burada değilmiş, otuz kır kilometre ötedeki üzüm bağlarının tam ortasında kalan bir bağ eviymiş. 1925'te Botanlı bir ağa bin altın vererek kendisine dokuz dönüm arazi almış, tam ortasına da Ermeni ustalara bu taş konağı yaptırmış. Gel zaman git zaman, evin etrafındaki bağlar imara açılmış, dokuz parsel ayrılmış, her parsel bir müteahhite verilip üzerine inşaat yaptırılmış, parselleme yapılırken bu ev ayrı parselde kalmış, tescilli olduğu için de kimse ona dokunamamış. Yeni binalar etrafına dikildikçe taş yapı harap, eski bir yapı olarak kalıvermiş. O dönemin belediye başkanı tarafından evin taşlarının tek tek sökülüp başka yere taşınması ve yeniden kullanılabilir hale getirilmesi önerilmiş.

Eskiden hamamlarda yaktıkları çeltik kabuklarından çıkan külhan külünü derz yerine kullandıkları için yapının sağlam ol-

madığına, yeniden daha sağlam inşa edilmesine karar verilmiş. Böylece evin bazalt taşları bir bir numaralandırılmış, sökülmüş ve buraya taşınmış. Taş ustaları da biz numara bilmeyiz diyerek taşları kendi kafalarına göre dizip bu taş konağı yeniden inşa etmişler. Bu kez taşları demir kancalarla ve kurşunla tutturmuşlar. İşte nakliye edilen konağın öyküsü budur. Halk arasında ismi hâlâ Yürüyen Konak diye bilinir. Hem bu yapının mimarisi buranın geleneksel yapısına göre tasarlanmıştır hem de bazalt taşı buraların en kıymetli taşıdır. Misafirhanemizin hikâyesi işte budur.”

“Ne ilginç bir hikâyeymiş, demek yersiz yurtsuz bir ev bu” dedim. Ne demek istediğimi anlamamıştı belki ama dün gecedен beri ilk kez gülümsedi. Bana bu hikâyeyi anlattığı için teşekkür ettim. Anlattığıyla yetinmemiş olacak ki

“Bakın bu kitapta hikâyeyi okuyabilirsiniz, resimleri de var” diyerek bana bir kitap uzattı. Kitabı ve çayımı alıp avluya çıktım. Soğuk olmasına rağmen iki ferforje yuvarlak masadan birini seçip oturdum. Çayımdan bir yudum aldım, güzeldi. Trende içtiğim ve içinde çay taneleri yüzen çaydan çok daha iyiydi. Fırından aldığım poğaçamın sadece ucunu paketinden çıkarıp ısırdım. Çaydan aldığım her bir yudum bana bu sabah sokağa çıktığım anda hissettiğim özgürlük anını yeniden ve yeniden yaşıtıyordu. Resepsiyoncunun verdiği kitapçığı karıştırmaya başladım. Siyah beyaz resimlerde ev, taşları sökülmüş ve boş bir araziye yığılmış haldeydi, yığının başında biri taşlar çalınmasın diye bekliyordu. Bir diğer fotoğrafta taşlar tek tek taşınıyordu. Taş taş üstüne konarak temelden yeniden inşa edilen bu binanın önce fotoğraflarına, sonra da kafamı kaldırıp kendisine baktım, gökyüzünün grisini ok gibi delip geçiyordu, binanın kuş tünelerinde kumrular vardı.

“Sen yerinden mi koparıldın?” deyiverdim, “Seni yıkıp yeniden mi yaptılar? Peki özlüyor musun eski yerini?”

Kendi kendime konuştuğumu biri duyar diye korkup sustum. Ev dile gelse ne derdi acaba. Evin kendisi bile yersiz yurtsuzken,

onun içine girip, dört duvarıyla sarmalanıp, kendini güvende hissetmek ne büyük bir yanılgıydı. Bir yandan Levent'siz bir sabahın özgürlük hissini kucaklarken diğer yandan evin köksüzlüğüne acımıştım. Uzun uzun seyrettim, her bir taşına, her bir penceresine, pervazına, tüneğine, çatısına, oymasına, işçiliğine, bazaltının rengine baktım.

Hafif bir is kokusu yayılmaya başlamıştı. Kasaba uyanıyordu. Ben yaşıyordum. Anlık hezeyanlar, görüntüler, siluetler, insan suretleri... İçim dışıma taşıyor, dışım yeniden içime girmek istiyordu. Tüm yaşam belirtilerimle Levent'i özlüyordum. Poğaçamdan bir parça koparıp kırıntılarını kumrulara attım. Avluda eski tip bir tulumba vardı. Kalkıp onu yakından inceledim. Acaba kolu aşağı yukarı hareket ettirsem çalışır mı diye düşündüm ama sormadan dokunmaya çekindim. Tam tulumbayı incelerken avludan içeri genç bir erkek girdi. Üzerinde kitabımın ve çayımın olduğu masaya değil, yuvarlak olan diğerine yöneldi, cebinden bir tütün tabakası çıkardı. Küçük ve sessiz bir avluda selam vermemenin ayıp olacağını düşünerek "Günaydın" dedim. Hemen "Günaydın" diye cevap verdi ve "Siz dün gelen misafir misiniz?" dedi. Konaklamak için birinin geldiğini resepsiyoncu söylemiş olmalıydı.

"Aaa, evet, siz de gazeteci olmalısınız" dedim.

"Nasıl hemen haber aldınız?" dedi şaşkınlıkla, tütün sarmayı bırakıp bana elini uzattı, "İsmim Serhat, *Yeni Hayat* gazetesinden. Botan vadisi ve su altında kalan tarihi yapılar üzerine bir yazı dizisi hazırlamak için buradayım, ya sizin isminiz?"

"Neylan" dedim, "Doğduğum kasabayı otuz beş yıl sonra gezmeye geldim."

"Gezebildiniz mi bari?" diye sordu.

"Şimdilik sadece fırını gezdim" dedim, elimdeki kesekâğıdını uzatıp poğaçaya ikram ettim. Kahvaltısını ettiğini söyledi. Tütün kâğıdını diliyle ıslatarak katladıktan sonra parmakları arasında döndürmeye başladı, ardından birkaç cümleyle kendinden bahsetti.

Serhat'ın yaşı benden epey küçüktü, yirmi beşlerinde gösteriyordu, girişken ve nazik bir delikanlıydı, giyimi kuşamı ise epey hırpaniydi, saç sakalı bakımsızdı. İstanbul'da yaşıyordu, sekiz gündür bu kasabayı kendine mesken tutmuştu, gündüzleri Botan Nehri civarındaki haneleri dolaşıp haber dizisi için sorular soruyor, akşamları misafirhaneye dönüp yazılarını toparlıyordu. Gazetenin patronu haberle ilgilenmiş, bir de kameraman göndermeye karar vermişti. Serhat belgesel niteliğinde uzun bir haber çekmeyi planlıyordu. Bir ihtiyacım olursa yardımcı olabileceğini söyledi. Teşekkür ettim.

Fotoğraflı olmayan Hatice Hanım Teyze'nin öldüğü, benimse otuz beş sene önce doğduğum Nergis kasabasında, bir kış sabahı gözlerimi yersiz yurtsuz bir taş evde açmıştım, üstüne üstlük hiç tanımadığım genç bir gazeteciyle binlerce yıllık tarihin dinamitlerle yok edilişi üzerine tartışıyordum. Levent'in göğünden farklı bir göğe bakıyordum. *Marifetname'*de *bakıldığında kalbe sevinç verdiği tecrübe kılınan* Zühre yıldızını görememiştim. İçimdeki karanlıktan çıkmanın bir yolunu ararken, bir yandan da aşkta büyü bozumunun mukadder oluşuna üzülüyordum.

Acaba, diyordum, bu kümbet gibi koca yapının taşları bir bir sökülüp, bambaşka bir temel üzerine yeniden inşa edildikten sonra yeni yerini yadırgamış mıydı?

Uzaklar

*Beni hep aynı yerimden yaralayan o eve
Yine de döneyim döneyim istedim.*

Birhan Keskin/ Taş Parçaları

Levent'le ilişkimizin başlamasının üzerinden üç ay geçmişti, ona çoktan körkütük âşık olmuştum ama Levent'in bana benzer hisler besleyip beslemediğini hâlâ bilmiyordum. Yaz tatili bitmiş, fakülte açılmıştı. Artık her gün buluşamıyorduk, yaz rehaveti sona ermiş, herkes kendi hayat ritmine kapılıp gitmişti. Levent'in dersleri, seminerleri yoğunlaşmış, sergisi yaklaşmıştı. Haftada bir iki gün onun evinde buluşabiliyorduk. Fakültede pek fazla karşılaşmıyorduk, dersini genellikle bahçenin uzak bir köşesinde onun için ayrılmış ışıkta yapıyor, sonrasında uzun saatler çalışıyordu. Dersinin olmadığı gün mutlaka sabahtan beni arayıp evine çağırıyordu. Haftanın geri kalan günleri onun Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı'ndaki evini özleyerek geçiriyordum.

Sonbahar serinliğinin kendini yavaş yavaş hissettirdiği, artık üzerimize bir hırka alarak taraçada oturduğumuz günlerden birinde Levent "Önemli bir iş aldım" dedi, "mülteci hakları anıtı yapmamı istiyorlar, ses getirecek bir şey olsun istiyorum."

"Harika bir haber bu."

"Kolay bir süreç olmayacak. Kafamda öyle bir şey var ki Neylan... Bunu taşla geçirebilirsem yıllarca ses getirir."

"Eskizlerini tasarlamaya başladın mı?"

"Başladım." Yanında duran siyah deri kaplı eskiz defterini açıp gösterdi. Karakalem çizimlerini inceledim. Şişme botun üzerinde

birbirine kenetlenmiş, sarılmış insan figürleri karalamıştı. Şişme botun suyun altında kalan kısmını ise bir savaş tankı ya da ağır maki-neli bir silah gibi çeşitli versiyonlarda çizmişti. Botun dışında kalmış, muhtemelen suya düşmüş bir insan sağ elini havaya kaldırmış, yü-zünde korku ifadesiyle “kurtarın beni” der gibi feryat ediyordu. Bir diğ erinde bir botun altında birbirine kenetlenmiş iki el duruyordu.

“Güzel çizimler” dedim.

“Bronz olacak, ismini *Ev Neresi?* olarak düşünüyorum. Ne der-sin?”

Şişme bot içinde insan figürleri olan envai çeş it eser zaten dün-yanın dört bir yanında sergilenmişti. İki sene önce Berlin’de bir sergide bu çalışmaların benzerini gördüğümü ona söylemek ist edim ama gözleri bulduğu fikrin cazibesine öylesine kapılmıştı ki, gözleri heyecandan öylesine parıldıyordu ki tüm sözcüklerimi yuttum. Levent sunduğu fikirlere yorum yapıldığında ya da fikir beyan edildiğinde dehasının aşağılandığını düşünüyor ve hemen hırslanıp kavgacı bir tavra bürünüyor, bu yüzden ben de hem onun şevkini kırmamak hem de aramızda gerginlik olmaması için ona cevaben “Harika fikir canım” dedim.

Levent yarattığı figürlerin aslında taşın içinde tutsak oldukla-rına ve onları ancak yontarak özgür bıraktığına inanıyordu. “Za-manın içinde sıkışmışlar, ben onları serbest bırakıyorum” diyor, kendini bir tanrı gibi görüyordu. Yapacağı mülteci heykelinin ne-reye dikileceğ inden, başına gelebilecek bürokratik sıkıntılardan, bu heykelin kentin toplumsal hafızasına nasıl katkıda bulunaca-ğ ından bahsederken başını hafif havaya kaldırıyor, omuzlarını dikleştiriyor ve dünyayı kurmuş mitolojik bir tanrı gibi tüm hey-betiyle karşımda ısl ısl konuşuyordu. Belki de bunların hiçbir i değ ildi, sadece benim gözümde bir tanrıydı. Dünyanın yükünü taşıyan Atlas’ı hepimiz güçlü kuvvetli sanırken aslında o taşıdığı yükün ağırlığından beli bükülmüş bir yarı ölümlüydü. Ama ki-taplar hep kendini tanrı sanan trajik fanileri anlatmaz mıydı?

“Hadi şimdi kilin kıvamını tutturmam için bana yardım et” dedi. İşte şimdi birden tüm tanrısal özelliklerinden sıyrılıp yine benim yardıma muhtaç sevgilim olmuştu. Elime kap kacağı tutuşturunca heyecanıma yenik düştüm.

“Bugün ben de denemek istiyorum bir model” dedim. “Önce benim işimi bitirelim, vakit kalırsa bakarız” dedi. Sustum ve bana vakit kalmasını bekledim. Sonraları Levent’in sevgilisi olduğum süre boyunca hep bana vakit kalmasını bekleyecektim.

Hayatıma bir anda çamurlar, alçılar, spatulalar, tel uçlu kalem-ler, ıskarpelalar, törpüler, zımparalar, nokta kalemleri, çekiçler ve keskiler girmişti. Levent ruhumun tüm gözeneklerinden içeri buhar olup sızmış, hücrelerime işlemişti. Kirazkuşu Sokak tabelasından içeri doğru saptığım anda bacaklarım kesiliyor, nefesim hızlanıyor, kalbim umarsızca çırpınıyordu. Mesude Apartmanı’nın kapısından girdiğimde akrep ve yelkovan yarışa başlıyor, geceleri evde bir türlü geçmeyen o vakitler birbiri ardına yığılıp hızla tükenip bitiyordu. Bana her sarıldığında sanki kalbimin söküklerinden yüzlerce ateşböceği havalanıyor, denizlerin suyu metrelerce geri çekiliyor, dünyanın zembereği duruyordu. Levent’in yanın-da bile Levent’i özlüyordum. Önümde uçsuz bucaksız uzanan bir deryaydı, tuzlu suyundan içtikçe daha çok susuyor, daha çok içme ihtiyacı hissediyordum. Ona böylesi âşık olmak o zamanlar bana henüz ürkütücü ya da meşakkatli gelmiyordu, bunu kurtulmam gereken bir hikâye olarak da görmüyordum. Daha önce kalbimi kimse sanatla harmanlayarak çarptırmamıştı, mutluydum.

Bir ekim sabahı bana “Bugün kahveyi fakülteadaki işlikte içelim” diye mesaj attı. O gün dersim olmamasına rağmen kabul ettim ve okula gittim. Etrafımızda asistanları ve öğrencileri vardı, işliğin hemen girişinde, çimenlerin üzerindeki iki kişilik masaya oturduk. İlk kez bu kadar resmi oturuyorduk karşılıklı. Beden dili bana kapalıydı, öğrencileri yanımıza uğrayıp sorular soruyordu, “Özledim” diyerek beni belimden sarmalayan adam yok olmuş,

yerine ciddi bir adam gelmişti. Bir yandan telefonun saatine bakıyor, diğer yandan da fakültenin bahçesinde yürüyen hocalara selam veriyordu. İnsanlar bizi ilk kez birlikte görüyordu, bedenim neden olduğunu anlamadığım bir sebeple yay gibi gerilmişti.

Biraz vakit geçtikten sonra "Neylan, seni çağırdım çünkü..." dedi. O bir anlık "çünkü"nın içine ne çok hayal kırıklığı saklanmıştı.

"Bana yardım etmeni istiyorum."

"Tabii ki, ne konuda istersen."

"Mülteci heykelim için üç sayfalık bir rapor hazırlamamı istiyorlar, bu konuya neden ilgi duyduğumu, nelerden etkilendiğimi, daha önce mültecilerle ilgili bir çalışma yapıp yapmadığımı, bu heykelin ana mesajını anlatan bir makale. Senden bunu benim için kaleme almanı rica edeceğim. Sonra hem bu yazıyı hem de eskizlerimi bir zarfa koyup belediyeye teslim edeceğiz. Bu yazının aynı zamanda İngilizceye çevrilip Paris'te çalıştığım ajansa gönderilmesini istiyorum. Bunları benim için yapar mısın?"

Yapardım elbette. İnsan birini kalbi gibi sevdiğinde onun her şeyi olurdu değil mi? Bana yazı çizi işlerinden anlamadığını, ben- se tez yazdığım için bu işlerde becerikli ve yetkin olduğumu söyleyince koltuklarım iyice kabarmıştı.

"Düşündüm, bunu en iyi Neylan yapar dedim. Senden başkasına güvenemem."

Güven, duyguların hem en sadesi hem de en girift olanıydı. İnsan bir kere güven duymayagörsün ruhunu bir yelpaze gibi açıyor, sonra bir kez kapandı mı bir daha asla açılmıyordu. Levent bana güvenmişti.

"Bir şey daha var. İyi bir fotoğrafçı yok elimde. Fakültedekilerin işlerini beğenmiyorum, müzenin fotoğrafçısıyla da anlaşamadık bir türlü. Bana sergi kataloğu için iyi bir fotoğrafçı lazım, düşündüm taşındım, Peri'yle çalışayım diyorum, senin arkadaşındı değil mi? Bana bir görüşme ayarlar mısın?"

Peri arkadaşım sayılmazdı, hatta onu neredeyse hiç sevmiyordum, işlerini beğensem de küstahlığı ve şımarıklığı her zaman onunla yakınlaşmama mani oluyordu. Üniversitede aynı arkadaş grubunun içindeydik. Peri'nin ele avuca sığmaz tavırları ve çok tuhaf huyları vardı, bir süre sonra hepimiz farklı sebeplerden onunla aramıza mesafe koymuştuk. Levent'in onunla çalışmak istemesi sinirimi bozmuştu. Vazgeçirmek için "Peri obje fotoğraf-lamada iyi değil" dedim ama ikna olmadı. İşlerini beğendiğini, ben ayarlayamazsam başka biri vasıtasıyla Peri'ye ulaşabileceğini söyledi. Çaresiz kabul ettim.

Levent'in söylediği her şeyi çaresizlik hissiyle kabul ettiğimi fark etmem sanırım o zamanlara denk geliyor. Aştan gözümün karardığı o zamanlara... O benim gözümde devasa bir sanatçıydı, içinde kendine ait devasa bir evren taşıyordu. Onun gözümde bu kadar devleşmesi miydi acaba tüm hatalarını örten, kusurlarını kapatan ve beni çaresizlik girdabında kıstıran?

Etrafım öğrencilerim, iş arkadaşlarım ve dostlarımla doluyken, ansızın tüm vaatlerden yoksun kalmış gibi tek bir kişinin etrafında dönmeye başlamıştım. Ah! Dünya ne büyük bir hızla sadece tek bir insana, Levent Çetinoğlu'na indirgenmişti. Benim evrenimde sadece o vardı, onunkindeyse (sanıyorum) ben hariç herkes vardı.

"Ha, bir de... Şu heykel işini basına yansıtalım, ben çalışırken haber yapılısın istiyorum."

Dudaklarımın arasından yılgınlıkla neşe arası bir "tamam" cümlesi çıkmıştı ki telefonu çalmaya başladı. Annesinin aradığını söyleyip konuşmamızı bölmek için izin istedi. O an Levent'le aylardır birlikte olduğumuz halde anne babasından hiç bahsetmediğinin farkına vardım. O gün onun hakkında ne kadar az şey bildiğim gerçeğine toslamıştım.

Annesi ona uzun uzun bir şey anlatıyordu, "Haklısın anne, haklısın, çok haklısın" dedi durdu. Cümle kurmuyor sadece onun dediklerine tek kelimelik yorumlar yapıyordu. Sonuna doğru

“Hadi ellerine sağlık” dedi ve kapattı. Telefonu kapatır kapatmaz ona anne ve babasının nerede olduklarını, neler yaptıklarını sordum. O da bir an aramızdaki bu yabancıliğın bocalamasını yaşıadı.

“Adana’da yaşıyorlar. Annem ev kadını, muhteşem yemekler yapar, babam da marangoz, bana tüm bu aletleri kullanmayı küçük yaşımda öğreten adam.”

Levent’in heykeltıraşlık mesleğinin tohumunu atan kişinin babası olduğunu bilmiyordum. Neden hiç sormamıştım ki... Bana bir marangozun oğlu olunca ağacın kesilip nasıl biçimlendiğini erken yaşıta gözlemleyip öğrendiğini anlattı. Meğer çocukluğunda küçük hayvanlar yontarmış, üç boyutu da orada öğrenmiş. Babasına mesleğini borçlu olduğu için minnettardı. Annesinin de sadece yemeklerinden bahsetmişti. Bunun haricinde tek kelime öğrenememiştim. Baba ona hayatı öğreten, anne karnını doyuran insan mıydı sadece?

“Ya seninkiler?”

“Ankara’da yaşıyorlar. Annem öğretmen, babam da savcı. İkisi de emekliler.”

“Bunca zamandır sormak aklımıza gelmemiş.”

“Sahi ben de şaşırdım şimdi” dedim ve ailesi hakkında sorular sormaya devam ettim. Aylar sonra gözüm kapalıyken sevdiğim adamın hikâyesine bir adım daha yaklaştım.

Levent’in tüm ailesi Adana’nın bir ilçesinde yaşıyordu, kardeşlerinden küçük olanı pamuk tarlalarında çalışıyor, büyük de babasının yanında işi öğreniyordu, eğer üniversiteyi kazanmasaydı kendisi de muhtemelen baba mesleği olan marangozluğu devam ettiriyor olacaktı. Bir ablası vardı, kendi memleketlerinden Adanalı biriyle evliydi, iki çocuğu vardı. Kalabalık bir ailesi, kardeşleri, yeğenleri olduğunu duyunca şaşırmıştım. Sanki hiç yoklarmış gibiydi, sanki Levent gökteki bir buluttan inmiş gibiydi... Sankiler bitmiyordu.

“Adana’ya gidiyor musun?” dedim.

“Çok nadir, senede bir kez, o da annemin yemeklerini özlediğimde.”

“Annemi değil, yemeklerini mi özölüyorsun?”

Kocaman bir kahkaha attı ve “Başka neyini özleyeyim ki? Memleket işte, orada duruyor” dedi.

İstediği zaman gidip dönebileceği bir ev gibi anlatsa da artık uyum sağlayamadığı hatta belki gitmek isteyip de gidemediği bir yer olduğuna kanaat getirmiştim. Uzak hatıralarında bıraktığı ve ait hissetmediği bir yer. İnsan bir kez kopmayagörsün, ait olduğu toprak geri dönölmesi en zor yere dönüşüyordu. Levent’in çocukluğu emanete bırakılmış ve unutulmuş bir çanta gibiydi. Ona göre tek gerçek yaşadığımız andı. Hayat şimdilerin toplamıydı. Ben se her ne kadar anda kalmak istesem de bunu asla beceremeyen bir geniş zamanlar kadınıydım. Belki de bizi farklı kılan ilk ve en önemli şey buydu. Gidip kök salamayan bir su nilüferini sevmiş olmam da benim kabahatim değildi.

“Annem benim her şeyim” dedim, onun vurdumduymaz tavrını ayıplar gibi. Uzakta olmasına rağmen onsuz hareket etmediğimi, sıkı bir telefon trafiğimiz olduğunu anlattım. Hayatımın her dönemecinde, her kararında hep ona ihtiyaç duyduğumu söyledim. Annemi bilge bir kadın gibi anlatınca babamı merak etti ve “Peki ya baban?” dedi.

“Babam sessiz, sakın, kendi halinde bir adam.”

“Hep Ankara’da mı yaşadınız?”

“Annemler Doğu hizmetindeyken doğmuşum, evlenip birlikte atandıkları bir köymüş ama nüfusumda Ankara yazıyor.”

“Neresi olduğunu hiç merak etmedin mi? Yani hikâyenin başladığı yeri?”

“Hayır, etmedim. Birkaç aylık bebekmişim, görev süreleri dolunca hemen Ankara’ya dönmüşler, Neylan da Ankara’da büyümüş işte, ta ki İstanbul’da üniversite kazanana dek. Ben de annem gibi öğretmen olmak istiyordum. Akademi pek hesapta yoktu ama kader.”

O gün Levent'in fakülteadaki işliğinin bahçesinde uzun uzun oturmuş, birbirimize ailelerimizden söz etmiştik. Sandalye üzerinde karşılıklı otururken resmi göründüğümüzü düşünsem de sonrasında birbirimize daha da yakınlaşmıştık. Bazen uzak görünenin yakın, yakın görünenin de uzak olması gibi bir illüzyonun içine hapsolmuştuk. Yapmamı rica ettiği bir yığın işle onun yanından kalktım.

Eve dönerken önce yolda Peri'yi aradım. Telefonu her zamanki küstahlığıyla açtı. "Nasılsın Peri?" diye sorduğum anda başıma kötü işler açtığıma neredeyse emindim. Ona Levent'in heykellerini fotoğraflama işinden bahsettim. Peri tahminimden daha fazla sevinç gösterdi, tuhaf sesler çıkararak ne zamandır Levent Çetinoğlu'yla tanışmak istediğini ve bunun olağanüstü bir fırsat olduğunu ekledi. Fakülteye uğramasını rica ettim. Haftaya bugün, bu saatte Levent'in işliğinde görüşmek üzere randevulaşp kapattığımızda içimde gezinen ve beni nefessiz bırakan kara bulutlara mani olmak için artık çok geçti. İçimde tuhaf bir huzursuzluk vardı. Yeniden Peri'yi görmek bana güzel şeyler anımsatmayacaktı ancak Levent'in hatırına buna katlanacaktım. O gün yolu uzatarak eve gittim.

Eve döner dönmez hemen masa başına oturdum ve mülteciler üzerine yapılmış eserleri incelemeye, sanatçıların yazdığı bildirileri okumaya başladım. Dünyanın dört bir yanından sanatçılar mülteci krizine nasıl tepki veriyordu, ne gibi eserler ve belgeseller ortaya koyulmuştu, incelerken içinde kendimi kaybettim. Derine dalmışken birden karşıma "Unheimlich" adlı bir makale çıktı, kelimenin ne demek olduğunu merak edip tıkladım. Hızlı hızlı okudum. *Heim*: Ev, yuva, vatan, eve ait olan, yabancı olmayan. *Heimlich*: Gizli, gözden uzak tutulan, başkasından saklanan. *Unheimlich*: Gizli kalması gerekirken açığa çıkan.

Tam ne demek istediğini anlamamıştım, araştırmaya devam ettim.

“Tekinsiz, garip, ürpertici, belirsiz, hayal ile gerçek arasındaki sınırların çökmesi...”

Mültecilerin evsizliğini bu tekinsizlik duygusuyla anlatabilirdim belki de. Levent’in de bu fikri beğeneceğini düşündüm. Ve birbiri ardına makaleler okumaya devam ettim.

“Tüm unuttuklarımızı içinde barındırdığı için gerçekten de ev ‘tekinsiz’ olabilir mi?”

“Evi dağılanın yurdu genişler mi?”

“Ev hayallerde hep kendisine dönülen midir?”

“Ev, içinde düşlemeyi barındırdığı için mi ömrümüz boyunca her kurduğumuz düşte dönüp gelmek isteriz?”

Okuduğum bu yazılar bana kendi evimi düşündürdü. Dışına kaçıp kaybolduğum mu yoksa içine girip korunduğum muydu? Sahi evim neresiydi? Neden kendimi Levent’in evinde huzurlu ve mutlu hissediyordum da buraya gelince her yerimi tuhaflık kaplıyordu? Başımı kaldırıp evimin çatısına ve dört duvarına baktım, sebebi açıklanamaz bir ıssızlığa ve ürkütücü bir haletiruhiyeye kapıldım, kendimi bu eve ait hissetmiyordum. Oysa duvarındaki çivisinde bile bir hatıram vardı. Arkadaşlarımla sofralar kurup sohbet ederken attığımız kahkahalar bile duvar sıvalarının içine sızmıştı. Kedimin mama kaplarının ve kumunun durduğu yer, babamın buraya geldiğinde oturmayı en sevdiği televizyon koltuğu. Evimin her bir köşesinden bir hatıra fışkırıyorken neden kendimi buraya ait hissetmiyordum? Ya da özetle, kimden kaçıyordum? Bilgisayarın boş ekranına uzun süre baktım ve sonunda arama çubuğuna “Ev nedir?” yazdım. Kelimenin etimolojik kökenine dair bir şeyler döküldü önüme. Aniden gözüme çarpan bir bilgiyle donakaldım.

“Sümercede ev kelimesi heykel kelimesiyle aynı kökene dayanır”

“Heykel,

Sümerce: E-gal

Anlamı: Büyük Ev”

Levent'in mülteciler üzerine yapacağı heykelin eskizlerine baktım, o kendi evini sanatının içine inşa etmişti. Evi heykelle-riydi ve kendine huzurlu evler inşa edebilmiş olan insanlar asla birilerinin evi olmak istemezlerdi.

Makaleyi yazmaya kadim bir uygarlığın dilinde heykel keli-mesinin ev anlamına geldiğini anlatarak başladım. Bulduğum bil-gileri ne kadar çok beğeneceğini düşündükçe kalbim çarpıyordu. Biraz yazdıktan da sonra uykum geldi, gidip yattım.

O gece sık sık tekerrür eden rüyamı gördüm. Ertesi sabah kar-maşık duygular içinde uyandım, hava aydınlanmıştı, güzel bir sonbahar günüydü. Fakültede dersim vardı. Yazmaya başladığım makaleyi de yanıma alarak çıktım. Derste "Post Empresyonizm" akımından Cezanne, Van Gogh ve Gauguin'i işleyecektik. Benim-se aklım hâlâ mülteciler meselesindeydi.

Fakültenin ek binasının ikinci katındaki amfiye doğru ilerler-ken benim gibi sanat dersleri veren bir arkadaşım yanıma geldi. Davranışlarındaki sabırsızlıktan bir şey söylemek istediğini an-ladım.

"Aslında sana küsecektim."

"Nedir? Ne oldu?" dedim.

"Aşk olsun sana, dün gelmedin" dedi. Bir an neyi kastettiğini anlamakta güçlük çektim, heyecanla pastasının çok güzel oldu-ğunu, o muhteşem pastayı kaçırdığımı söyleyince birden kafama dank etti. Doğru ya! Arkadaşım bebek bekliyordu, onu tebrik et-mek için fakültedekiler toplanmış, bir pasta sipariş etmiş, hatta doğmamış bebeği hediyelere boğmuşlardı. Levent'le otururken arkadaşımın bebek kutlamasını kaçırmıştım ya da bilerek kaçır-mak istemiştim, çünkü tüm bu kutlamalar bana yanlış bir yerde olduğum hissini veriyordu.

"Çok özür dilerim, yetişemedim" dedim. Bu sefer de beni Levent'le otururken görmüş olabileceğini düşünüp aklıma gelen ilk bahaneyi söyleyiverdim.

“Levent Çetinoğlu’yla bir sanat projesi üzerine görüşmem vardı, toplantımız uzayınca yetişemedim, üzgünüm, kusuruma bakma ne olur.”

Özrümü kabul etmek yerine, “Amaaan o meymenetsiz herifle ne proje işin olur senin?” deyiverdi. Levent’e meymenetsiz demesi üzerine şaşırarak ve onu savunmak arasında bir süre gidip geldim. Kız arkadaşlara karşı, henüz tanıdığın, sevgili olduğun ya da iş yaptığın adamlar savunulmamalıydı yoksa mevzu sakız gibi uzayacaktı.

“Haklısın, biraz öyleymiş” dedim.

“Ne projesi yapıyormuş ki?”

“Mühteciler üzerine bir heykel çalışıyormuş.”

“Hah! Kim bilir nereden fon buldu yine.”

Sustum. Dikkatli davranmam gerekiyordu. Sohbeti kessin de bebek partisini sorayım diye bekledim, o ise eliyle karnındaki be-beğini tutarak üsteledi,

“Narsist herif, karısı nasıl tahammül ediyor ona, hiç bilmiyorum.”

Damarlarımda akan kanın hızla beynime doğru çekildiğini hissettim. Kafamın arkası aniden zonklamaya başlamış, yanaklarım alev alev olmuştu, görüşüm bulanıklaştı.

“Aaa, evli mi?” dedim kekeleyerek.

“Tabii. Tanımıyor musun? Karısı Profesör Nilgün Çetinoğlu, yurtdışında çok ünlü bir müze tasarımcısı ve küratör, Belçika’daydı galiba.”

“Adını duymamışım hiç, bilmiyordum.”

Biraz daha konuşursam kendimi ele vereceğimi düşünerek, “Hadi partiyi anlat” dedim. Yüreğime çöken keskin acı ve ağır çaresizlik duygusuyla ne yapacağımı bilemez bir halde kâh sağa sola bakınıyor, pastanın hangi pastanede yapıldığını ya da bebeğe gelen hediyeleri dinliyormuş gibi yapıyordum. Biraz zaman geçtikten sonra saatime baktım ve arkadaşşıma derse geç kaldığımı

söyledim, sesim sanki hırıltıyla çıkıyordu ya da ben kendi sesimi bir uğultu halinde duyuyordum. Kulaklarım uğulduyor, bedenim binlerce kesi yeri varmışçasına zonkluyor, acı nefesimi kesiyordu.

Amfiden içeri bir hayalet gibi sızdım, öğrenciler içeri girdiğimi bile fark etmedi.

“Van Gogh’la başlıyoruz” dedim. “Kitaplarınızda *Sonsuzluğun Eşiğinde* tablosunu bulun.”

Zaman

Nergis kasabasındaki ilk sabahımda, özgürlük hissinin verdiği coşku ve ardından hemen bastıran özlem duygusunun kavuruculuğu arasında bir yerde sıkışıp kalmıştım. Serhat'la daha uzun sohbet edebilir, onun beni gezdirme teklifini kabul edebilir, kendime buralarda yeni ve güzel sosyal ağlar öğretilir, arkadaşlar edinebilirdim. Onun yerine gördüğüm ve duyduğum her şeyi Levent'e anlatma hissiyle dolup taşıyordum. Bunu da anlatmalıyım, buna kesin çok güler, şunu söylersem zeki olduğumu düşünür. Zihnimi ele geçiren bu düşünce biçiminin ilişkimiz için hiçbir faydası olmadığını biliyor ve tıpkı burada altına dinamit konup patlatılan tarihi yapılar gibi bu düşüncelerin de beni eninde sonunda imha edeceğini biliyordum. Kaygılar ve planlar içinde boğulmamak için dışarı çıkmaya karar verdim.

Kasabanın merkezine inecek, orada biraz gezdikten sonra meydandaki kıraathaneyi ve Hatice Hanım Teyze'nin oğlunu bulacaktım. Önce odama çıkıp kalın kaşkolümü aldım, ardından resepsiyondaki adama selam verip dışarı çıktım. Dondurucu bir havaydı, insanın burnunun direğini sızlatan ve vücudunun her zerresinden içeri sızan bir soğuktu. Tam da zemheri zamanları buraya gelmek pek akıl kârı değildi ama bir aşktan kaçmanın ya da bir aşka yakalanmanın mevsimi yoktu. Üstelik kimse burada olduğumu bilmiyordu. Fakültede yokluğum henüz fark edilmemiş, annem de henüz günlük telefon sohbeti için aramamıştı.

Yalnız olmak hem o sabah hissettiğim müthiş hürriyet duygusunu hem de ürkütücü bir kimsesizlik hissini beraberinde getirmişti. Rüyasında tehlikeli bir ormanda maceraya atılmış ürkek ama cesur bir çocuk gibiydim. Derin nefesler aldım, dört saniye al, yedi saniyede ver. Evet, Nergis kasabasındaki ilk günümde her şey yolundaydı.

Misafirhaneden çıkıp sabah fırına giderken geçtiğim Taş Ev Sokak'tan aşağı yürümeye başladım. Sabah kepenkleri kapalı olan bazı dükkânlar açılmış, kasaba güne başlamıştı. Binaların hepsi köhne bir görünüme sahipti, çoğunun camları kırık, boyaları dökmüş, tabelaları eski, atıl ve gelişigüzel duruyordu. Şehirle kasaba arasındaki o sert geçiş çizgisinin hakkını verircesine dağınık ve derbeder görünüyordlardı. Duvarlardaki çatlaklar, sadece sıva yapıp bırakılmış badanasız duvarlar Taş Ev Sokak'ı puslu ve ürkütücü bir yere dönüştürmüştü.

Dükkânların bir şey satıp satmadığını, daha doğrusu tam olarak ne sattığını anlamak zordu. Bir hırdavatçı mı yoksa bakkal mı olduğunu anlamak için yanına yaklaşıp bakmak gerekiyordu. Sınırları çizilmemiş bu izbe ve dökük görünümlü dükkânlarda ufak tefek sürprizlere de hazırlıklı olmak gerekiyordu. Nalbur diye gittiğiniz yerde çay satılıyor, pastanenin önünde satılık gül ve tütün kolonyaları duruyordu. Sokağın sonunda, köşede bir el arabasında tanımadığım bir meyve görünce durdum. Önce geriye dönüp yürüdüğüm puslu sokağı, ardından da el arabasındaki tanımadığım meyveyi fotoğrafladım. Etrafımdaki tek tük insanlar bana gözlerini dikip bakıyor, kendi aralarında muhtemelen nereden geldiğimi konuşuyor, beni inceliyorlardı. Burada birine meraklı gözlerle bakmanın kabalık olmadığını, aksine bir tür kucaklama olduğunu o ilk günümde öğrenmiştim.

Aşına olduğum, inandığım, bildiğim, tanıdığım birçok şeyi bu kasabada yıkacaktım. Levent'ten uzaklara kaçışım sadece başka bir yerde olma isteği değil, aynı zamanda başkası olmayı istemek-

ti. “Bugün bu kararımın ilk günü” dedim içimden, “göreyim seni Neylan.”

Sobalardan yükselen duman kısa sürede tüm kasabayı esir almış ve bir gün önceki pus gelip çöreklenmişti. Güneş yüzünü gösterdiği anlarda, ışınları pusu delerek geçiyor ve kasaba daha da mucizevi bir görünüme bürünüyordu. Sabah hızlıca poğaça aldığım fırının önüne geldim ve etrafıma bakındım. Az ileride bir gece önce kasabaya iner inmez girip çorba içtiğim Yılmaz Çorba ve Paça Salonu’nu görünce içimi tanıdık bir his kapladı. Biraz daha sağa sola bakındıktan sonra gözüme tek katlı bir bina çarptı. Derme çatma binanın tam yanında kuru dallarıyla kocaman bir ağaç ve muşambayla kaplanmış bir tente vardı. Tabelasında “Asmaaltı Çay Ocağı” yazıyordu. Annemin “meydandaki kıraathanne” dediği yer burası olabilir umuduyla binaya doğru ilerledim. İçimi tuhaf bir heyecan kaplamıştı. Kendi başıma bir şeyler başarmanın hissi. Babamın “Ya oraya kalkıp giderse ne yaparız?” dediği yerdeydim işte. Acaba Hatice Hanım Teyze’nin en büyük oğlu orada mıydı?

Çay ocağına doğru ilerlerken bir an duraksadım ve konuya nasıl gireceğimi düşündüm. Nasıl sorabileceğimi içimden prova ettim. “Ben Hatice Hanım Teyze’nin oğlunu arıyorum” diyecektim, ya sonra? “Evet benim” derse ne diyeceğimi bilemedim. İçimi yeniden koca bir boşluk ve “Burada ne işim var?” duygusu kapladı. Oysa iki dakika önce güçlüydüm. Bu ikircikli hallerimden nefret ediyordum. Neydi bu değişken ruh hali böyle? Ah Levent! Keşke sen olsaydın yanımda şimdi. Ne kadar alışmıştım her şeyimi sana anlatmaya. “Biliyor musun, bugün Hatice Hanım Teyze’nin oğlunu bulmaya gidiyorum...”

Dükkanın kapısına gelince durdum. Camlar buğu olduğu için içeriyi göremiyordum. Ahşap kapısını cesaretle itip içeri girdiğimde yüzüme sıcak bir hava çarptı. Odun kokusu yün döşemelerin kokusuna karışmıştı. Ortaya çıkan bu nostaljik rayiha kendimi

yeniden iyi hissetmemi sağlamıştı. Yalnızca iki masa doluydu ve oturanların tamamı erkekti. İçeri bir kadın girince tedirgin oldular, bana şaşkın bakışlar attılar, belli ki yalnız ve genç bir kadının çay ocağında oturmasını olağın karşılamamışlardı. Yoksa ben yabancı bir ruh haline kapıldığımın dolayını öyle hissetmişim?

Selam verip vermeme, gülümseyip gülümsememe arasında bir süre gidip geldim. Sonunda selam vermeden cam kenarındaki masaya geçip oturdum. Masada oturanlardan birisi “Bayanla ilgilenin” deyince beni kabullendiklerini anladım. Saniyeler içerisinde yanıma irikiyim bir adam yanaştı. Kocaman gövdesine sardığı ön lüğü ve omzuna attığı elbeziyle “Buyurun” dedi. Bir ay istedim.

Dün akşam kasabaya vardığım andan itibaren ne çok çay içmişim. Burada yemeği bastırmak için, ısınmak için, güne zinde başlamak için, sohbetle eşlik etmek için mutlaka çay içiliyordu. ayım gelene kadar etrafıma bakındım, içerisi epey dardı. Ortada eski tip bir odun sobası vardı, ihtiyaç halinde ateşini harlamak için önünde birkaç odun duruyordu. ay ocağının buharı, sobanın sıcağıyla birleşince dışarının ayazına tezat bir ısı oluşturuyordu. Isı farkından hasta olmayayım diye montumu çıkardım. Çıkarırken yan masadaki kafalar bir kez daha bana döndü. Bakarsam ne konuşacağımı bilemediğim için bakmamaya gayret ettim. Duvarda büyük harfle yazılmış iki yazı asılıydı: “MÜESSESEMİZDE OYUN YOKTUR” ve “BURADA VERESİYE ÇAY İÇİLMEZ” Yazıların hemen yanında bir halıya dokunmuş Kâbe resmi vardı, onun da yanında şeyh görünömlü, sakallı ve yaşlı bir adamın siyah beyaz fotoğrafı. Çantamdan telefonumu ve *Yürüyen Konak* kitabını çıkardım. Kitabın en arka kapağında bir harita görmüşüm, incelemek üzere önüme açtım. Dikkatle baktım, bir yerleri işaretlemek üzere kalem aramaya başladım. Diğer masalarda oturanların ilgisi debenden başka yere kaymıştı, bunu göz ucuyla görebiliyordum.

Birkaç dakika sonra omzunda bez olan irikiyim adam elinde ayımın geri geldi. “Şeker kullanmıyorum” deyip tabağının ke-

narındaki şekerleri geri verdim. Şekerleri alırken “En güzel çay bizdedir” dedi. “Eminim öyledir” dedim ama bu kez de müstehzi davrandığımı düşünecek diye panikleyerek, “rengi çok güzel” diye toparladım. Konuşmamdan cesaret alan adam bu kez “Turist misiniz?” diye sordu. “Evet, gezmeye geldim ama tam da turist sayılmam” diye cevap verince adamın kafası allak bullak oldu, bir süre boş gözlerle baktı. İşte zaman bu zamandı, Hatice Hanım Teyze’yi sormalı ve kendisinin onun oğlu olup olmadığını öğrenmeliydim.

“Ben aslında Hatice Hanım Teyze’nin vefatını haber alınca buraya geldim” deyiverdim. Adamın yüzünde aynı anda oluşan kederli ve alakadar ifadeden doğru kişiyle konuştuğumu hemen anlamıştım. Başını önüne eğdi ve

“Annem olur, on gün önce kaybettik ne yazık ki!”

Birden içimi bir hüznün kapladı, annemin yüzünü unuttuğu, benimse hiç tanımadığım bir kadının ölümünü hatırlayınca kalbimden keskin bir acı dalgası geçti. Bu kerli ferli, kocaman adamın annesinin ardından hissettiği yas bana geçmişti sanki. “Üzüldüm, başınız sağ olsun” dedim. O esnada yan masalardan da “Allah rahmet eylesin” mırıltıları yükseldi. Adam elini yüreğine götürerek, “Dostlar sağ olsun. Allah razı olsun hepinizden” dedi. O esnada portakal soymakta olan bir amca ayağa kalktı, bize doğru geldiğini sandım fakat elindeki portakal kabuklarıyla sobaya yaklaştı. Sobanın ağır, demir kapağını açıp portakal kabuklarını ateşe attı. Eline aldığı sürgüyle biraz ateşi karıştırdıktan sonra kapağı kapatıp masasına döndü.

“Son zamanlarda iyice hastaydı. Peki siz nereden tanırdınız annemi?”

İşte korktuğum soru gelmişti. Ben kimdim, Hatice Hanım Teyze’yi nereden tanıyordum, cevabımı bir türlü hazırlayamamıştım.

“Aslında tanışmamıştım, annemle babamın ahabıymış” dedim, düzgün bir cevap verdiğimi düşünüp tam rahatlayacaktım ki ikinci soru geldi:

“Kimdir anne babanız?” Artık bir şey saklayamazdım, zaten saklamak için bir gerekçem de yoktu. Ona doğduğum evi soracaktım, o da bana bildiklerini anlatacaktı, hepsi bu.

“Otuz beş sene önce burada çalışmışlar, Savcı Sadık Bey ve öğretmen Mahizar Hanım.”

Önce “Aaa, aman, ne diyorsun, hoş gelmişsin” diye bir vaveyla kopardı. Sonra aynı sözcükleri farklı sıralamalarla söylemeye devam etti.

“Aman aman, hoş gelmişsin, hoş gelmişsin.”

Az önce kederden boynunu eğerek annesinin ölüm haberini veren adam gitmiş, aniden neşeli biri gelmişti.

“Sen şimdi Sadık Bey’in kızı mısın? Mahizar Hanım’la Sadık Bey’in? Bizim Savcı Bey yani?”

Bir türlü inanamıyor gibi bir hali vardı. “Evet” dedim, heyecanının dinmesini bekledim. Yan masada oturanlardan birine döndü:

“Ramazan Abi, bak hatırladın mı, Savcı Bey’in kızıymış.”

“Başka kardeşin var mı?”

“Hayır, tek ben varım.”

Babamı otuz beş sene sonra hatırlayacaklarını düşünmemiştim, şaşkınlıkla gülümsedim. Adamlar kendi aralarında konuşmaya başladılar, her biri sırayla dönüp bana bakıyordu. O anda sanki birden bir portakal bahçesinin içine düşmüşçesine, etrafı mis gibi bir portakal kokusu yayıldı. Sağa sola bakınıp bir mucize gibi yükselen bu kokunun nereden geldiğini bulmaya çalıştım. Neden sonra az önce sobaya portakal kabukları atan amcayı hatırladım. Çoktan yiyip bitirdiği portakalın kabuklarını sobaya atmış, yanan kabuklardan yayılan tarifsiz koku tüm kahvehaneyi kaplamıştı.

Narenciye kokusu bana Levent’i hatırlattı. Terasına almak istediği ama bir türlü vakit bulup da alamadığımız portakal ağacını düşündüm. Bedenim burada, bu insanlara gülümsüyor, aklımsa portakal bahçelerinde geziniyor ve en güzel fideyi seçmeye çalış-

şıyordu. Beni girdabına kapılıp gittiğim düşüncelerden alıkoyan, kahvenin sahibi oldu.

“İnanamıyorum hâlâ. Sen gerçekten Neylan mısın?”

“Evet.”

“Benim ismim de Abdülkadir. Bana Abdülkadir Abi diyebilirsin Neylan, sen doğduğunda ben on üç yaşındaydım. Doğduğunu hatırlıyorum. Beni bir odaya çağırmışlardı. Seni görmek için kardeşlerimle odanın kapısında sıraya girmiştik. Hatırlıyorum. Çok iyi hatırlıyorum.”

Kendime ait bir hikâye dinlemek hoşuma gitmişti, yüzümde güller açmıştı. Yan masalarda oturanlar da kendi aralarında sohbeti bırakmış, ilgiyle bizi dinliyorlardı. Belki yıllar önce burada hizmet vermiş karıkocanın kızının neye benzediğini merak ediyorlardı, belki de neden burada olduğunu. Kendi aralarında fısıldaşıyor ve o yıllara dair hatırladıklarını birbirlerine anlatıyorlardı. O çay ocağı benim için aniden portakal kokulu sıcak bir yuvaya dönüşmüştü.

“Söyle bakalım Neylan, hangi rüzgâr attı seni buraya? Savcı Bey nasıllar? Mahizar Hocanın iyi mi?”

“İyiler, emekli oldular” dedim ve devam ettim, “annemle telefonda konuşurken Hatice Hanım’ın ölüm haberini verdi ve çok üzgün olduğunu söyledi.”

“Şaşırdım. Allah Allah, nereden duymuş acaba? Yıllardır burarlardan kimseyle iletişim kurmadılar ki.”

“Bilmem ama bu kahveyi sizin işlettiğinizi biliyordu, o yüzden geldim.”

İstemsizce yan masada oturan adamların yüzlerine bir bir baktı. Annesinin ölüm haberini nereden duyduğunu bulmaya çalışıyordu sanki.

“Biliyor musun Neylan, annem ara ara seni hatırlardı, son zamanlarda akli iyice gittiğinde bile ‘Keşke o akça pakça bebeği bir daha görsem’ derdi.”

“Gerçekten mi?”

“Evet ya, seni hiç unutmadı, biliyorsun seni bir süre benim anem emzirmiş.”

“Öyle mi? Bunu bilmiyordum. Yani Hatice Hanım Teyze benim sütannem miydi?”

“Evet, bilmiyor muydun?”

Şaşkınlıktan yutkunmuştum. Çayımдан bir yudum aldım. Abdülkadir Abi iznini isteyip yanımdaki sandalyeyi çekti ve yanıma oturdu. Portakal kokusu azalmıştı. Yan masada oturanlar yeniden kendi aralarında sohbetlerine dönmüştü, birisi sigarasını yaktı, diğeri çayını höpürdetti. Çay ocağında kaynayan üç çaydanlığın buğusu camlara vurmuştu. Koca evren yine küçülmüş, daralmış, camları buğulu tek katlı bir binaya sığmıştı. Dışarının zemherisine, telefonumun ışığının durmadan yanıp sönmesine aldırmadan hayatı rölantiye almıştım. Hikâyemin eksik kısımlarını dolduruyordum, özenle, itinayla.

Abdülkadir Abi ara sıra kalkıp oturanların çayını tazeliyor, sonra yine gelip yanıma oturuyor ve anlatmaya devam ediyordu. Hatice Hanım Teyze’nin yaşı çok ilerlemişti, takdiri ilahiydi, bu kasabadan hiç ayrılmadan bir ömür burada yaşamıştı, yedi çocuğu vardı, yedinin dördü İstanbul’da, ikisi buraya yakın bir ilçede yaşıyordu, kasabada kalan tek kişi Abdülkadir Abi’ydi. Evliydi, karısı Heves hamileydi ve çok yakın zamanda doğuma hazırlanıyordu, ne yazık ki Hatice Hanım Teyze doğumu görmeden ölmüştü ama zaten on yedi torunu vardı. Hikâyenin bazı yerlerini şaşkınlıkla dinliyordum. On yedi torunu olan Hatice Hanım Teyze ne şanslı olmalıydı. Beni de o emzirdiğine göre bu da Abdülkadir’le bizi sütkardeş yapıyordu. Ailemi bulmuş gibi sevindim.

“Nerede kalıyorsun? Hemen eşyalarını alıp bize gel.”

“Devlet Su İşleri misafirhanesinde kalıyorum, çok temiz, gayet güzel.”

“Olmaz öyle şey, yıllar sonra buralara gelmişsin.”

“Kaldığım yerde daha rahat ederim, sağ olun.”

“Ev gibi olur mu? Allah’ın adını verdim.”

“Sağ ol Abdülkadir Abi, kaldığım yerden çok memnunum, hem madem Heves doğurmak üzere, ona da asla yük olmam istemem, çok üzülürüm, alt tarafı üç gün kalıp döneceğim ama sizleri buldum ya, ben artık sık sık gelirim buraya. Söz, bir daha geldiğimde sizde kalacağım.”

İkna olmamıştı ama en azından ısrarları dinmişti. Bu sefer de akşam yemeğini birlikte yiyeceğimizi söyledi. Buna karşı koymaya mecalim kalmamıştı, zaten bir planım ya da programım yoktu. Onlara yemeğe gitmezsem Yılmaz Çorba Salonu’nda çorba içecektim.

“Tamam” der demez hemen telefonunu eline aldı ve karısı Heves’i arayıp akşam yemeğe sürpriz misafir olduğunu söyledi.

Hamile bir kadını yoracağım düşüncesinin utangaçlığıyla sıcak bir aile sofrasına oturmanın cazibesi arasında bocaladım.

“Yorulacak benim yüzümden.”

“Yüklüdür de sakat değildir ya!”

Sustum. Buğulu camlarıyla kendini dış dünyaya kapatmış o küçük ve köhne kiraathanede iki saat oturdum. İki çay bir de menengiç kahvesi içtikten sonra “Artık gezeyim biraz” dedim. Abdülkadir Abi beni bırakmaya niyetli değildi, beni civarda gezdirmesi için büyük oğlunu yanıma vermeyi teklif etti. Kendi başıma gezmek istediğimi söylediğimde bunu tuhaf karşıladığını anladım.

“Olmaz, misafirimizsin, bekle iki dakika, oğlanı çağırayım.”

İtaat etmekten başka şansım yoktu, diğer yandan da bilen biriyle civarı gezeceğim için mutluydum. Montumu giyerken kitabımı da çantama yerleştirdim. Selam verip vermeme kararsızlığı yaşadığım çay ocağından, herkese selam vererek çıktım. Abdülkadir Abi de benimle kapıya çıktı. Tentenin altında boş duran masaları ve ters çevrilip masaların üzerine konulmuş sandalyeleri işaret ettim.

“Güzel havada burada oturuyorlar herhalde.”

“Asmamız yapraklandığında gör burayı, kalkmak istemezsin. Burada Ziraat Fakültesi var, hele havalar biraz güzelleşsin, öğrenciler benim dükkândan çıkmaz. İlla Kadir Abi de Kadir Abi der koşar gelirler. Burada asmanın altında tabureler kapış kapış gider. Bizim dayılar içeride, gençler de dışarıda oturur.”

“Burada Ziraat Fakültesi olduğunu bilmiyordum, demek gençler var,” dedim. Ayaküstü bana bu toprakların hayvan yetiştiriciliği ve tarım için elverişli olduğunu anlattı.

“Üzüm bağlarımız, fıstık bahçelerimiz, kaplıcalarımız ve yünümüz meşhurdur Neylan. Ama en önemlisi de medreselerimiz. Buraya Evliyalar Diyarı dendiğini duymuş muydun?”

Duymamıştım. Ne burada doğduğumdan ne böyle bir kasabanın varlığından ne sizlerden ne de evliyalardan haberdardım.

“Üç gün yetmeyecek sana, göreceksin” dedi. Meydandan çay ocağına doğru genç bir delikanlı bize doğru yürüyordu. “Hah, gel bakalım Vedat” dedi onu eliyle yanına çağırırken. Oğlan, dün akşam çorbacıdaki çırağın yaşlarındaydı. Yüzü sivilceli, çekingen bir çocuktü. Yanımıza gelince zaten kapalı olan montunun önünü ilikliymiş gibi bir el hareketi yaptı.

“Büyük oğlum Vedat” dedi gururla, sonra da oğlana dönüp,

“Neylan Abla, benim kardeşimdir, bu akşam da bizim misafirimiz, şimdi ona önce merkezi, camiye, saat kulesini gezdir. Sonra arabayı alın, kaplıcalara gidin. Dönüş yolunda da seyir terasına götür. Botan’ı seyretsin. Akşam yemeğine de bize getir.”

Cebine avucunda gizlediği parayı sıkıştırdı, bana göz kulak olması gerektiğini, önemli misafir olduğumu yineledi. Delikanlı tüm yönergeleri saygıyla dinledikten sonra başını salladı.

Abdülkadir Abi “Akşama görüşürüz” deyip portakal kokulu çay ocağına girdiğinde ben de oğlu Vedat’la baş başa kalmıştım. Çekindiği için konuşmadığını düşünerek konuya girdim.

“Eee Vedat, nereye gidiyoruz?”

“Saat kulemiz güzeldir, oradan başlayalım gezmeye.”

Vedat’ın peşine takıldım, önce meydandaki altı katlı saat kulesine yürüdük. Kırk beş senedir hiç durmamış. Her gün aynı kişi gelip saatin zembereğini kuruyormuş, ondan önce de babası ve dedesi bu işi yaparmış. O ailenin görevi, çarşının içindeki altı katlı saat kulesinin durmamasını sağlamakmış. Bir insanın her sabah yataktan kalkmasını sağlayan yegâne hayat amacı kasaba meydana-ndaki saatin durmamasını sağlamaktı. Bence yeterli bir sebepti. Kafamı kaldırmış saat kulesini seyrederken kendime döndüm ve “Seni her sabah yataktan kaldıran şey nedir Neylan?” dedim. Bunun cevabını bulmadan buradan dönmeyecektim.

Çarşının içine doğru yürümeye devam ettik, avlulardan geçtik ve Selçuklu döneminden kalma caminin önünde durduk. Külliyesinin sonradan eklendiğini düşündüm, zira minare Selçuklu, külliye ise Osmanlı mimarisiydi. Caminin içini de görmek istediğimi söyledim. Vedat da benimle içeri girdi. O peşimde dolaşırken firuze sırlı tuğ-la dizileri ve yine firuze mozaik taşları hayranlıkla inceledim. Farklı geometrik örgülerden yapılmış süslemeleri sanat tarihi derslerimde kullanırım diye fotoğrafladım. Sahunların üzerini örten beşik tonoz-ları, kubbeleri ve kubbeler arası kemerli geçişleri fotoğraflarken Vedat da genç yaşının verdiği delikanlı mahcubiyetiyle yanımda duruyor, neyi fotoğrafladığımı bakmamaya çalışıyor ama bir yandan da merakına engel olamıyordu. Neredeyse hiç konuşmuyor, sadece, “Burası çarşı, burası saat kulesi” gibi gerekli cümleler kuruyordu.

Cami avlusunun diğer kapısından ufak bir bedestenin içine çıktığımızda birkaç köhne dükkân karşıladı bizi. El dokuması halı ve battaniye, kuruyemiş, baharat, havlu, sabun ve kolonya satan dükkânlara dikkatle baktım. İstanbul’a dönmeden Levent’e ufak bir hediye alırım diye düşünürken yakaladım kendimi. Bana ne yaşatırsa yaşatsın onu mutlu etme hissi ve ilişkimizi kurtarma çabam hiç bitmiyordu. Düşünmemeye çalışarak Vedat’ın ardı sıra yürüdüm.

Bedestenin sonu ufak bir parka açılıyordu. Bir yanı külliye duvarına, bir yanı bedestene bakan parkın diğer iki tarafı da, çarpık yapılaşmış, kat üstüne kat çıkılmış, her birinin çatısına dikilmiş onlarca antenin çirkin bir görünüm yarattığı kasaba evlerine bakıyordu. Vedat burada bekleyebileceğini, kendisinin de gidip arabayı getireceğini söyledi. Kaplıcalara gidecektik.

“Senin ehliyetin var mı ki Vedat?” dedim.

“Yok ama iyi araba kullanırım merak etmeyin.”

“Gideceğimiz yer uzak mı?”

“İki üç kilometre.”

“Peki şuradan minibüse binsek olmuyor mu?”

Babası arabayı almayı tembihlediği için önce ne yapacağını bilemedi, ikilemde kaldı.

“Annemleri yukarı ilçelerdeki pazarlara ben götürüyorum” dedi. Çekingenliği gitmiş, aniden kendine güveni gelmişti. Şevkini kırmamak için,

“İyi hadi, al getir arabayı, bekliyorum” dedim.

Atkıma iyice sarındım, beremi çekiştirdim, montumun yakasını kaldırdım ve bir banka oturdum. Vedat gelene kadar telefonu baktım. Annem iki kez aramıştı. Levent bir kez arayıp mesaj atmıştı. Önce annemi aradım. Sesi neşeliydi.

“Dersin yok diye uyudun mu?” dedi. Ona dersim olmadığını ama okulda bir öğrencimle görüşmem olduğunu, o yüzden de kampüse geldiğimi söyledim. Her şey yolundaydı, Neylan mutluydu.

“Oh iyi bari kızım, sen mutluyusan ben de mutluyum” dedi. Tam o sırada yanı başımdaki caminin minaresinden ezan sesi gelmeye başladı. Kampüste olduğum yalanı inandırıcılığını yitirmesini diye, “Şimdi okuldan çıktım, sonra konuşuruz anne, biraz koşturmam var” dedim.

“Olur kızım, olur. Sen iyi ol da...” dedi kapatırken.

Annemin telefonunu kapatıp Levent’in mesajını açtım:

Ne demek uzak bir yerdeyim? Neredesin? İnsan bir haber verir giderken.

Gözümün önüne onu en son gördüğüm geceki hali geldi, çok içmişti, bana “Acil yanıma gel” diye mesaj attığında uyumak için yatağa girmeye hazırlanıyordum, mesajı görünce hastalandığını düşünüp aceleyle evden fırladım ve yirmi dakikada Mesude Apartmanı’na vardım. Kapıyı açtığına fena halde sarhoştum.

“Neden geldin?” dedi.

“Acil gel diye mesaj yazdın ya Levent, endişelendim, iyi misin?”

“Kapıma böyle habersiz gelemezsin, çalışıyorum.”

Cıldırarak gibi olmuştum. “Sen benimle dalga mı geçiyorsun?” diyerek kapıyı itip içeri girdiğimde puantiye etekli kadınla karşılaştım. Levent eline geçen metal bir küllüğü aniden üzerime fırlattı, neyse ki isabet ettiremeyecek kadar sarhoştum.

“Lanet olsun sana” diyerek çıkmaya yeltendiğimde ise bana sarılıp kıyafetlerimi çekiştirmeye başladı. Puantiye etekli kadın o kadar soğukkanlıydı ki ne benim ne de Levent’in yüzüne bakıyordu. Kadın tam kapıdan çıkacakken durdu, çantasını açtı ve yere bir dosya fırlattı. Dosyanın içinden belgeler ve bir miktar para etrafa saçıldı. Kadının fırlattığı dosya Levent’in umurunda bile değildi. Sarhoşluktan ayakta savrulurken, ağza alınmayacak küfürler ediyor ve gitmeyeyim diye çantamı sinirle çekiştiriyordu.

Onu ilk kez böyle öfke nöbetine kapılmış bir halde görüyordum. Aniden elindeki boş şarap şişesini bir mermerin kenarına vurdu, cam kırıkları her yere saçıldı. Puantiye etekli kadın ne çıkan sese ne de cam kırıklarına tepki verdi. Sadece kapıdan çıktı gitti. Benim belki de bu ilişkinin en başında yapmam gereken şeyi yapıp usulca çekip gitti.

Levent kelimenin tam anlamıyla sinir krizi geçiriyordu, cam kırıklarının her yere saçıldığını görünce sarsılarak ağlamaya baş-

ladı. Usulca cam kırıklarını toplamak için eğildim. Kırıklardan birini eline aldı, beni üzdüğü için çok pişman olduğunu ve kendini keseceğini söyledi. Levent'i sakinleştirmekle kendi canımı korumak arasında bocalamıştım o gece. Bir yanda senelerdir sevdiğim adamın bir canavara dönüşmesini izliyor, diğer yandan da onu sakinleştirmenin benim sorumluluğum olduğunu düşünüp onun ellerini tutuyordum. "Sakin ol lütfen, sakın ol, geçecek."

Bir yanda ondan sonsuza kadar kaçmak istiyordum, diğer yanda sarılıp sonsuza dek bırakmamak.

Cam kırıkları o kadar küçük parçalara ayrılmıştı ki ayaklarımızın altına batıyordu. Levent beni kolumdan sertçe yakaladı ve odanın ortasındaki kanepeye doğru savurdu. Onun bir gecede nasıl olup da böyle vahşi bir hayvana dönüştüğünü düşünüyordum ve en önemlisi neden böyle olduğunu. Kapıldığı öfke nöbetini sağ salim atlarmaya çalışırken can pazarına düşmüş gibiydim.

Sonunda "Levent polis çağıracağım, yeter!" diye bağırdım. Buna rağmen durmadı. Levent hiçbir zaman durmazdı, ta ki bir yere toslayana kadar.

Otoparkta sabırsızlıkla Vedat'ın arabayı getirmesini beklerken Levent'in mesajına cevap yazdım:

"Kimseye haber vermek istemedim. Doğduğum kasabayı gezmeye geldim. İki gün sonra döneceğim. Döndüğümde konuşuruz. Sen de kafanı toparla biraz!"

Anında cevap geldi.

"O gece sana yaşattıklarım için özür dilerim."

Özür mesajını cevapsız bıraktım. Levent ısrarcıydı.

"Bana kızgın olduğunu biliyorum, hak etmediğin bir şey yaşattım sana. Lütfen affet."

Levent beni her kırığında af dilemiş, pişman olmuş ve bunu dile getirmişti. Ona göre affetmek ilişkinin olağan döngüsünde olması gerekendi. Evin salonunda top oynayan şımarık bir çocuk gibiydi, vazoyu kırdıktan sonra annesine şirinlik yaparak, ağla-

arak kendini affettiren o çocuk büyüyünce kırdığı şeyler daha da büyüyor, maddi zararlar onarılırken manevi hasarlar asla onulmaz yaralara sebep oluyordu. Âşık olan tarafsız kaybetme korkusuyla verdiği her türlü hasara göz yumuyor ve şefkatli bir anne görevi görüyordu. Burada âşık olan, affeden taraf hep ben olmuşum. İçimden taşan bir sıkıntıyla ikinci mesajını da yanıtsız bıraktım.

Derin ve yorgun bir nefes almamla Vedat'ı gördüm, arabanın içinde beni bekliyordu. İçimden "Bindin bir alamete Neylan..." dedim ve kendimi on beş yaşındaki Vedat'ın şoförlüğüne teslim ettim. Vedat gerçekten de dediği gibi arabayı kötü kullanmıyordu. Tozlu asfalt yoldan ilerledik. Radyoda acıklı bir türkü çalıyordu. Camlar buğu yapmasın diye kaloriferi açmıştık. Arabanın kaloriferi aniden başıma ok gibi bir ağrı saplanmasına sebep oldu. Neyse ki yolumuz kısaydı. Sağda solda kahverengi-gri tepeler ve zirvelerine kar düşmüş sarp dağlar, geniş sarı bozkırlar vardı. Altı yedi dakika gittikten sonra yolun ortasında aniden durduk.

"Neden durduk?" dedim.

"Kaplıca burası" dedi Vedat.

Etrafta kaplıca göremediğim için şaşkın şaşkın bakındım. Keskin bir soğuğa indik, yolun kenarına biraz daha yaklaşınca sihirbazın sepetinden dans eder gibi kıvrılarak çıkan bir yılanı benzen suyu gördüm. "Aaaa" diye istemsiz bir ses çıktı ağızımdan.

"Botan Çayı" dedi Vedat, "bu vadiden kıvrılarak akar."

Tarih boyunca yaşamış tüm ressamalar bir araya gelmiş ve bir yağlıboya tablosuna cenneti resmetmişler gibi nefesim kesilerek manzaraya baktım. Vadi ikiye ayrılmış, turkuaz rengine dönüşmüş suyun, sarı bozkırlarının arasından nazlı nazlı akmasına izin vermişti. Suyun mavisinin tonunu hiçbir ressamın tablosunda böylesi canlı görmemiştim. Su sanki göklerden bir sihir gibi yeryüzüne inmişti. O an kadim zamanlardan kalma bir bilge, büyülü asasıyla karşıma dikilecek, nutkumun tutulmasına gülecek

ve beni alıp masalına hapsedecekmiş gibi hissettim. İşte o zaman sonsuza kadar bu vadide yaşayabilecektim. Suyun kıvrılarak aktığı vadinin verdiği huzur bedenimin her bir hücresinden içeri işlemişti, ruhum sonsuzluğa akıyordu. Zihnimi oraya emanet ettim ve tembihledim, “Aman, iyi bakın ona...”

Vedat vadiden aşağı doğru inmeye başladığında bu büyü anın bittiğini ve onu takip etmem gerektiğini anlamıştım. Tıpkı önümde akan nehir gibi akarsuya dönüştüm ve sarı otların, gri kayalıkların üzerinden kayarak vadiden aşağı bıraktım kendimi. Biraz aşağıımızda bir adam tek kolunu havaya kaldırmış tuhaf bir şekilde sallıyor ve “cuk cuk cuk” diye tuhaf bir ses çıkarıyordu. “Ne yapıyor?” dedim. “Atmacasını eğitiyor” dedi Vedat. İsmi duyar duymaz irkildim ve kuşu aramaya başladım. Gözlerim onu ararken önce bir şıkırtı sesi duydum. Üzerine takılı bir zil olduğunu tahmin ettiğim atmaca, bileziklerini şingırdatan süslü bir kadın edasıyla adama doğru pike yapıp hiçbir yere konmadan etrafında dönmeye devam etti. Benim gibi o da kendini suyun üzerinde serbest bırakmıştı, kocaman kanatlarıyla süzülüyor, kâh yükseliyor kâh alçalıyordu. Duraksadım ve kuşu seyre daldım. Kendini özgür sandığını ama aslında tutsaklığın içinde kendine çizilen çember kadar özgür olduğunu düşündüm. Özgürlük, tutsaklık içinde yaşanan mıydı? Peki ben kimin tutsaklığında kendimi özgür sanıyordum?

Vedat korkmamam için açıklamaya devam etti.

“Bir şey yapmaz, eğitilmiş kuşlar bunlar, bıldırcın avı için yetiştiriliyorlar” dedi. Bir şey yapacağından korkmuyordum, yalnızca onun vahşiliğinden ve suyla büyü bir şekilde bütünleşmesinden etkilenmiştim.

Suyun kenarına yanaştıkça yarısı sular altında kalmış, damı olmayan yıkık dökük bir yapıyla karşılaştık. Vedat durdu.

“Ne yazık ki bu kadarını görebileceğiz, sular çok yükselmiş, artık iyice suya batmış” dedi.

“Batan nedir, anlamadım Vedat” dedim.

“Tarihi Garnave kaplıcası işte burada, şu merdiveni görünen, ama İlisu Barajı’nın altında kalacak.”

“Nasıl yani? Tarihi kaplıcanın batmasına göz mü yumdular?”

“Halk evine su gelsin istiyor.”

“Peki ya tarih?”

“Buralar hep tarih. Buranın suyu şifalı. Hastalıklara iyi geliyor. Şimdi suyu Kezer’e taşıtacaklarmış.”

“İçine girmek istiyorum, merdivenler nereye kadar iniyor bakayım” dedim. Merdivenin girişinde paslanmış bir levha gördüm. “Romatizma ve deri hastalıkları, solunum yolları, kadın hastalıkları, kas yorgunluğu, eklem ve kireçlenme problemleri, beslenme bozukluğu, sinirsel rahatsızlıklar, nevralji, nevrit, polinevrit, polio sekelleri...” diye devam ediyordu. “Kaplıcanın suyu 33-36 derecedir. Klorür, Sulfat, Bikarbonat, Sodyum, Hidrojen-sülfür, Kalsiyum... pH değeri: 6.4”

Kafamı eğip merdivenlerden inmeye başladım, biçare Vedat da beni yalnız bırakmamak için arkamdan takip etti. Bir mağara içerisinde obruk keşfetmiş gibi heyecanla içeri girdim, nem aniden yükseldiği için nefesim tıkanır gibi oldu, sıcaklık arttı. Mağaranın suyun üzerinde kalan duvarlarından birinin üzerinde yürüdükten sonra ana havuza vardım. Dört yanı duvarla çevrilmiş durgun ve berrak bir su karşıladı beni. Duvarlarında mozaikler vardı. Havuzun iki başında oturma yerleri mevcuttu. Su temiz olmasına rağmen etrafı çerçöp içindeydi. Duvarların sıvaları bakımsızlıktan dökülmüştü, pis bir görünümü vardı. Boğulur gibi oldum. Aniden oradan kaçıp kurtulmak istedim. Suyun iyiliği etrafın kötülüğünü temizlemeye yeterli olmamıştı. Yıllarca insanlığa şifa vermesinin ve iyiliğinin bedelini insanların nankörlüğüyle ödemiş olan bu kaplıcayı görmek çok derinimde bir yere dokunmuştu.

“Çıkalım Vedat” dedim, “içeride nefes alamıyorum.”

Gerisingeri mağara duvarlarının dibinden yürüyüp merdiveni bularak yukarı tırmanmaya başladı. “Ne kadar eski burası?”

“Binlerce yıl vardır. Botan’ın mağaralarının her biri binlerce yıldır burada.”

“Binlerce yıllık tarihin suların altına gömülmesine kimsenin ses etmemesi şaşırtıcı” dedim.

“Mesela geçen buraların yakınında tarihi bir şehir daha buldular.”

“Göbeklitepe’yi mi diyorsun?”

“Yok, yok, ondan bin yıl daha eskisini buldular.”

Bin yılı ne kadar rahat telaffuz edebiliyorduk, tarih kitaplarında güncellenecek bir bilgi miydi sadece bu? Yoksa bize ne kadar önemsiz, küçük olduğumuzu hatırlatacak bir ikaz mı? Yeniden gün ışığına çıktığımda denizine kavuşmuş bir su kaplumbağası gibi mutlu hissetmişim. Mağaranın girişini, merdiveni, paslı levhayı da fotoğrafladıktan sonra atmacasını eğiten adama son bir kez daha bakıp vadiden yukarı tırmanmaya başladık. Arabamız bıraktığımız yerde duruyordu.

Zihnimin akışkanlaşıp geniş zamanlara yayıldığı vadinin kenarından son kez Botan’a baktım. Bu hissi nereden tanıdığımı düşündüm. Levent’in terasına ilk çıktığımda duyduğum o huzura benziyordu bu hissettiğim. Atmaca hâlâ süzülüyordu suyun üzerinde, pençesindeki zilin yanında tiz bir ses de çıkarıyordu. “Tu-haf” dedim, “ilk kez bir atmaca sesi duyuyorum.”

Atmacayı kadraya sığdırmaya çalışarak belli belirsiz bir fotoğrafını çektikten sonra arabaya bindim. Kaloriferin başımı ağrıttığını bile bile “Açalım” dedim, çok üşümüştüm.

O gün Vedat’la vadiyi tepeden gören birkaç noktada daha mola verip manzarayı seyrettikten sonra beni kaldığım misafirhaneye bırakmasını istedim. Hem biraz acıkmış hem yorulmuştum. Duş almak, dinlenmek istiyordum ama en önemlisi yalnız kalıp içimde cayır cayır yanan Levent’i özleme hissini ve ağlama isteğini bastırmam gerekiyordu.

Akşam yemeğinde Heves’le tanışacak, Abdülkadir Abi’nin

evine konuk olacaktım. Evleri Taş Ev Sokak'ın üç sokak altındaydı, yürüyerek bulabileceğimi söylesem de Vedat kabul etmedi, bana telefonunu verdi, misafirhanenin sokağında indirdi, birkaç saate gelip alacağını söyledi.

Arabadan indiğimde kaloriferin uğultusundan, camın buğusundan kurtulmuştum, derin bir nefes aldım. Odama dönmeden önce bir bakkala girdim, akşam Heves'in yemeklerini yiyene kadar açlığını bastıracak bisküvi, kraker gibi atıştırılmalık şeyler ve birkaç şişe de su aldım.

Bakkalın hemen yanında, kapısının önünde yöresel elbise giydirilmiş mankenin durduğu bir terzi gördüm. Rengârenk elbiseyi seyrettim uzun uzun. Bunu yaşadığım yerde giyemezdim ama en azından kumaştan biraz almak için içeri girdim. İçeride neşeli bir müzik çalıyor, terzi de bir yandan kocaman bir top kumaşı kesiyor öte yandan şarkıya eşlik ediyordu. Beni görünce gülümsedi. Öyle kocaman bir gülümseme idi ki içine kocaman bir evren sığdırmıştı sanki. Koca bir dünya. Koca bir gökyüzü. Koca bir vadi.

"Merhaba" dedim. "Acaba şu kapıda duran elbisenin kumaşından biraz alabilir miyim?"

"Ne kadar keseyim?" diye sordu gülümsemesine çiçekler sıkışmış olan terzi.

"Boynuma şal yapacak kadar olabilir."

Şarkıyı söylemeye devam ederek o kumaşın topunu buldu, masaya yatırdı ve döndürmeye başladı. Ardından eline farklı bir makas aldı ve kesti.

"Kenarlarını makineden geçireyim takacaksanız" dedi, ben kafamı sallayınca bu sefer de dikiş makinesinin başına geçti. Şarkı bitmişti ama terzi söylemeye devam ediyordu. İş bitince kalktı ve şalı uzattı, "Çok güzel" dedim, "ne kadar borcum?"

"Para istemez" dedi. Şaşkınlıktan ne diyeceğimi bilemedim.

"Olur mu öyle şey, neyse fiyatı vereceğim."

"Biz misafirimizden para almayız, güle güle takın" dedi.

İçim rahat etmediği için ceplerimi karıştırmaya başladım, az önce bakkaldan para üstü olarak verdikleri kâğıt paralardan birini çıkarıp tezgâha koydum. Yine yüzüne dünyaları sığdırarak gülümsedi. Dükkândan çıkarken yeni bir şarkı başlamıştı. Terzi az önceki yerine oturmuş, işine kaldığı yerden devam ediyordu. Kafasını kaldırıp bana bakmadı bile.

“Burası iyi insanlar diyarı...” dedim kendi kendime elimdeki şalı bakkalın torbasına yerleştirirken. Yürüyen Konak’tan içeri girdim, resepsiyonda aynı adam oturuyordu. “Ne zaman uyuyor acaba?” diye merak ettim selam verip yanından geçerken. Odama girer girmez botlarımı, montumu hızla sıyırıp çıkardım, kendimi yatağa attım. Heves’le tanışmama iki saat vardı.

Levent’ten bir mesaj daha gelmişti.

“İfade vermek için emniyete götürülüyorum...”

Zamanlar

Birbirimizin hiçbir şeyi olmayacaktık ama her şeyi olduk.

Goethe, Charlotte von Stein'a Mektup

Aşk acısı çeken her kalp eninde sonunda içinde bulunduğu rüyadan uyanıyordu. Ben de Levent'le tanışmamızın beşinci ayında bu rüyadan uyanmıştım. Düşünü kurduğum adam, düşünü kurduğum ev, bulutları seyrettiğim teras, uzandığımız yatak, oturduğumuz kanepeler, yemek yediğimiz masa, şarap içtiğimiz kadehler, yüzümü sildiğim havlu, ceketimi astığım askılık, perdesini çektiğim pencere hepsi ve dahası başkasının mıydı?

Bana bunca zaman bir karısı olduğunu söylememiş olmasına mı yoksa âşık olduğum adamı kaybettiğime mi üzüleceğimi bilmiyordum. Bir hayalet gibi girdiğim amfiden uzvu kopmuş bir hayvan gibi soluk soluğa çıktım. Aklımda dosdoğru Levent'in yanına gitmek, ona bağırıp çağırmak, neden bana yalan söylediğini sorup yüzleşmek ve bu ilişkiyi bitirmek vardı.

Nilgün Çetinoğlu'yla birlikte yaşadıkları başka bir evleri mi vardı? Neden bana aylardır yalan söylemişti? Kafama üşüşen sorularla birlikte fakülte binasından dışarı çıkıp, ders verdiği işliğin doğru yürüdüm ancak kapı kilitliydi. Bahçede beni birisi görecekti, bir soru sormak için durduracak diye ödüm kopuyordu, kafamı önüme eğip hızla okulun dışına çıktım ve kendimi şehrin sokaklarına attım.

Yazdan kalma bir gündü, sonbahar havasına göre ürkütücü ve boğucu bir sıcaklık basmıştı tüm şehri. Kendime hiçbir yön tayin etmeden kilometrelerce yürüdüm, ağladım, yürüdüm. Levent'i

kaybetmiştim. Bunun acısı katlanılmazdı. Omzumdan çapraz astığım çantamın yukarı çektiği eteğimi ara ara elimle düzeltirken gözlerimden akan yaş, burnumdan akan sümüklere karışıyor, kıpkırmızı gözlerimle şehrin sokaklarına anlamsız bakışlar atıyordum. Sanki bir kuyunun dibindeydim. Bu dibin daha da dibi olamazdı. Kesinlikle olamazdı.

Ayakkabılarım ayağımı vurmaya başlamıştı, yorgunluğum artık dayanılmaz bir hal almaya başlayınca bir vasıta bulurum umuyla etrafıma bakındım. Caddenin ortasındaki refüjün üzerinden yürüdüm, bilmediğim bir sokağa saptım, sonra amaçsızca başka sokaklara saptım. Karşıma kocaman bir kilise çıktı. Önce kiliseye bakakaldım, tarihi semtlerden birindeydim ama karşıma ansızın dikilen bu kiliseyi daha önce hiç görmemişim. Sonra, yakınlarda bir metro ya da otobüs durağı bulabilmek için umutsuzca yürüdüm. Sokaklar giderek daraldı, bir mahalleye gelmişim, bozacı, eskici, manav, sağlık ocağı, eczane, terzi, beyaz eşya dükkânı...

Kendimi semtin sokaklarının huzurlu kucağına bıraktım. Rasgele sokaklara sapmaya devam ettim. Epey uzak bir noktada olduğumu düşünüyordum ki az önce karşılaştığım heybetli kilisenin önüne çıktım yine. İyice şaşırmış, afallamıştım, onca dar sokak beni yine aynı kilisenin önüne çıkarmıştı. Giriş kapısını aramaya başladım. Etrafında neredeyse tam tur döndükten sonra ağaçlarla dolu bir avluya açılan kapının aralık olduğunu gördüm. Sessizce içeri sızdım. Kiliseyi tam karşıdan görebileceğim bir banka oturdum. Başımı kaldırıp uzun uzun yapının üzerindeki heykelcikleri, taş oymalarını seyrettim. Bana Levent'i hatırlatmaktan başka bir işe yaramıyordu. Kafamı çevirip bahçedeki kedilere ilgi gösterdim. Bir tanesi üzerinde iki melek olan çeşmenin yalağından kana kana su içiyordu. Kalkıp musluğu açtım, yüzüme soğuk su çarptım. Avucumla biraz ağzıma götürüp temiz su olup olmadığını bilmeden yuttum. Sonra yeniden banka geçip oturdum ve kucağıma zıplayan kedinin kafasını okşarken düşüncelere daldım.

Nefret ve aşk arasında gidip geliyor, savruluyordum. Bu iki zıt ve kuvvetli duygu arasında tercih yapmam çok zordu. Levent'e körkütük âşıktım. Levent yalancının tekiydi. Levent'ten nefret ediyordum. Levent'e o kadar âşıktım ki ondan nefret etmem gerektiğini bile bile zorlanıyordum. Beni ona bağlayan şeyin ne olduğunu düşündüm. Aşkı doğuran şeyin ne olduğunu. Güçlü ve yetenekli görünümünün altındaki saklı kırılğanlığını, herkesten gizlediği zayıflığını sevmiştim belki de. Onu korumak, kollamak, saklamak isterken su almış, batıyordum. Kış gelecek, fırtınalar şehri tutacak, aramıza soğuklar, aramıza karlar girecekti.

Onun evine gittiğim ilk günü düşündüm. Beyaz elbisemin etekleri uçuşurken sokak tabelalarını bir bir okuyup Kirazkuşu Sokak'ı arayışımı. Sanat eserlerindeki deliliğine ve dehasına vuruluşumu. Ben asansörün kapısından çıkar çıkmaz iş önlüğünü çıkarıp, beni kolumdan veyahut belimden yakalayıp her seferinde tutkuyla içeri çekişini. Onu bir daha çalışırken izleyemeyecektim. İçinde kendimi sıcacık hissettiğim o eve artık giremeyecektim. Hatıralarım çoğaldıkça ben eksildim. Ufaldım, ufaldım ve o kilise avlusunun bir taşından fışkırmış yabanıl bir ot gibi hissettim kendimi. Kilisenin bahçe kapısından içeri girenler orada oturan Neylan'ı görmüyordu. Neylan yoktu.

Orada ne kadar oturduğumu hatırlamıyorum, öfkem yerini derin bir yeise bırakmıştı. Levent'i bir daha aramamaya ve o ararsa da telefonunu açmamaya karar verdim. Başım omuzlarımın içine gömülmüş, hayata yenilmiş bir halde kilisenin bahçesinden dışarı çıktım. Başımı kaldırıp kapıya baktım, üzerindeki ismi okudum, hemen altındaki Meryem Ana heykelini görmek bile canımı acıttı. Bununla nasıl başa çıkacağımı bilemez bir haldeydim. Kilisenin hemen önünde bir taksi müşteri bekliyordu. Dermanım kalmamıştı. Müsait olup olmadığını sorup bindim ve evimin adresini söyledim.

Arabanın camından dalgın dalgın caddeleri, sokakları, binaları seyrederken telefonum çalmaya başladı. Levent arıyordu. İçimi

hem bir heyecan hem de aynı anda bir tiksinti kapladı. Onunla yüzleşmeye hazır olmadığımı düşündüğümünden telefonu açmadım. Hemen ardından “Ne yapıyorsun?” yazdı. Tipik bir Levent Çetinoğlu sorusu. Ne yapıyordum? Yalanlarını hazmetmeye çalışıyorum Levent. Aptallığımı sindirmeye uğraşıyorum Levent. Seni unutmaya çalışıyorum Levent.

Eve gidene kadar mesaj üstüne mesaj atmaya devam etti. “Neredesin?” “Sesin çıkmıyor.” “Bugün *Sesini Duyamıyorum* için fotoğraf çekimi yaptık.” Ve çekimden bir fotoğraf yolladı. “Hangisi güzel sence?” *Sesini Duyamıyorum*. Son heykeli. Ben de kendi sesi mi duyamıyordum. Kayıptım.

O gece ısrarcı mesajları ve aramaları sonucu en nihayetinde onunla yüzleşmeye karar verip telefonunu açtım. Endişelendiğini söylüyordu. Başıma bir şey geldiğini düşünmüştü.

“Levent, lafı uzatmayacağım, bunu sadece bir kez söyleyeceğim, seninle daha fazla görüşmek istemiyorum” cümlesi ağzımdan çıkar çıkmaz yumruğumu ağzıma tıkıp boğazımdan çıkacak herhangi bir hırıltıyı ya da hıçkırık sesini duymasını önledim. O da uzun bir duraksamadan sonra “Ne oldu birdenbire?” diyebildi.

“Evliymişsin ve ben bunu başkasından öğreniyorum.”

“Ah” diye bir iç çekip yeniden durdu, “öyle bir şey yok, sana kim aktardıysa yanlış aktarmış.”

“Öyle bir şey yoksa Nilgün Çetinoğlu kim o halde?” dedim.

“Nilgün’le kâğıt üzerinde evliyiz sadéce.”

“Yani evlisiniz işte. Neden bana yalan söyledin? Neden beş aydır bunu benden saklıyorsun?”

Dünyanın tüm sesleri kulağıma uğultular halinde yığılıyordu. Sesimi yükselttim, bağırdım çağırdım, çığlık attım. “Neden anlamıyorsun, düşündüğün gibi bir şey yok diyorum” diye bağıırıyordu.

“Seninle daha fazla konuşmak istemiyorum” dedim ve tam telefonu kapatmaya hazırlanırken Levent tiz bir ses çıkardı.

“Neylan, beni dinle, birilerinden bir şey duymuşsun ve beni yargılıyorsun, yalancılıkla suçluyorsun. Gerçek öyle değil, izin ver anlatayım” dedi.

Hayatım boyunca yıkılmamı kolaylaştıran anlar hep o cılız umut anlarına tutunduğum ve “Acaba mı” dediğim anlar olmuştur ve yine öyle olmuştu, yine bir umut parıltısına tutunmuştum. Levent bana o gece tüm hikâyesini anlattığında ben de ona inanmayı seçtim. Nilgün’le on beş sene evli kaldıktan sonra karısı bir gün sofrada Belçika’da iş bulduğunu ve gitmek istediğini söylemişti. Levent ona mani olmamış ve gidebileceğini ama kendi işlerinin burada olduğunu söylemişti. Ertesi gün Levent eve geldiğinde Nilgün evde yoktu. Eşyalarını toplamış ve evden apar topar gitmişti. “Meğer zaten her şeyi ayarlamış, bana son gün usulen söylemiş” dedi. Hikâye gitgide daha çetrefilli bir hale bürünmüştü. Umut ışığım sımsıkı tutunmuş dinliyordum. Nilgün evi terk ederken, sadece kendi kişisel eşyalarını değil, mutfak ve banyodaki eşyaları da toplayıp gitmişti. Bir kadın yuvasını neden terk eder aklım almamıştı, başka bir ilişkisi olup olmadığını sormaya çekindim, Levent de buna dair bir şey anlatmadı, belli ki bunu utanacak bir şey olarak görüyor ve herkesten saklıyordu. Sadece “Gitti” diyordu, “o günden beri hayatımda yok.”

“Üzgünüm” dedim, “altında seni üzen bir hikâye olduğunu bilmiyordum, keşke anlatsaydın bana.”

Sinirim aniden geçmiş, hatta karısı tarafından terk edilmiş Levent Çetinoğlu’na acımaya başlamıştım. Üstüne üstlük bu yaptığımdan utanıyordum. Gereksiz yere yangın çıkartmıştım.

Çok yorgun ve tükenmiş hissediyordum, “Düşünmeye ihtiyacım var, ben yatayım” dedim. Zafer kazanmış gibi konuşuyor, onu üzdüğümünden bahsediyordu. Yargılanmak en sevmediği şeydi, onu fena halde kırmıştım, bunu bana hiç yakıştıramamıştı, gerçeği ona sormadan bu ilişkiyi bitirme kararı almıştım, aramızdaki

güveni zedelemiştim. Levent susmadan, nefes almadan konuşuyordu. Bu kırgınlığının geçmesinin uzun süreceğini, esas onun düşünmeye ihtiyacı olduğunu sayıp döküyordu. Onu dinlerken gittikçe daha da ufaldım. Roller değişmişti, suçlu olan mağdur, mağdur olan da suçlu olmuştu. Sanki elinde kocaman bir davulla kulağımın dibinde gümbedegüm gümbedegüm çalıyor, çaldıkça bundan keyif alıyordu. “O fakültedeki cadı arkadaşların bizi birlikte gördüler tabii...” diyordu, sıra dedikodu yapan arkadaşlarıma da gelmişti, “onlara da hesap soracağım.” İlk kez Levent’in bu kontrolsüz öfkesiyle karşı karşıya kalıyordum.

“Özür dilerim Levent” dedim, sesim yavru kedi ciyaklaması gibi çıkmıştı. Ama o özür dilememi umursamıyor, bağırmaya devam ediyordu.

“Her gün seninleyim işte, daha ne istiyorsun? Gözümü açıp sana günaydın yazıyorum, her gün evime girip çıkıyorsun ama gidip arkadaşına mı inanıyorsun? Git o zaman onlara inanmaya devam et sen.”

Sussun diye neredeyse yalvaracak duruma gelmiştim. Yanında olsam ayaklarına kapanacak, özür dileyecektim. İşliğin önünde oturduğumuz gün arkadaşımın bebek kutlaması olduğunu, gidemediğimi, ertesi gün mazeret bildirirken onun kendi kendine konuyu açıp lafı evli olduğuna getirdiğini anlatsam da kâr etmedi. İsrarla “O sarışın olan mı?” diye soruyordu. Saklamaya çalıştıkça da sinirli sinirli, “Biliyorum, biliyorum, kesin o yayıyor bunları” diyordu. Levent gittikçe bir alev topuna dönüşmüştü, telefonu kapatmayacağını, bu zevk anını iyice uzatacağını anlamıştım. Kedi gibi sesler çıkarmayı bırakıp onu gerçekten kaybettiğime inandım ve sustum.

“Çok safsın, sana bu haberi mahsus duyurduklarını anlamayacak kadar safsın” dedi. Levent’le ilişkimiz ilk kez su almıştı. Son olmayacaktı.

O geceden sonra Levent beni iki gün aramadı. Ben de evime, yalnızlığıma ve kedime döndüm. İçimdeki sıkıntı ve tedirginlik büyüdükçe büyüdü. Levent'in büyük bir hayat yarası vardı, ben de onu yüzüne vurmakla kalmayıp esip gürlemiş, kibrit çakıp yangınlar çıkarmıştım. Onu kaybetmiş olmanın hüznüyle hiç evden çıkmadım. Beni bir daha aramayacağını düşündüm. Yine de söz verdiğim işi tamamlamak adına *Ev Neresi?* isimli mülteci heykelinin üç sayfalık makalesini bitirdim ve kendisine e-postayla gönderdim.

On dakika içinde cevap verdi, teşekkür ediyor ve beni arayacağını söylüyordu. Göğün tüm şimşekleri kalbimde çakmıştı. Levent beni arayacaktı. Levent bana kızgın değildi.

Bir saat sonra telefonum çaldı. Ses tonu hiçbir şey olmamışçasına normal hatta neşeli geliyordu. Arkadan müzik sesi geliyordu. Ne dinlediğini sordum, "Yo en la prizion" dedi. "Güzelmış, ben de dinleyeyim" dedim.

"Gel birlikte dinleyelim."

Hayatımdaki yıkımları hızlandıran birincil etken titrek umut ışıklarına tutunmamsa, ikincisi de hiçbir daveti geri çevirememdi, hele ki çağıran kişi Leventse dünyayı durduruyor, yine de oraya gidiyordum. Yine öyle yaptım. Levent gel dedikten kırk dakika sonra Kirazkuşu Sokak'taki Mesude Apartmanı'nın kapısından içeri giriyordum. Telefonda bana yemek yapacağını söylemiş, benim de salata için bir şeyler almamı istemişti. Elimdeki market torbasıyla asansörün kapısını iterek açıp bir bumerang gibi kendimi ona savurdum. O da sanki bir bumerangı havada yakalar gibi sımsıkı tuttu, sarıldı.

Özlem dolu sarılmaların ve yemek faslının sonunda kahve demliğini eline aldı, "Hadi terasa, güneş batıyor" dedi. Evin terasa açılan eşiğinden atladığım andan itibaren tek muhatabım gökyüzüydü. Muhteşem bir sonbahar havasıydı, bulutlar bizi selamlıyordu, ıhlamur kokuları geliyordu.

Levent oturur oturmaz ciddiyetini takındı. “Bak Neylancığım, bu konuyu sana son kez açacağım” dedi. Nilgün Çetinoğlu’nun şu an Belçika-İngiltere arasında başka bir hayatı olduğunu, birlikte olmadıklarını, hatta neredeyse hiç iletişim kurmadıklarını söyledi. Onu yargılamam, itham etmem, yalancı çıkarmam onu çok ama çok yaralamıştı. Birkaç gündür doğru düzgün üretemiyor, çalışmıyordu. Böyle şeylerden nefret ediyordu. Kimseye hesap vermek zorunda olmadığını ama bana saygı duyduğunu, bu yüzden de bir kereye mahsus bunu anlattığını söylüyordu.

Nilgün Çetinoğlu konusu bir daha açılmamak üzere kapandı. Ne o bahsetti ne de ben konuştum. Yokmuş gibi davranmaya devam etsek de Nilgün diye birinin varlığı orada durmaya devam etti. Evin ortasında duran koca bir mobilyanın üzerini çarşafla örtmüş gibiydik. Orada olduğunu biliyor ama görmezden geliyorduk. O gece ve sonraki gecelerde rüyalarım girmeye başladığında bile varlığının bende ne büyük bir travma yaratacağını kestirememiştim.

O an Levent’le barışmış olmaktan daha önemli bir şey yoktu, konuyu değiştirdim, *Ev Neresi?* hakkındaki tanıtım yazısı için ne düşündüğünü sordum. Bayılmıştı. Ben olmasam asla böyle bir şey başaramayacağını, nasıl teşekkür edeceğini bilmediğini söyledi. Şişme bot içindeki bronz insan figürleri fikir olarak hâlâ çok cazip geliyordu. “Aslında...” dedim, sustum. “Nedir, ne var?” dedi.

“Bu yazıyı yazmak için araştırma yaparken buna benzer heykeller gördüm, hatta iki sen önce Berlin’de de...”

“Ama bu başka bir yorumlama olacak” dedi ve beni susturdu.

“Sümercede ev kelimesinin heykel kökeninden gelmesi müthiş değil mi?”

“Gereksiz bir bilgi” dedi, “o kısmını çok beğenmedim ama kalsın.”

“Ben yaratıcı bulmuştum, beğenmediysen tutmanın lüzumu yok.”

“Sinirlenme” dedi, “şaka yapıyorum, güzel olmuş. Fotoğrafçıyı da ayarladın mı?”

“Haftaya senin atölyene gelecek, işi almaya çok hevesli ama Levent Çetinoğlu eserlerini herkes kadrajlayamaz” dedim. Gülüştük.

Güneş batmıştı, göğün turuncu ve pembe alacalarını seyrettikten sonra bana çalışmak istediğini söyledi, ben de evime dönmek üzere kalktım.

Mesude Apartmanı’nda her çıkışımda içimi kaplayan melankoli yine gelip çöreklenmişti üzerime. O evden çıkıyor olduğuma mı yoksa Levent’ten ayrı düşüyor olduğuma mı hüznlendiğimi hiç çözemiyordum. Onun hayatına daha çok dahil olmak istiyordum ama hep vakitlere tabiydik. Gecenin ve gündüzün bölünmüş saatlerine, bir günbatımı ya da gündeğümü vaktine sıkışıyorduk. Oysa ben geniş zamanlar geçirmek istiyordum onunla. Önümüzde alabildiğine uzanan bir tarla gibi adım adım yürüyüp bitiremeyeceğimiz vakitler. İçine girip sıkışmayacağımız, geri saymayacağımız, bitmeyen vakitler. Bir sanatçıyla olmanın zor yanlarından biri de buydu. Vakitlerini eserleriyle, diğerkadınlarıyla, iş çevresiyle ve niceleriyle paylaşmak.

O gece evde yapacak hiçbir şey bulamadım. Canım ders hazırlamak ya da tezimi çalışmak istemiyordu. Elime telefonumu alıp arama çubuğuna Nilgün Çetinoğlu yazdım. Karşıma bir sürü fotoğraf çıktı, kendi tasarımları olduğunu tahmin ettiğim bir sürü tanrıça figürü arasından kendisine ait fotoğrafı seçip görsele tıkladım. Güzel bir kadın değildi. Yüz hatları çok sert, keskin ve kabaydı. Saçları erkek gibi kesilmiş, kısa ve bakımsızdı. Bir televizyon programına konuk olduğu videoya tıkladım. Sesini duymak, hal ve tavırlarını görmek istedim. Donuk ve soğuk konuşuyordu. Boynuna sardığı şalını inceledim. Ellerine baktım. Benim kaybetmekten ölümüne korktuğum bu adamı Nilgün neden terk etmişti diye düşünmekten kendimi alamıyordum. Levent’in benden önceki hayatını merak ediyordum. Levent’i tanımadan onunla beş ay geçirmiştım. Eser-

leri üzerine konuşuyor, sanattan bahsediyor, havadan sudan şeyler üzerine sohbet ediyorduk. Oysa ben stüdyosuyla gökyüzü arasına sıkışıp kalmış o adamın gerçekte kim olduğunu öğrenmek istiyordum. Hayatıma palas pandiras giren ve altüst eden bu adam neyin nesiydi? Onun hakkında yazılmış şeyleri okumaya ve bir ipucu yakalamaya çalıştım. Artık baş etmem gereken iki sorun vardı. Birincisi evim neresiydi, ikincisi de Levent Çetinoğlu gerçekte kimdi? Saat erken olmasına rağmen üzerime ağırlık çökmüştü. Levent'in kokusu üzerimde kalsın diye duş almadan yatağa girip yattım. Rüyama Nilgün Çetinoğlu geldi.

Bir hastane odası olduğunu farz ettiğim ince uzun bir odada, üzerinde beyaz çarşaf örtülü iki sedyede yan yana yatıyorduk. Ben de hastaydım ama neyim olduğunu bilmeden uzanıyordum. Nilgün Çetinoğlu ise bir kolunu kaldırmıştı ve "Bak" diyordu. Şaşkınlıkla onu seyre diyordum, "iyi bak!" Koltuk altının bittiği yerde başlayan memesini işaret ediyordu. Bombe olması gereken yer çukurdu. "Ben bu adam için feda ettim. Bu adam beni üzüntüden kanser etti." Sesim cılız çıkıyor ve "Üzgünüm" diyordum. "Seni de üzüyor değil mi? Biliyorum. Seni de üzecek. Çünkü o üzer. Bana bunu yapan adam sana mı yapmayacak!"

Kan ter içinde fırladım uykudan. Bir kâbustu bu. Nilgün Çetinoğlu rüyama gelmişti ve bana "Dikkat et" diyordu. Yine bilinçaltım zırvalıyor diye düşündüm. Sabaha kadar pencereden içeri vuran sokak lambası ışığını seyrettim. Uyumadım. Ben ne feda edeceğim acaba diye düşünmekten içim içimi yiyordu. Kolunu kaldırmış bana hastalığını işaret eden kadını unutmaya çalışırken sabaha doğru biraz sızdım.

Bu rüyadan sonraki birkaç gün Levent'le görüşmedim. Fakültenin koridorlarında, şehrin sokaklarında bir hayalet gibi süzülerek geziyor, olanı biteni çözümlemeye ve içimdeki düğümleri bir bir söküp atmaya çalışıyordum. Birinci düğüm Levent'e körkütük âşık olmam ve ondan haber alamadığım anlarda nefesimin kesilmesi idi. Bu kötüydü, çünkü ilişkimizdeki sevgi dengesizliği bana

acı veriyordu. İkinci düğüm sadece Levent istediğinde görüşmemizdi. Bu da kötüydü, çünkü neredeyse tüm sosyal yaşantımı erteliyor, makalelerimi geciktiriyor, sadece onun dünya saatine göre yaşıyordum. Üçüncü düğüm, Levent'le onun stüdyosu haricinde (bir kez fakülte bahçesinde oturmamız hariç) görüşmüyor olmamızdı. Bu belki de en kötüsüydü. Üçüncü düğümden başlamaya karar verdim.

Levent'i arayıp evime yemeğe davet ettim. Önce duraksadı, ev ortamını sevmediğini söyledi, "Hadi ama, hiç evime gelmedin" dedim. Ben öyle deyince düşündü, tarttı, hak verdi, razı geldi. Bir gün sonra saat beşte bende akşam yemeği yemek üzere sözleştik. Sevinçle elime kâğıt kalem alıp hazırlayacağım menüyü yazdım. Sonra almam gerekenlerin listesini yaptım ve markete çıktım. Sevinçten sekerek yürüyor, kafamda onu en güzel nasıl ağırlayabileceğimi düşünüyordum. Mahallemizin çiçekçisinin önünden geçerken durdum, "Çiçek de alayım" dedim, "masayı güzel gösterir." Nergislerin çıkmasına henüz bir ay vardı. "Kasımpatılarım çok güzel" diyen çiçekçi kadını dinledim, bir demet sarmasını beklerken aklımdan Van Gogh'un tabloları geçiyordu, rengârenk ve taptaze çiçekler resmederken mutlaka içlerine kasımpatı da ekliyordu. Neşe kattığına inandığı için mi yoksa yas duygusunu hafiflettiği için mi?.. O gün elimde pembe kasımpatılarla mahalleyi dolaşıp özenli bir alışveriş yapmıştım.

Levent'in gelmesine daha bir gün olmasına rağmen sofrayı erkenden hazırladım, masa örtüsünü ve peçeteleri kasımpatıların rengine göre seçtim, mumlar ve kadehlerle tamamladım. Tablolarımın düzgün durup durmadığına, perdelerin temiz görünüp görünmediğine, belki de aylar sonra ilk kez dikkat ettim. Sevdği şarabı soğuttum, zeytinyağlı birkaç çeşit pişirdim, seveceğini düşündüğüm baharatlı bir ekmek pişirdim.

Ertesi gün sabahın erken saatinde okulda sınav gözetmenliğim vardı. Aklım sadece akşamki yemekteydi. Okuldaki işim

bittikten sonra ofisime bile uğramadan koşar adımlarla çıkıp eve döndüm. O gün sabahtan beri Levent'ten hiç ses seda çıkmamıştı. Nasıl olsa akşam geleceğini düşünerek ana yemeklere ve salataya girmiştım. Saat üç olduğunda masam hazırdu. Duşa girip giyinecek, sevdiğim adamı bekleyecektim. Duşa girmeden önce ona sofranın fotoğrafını çekip gönderdim. "Seni bekliyorum" yazdım. Daha gelmesine iki saat vardı, nasıl vakit geçireceğim derken anında Levent'ten mesaj geldi.

"Ben gelemiyorum."

Hepsi bu kadardı. Ben gelemiyorum. İki kelimeden ibaret bu mesajı okuyunca istem dışı masaya bakakaldım.

"Neden?" yazdım.

"Önemli bir görüşmem çıktı."

Verecek hiçbir cevabım yoktu, koltuğa çöktüm, ağlamaya başladım. İkinci haşin ve yıkıcı mesajı geldi.

"Şimdi kesin üzölmüş, ağlıyorsundur ama çok önemli bir işim var."

Yeniden hiçbir cevap vermedim. İki dakika geçmeden aradı.

Telefonu açıp sustum.

"Neden cevap vermiyorsun?" dedi.

"Ne cevap vereyim ki... Onca hazırlık yaptım, bu yaptığın ayıp."

"Sen beni hiç anlamıyorsun, ayıbı sen yapıyorsun, iş yaşamıma hiç saygın yok."

"Saygıyla ne ilgisi var bunun? Düünden beri hazırlanıyorum evime ilk kez geleceksin diye."

"Neylancığım, başka zaman gelirim, kapatmam lazım, arkadaşım bekliyor."

Hepsi bu kadardı. Bir kez daha kararı Levent vermişti. Daha sonraları geçmişe dönüp onunla ilişkimi düşündüğüm zamanlarda hep şu pişmanlığı duyuyordum, neden ilk kırılma anlarında ondan vazgeçmedim, neden bana böyle hoyrat davranmasına izin

verdim diye. Tüm sorularımın tek cevabı vardı; ona duyduğum aşk öyle kuvvetliydi ki, sahip olduğum her şeyi kendi ellerimle teslim ettiğim yetmezmiş gibi bir de silindir gibi üzerimden geçmesine izin veriyordum. Gittikçe çürüyüp moraran bir yaraya dönüşüyordu yaram ve kangren olup ruhumu, kalbimi, zihnimi ele geçiriyordu. Ne ben sağlıklı düşünebiliyordum ne de o sağlıklı davranıyordu.

Levent o gece gelmedi. Levent onu takip eden diğer gecelerde de evime gelmedi. Yaptığım yemeklerin bir kısmını çöpe döktüm, geri kalanını da karşı komşuma gönderdim. Kendime en sevdiğim restorandan yemek sipariş edip onu yedim, en sonunda ağlamaktan bitap düşüp uyudum. Sabah Levent'in mesajına uyandım.

"Günaydın canım, nasılsın? Geçen gece için üzgünüm."

Bağ

Nergis kasabasındaki ilk günüm hafızamın saldırısına uğradığım anlar haricinde mutlu mesut geçmişti. Abdülkadir Abi'yi çok sevmiştim, kahvedeki insanların çoğu babamı hatırlıyordu, beni başka bir kadının emzirdiğini yani bir sütannem olduğunu öğrenmiştim. Hayatımda ilk kez vahşi bir kuş görmüştüm, baraj suları altında kalmak üzere olan binlerce yıllık tarihi bir yapıyı gezmiştim, kendime terziden yöresel kumaştan bir fular almıştım. Sonra duygusal iniş çıkışlarıma yenik düşüp aniden çökmüştüm. Hastalanınca kendine kuytu yer arayan bir kedi gibi odama gidip ağlamak istiyordum. Vedat beni Yürüyen Konak'ın sokağında bıraktığında o dört duvar arasında doyasıya ağlayıp yasımı tutabileceğim için mutluydum. Ancak daha da kötüsü oldu, odamdan içeri girer girmez beni bekleyen esas uğursuz haberle baş başa kaldım. Levent ifade vermek için emniyete götürüldüğünü yazmıştı. Peki neden? Çıldıracak gibiydim.

İçinde bulunduğum bu dört duvar benim hücrem olmuştu sanki. Bir mahkûm gibi çaresizce ellerimle başımı kavrayıp odayı arşınladım. Cevap alamayacağımı bilsem de yine de anlamsızca numarasını tuşladım. Telesekreter sesini duyana kadar çaldırdım, nafile. Can havliyle "Lütfen beni ara" yazdım. Kimden haber alabileceğimi düşündüm. O an acı bir gerçeğe tosladım. Tek bir ortak tanıdığımız yoktu. Levent şu an zor durumdaydı ve ona ulaşamayacak olmam kalbimi sıkıştırıyordu.

Odanın içinde dört döndüm, durdum. Trende gelirken ona yazdığım mektubu çantamdan çıkardım, açtım, okudum, yeniden katladım. Fakültenin dekanını aramayı düşündüm. Avukat bir arkadaşısı olduğunu biliyordum, sosyal medya üzerinden ona ulaşmayı düşündüm. Deliye dönmüştüm. Düşünceler serseri mayın olmuş, zihnimde çılgınlar gibi sekerken binlerce kilometre uzakta, tütün ve nergis tarlalarının ortasında bir kasabaya sıkışmıştım. Yetersizlik hissiyle ufaldım, ufaldım.

Kendimi Millais tablosundaki Ophelia gibi yatağa attım. Sanki bir nehir yatağında, salkımsöğütlerin altında, suda kabarmış kocaman eteklerimle öylece uzanıyordum. Ölmüş gibi. Yan yatmış söğüt ağacının dalları üzerime kapanırken, su eteğimin kenarından akıyordu. Unutmabeni çiçekleri süslüyordu saçlarımı ve gelincikler ve menekşeler. Ellerimi tıpkı tablodaki Ophelia gibi açmıştım. Sürükleniyordum. Ölmeye yatmıştım.

Hatırıma iki sene önce hastane odasında kaldığım yapayalnız günlerim gelmişti. “Kırk sekiz saat ömrün kalmıştı, seni kurtardık” diyen doktorun ellerine bakmıştım. Tuhaf bir hisle ellerine sarılıp öpmek istemiştım. Kurtarıcımın ellerini öpmeyi istemiştım. Doktorum iki eli birbirine kavuşturmuştu. Evlilik yüzüğü taşıyordu. Ameliyatta yüzüğünü çıkarmış mıdır, diye düşünmüştüm. Şimdi Ophelia gibi yatmış, ellerimi yukarı doğru açmışken aklıma cerrahımın elleri gelmişti. Bir cerrahın ellerinin maharetine kalmış, iyileşmeyi bekleyen modern bir Ophelia...

Levent o hastaneye gelmemişti. Levent en zor günümde yanımda yoktu. Ben de onun yanında olmamalıydım. Hayır! Tam olarak böyle değil! İnsan her koşulda sevdiğinin yanında olmalı! Levent’in beni kırdığı yerden kırmayacağım onu.

Abdülkadir Abilere yemeğe gitmek üzere o odada geçirdiğim iki saat boyunca Levent’ten hiçbir haber gelmedi. Akşam yemeği saatine doğru Vedat aradı. “Neylan Abla, seni almaya geliyorum, babam yürümesin dedi.”

“Tamam Vedat, beş dakikaya hazır olurum” dedim.

Levent’in başına kötü şeyler gelmiş olabileceğine dair içimi kemiren endişe ve Heves’le tanışacak olmanın verdiği merak ve heyecanın tuhaf karışımıyla yataktan fırladım. İnsan bazen ıstıraplı anlarında karşısındakilere gülümsemek zorunda kalıyordu ve derdin anlatılamayacağı yerler vardı. İşte tam da öyle bir gece bekliyordu beni.

Aşağı indiğimde fokurdayan çay kazanı karşıladı beni. Misa-firhanede kalan kimse yok ki, acaba kim içiyor bu koca kazan çayı, diye düşündüm. Kapıda gazeteci Serhat’la karşılaştım. Selamlaştık, hal hatır sorduk. Tatilimin nasıl gittiğini sordu. Doğruyu söyleyecek olsaydım ona kalbimdeki ıgıl ıgıl ağrıdan ve canımın acısından, ruhumun girdabında nasıl boğulduğumdan bahsederdim ama yalnızca gülümsedim ve “İyi gidiyor” dedim ve bugün gittiğim kaplıcıyı anlattım.

“Aaaa, Garnave’ye mi gittin? Bilseydim gelirdim” dedi. Ona tanıdığımın oğluyla gittiğimi söyledim.

“Bizimle de gel, yarın kameramanım burada olacak, Botan bölgesinin tarihçesi üzerine çok özel bir çekim yapacağız.”

“Olur, çok isterim, kim anlatacak tarihi?”

“Profesör Ateş Özkan, bu bölgenin çıkardığı en önemli tarihçilerden. Hem tanışmış olursun.”

“Tamam gelirim sizinle ama şimdi gitmem lazım, bir yemeğe davetliyim” dedim.

“Yarın sabah avluda çay içelim.”

Serhat’a gülümsedim ve misafirhanenin kapısından dışarı çıktım. Yüzüme sert bir ayaz vurdu.

Vedat arabayla Taş Ev Sokak’ın sonuna kadar gelmiş, beni bekliyordu. Yıllar sonra evine dönen bir masal kahramanı gibiydim bu kasabada. Arabaya bindim.

“Hazırım” dedim, neye hazır olduğumu bilmiyordum. Aklım ve ruhum Levent’te, bedenimse doğduğum kasabanın dar ve is kokulu sokaklarında, camları buğulanmış bir arabanın içindeydi.

Beş dakika gittik gitmedik, tek katlı, derme çatma bir evin önünde durduk. Kapıyı açınca yerde bir öbek çamurla karşılaştım. Ayakkabımı düşünecek zaman değildi. “Şu arabayı azıcık öne al” desem pek kâr etmeyecekti, çünkü neredeyse tüm yol çamur içindeydi. Biçare çamura basıp indim. İlk gördüğüm, sağda solda koşturan tavuklar oldu. Kafamı kaldırıp eve baktım, bacası tütüyordu. Diğer evlere göre bakımlıydı. Sağ tarafındaki tentenin altında iki beyaz keçi bağlıydı.

Beni Abdülkadir Abi ve hemen arkasında kocaman karnıyla duran Heves karşıladı. İkisi de gülümsüyordu. Heves bir adım daha öne atıldı ve “Hoş gelmişsin” dedi.

Heves’in masmavi gözleri vardı. Uzun bir elbise üzerine koyu renk yün bir hırka giymişti, ayağında ise yöresel patiklerin üzerine sadece yazlık bir terlik geçirmişti.

“Hoş buldum” dedim.

“Gel Neylan” dedi Abdülkadir Abi, keçilere baktığımı görünce de “Sevmek ister misin?” dedi. Kafamı salladım heyecanla. Birisi daha iri, diğeri daha çelimsiz iki bembeyaz keçi bana bakıyordu. Birbirlerinden uzak köşelerde kısa iplerle bağlanmışlardı. Beni görünce “Beeee” diye bağırdı iri olanı. Şehirde duymaya alışkın olduğumuz bir ses olmadığı için çok hoşuma gitti ve gülümsedim.

“Başını sevebilirsin” dedi Heves ve yüklü karnıyla eğilip sağdan soldan topladığı samanları yedirmeye başladı. “Gel gel korkma uzat elini.”

“Niye birbirlerinden uzaklar?” diye sordum.

“Tos yapıyorlar da ondan” dedi Heves. O anda annesinin etekleri arkasında saklanmakta olan oğlan çocuğu fırladı ve “Boynuzu kırıldı bak” dedi. Dikkatli bakınca keçilerden çelimsiz olanının boynuzunun tekinin kırık olduğunu fark ettim, gülümsedim.

“Yaramazlar mı?”

“Evet, benden daha çok” dedi oğlan, yeniden annesinin arkasına saklanırken.

“Çok tatlılar ama... Peki senin adın ne?” dedim ama çocuk cevap vermedi.

“Bu benim küçük oğlan, ismi Suat.”

“Merhaba Suat. Tanışalım mı? Ben de Neylan.”

Cevap gelmeyince annesi keçileri göstererek devam etti.

“Bizim hayatımız hep bunlar işte” dedi. Bu cümlesinin içinde biraz küskün, biraz yılgın bir ruh hali hissettim. Yorgun ama bedeninde yeni canlılar büyütebilecek kadar da güçlü ve umutlu. Yeniden keçilere dönüp onlara elimi uzattım. İlgi göstermeyince Heves’in uzattığı yaprağı alıp keçilere yaklaştırdım. Elimden kapıp keyifle çiğnemeye başladılar. Zaman zaman içine geçmişti, ben başka göklerin altındaydım. Bir zamanlar annemin beni doğurduğu, bir daha asla geri dönmediği, babamın da burayı merak ederim diye telaşlandığı göğün altındaydım. Bir süre daha orada ayakta durmaya devam ettik.

“Hayırlı olsun Heves, doğum ne zaman?” dedim.

“Bugün yarın bekliyoruz hayırlısıyla” dedi. Doğum bekleyen bir kadına ne temennide bulunulur diye düşündüm ve buldum, “Bir avazda inşallah” dedim. Bana gülümsedi. “Gözlerin çok güzel, inşallah bebeğin de mavi gözlü olur. Kız mı erkek mi?” dedim.

“İlçedeki doktor kız dedi ama zaten doktordan önce ben biliyordum. Makasa oturmuştum.”

“O ne demek?” dedim, Heves güldü.

“Burada cinsiyet öyle tahmin edilir, bıçağa oturursan erkek, makasa oturursan kız derler.”

Heves’in ilçedeki doktordan çok batıl bir inanca güvenmesini tuhaf bulmadım, aksine çok hoşuma gitmişti. Acaba annem burada öğretmenlik yaparken ve bana hamileyken ona da oynamışlar mıydı bu oyunu, acaba annem makasa mı oturmuştu diye salınırken buldum düşüncelerimi. Keçiler de o esnada önlerine konan yeşillikleri, samanları iştahla bitirmişlerdi.

“Hadi içeri gelin artık, üşümeyin” diye seslendi Abdülkadir Abi kapı eşiğinden. Az önce çamura batmış ayakkabılarımı kapı-

da bırakıp eşikten atlayıp içeri geçtim. Evin girişindeki yolluğun kenarında bana gösterilen terlikleri giydim. Evde Suat'tan başka iki küçük çocuk daha vardı. Koştururlarken birden beni görünce durup seyretmeye başladılar. Abdülkadir Abi "Bakmayın öyle Neylan Ablanıza, gidin tanışın" dese de bakmaya devam ettiler. Küçük ama tertemiz bir salona buyur edildim, çekinerek bir kenara ilişip oturdum. Eski tip tüplü bir televizyon, birkaç plastik çiçek ve manzara tablosu vardı.

"Ne iyi ettin de geldin" dedi Abdülkadir Abi.

"Vallahi ben de çok mutluyum sizleri bulduğum için" dedim. Heves birkaç kez içeri girdi çıktı, önce yere bir örtü serdi, ardından siniyi çıkarıp bir yükseltinin üzerine koydu. Onun eğilmekte zorlandığını görünce hemen yerimden fırladım "Sana yardım edeyim Heves" dedim. Abdülkadir Abi de benimle birlikte ayağa kalktı, "Sen eğilme Heves, ben yaparım" dedi. Yemekleri getirmek üzere bez bir perdeyle bölünmüş olan mutfak kısmına geçtim.

Abdülkadir Abi bir ara karısının karnını tutup "Heves'im benim, çok güzeldir yemekleri, hele bir kitel yiyeceksin ki şimdi bak gör, memlekette daha iyisi yok" dedi. Mutfakla salon arası birkaç kez gidip geldik, mis gibi kokular yükseliyordu. Ben de kâh tabakları taşımaya yardım ettim kâh çocuklarla ilgilendim. Fena halde karnım acıkmıştı. Levent'in üzüntüsünden bakkaldan aldığım krakerleri de yiyememiştim.

"Ellerine sağlık Heves" dedim, "sen rahat oturabilecek misin?"

Abdülkadir Abi, bu kez de karısının koluna girip oturmasına yardım etti.

"Gerisini biz hallederiz" dedi. Vedat'la ikisi kocaman bir tencerenin üzerine daha da büyükçe bir tepsiyi kapatıp, "Bismillah" diyerek ters çevirdiler. Birden tepsinin dört bir yanına irili ufaklı onlarca patlıcan, biber ve yaprak dolması yayıldı.

"Memleket dolmamız" dedi Abdülkadir Abi, "pişirmesi Heves'ten, çevirme işi erkeklerden."

“Muhteşem görünüyorlar.”

“Bol sumaklı ve parça etli yaparız. Böylesini bulamazsın.”

Vedat tepsiyi yer soframıza taşıdı. Heves oturduğu yerde eline bir kepçe almış, küçük kulplu bakır kâselere ayrıran servisi yapıyordu. Vedat yeniden mutfağa gidip bu kez “kitel” dedikleri içli köftelerin durduğu tabağı getirdi. Ardından “pırtike” dedikleri ekşili ıspanak çorbası ve en son olarak da hamurunu keserek servis ettikleri “perde pilavı” geldi. Gözlerim yuvalarından çıkmış gibi bakıyordum, Heves gözümde kahramanlaşmıştı ancak kim bilir ne çok yorulmuştu.

“Bunları nasıl yiyeceğiz, ne çok şey yapmışsınız, neden zahmet ettiniz?” dedim. Saygısızlık olup olmayacağına emin olamadan cebimden telefonumu çıkarıp bu muhteşem yer soframızın fotoğrafını çektim. Levent’ten cevap yoktu, telefonumu hemen cebime koydum. O arada Abdülkadir Abi pilavın hikâyesini anlatıyordu.

“Perde pilavı aslında düğün yemeğidir. Evlenen çifte temennide bulunmak için yapılır. İçindeki badem erkek evladı, fıstık kız evladı, karabiber acı günleri, üzüm de tatlı günleri anlatır. Üzerindeki hamursa aile sırlarının aile içinde kaldığını gösterir.”

İlgiyle dinledim ve “Ne hoş bir âdetmiş” dedim. Uzun zamandır hiç bu kadar sıcak bir aile sofrasına davet edilmemiştim ve kimse bana bu kadar lezzetli yemekler pişirmemişti. Minnet duygusuyla doldum. Dışarıda karanlık bastırmıştı. Keçiler hâlâ tek tük meliyordu. “Uyurlar birazdan, erken yatıyorlar” dedi Heves.

Heves çok az konuşuyordu. Acaba beni mi yabancılaştırmıştı, genelde az konuşan bir yapısı mı vardı, yoksa karnı burnunda hali mi yordu diye düşündüm.

“Vedat bugün beni çok güzel gezdirdi” dedim, “ona teşekkür borçluyum.”

Babası bir soru sormadan Vedat da sohbete girmiyordu. Diğer çocuklar sessizce, elleriyle tuttukları kiteli yağlarını akıta akıta yemekle meşguldü. Çocuklara baktığımı görünce “Kitel elle yenir,

çatal lezzetini bozar” dedi Abdülkadir Abi, “sen de elinle ye çekinme.”

İki kişiye bir kâse ayran düşüyordu, benim kâsem sadece bana aitti. Çocuklar bitirdikçe anneleri yenisini dolduruyordu.

“Ayranın tadı ne kadar değişik” dedim.

“Doğal yayıkta yapıyoruz, elektrikli de değil” dedi Abdülkadir Abi, “keçiden sağdığımız sütü ısıtıp, mayalayıp yoğurt yapıyoruz. Mayalanan yoğurdu soğuması için havuzda bekletiyoruz. Ardından ayran yapmak için yayığa koyup iki üç saat sallıyoruz. İçindeki yoğurt ayran kıvamına geliyor, sonra da tencereye alıyoruz. Eğer onu da kaynatır ve yedi sekiz saat bekletirsek çökelek peyniri oluyor. Burada önemli olan bu işlemleri yayıkta yapmak. Ayranın en güzel hali bu.”

“Sizin buralarda hep keçi mi var?” dedim.

“Keçinin eti de sütü de daha lezzetli.”

Nergis kasabasındaki ikinci gecemde, Abdülkadir Abi’nin yer sofrasında hem muhteşem yerel yemekler yiyip hem bilmediğim birçok şey öğrenmiştim. Babam haksız çıkmıştı, iyi ki merak edip gelmiştim. Ara sıra cebimden telefonumu çıkarıyor ve Levent’ten haber olup olmadığına bakıyordum.

Bir ara Heves’in yüzü düştü, fenalaşır gibi oldu, beti benzi attı, elini karnına götürdü ve yüzünü sancısı varmış gibi ekşitti. “İyi misin?” dedim.

“İyiyim, doğum yaklaşıyor, bunlar normal” dedi.

“Doktora gidelim mi?” dedim.

Heves sanki tuhaf bir şey söylemişim gibi alaycı güldü.

“Ebe Kadın yakınımızda oturuyor” dedi Abdülkadir Abi, “heycan yapma, Heves’imin altıncı doğumudur.”

Masada bizimle oturan dört çocuk vardı, diğer çocuğun neredede olduğuna takıldı aklım ama sormaya çekindiğim için sözcüklerimi yuttum.

Yemek bittikten sonra hep beraber masayı topladık, büyük oğ-

lan Vedat mutfakta takır tukur sesler çıkararak bulaşıkları topluyordu. Heves elinde bir cezveyle bize kahve yapıyordu. Yanına gidip onunla birlikte kahvenin başını bekledim ve pişer pişmez üç fincan kahveyi tepsiye koyup salona geri geldim.

Abdülkadir Abi köşesine çekilmiş, tek bacağına altına toplamıştı.

“Size rahatsızlık verdim ama çok mutlu oldum bu akşam, sağ olun her şey için” dedim.

“Olur mu öyle şey? Sen bizim kardeşimizsin.”

“Anlatsana, bebekliğime dair ne hatırlıyorsun?”

Abdülkadir aniden Heves’e baktı. Heves de ona kaçamak bir bakış attı. Ben mi garip hissetmiştim yoksa gerçekten tuhaf bir durum mu olmuştu emin olamadım.

“Sen ne biliyorsun bebekliğine dair?” dedi Abdülkadir Abi.

“Annem beni doğurur doğurmaz tayinleri Ankara’ya çıkmış ve hemen götürmüşler beni, kimliğimi de orada çıkarmışlar.”

“Evet öyle, Mahizar Öğretmen seni doğurduktan birkaç ay sonra buralardan alıp götürdü.”

“Bana hemen doğurur doğurmaz demişti.”

“Annem, yani Hatice Hanım Teyzen seni birkaç ay emzirdi. O zaman en küçük kardeşim iki yaşında var ya da yoktu, buralarda kadınlar arka arkaya doğurdukları için birbirlerinin bebelerini emzirdikleri çok olmuştur.”

“Başka neler hatırlıyorsun?”

“Mahizar Öğretmen biraz yorgun ve sinirliydi, pek yaklaştırmıyordu biz çocukları yanına ama biz yine de gizli gizli bir yolunu bulur, gelip seyrederdik seni. Annem bir patik örmüştü sana, Mahizar Hanım buradan ayrılırken o patikleri götürmedi yanında. Annem de onları senelerce sakladı, sonra ne oldu bilmiyorum, bizde çocuk çok, birileri giymiştir.”

“Peki hangi evde doğdum, bana gösterir misin?” dedim, yine bir sessizlik anı oldu ve Heves’le birbirlerine baktılar.

“Olur, tabii, yarın gösteririm” dedikten sonra yarınki programımı sordu.

“Türbeleri gezmek istiyorum, özellikle UNESCO korumasında olan bir türbe varmış, hani şu ışık hadisesinin olduğu... Orayı görmek istiyorum.”

“Ha şu bizim türbeyi diyorsun, olur, Vedat götürsün seni.”

“Ben kendim gideyim, çocuk da derslerinden olmasın” dedim, “sabah erken giderim, sonra senin çay ocağına uğrarım, olur mu?”

“Olur” dedi, bu kez kolay ikna olmuştu. O gece kâh kasabanın gelişmemesinden kâh çocuklardan bahsettik.

“Hatice Hanım Teyze’nin fotoğrafı var mı?” diye sordum sohbetimizin bir yerinde.

“Olacak” dedi, kalktı ve bir büfenin çekmecesini açtı. İçinden hem siyah beyaz hem de renkli fotoğraflarla dolu küçük bir albüm çıkardı. Açar açmaz karşısına çıkan ilk fotoğrafı bana uzattı.

Karşımda kerpiç bir evin önünde ayakta duran, üzerinde uzun bir etek ve hırkasıyla Hatice Hanım Teyze duruyordu. Birkaç yaparak daha çevirip daha güncel bir fotoğrafını buldu. Güzel bir kadındı. Asil bir duruşu vardı, teni bu coğrafyanın kadınlarına nazaran daha beyaz, saçları daha açık ton ve vücut yapısı daha inceydi.

“Yedi çocuğu var demiştin değil mi Abdülkadir Abi?”

“Belki daha bile fazla, aralarında kayıplar da var. Burada ölüm çoktur.”

Kayıplardan ve ölümden bahsederken ne kadar önemsiz bir detay gibi geçiştirdiğini fark ettim. Albüme bakmaya devam ettim. Hatice Hanım Teyze, yani beni emziren kadın artık benim için fotoğrafı olmayan Hatice Hanım Teyze değildi. Bir sureti vardı, sıcacıktı, güzeldi.

“Kayıp çocuklar dediğin nedir Abdülkadir Abi?”

“Burada doğum çoktur, kadınlarımız doktora gitmeyi kendi aralarında bir tür güçsüzlük olarak gördüğünden evde doğum yaparlar, bazen bebeler doğarken ölür. Bazen de doğan çocuk verilir.”

“Neden verilir?”

“Bazen maddi zorluklardan dolayı çocuklar para karşılığı verilir. Bazen de çocuğu çok olanlar hiç olmayan kardeşlerine verir. Çocuklar teyzelerini, amcalarını kendi anne babaları bilirler. Teyzeler amcalar da kendi evlatları gibi yetiştirirler. Bu kabul gören bir anlaşmadır. Bilerek, isteyerek. Buralarda herkes herkesin anne babasıdır.”

Şaşkınlıktan ne diyeceğimi bilememiştim. Yanlış bir yorum yaparsam onları inciteceğimden korktuğum için susmayı tercih ettim. Ne büyük bir haksızlıktı oysa bu. Komşu ailenin ya da akrabanın çocuğu yok diye ona armağan gibi verilmek, bir çocuğun hayatına yapılabilecek ne haksız bir müdahale. Daha da gaddarcası para karşılığı sana fazlalık gelen çocuğu bir başkasının koynuna emanet etmektir. Acaba verilen çocuklar hiç özlenmiyor muydu? Birden kasaba insanları gözüme pek zalim görünmüştü. Bir yorum yapmadan albüme bakmaya devam ettim. Yalınayak çocuklar, mevsimsiz pazenler, oyalı tülbentler, yün yorganlar ve daha bir sürü detay inceledim fotoğraflarda.

Abdülkadir Abi keçilerin kapısını kapatmak ve bahçeyi son bir kez kolağan etmek için dışarı çıktığında Heves’le baş başa kaldık.

“Heves” dedim, “sana bir şey soracağım.”

“Sor, tabii” dedi.

“İnsan evladını başkasına verdiğinde kötü hissetmez mi?”

“Başkasının da ona evladı gibi bakacağını bilirsin.”

“Buna nasıl emin olursun ki?”

“Olursun işte... Anne olmak için illa o bebeye memenden süt vermen gerekmez.”

Heves bu konuları merak ettiğimi anlayınca bana bu yörenin ilginç âdetlerini anlatmaya başladı. Gerçeküstü bir peri masalı dinler gibi kendimi bu kasabanın inançlarına, kaidelerine ve ritüellerine bıraktım. Yeni gelinlerden hemen çocuk yapmaları beklenirmiş, kadınlar, birkaç ay geçtiyse ve hâlâ bebek haberi

gelmediyse türbeleri gezmeye başlarılarmış. İçinde kuyu olan camilere yedi cuma üst üste gitmek, o kuyunun suyundan içmek, o suyla yedi kez banyo yapmak gerekirmiş. Türbenin yanında bulunan kutsal ağaca bir kadın tırmanır ve aşağı su dökmüş, bebek isteyen kadın da bu suyun altında beklemiş. Buranın en önemli iki türbesinden birinde bir kuyu, diğerinde de dilek ağacı varmış. Bir diğer uygulama da mezarlık ziyaretleriymiş, bir zatın mezarının bir ucundan diğerine beşik bağlanır ve içine taş atılırmış. Beşik sallanırsa çocuk olacak demekmiş. Bazı kadınlar türbeden aldıkları toprak ve suyu karıştırıp vücutlarına sürerlermiş. Kimisi çeşmenin kenarına arpa bırakır ve tay gelip yerse bebeğinin olacağına inanırmış, kimisi de bir çeşme başında cuma geceleri adak mumları yakarmış. Şifalı otlar kaynatılıp kadın üzerine oturtulmuş, battaniyelere sarınıp beklenirmiş yumurtalıklarının bağı çözülsün diye. Bazıları kırk evden kırk sabun toplar ve bunlarla banyo yaparmış. Bu âdetler köyden köye değişiklik gösterebiliyor ama kadınların uğraşları bir türlü bitmiyormuş.

“Sen bunlardan birini yaptın mı Heves?” dedim.

“Yok, çok şükür, Allah bana hemen Vedat’ımı verdi” dedi elle-rini göğse açıp dua ederken. “Ama Suat’ın doğumunda ebe kadın bizim teyze kızı Meryem’i bebeğin eşinin üzerinden üç kere atlat-mıştı.”

“O neden?”

“Meryem’in çocuğu olmuyordu.”

“Sonra?”

“Olmadı, kocasına ikinci eş teklif etti. Kocas da kabul etmedi.”

“Kadın kocasına ikinci eş mi teklif etti?”

“Bunlar eski âdetler. Artık pek kalmadı. Gençler artık bunları önemsemiyor.”

“Sonra ne oldu Meryem’e?” dedim. Heves sustu. O an evde eksik olan çocuğun akıbetini tahmin etmiştim.

“Ben bu âdetlerin hiçbirini yapmadım” dedi şaşkınlığını fark edince, “sadece hamile kaldığımı her öğrendiğimde Veysel Karani Hazretleri’ni ziyarete gittim, dua ettim hayırlı bir doğum için. Çok şükür hiç al karası, al basması yaşamadım.”

Heves’in kullandığı kelimelerin, modası geçmiş dediği ritüellerin çoğuna yabancıydım. Onu incitmemek için yanlış bir yorum yapmaktan çekiniyordum. Karnına dokundum. Anlattığı tüm bu türbe ritüellerini misafirhaneme döner dönmez defterime yazmak için sabırsızlanıyordum.

Abdülkadir Abi salona döndüğünde, “Abi, ben kalkayım, sizler de dinlenin, çok yoruldunuz benim için” dedim. Heves mutfağa gidip bir poşet içerisine birkaç dilim baklava koydu ve bana uzattı. “Bunun tadına bakmadın, gece acıkınca ye” dedi.

Elim boş gelmiştim ama hem tıka basa dolu bir mideyle hem de elimde yollukla uğurlanıyordum. Abdülkadir Abi gece kalmam konusunda biraz ısrar ettikten sonra Vedat’a seslendi ve beni misafirhaneye götürmesini söyledi. Montumu, botlarımı giydim. Dışarısı iyice ayaza kesmişti. Nefesimin buharı kasabanın is kokusuna karışıyordu. Çamur da donduğu için bu kez ayakkabılarımın çamurlanma ihtimali olmadan arabaya bindim. Abdülkadir Abi, kocaman karnıyla kapıda beni uğurlayan karısı Heves’e sarılmıştı. Bacak aralarında duran en küçük iki çocuk bana el salladı. Karanlıkta görüp görmeyeceklerine emin olamadan ben de onlara karşılık verdim. Evlerinin penceresinden sarı sıcak bir ışık sızıyordu.

Cebimden telefonumu çıkardım, Levent’ten haber yoktu.

“Neredesin sevgilim?” dedim dudaklarımın arasında belli belirsiz bir mırıltıyla.

Sabah olur olmaz Heves’in isimlerini saydığı türbelere gitmeye karar vermiştim.

Bağlar

*Hep eksik bir şey var,
bana işkence eden.*

Camille Claudel

Bazen yeniden yaratmak için yok etmeliydi insan. Düzeni yıkmak, gelenekleri yıkmak, eskiyi yok etmek ve yeniye izin vermek. Yapamadım. Levent'ten bir türlü kopamadım. Davet ettiğim yemeğe gelmediği günün hemen arkasından onu bu yaptığından dolayı cezalandırmalı ve hatta kendimden mahrum bırakmalıydım. Yapamadım. İlişkimiz gittikçe netameli bir hal alırken ben de bir tiyatro seyrederek gibi oyunun sonunu merakla izliyordum. Hikâyemiz bir olaylar zinciri içinde takılıp kalmış, kâh yükselip kâh alçalıyor, sahili bir kucaklayıp bir uzaklaşan deli dalgalar gibi kendi içinde umutsuzca deviniyordu. Levent ibadet edercesine taş yontuyor, eserlerini inşa ederken diğer yandan beni yıkıyordu. Madalyonu ters çevirirsek şunu sormamız gerekiyordu: İnsan ruhunu kırıp döken biri nasıl olup da böylesi eserler inşa edebiliyordu? Peki ben neden kendimi inşa eden değil de yıkanı seviyordum, bilmiyordum.

Levent'le ilişkimizin yedinci ayında bir gün aniden fakültede fenalaştım. Bıçak gibi saplanan keskin bir karın ağrısı ve geçmeyen bir mide bulantısı beni esir aldı, ağrı öyle fenaydı ki sanki oksijensiz kalmışım gibi nefesim kesiliyordu. Kız arkadaşlarımdan biri beni arabasına koyup evime bıraktı. Ona gitmesini, biraz dinlenirsem geçeceğini söyledim ama bir yandan da kıvranıyordum. Baktı ki ağrı geçmiyor, beni yeniden arabasına koyup apar topar

en yakın hastaneye götürdü. Yolda giderken annemi arayıp durumu anlattım. Hastanede çekilen tomografiler, ultrasonlar sonucu pankreasa bağlı ağır bir atak geçirdiğim tespit edildi. Acil ameliyata alınmam gerekiyordu. Bunu duyar duymaz panikle Levent'i aradım. Ulaşamayınca da "Beni ameliyata alacaklarmış" diye mesaj attım. Ben acı içinde kıvranıyordum. Levent ortada yoktu.

Annem gece bulduğu ilk uçağa atladığı gibi sabaha karşı yanıma vardı. Sabah ilk ameliyat olarak beni alacaklardı, korkudan bir türlü uyku tutmamıştı. Narkoz alacağım için aç olmam gerekiyordu. Sabaha karşı üç gibi tek başıma yatmış tayanı seyrederken annem panik halinde odama girdi.

"Kızım" diye bana sarıldı. "Panik yapma, iyiyim anne" dedim ama tüm ağrı kesici serumlarına rağmen acıdan kıvranıyordum.

Annem her zaman tedarikli bir kadındı. Hastane halidir diye düşünerek, evden telaşla çıkmış olduğumu da hesaba katarak Ankara'dan benim için de temiz pijama ve terlik getirmişti. Gün doğana kadar uyumadık, annem kâh elimi tutup ağrımı hafifletti kâh sohbet etti. Bazen babamla ilgili komik hikâyeler anlatıyor bazen de ciddileşip benim işlerimi soruyordu.

Sabah saat altı gibi Levent'ten bir mesaj geldi.

"Ameliyata mı giriyorsun? Ne oldu canım sana?"

Sanki dünyanın en olağan şeyiymiş gibi, sanki ben her gün ameliyat oluyormuşum da buna alışkınmışım gibi, sanki bu hastalığım aniden çıkmamış gibi, sanki, sanki... Onun bu donuk mesajını görünce ağrılarım daha da şiddetlenmişti.

"Evet" yazdım, anında cevap geldi, "Geçmiş olsun." Hepsi bu kadardı.

Hemşireler beni ameliyata hazırlamak için odama gelmişti. Biri önlüğümü giydiriyor, diğeri damar yolundaki serumuma bakıyordu. Telefonumun sesini kısıp anneme emanet ettim.

"Anne, Levent ararsa aç telefonumu sen konuş, ayıldığımda haber ver."

“Aman ne Leventmiş! Tamam konuşurum, sen sağ salım çık da önce...”

O sabah üç saat ameliyatta kalmışım, beni ayılıp odaya çıkarttıklarında yanımda annem ve babam vardı.

“Baba, sen de mi geldin?” dedim ama sonra yeniden saatlerce uyumuşum.

Bir ara uykudan uyandığımda “Beni merak eder anne, beni merak eder” diye sayıklamışım. Annem “Kim merak eder, biz buradayız kızım” dedikçe, “Beni merak eder” demeye devam etmişim.

Ancak kaygılarım, sayıklamalarım boşa çıkmış, Levent beni merak etmemişti. Narkoz sonrası bulantılarım, uyku halim, kafadaki sersemlik geçtiğinde bunun ayırdına varmıştım. Levent gelmemişti. İlk gecem ağrılarla geçti. Muayene için gelen doktorlar beni bir ameliyata daha alacaklarını, o ameliyata kadar da ağır narkotik ilaçlarla uyutacaklarını söylediler. İnsanları bir hayal perdesinin ardından duyuyor, yattığım yerde sessizce ağlıyordum. Yaşlar gözümünden şakaklarıma, oradan da pıt pıt yastığa akıyordu. Serumuma beni uyutacak bir madde kattıklarını söylemeleriyle ensemde şiddetli bir zonklama hissetmem bir oldu. Uyumuşum. Bu kez günlerce. Günlerce, gecelerce uyutulmuştum. Sisli puslu hayal meyal bir şeyler görüyordum. Bilincim gerçeklik düzeyinde bir şeyleri duyuyor ama geri kalan tüm vücudum, organlarım sistemi kapatılmış bir bilgisayar gibi uyuyordu.

Rüyalarımda genellikle Levent’in stüdyosunda ya da terasında oluyordum. Üzerimde uzun bir elbise. Elbisenin etekleri yere düşen kuru yaprakları ve çiçekleri süpürüyor, üzerimden beyaz martılar uçuyordu. Rüyalarımda hava hep ilk buluştuğumuz günkü kadar sıcak oluyordu. Temmuz ayı, nemli ve sıcak.

Yedi gün sonra uyandırılmıştım derin uykulardan. Uyandığımda önce örtüyü açıp gördüğümün benim bedenim olup olmadığına bakmak istedim. Ayaklarımı oynattım, benimdi, bacaklarımı sağa sola kıvırdım, yaşıyordum. Kollarım farklı damar yolları

açtıkları için mosmordu, yer yer çürümüştü. Ellerimin üzerinde de serum iğneleri takılıydı. Dudaklarım yanıyordu, ağzımın içinde kupkuru bir acılık vardı. Annemden bir ayna istedim. Saçlarım keçeye dönüşmüştü.

“Yıkanmak istiyorum” dedim. Güler yüzlü hemşirem “Elbette yıkanacağız ama önce bir ayağa kalkmayı deneyelim” dediğinde annem “çok şükür, çok şükür” diye dualar ediyordu. Bir yandan sevdiklerine mesaj atıyor, onlar aradıkça her birine tek tek hikâyemi anlatıyordu, aynı şeyi defalarca, yeniden, defaatle.

“Evet, evet uyandırdılar, çok şükür, son bir ameliyata daha alıp sonra taburcu edecekler.”

O yaşıma kadar hayatımda yaşadığım en önemli kırılmayı sor-sanız size yalnızca ve yalnızca bu hayal ve gerçek arasına sıkışmış hastane günlerimi anlatırım. Hastalıkla baş başa kaldığınızda, medet umacak kimseniz olmadığını anlıyorsunuz. Yalnızlıkla güçlü olmak arasında gidip gelirken kendinizi hiç tanımadığınız doktorların ellerine emanet ediyor, hiç tanımadığınız hemşirelerin yüzlerinde sempati kırıntıları arıyorsunuz. Bedeninizi mekanik bir gereç gibi kapatıp açabiliyorlar. Üşüyünce tuşuna basılıp açılan bir ısıtma sistemi ya da sıkılınca kapatılan bir ses sistemi gibi. Bedeninizi oradan oraya taşıyor, istedikleri gibi kesip biçiyor, kanınızı litre litre çekip sizi tuhaf aletlerin içine sokup organlarınızın işleyişine bakıyorlar. Kendimi Rembrandt’ın *Doktor Nicolaes’in Tulp’un Anatomi Dersi* tablosunda gibi hissediyordum. Birkaç fark vardı; 1632 senesinde değildik, doktor önlüklerinin renkleri farklıydı ve ben tablodaki gibi idam edilmiş bir mahkûm değildim. Yoksa öyle miydim?

Ben günler sonra ayılıp kendime geldikten sonra hastane odam öğrencilerimden iş arkadaşlarıma, uzun zamandır görmediğimiz akrabalarından dostlarıma bir sürü insanla dolup taşmıştı. Bir tek Levent gelmedi. Hikâyemin bu kısmını anlatmak seneler sonra bile zor geliyor. Hastane odasında camdaki yansımamı seyretti-

ğim ya da sabaha kadar tavana baktığım gecelerde birçok karar alıp bozmuştum. Levent'i terk edecektim. Levent'i terk etmeliydim. En zor günümde benimle ilgilenmeyen, yalnızca her sabah "Nasılsın?" diye mesaj atan biriyle olamazdım. Olmamalıydım. Levent'i çıkar çıkmaz, ne olursa olsun terk edecektim.

Tabii ki Levent'i terk edemedim. Evime çıktıktan sonra iki hafta daha nekahet dönemim devam etti. "Şu ıstırabım bitsin" diyordum, "bir bitsin, göstereceğim ne kadar güçlü bir kadın olduğumu sana Levent."

Gösteremedim. O da her gün "Nasılsın?" diye mesaj atmaya devam etti. Kendimde sokağa çıkacak gücü bulduğum anda ilk gittiğim yer –kuaförden sonra– Levent'in evi oldu.

Aylardan şubat olmalıydı, şehir sanki buzdan bir kaleyi andırıyordu, annemin "Üşüteceksin" tembihlerini kulak arkası edip Levent'e gittim.

Asansörden indiğimde kapıda gülerek beni bekliyordu. "Seni ne çok merak ettim, seni ne çok özledim, ah canım," dedi ve sımsıkı sarıldı bana. Kaskatıydım. Ona "Neden gelmedin Levent? Neden ziyaret etmedin beni? Neden ilgilenmedin benimle? Neden bir çiçek yollamadın?" demek istesem de sustum. Elimden tutup beni yatağa doğru çekti. Çok özlediğini, çok üzüldüğünü tekrarlayıp duruyordu. Buzdan bir heykel gibiydim. Üzerimdeki kazağı çıkardığında karnımdaki birden fazla neşter yarasını gördü. Yüzü şaşkınlık ifadesine bürünürken ağzından tiz bir ses çıktı. Çok fazla, çok büyük, çok derindiler.

"Yaraların ne kadar çok!" dedi ben susmaya devam ederken. Eğilip öptü yarım yamalak kapanmış, dikişi yamuk yıllık görünen kırmızı kesi izlerini. Bir bir dokundu onlara.

"Bekle burada" dedi, koşarak içeri gitti, geri geldiğinde elinde eskiz defteri ve envai çeşit karakalemlerin durduğu deri çantası vardı. Yatağa uzanmamı söyledi, altımdaki eteği ve külotlu çorabımı bir çırpıda sıyırdı. Bir uzaklaşıp bir yaklaşıyor ve beni

nasıl çizeceğine karar vermeye çalışıyordu. Kolumu ve bacağımla kendi istediği gibi kıvırdı ve şekle soktu, beğenmedi, başka bir şekil verdi.

“Senin bu yaralı halinin heykelini yapacağım Neylan.”

Aylardır birlikte olmamıza rağmen beni ilk kez model olarak kullanıyordu. Beni önce çizecek, sonra çamurdan küçük bir modelimi yapacak ve ardından keski ve çekiciyle taşla hapsedecekti. Onun diğer canlı modelleri gibi ben de bir mermerin içine hapsolacaktım, bıçak yaralı halimle. Sonraları, çok sonraları “Acaba” demiştim, “onu affetmeyeceğimi ve terk edeceğimi düşündüğüm için mi beni hapsetmek istedi sanatının içine?” Levent sadece taşlarının arasında yaşayan biriydi. Sözcükler, hisler, imgeler yalnızca ve yalnızca onun taşını yontması için vardı. İnsanlar da!

“Sanatın içinde özgürüm, istediğimi yapabiliyorum, modellerime sahip olamadığı hayatları, istedikleri her şeyi veriyorum” diyordu. Beni nerelere sığdıracak, nerelere koyacaktı acaba. Ruhumu, tenimi sevmeyen bu adam taşın içine hapsedip mi sevecekti beni? Ya da sevecek miydi? Ya da belki bir tür özür biçimiydi bu. Hastalığım boyunca ziyaret etmemesinin, ilgi göstermemesinin capcanlı atan bir kalbi ne kadar incittiğini bilebilecek kadar iyi tanıyordu kadınları.

“Kıpırdama, seni böyle çizmek istiyorum.”

“Beni ilk kez çiziyorsun, nereden çıktı şimdi bu?”

“Seni ilk kez bu kadar yaralı görüyorum çünkü” dedi.

Erkeklerin yaralı ve hasta kadınlara duydukları zaaf hiç bitmiyordu galiba. Dikkatini dağıtmamam gerektiğini bildiğim için, tüm acımla sustum. O gördüğü acıları çizerken ben esas acılarımı içime hapsediyordum. Neredeyse bir saat geçmişti, orada sessizce tüm vücut hatlarımı ve en çok da yaralarımı resmetmesini bekledikten sonra dayanamadım.

“Neden hastaneye gelmedin?” dedim. Kafasını çizim defterinden kaldırdı.

“Seni o halde görmeye dayanamazdım, bunu kaldıramazdım canım, seni öyle görmek içimi parçalardı” dedi.

İnandım. Ben Levent’e hep inandım. İnanmanın ve umut etmenin, saflığımı sömürüp yerine kekremesi tatlar bırakmasının tüm yıpratıcılığıyla onu sevmeye devam ettim. Sevgimi, aşkımı kötüye kullanmasına müsaade ettim. Soranlara, “Beni o halde görmek istememiş” dedim. Sanatçılığı ona hoyrat olma, bir kadını incitme hakkını da veriyor muydu? Ben kör kuyulara düşmüştüm, ben kör kuyularda, ben karanlıklarda asılı kalmıştım. Ben o karanlıklardan çok uzun süre kurtulamayacaktım. O gün yaralarımı çizmesi için ona poz verirken aklıma çok sevdiğim Şair Nigâr Hanım’ın, günlüğüne düştüğü bir not gelmişti.

“Keder geçer, bırakır yadigâr eserlerini...”

Levent’le olan hatıralarım arttıkça ben eksildim. Şimdi hâlâ düşünüyorum da, eğer vakitlice terk edebilseydim, ilişkimiz daha da derinleşmeden ondan vazgeçebilseydim ne olurdu? Bu sorunun cevabını bilemedim. O gece çizimi bittikten sonra gelip yanıma uzandı, “Sen de biraz abarttın” dedi, “insanlar ne büyük hastalıklar geçiriyor.”

“Ben ölümünden döndüm Levent, çok büyük bir şey atlattım.”

“Şimdi iyisin ya, beni bırakma bir daha olur mu?” dedi, bana sıkıca sarıldı ve gecenin kör karanlığına kadar tüm bıçak yaralarımıyla sevişti.

Heykelimi bitirmesi yazı buldu. Heykelin yatay boyu neredeyse bir metreydi, Levent bana göstermediği şefkati taştan suretime göstermişti. Sergisinin kataloğunun kapağında bunun olacağını söylüyor, yaptığı en harika eserlerden biri olduğunu iddia ediyordu.

Annem kendi başıma işlerimi halledebilecek kadar iyileştiğime kanaat getirince Ankara’ya döndü. Bense fakültedeki derslerime ve rutinime dalmıştım. Levent’le haftada bir iki kez görüşmeye devam ettik. Mülteci heykeli için başvurular yapılmış, fonlar ayarlanmıştı. Şehrin çeşitli galerileri için ufak tefek eserler yolluyordu,

kendini sadece sanatına, işine vermiş, gece gündüz çalışıyordu. Olur olmaz saatlerde onu rahatsız etmemeyi, hayatına müdahale etmemeyi, karışmamayı öğrenmişim. İlişkimizi onun kurallarına göre sürdürüyorduk, en başından beri olduğu gibi. Ben onun evine girip çıkan kadınların kim olduğunu sormadığımı sürece mutlu olabilirdik. Ta ki iş göz yumamayacağım bir hal alıncaya kadar.

* * *

Sergi kataloglarına fotoğraf çekimi yapması için ayarladığım fotoğrafçı arkadaşım Peri, bir haziran günü beni aradı. Önce hatırlımı, neler yaptığımı ve tatil planım olup olmadığını sordu. Ardından “Sana söylemem gereken bir şey var Neylan” dedi. O an mevzunun Levent’le ilgili olduğunu anlamıştım, kafamdan kaynar sular boşaldı ve bir çelik gibi kaskatı kesildim.

“Ne oldu Peri?” dedim.

“Bu senin bana tanıştırdığın Levent yok mu?” dedi

“Var” dedim verdiğim cevabın tuhaflığına takılmadan, “ne olmuş ona?”

“Bu adam psikopatın teki kızım. Elimi verdim, kolumu kurtaramıyorum.”

“Ne demek o?”

“Şu demek, askıntı oluyor, rahatsız ediyor, taciz ediyor.”

“Nasıl yani? Taciz mi?” diyebildim. Önce Levent’e toz kondurmak istemedim, Peri bunu kesin uyduruyordu, zaten üniversitede hepimiz ona bu yüzden tavrı almamış mıydık? Kafamda Levent öyle pirüpak bir adamdı ki, sanatından başka bir şeye asla değer vermezdi.

“Şöyle yani” diye devam etti, “mütemadiyen beni evine çağırıyor, yok şarap içecekmişiz, yok günbatımı izleyecekmişiz bilmem ne. Bıktım.”

“Gitme sen de Peri” deyiverdim.

“Paramı alamadım kızım, yaptığım işin karşılığını istiyorum, bana borcu var herifin.”

“Tamam bunu ben hallederim. Madem işi ben ayarladım, paranı almanı sağlayacağım, söz.”

Uzatmadan telefonu kapattım. Midem bulanıyordu, kusacak gibi oldum. Hemen Levent’i aradım, olanı biteni bir çırpıda, biraz da öfkeme yenik düşerek anlattım.

“Hemen seni mi aramış orospu?” dedi.

“Kıza neden orospu dedin şimdi, parasını vermemişsin Levent.”

Levent aniden bağırıp çağırmaya başladı, “O sürtük de önce bayıla bayıla geldi evime, şimdi konuşmasın” dedi. Sakin olmasını telkin ettikçe işe yaramadığını fark ettim, gözü dönmüştü. Bir kez daha sevdiğim adamın hoyratlığı, kabalığı ile arkadaşım arasında sıkışıp kalmıştım. Levent’i sakinleştirmek için Peri’ye destek çıkmaktan vazgeçmemin ileride bana ve ilişkiye çok daha büyük zararlar getirebileceğini görmeyecek kadar âcizdim. O an tek istediğim Levent’in sinirini dindirmekti. Bu fevri tavırlarının faturasını ise çok sonraları ödeyecektim.

“Ona verecek param yok, siktirsin gitsin” dedi.

“Saçmalama Levent, çok ayıp edersin, kızın fotoğraflarını kullanacaksın” dedim. Levent öfke kusmaya devam etti. Onu sakinleştiremeyeceğimi anlayınca, “Ne kadar?” dedim, “Nedir borcun?”

“Ne alacak ulan, boktan bir çekime üç yüz beş yüz” dedi.

“Tamam Levent, ben hallederim” deyip kapattım telefonu.

Ertesi gün Peri’nin hesabına yaptığı işin bedelini karşılayacak bir miktar para yatırdım, açıklama kısmına da “Levent Çetinoğlu” yazdım. İleriki günlerde Levent parayı ödeyip ödemediğini sormadı bile, ben de söylemedim. Kendimce konuyu kapatmış olmam maddi kaybımdan daha önemliydi. Unutmaya çalıştım.

Aradan bir ay geçti ya da geçmedi, bir temmuz akşamı Peri sosyal medyasına Levent’in evinden bir fotoğraf koydu. Güneş batıyor, tüm kızılığı, turuncusu, pembesi ok gibi göğe fırlıyordu.

Fotoğrafta iki şarap kadehi vardı. Bir akşam vaktiydi, iki kız arkadaşım la sinemaya girmek üzereydim. Kaldırıma yığıldım. "Kızlar siz gidin" dedim ve Levent'i aradım.

"Ne yapıyorsun?" dedim.

"Çalışıyorum." Yalan söylüyordu.

"Peri'nin fotoğrafını gördüm, sana gelmiş?"

Önce "Yooo" diye inkâr etmeye kalktı, sonra "parasını almaya gelmiş" dedi.

"Levent onun parasını ben aylar önce ödedim" dedim. Kalktı.

Levent her şeyi önce inkâr eder, sonra kabul eder, kabul ettikten sonra da yalvararak özür dilerdi. Yine öyle olmuştu. O gece sabahın dördüne kadar uyumadı, telefonda beni ne kadar çok sevdiğini, asla tahmin ettiğim gibi bir şey olmadığını, zaten alt komşunun da onlarla birlikte oturduğunu, baş başa kalmadıklarını, Peri'nin mahsus iki kadeh fotoğrafladığını söyledi durdu... Belki de gerçekten Peri bilerek yapmıştı. Söyledikçe ben inandım. Söyledikçe ben, "olabilir" dedim. Söyledikçe ben onu aşkımla büyütmeye devam ettim. Ben hep bir mucizeye inanmak istedim. Bir büyü olsun istedim. Birisi esasını savursun ve Levent beni sevsin, birisi parmağını şıkletsin ve Levent sadece benim olsun, birisi sihirli sözleri söylesin ve Levent'le mutlu bir ilişkim olsun. Ama her şey ayan beyan ortadaydı, o bir sürü başka kadınla oluyor, bunların bedelini de Neylan kalp acısıyla ödüyordu.

O sabah yaralı uykulardan, aldatılmış düşlerden uyandığımda telefonumda Levent'in mesajı duruyordu.

"Günaydın canım, nasılsın? Seni çok özledim. Bugün gelsene."

Bilin bakalım ne yaptım? Tahmin etmesi güç değil. Küslük çıkmasın, tadımız kaçmasın, huzurumuz bozulmasın dedim ve gittim. Bu olaydan birkaç gün sonra içimde, derinlerimde bir yerde Levent'in bebeğini büyüttüğümü öğrenecektim.

Işık

*Anlarsa uzağım yakınımdır,
anlamazsa yakını uzağımdır.*

İsmail Fakirullah

Bir şehirde unuttuklarımı bir başka şehirde hatırlıyordum. Uğursuz bir baş ağrısı ense kökümünden yukarı yükselmek üzere her an hazır bekliyordu. Zembereği kuruldukça dans eden bir oyuncak bebek gibiydim. Birilerinin gelip beni kurmasını bekliyor, sürem dolduğunda da bir ölü gibi yazgıma teslim oluyor ve cansız bedenimle olduğum yere yığılıyordum. Levent'i unutmak için geldiğim bu kasabada, onun ortadan kaybolmuş olmasının verdiği acıyla kesik kesik nefes alan yaralı bir hayvan gibi uyanmıştım. Bir gece önce telefonumun sesini sonuna kadar açıp yastığımın yanına koymuştum. Gözümü açar açmaz ilk işim ekrana bakmak oldu. 06.23. Ses seda yok. İfadeden dönmediğine göre gözaltına mı alındı acaba Levent? Gürül gürül gelen bir ağlama hissi. Kalk Neylan, ayağa kalk ve kendine gel.

Yataktan kalkıp önce perdeyi, sonra da pencereyi aralamamla yüzüme soğuk hava çarptı. Uzanıp Yürüyen Konak'ın avlusunu görmeye çalıştım. Sessizdi. Uzaklardan bir horoz sesi geliyordu. Pencereyi kapatıp banyoya gittim, uzun ve sıcak bir duş aldım. Sıcak suyu zonklayan enseme tuttum, baş ağrılarım en iyi gelen şey buydu. Duştan çıkınca banyonun buğulu aynasını elimle silip sırtımdaki çibanı görmeye çalıştım. Hafif bir sızlamayla kendini hissettiriyordu.

Odaya döndüm, sanki duvarlar üzerime yıkılacak gibi hissediyordum. Neden terk etmiyordu bu hastalıklı his beni? Tele-

fonumdan okul yazışmalarımı yaptığım e-posta kutumu açtım. Öğrencilerden onlarca mesaj gelmişti. Çoğu final projesi hakkında soru soruyordu. Telafi vize notlarını girmek için bugün son gündü, sistem 16.00’da kapanacaktı. “Eyvah” dedim. Başım bundan dolayı büyük belaya girebilirdi. Öğrencilerin projeleri okuldaki dolabımdaydı fakat asistanlarda anahtar yoktu. Bugün derse gelemeyeceğimi ve hastanede olduğumu belirten bir mesaj yazdım. Bu yalan ortaya çıkarsa başım daha çok derde girecekti. Asistan Nevra’ya “Lütfen beni idare et” yazdım. Etmeyecekti, aksine ortalığı velveleye verecekti. Bunu düşündükçe iyice gerildim. Fakülte işlerimi yapabilecek durumda değildim. Uzaktaydım. Levent ortada yoktu. Nefesim daralınca küçücük odanın içinde volta atmaya başladım. Kaygıların ağırlığıyla başa çıkmak güçtü. Düşünmemem gerektiğini telkin ettim kendi kendime. Nergis kasabasındaydım, pazar günü İstanbul’a döndüğümde bunlarla ilgilenecektim. Tüm bedenimin gücü aniden çekilmişti, kollarım bacaklarım külçe gibiydi.

Misafirhanede konaklayan genç gazeteci Serhat’la bu sabah avluda çay içecektik fakat henüz erkendi. Gerisingeri yatağıma döndüm, yorganın altına sığındım. Uğursuz baş ağrısı, halsizlik ve ağlama hissi. Tüm gün böyle geçecekti. Kafamı dağıtmak için resepsiyondan verdikleri Yürüyen Konak kitabını elime aldım ve en arkasındaki bölge haritasını açtım, uzun uzun inceledim. Başucumdaki not defteri ve kurşunkaleme uzandım. Civarda gezilecek önemli yerlerin isimlerini tek tek yazdım.

“Türbeler Bölgesi, Medresedeki Işık Hadisesi, Dilek Ağacı, Yeşil Şifa Kuyusu, Şahmeran Mağarası...”

Canım hiçbirine gitmek istemiyordu. Göğsümden bir ateş geçti. İlk uçağa atlayıp dönmeyi aklımdan geçirdim. Babama dönüp, haklıymışsın, buraları hiç merak etmemeliydim, belki de hiç gelmemeliydim demek istedim.

“Levent iyi olsun n’olur Allah’ım!”

Saat sekiz buçuğa doğru hem karnum epey acıkmıştı hem de boğazım o kadar yanıyordu ki resepsiyonun önündeki masada fokurdayan çay kazanının hayaliyle montumu giyip aşağı indim. Bir bardak çay kupkuru boğazıma iyi gelecekti. Misafirhanenin sokağından aşağı yürüyecek ve meydandaki fırından da poğaçalar alacaktım. Resepsiyondaki adama günaydın dedim, “Burada konaklayan gazeteci arkadaş aşağı indiğinde ona poğaçalar almaya çıktığımı ve hemen döneceğimi söyler misiniz?” Adam kafasını olur anlamında salladı.

Sokaktan aşağı yürürken önceki sabah fırına yürürken önümden geçen ve arkasında kasalarca nergis çiçeği taşıyan kamyoneti gördüm.

“Yine mi aynı anda çıktık...” diyerek saatime baktım. 08.34, demek hep bu saatte geçiyor. Bu kez arkada kimse oturmuyordu. Mis gibi kokular saçarak ağır aheste önümden geçti. Kamyonun peşine takıldım, sanki bir halata sımsıkı tutunup özgürce göklere, bulutlara bırakmış gibi hissediyordum kendimi. Kamyon köşeyi dönüp gözden kayboldu. İki üç dakika yürüdükten sonra fırına vardım, belki Serhat da yer diye düşündüm ve birkaç çeşit poğaçayla bir tane de ilk sabah aldığım baharatlı çörekten aldım. Uzaktan Abdülkadir Abi’nin çay ocağını ve Yılmaz Çorba ve Paça Salonu’nu seçebiliyordum. İkisi de henüz açık değildi.

Misafirhaneye döndüğümde çayımı alıp Yürüyen Konak’ın avlusundaki yuvarlak ferforje masalardan birine oturdum. Gücüm biraz olsun yerine gelmiş, boğazımın yanması hafiflemişti. Bir işi çıksa da Serhat gelemese, ben de odama çıkıp kafama yorganı çekip uyusam diye düşünürken saat dokuz gibi Serhat aşağı indi ve dosdoğru avluya çıktı. Yine bakımsız görünümü ve pejmürde bir giyimi vardı, yine elinde sigara tabakası. Fazla aldığım poğaçalardan uzattım, istemedi, sabah erken saatte yiyemediğini söyledi ve sigara sarmaya başladı.

Serhat, kameramanın bugün geleceğini ve Ateş Bey’le çekimin yarın olacağını söylediğinde buna içten içe sevindim. Ardından

gezdiğim yerleri daha detaylı anlatmamı istedi. Ona önce Botan'ı tepeden seyrettiğimi, ardından çayırdan aşağı indiğimizi, pençesinde zil takılı olan atmacayı ve yıkık dökük binayı görünce ne kadar üzüldüğümü anlattım. Kaplıcanın izbeliğine ve terk edilmişliğine üzüldüğümü söyledim.

"Bilir misin, o kaplıca suyu yedi farklı renge bürünürmüş" dedi, ben yalnızca pislik ve çöple kaplı bir suyla karşılaşmıştım. Şaşırdığımı görünce anlatmaya devam etti:

"Sadece hastalığını iyileştirmeye değil, aynı zamanda dilek dilemeye de gidermiş insanlar oraya. Özellikle üç salı üst üste giderirse muradın olurmuş."

Bir gece önce Heves'in anlattığı hikâyeler geldi hatırıma. Yedi cuma üst üste giderse, yedi kez banyo alırsa gibi bir şeyler demişti. Üçler, yediler, tekrar eden rakamlar, sayıların gizemi hoşuma gitmişti.

"Buradaki insanlar hep dilek mi diler?" diye düşündüm ama meğer farkında olmadan düşüncemi sesli dile getirmiştim. Serhat gülümsedi.

"Çaresizlik ve imkânsızlık dilekler diletir."

Serhat'a katılmadım, buradaki insanların çaresizlik içinde olduklarını düşünmüyordum. Dünden beri tanıştığım insanlar, yabancı olduğum, alışkın olmadığım bir hayatın içindeki bu insanlar illüzyon gibi gelseler de bana tam anlamıyla bir sahicilik duygusu da tattırıyorlardı. Canım o an karşımdaki genç gazeteci adamla tartışmak istemediği için sustum. Kafamı yukarı kaldırıp kaldığım odanın penceresinin hangisi olduğunu bulmaya çalıştım.

Konu yine dönüp dolaşıp Profesör Ateş Özkan'la yapacakları çekime geldi. Tarih profesörü kasabanın tarihçesini anlatırken, buranın yerlileri de sular altına gömülen tarihi kaplıcadan ve diğer yapılardan bahsedeceklerdi.

"Sen de ister misin belgeselde kısa da olsa yer almak?"

"Ben buranın yerlisi değilim ki!"

“Olsun, burada doğmuşsun. Yetmez mi?”

Serhat bir nebze olsun haklıydı, Ankaralı olmama rağmen kendimi sanki yüz yıldır buraya aitmişim gibi hissediyordum.

“Yine de yalnızca burada doğdum diye onlardan rol çalmam yakışık almaz.”

Yürüyen Konak’ın avlusundaki sabah sohbetimizin sonunda, ertesi gün aynı saatte burada buluşmak, Serhat ve kameramanla birlikte Garnave’ye gitmek üzere sözleştik. Güneşin doğumuna göre en iyi ışığı sabah saati aldığını söylemişti. Belki atmacayı da yeniden görebilirdim. Saat 10.00’a yaklaşırken odama çıkıp rahatça yasımı –ya da her ne yaşıyorsam onu– tutabilmek için Serhat’tan izin istedim.

“Nereyi gezeceksin bugün?” diye sordu. Ona gezmeyeceğimi ve odada çalışmam gerektiğini söyledim.

“Buralara kadar gelmişsin, odaya mı kapanacaksın? Hayatta olmaz!” dedi.

Serhat’ın müdahaleci sayılabilecek bu tavrı beni rahatsız etse de haklı bir yanı vardı. Yine de canım sadece odama çıkıp bağıra bağıra ağlamak istiyordu.

“Medreseler bölgesini gezdin mi?”

“Hayır” dedim, “yarın çekim sonrası gezerim.”

O esnada elimde sımsıkı tuttuğum telefonum çalmaya başladı, arayan Abdülkadir Abi’ydi. “Alo? Günaydın. Nasılsın Neylan kardeşim?” derken bana yakınlık gösterip ilgilenmesinin verdiği sıcaklıkla sarmalandım.

“İyiym Abdülkadir Abi, kaldığım misafirhanenin avlusunda çay içiyorum, sen nasılsın, Heves nasıl, iyi mi?”

Abdülkadir Abi önce onun çay ocağında demlediği sabah çayını içmediğim için bana sitem etti, dükkânı henüz açtığını söyledi ve uğramamı istedi. Heves’in de iyi olduğunu, geceyi rahat geçirdiğini ve beni de çok sevdiğini söyledi. “Sağ olsun, ben de onu çok sevdim” dedim.

“Eee gidiyor musun medreseler bölgesine?”

“Bugün odada kalıp çalışmam lazım” dememle Serhat’ın az önce kurduğu cümleleri sıralamaya başladı. Buraya odaya kapanmak için mi gelmişim, Vedat gelip beni alıp gezdirebilirdi, işler biraz bekleyebilirdi.

Bir sarmalın içinde sıkışmış gibi hissettim. Levent’in ortadan yok oluşunun acısıyla içim bir savaş meydanına dönmüş, yatak döşek yatmak istiyor; dışım ise insanlara zoraki gülücükler atıyor, bir kukla gibi hareket ettirilmeye ihtiyaç duyuyordu. Neden sonra biraz gezmenin bana iyi geleceğine ikna oldum.

“Vedat’ı gönderme, ben kendim gideyim, dönüşte de sana uğrayayım” dedim. Telefonu kapattığımda Serhat gülümsüyordu.

“Sana dolmuşların kalktığı yeri göstereyim.”

Aşağı yukarı on beş yirmi dakika sonra acıklı türküler çalan havasız bir dolmuşun içinde, belki kalbimin acısına iyi gelir umuyla medreseler bölgesine ve dilek ağacına doğru gidiyordum.

Yollar, bozkırlar, dağlar uzun metrajlı bir film şeridi gibi akıyor, akıyor, akıyordu. Sağlı sollu dağ köylerinden geçiyorduk. Bir yerlere varmak üzere insanlar iniyor, başka insanlar biniyordu ve ben hiçbirinin yüzüne bakmıyordum. Sanki bakarsam beni hikâyelerinin içine çekeceklermiş gibi hissediyordum. Müzik hep acıklı, tarlalar hep buzlu sarı, zirveler hep beyazdı. Levent’ten haber yoktu. Levent belki de hiç yoktu. Levent belki de bir sihirbazın gösterisinin sonuna sakladığı en güzel numarasıydı. Hokus pokus. Levent yok olmuştu.

Minibüs rampayı çıkmaya başladığında bir yükseltiye geldiğimizi uğuldamaya başlayan kulaklarımdan anlamıştım. Çocukluğumdan beri ne zaman uçak yolculuklarında kulaklarım tıkanca annem sakız çiğnememi ya da esnememi söylerdi. Yine öyle yaptım. Esnememle birlikte tıkanan kulağımın içindeki çıtırtıları duydum, biraz rahatlamıştım. Minibüs biraz rampa aşağı inip sonra yeniden çıktıktan sonra medreselerin tümünün bir arada olduğu kasabada durdu, ben de indim. Aslında tam olarak bir kasaba de-

nemezdi, daha çok çıplak bozkırın ortasındaydık. Dağlarla çepe-
çevre sarmalanmışım, “Kurt inmese bari buralara, keşke Vedat’la
gelseydim” dedim içimden. Etrafıma bakınca Osmanlı mimarisi
kubbeli yapıları gördüm, hemen ötede tüm medreselerin isimleri-
ni ve yönlerini gösteren, renkleri silinmiş, yer yer kazınmış bordo
renkli bir tabela duruyordu. Yanına gidip, yarısı silinmeye yüz
tutmuş yazıları okumaya çalıştım ve sonunda “Dilek Ağacı” yazı-
sının yönünü takip etmeye karar verdim.

Dilek dileyeceğim.

Dilek dileyeceğim.

Dilek dileyeceğim.

Birkaç dakika yürüdükten sonra karşıma kollarını gere gere
gökyüzüne uzatmış, rengârenk bir ağaç çıktı. Yaklaştıkça ağaçtan
sarkanların kumaş ve bez parçaları olduğunu gördüm. Eski bir
dostumu görmüş ve ona sarılmak için hızlanmışçasına sevinçle
adımlarımı sıklaştırdım. Bir ressamın paletinden fışkırmış hissi
veren bir renk cümbüşü karşıladı beni. Derslerimde öğrencileri-
me öğrettiğim tüm renkler ahenkle önüme serilmişti. Saymaya
başladım içimden. Karmen kırmızıları, vermilyonlar, çivitmavi-
leri, narçiçekleri, mercanlar, fuşyalar, samansarıları, limonküf-
leri, mürdüm, kavuniçiler, siklâmenler, hakiler, balköpükleri,
toprak sarıları, lilalar, yanık amberler, su yeşilleri, mint yeşilleri,
fitalo yeşilleri indigolar, kehribarlar, kızıllar, soğan kabukları,
hardal sarıları, vişneçürükleri... Rengârenk basmalar, pazenler,
oyalı yemeniler rüzgâra kapılmış, ağacın dört bir yanında sal-
lanıyordu, kumaşların ağırlığıyla sarkan dallar ise neredeyse
yere değiyordu. Daha da yaklaşıncaya yerden göğe yükselen mır-
ıltılar çalındı kulağıma, onlarca ah, yüzlerce dilek, binlerce öz-
lem... Kayıplar, ölümler, ayrılıklar, yitirilmiş aşklar, hastalıklar,
acılar, kederler... Kimisi naylon bağlamıştı, kimisi bir kâğıda not

yazmıştı. Utana sıkıla elimi notlardan birine uzattım, kargacık burgacık bir yazıyla “Cemil iyileşsin” diyordu. Dilek ağacına yazılmış özel bir notu okuduğum için kendimden utandım, sonra içimden tekrarladım, Cemil, her kimse, inşallah iyileşir.

Arkamdan yaklaşan ayak sesini duyunca dikkatli bakmayı kesip biraz kenara çekildim. Gencecik bir kız geldi, bana selam verdi, ben de ona gülümsedim. Beline bağlı birkaç çaputtan birini söktü ve bağlayacak bir dal aramaya başladı. Kızı dikkatle izlemeye başladım, onu izlediğimi görünce bana “Allah kabul etsin dileğini” dedi.

“Sağ ol senin de...”

“Âmin... Hoca hoca gezdim, muskalar, şifalı sular... Allah istemeyince...”

“Neyin var?” dedim biraz utana sıkıla. Genç kız anlatmaya dünden razıymış gibi başladı.

“Benim ufak oğlan... Kekeme... Ne ettiysek düzeltemedik.”

“Düzelir inşallah.”

“Âmin, senin derdin ne kardeş, şifa mı ararsın?”

Gezmeye geldiğimi söyleyecek oldum ki ani bir dürtüyle sustum.

“Çocuk için...”

“Allah nasip etsin, olmayanlara nasip etsin kardeş, kaç senedir olmuyor?”

“Birkaç senedir” dedim, neden bu yalanı söylediğime anlam veremeyerek.

“Eltimin beş sene olmamıştı, vakti zamanı vardır, buraya kadar gelmişken türbenin kuyusundan su al, eve git, banyoda üzerine yedi kez dökün.”

“Çok sağ ol” dedim, gülümsedi ve ağacın kenarında duran banka gidip oturdu, önce çantasında bir şeyler aradı, sonra da ayakkabılarını çıkarmaya başladı.

Ben de buraya kadar gelmişken Levent için dilek dilemeye karar verdim ve üzerimde ağaca bağlayacak bir şeyler aradım. Ne-

den sonra aklıma misafirhanenin oradaki terziden boynuma sarmak için kestirdiğim kumaş parçası geldi, bir gece önce yemeğe giderken çantama tıkmıştım. Hemen çantamdan bulup çıkardım, sıkça bağlanmış çaputlar arasında kendi dileğim için bir yer bulmaya çalıştım ve içimden dua ettim.

“Levent’le ilişkimiz düzelsin. Levent’le çok mutlu olalım.”

İnanmadığım bir hayale dilek ağacını inandırmaya çalışmak ve ondan medet ummak tuhaftı. Dilek ağacının dallarını fotoğrafladıktan sonra kekeme çocuğun annesine de hoşça kal diyerek medreselere doğru yürümeye başladım. Ben dönerken birkaç kadın daha ağaca doğru yürüyordu. Biraz ilerledikten sonra arkama dönüp baktığımda genç kızın ağacın etrafında dönüp durduğunu gördüm. Ayakkabıları yoktu.

* * *

Heyecanla “ışık hadisesi”nin olduğu medreseye doğru yürümeye başladım. Patika yollar ve harfleri dökülmüş tabelalar birkaç dakikalık bir yürüyüşün sonunda beni kubbeli bir yapının önüne getirdi. Girişinde asılı tabelada *“Anlarsa uzağım yakınımdır, anlamazsa yakınım uzağımdır”* yazıyordu. Durdum ve yazının ne anlama geldiğini düşündüm. Ben uzak düşlerimin içinde, bu sihirli cümlelerin anlamında kaybolmuşken yanımda bir sürü küçük çocuk belirdi, hep bir ağızdan *“Abla anlatalım mı, anlatalım mı?”* diye bağıyorlardı.

“Ne anlatacaksınız?”

“Abla buranın tarihini anlatacağız, ışık hadisesini...”

“İyi hadi anlatın ama biriniz sadece.”

“Ben, ben” diye atıldı biri öne, diğerleri onu itip kakmaya başladı.

“Tamam, sen” dedim ve rastgele birini seçtim, seçilen çocuk *“Oleey”* dedi ve elini burnuna götürerek arkadaşlarına nanik yaptı.

“İsmin nedir?”

“Sidar.”

“Kaç yaşındasın Sidar?”

“On.”

“Sen şimdi buranın tarihini mi anlatacaksın bana?”

“Evet abla.”

“Okuyor musun sen?”

“Okuyorum abla, boş zamanlarda harçlığımı çıkarıyorum.”

“Peki, anlat bakalım” dedim. Çantamı karıştırdım ve Sidar’a harçlık vermek üzere para aradım. Para aradığımı anlayınca durdu ve bekledi. Uzatmamla parayı hemen cebine tıktırdı.

“Düşürme sakın” dedim. Bir yandan da aklıma bir gün önce kumaş kesen terzinin gülümsemesi gelmişti. Sidar da aynı öyle gülümsüyordu. İçinde devasa hüznü barındıran kocaman gülümsemeler. Sidar ezberindeki ansiklopedik bilgiyi ardı ardına sıralamaya ve buranın tarihini sular seller gibi anlatmaya başladı. Tıpkı resepsiyonda Yürüyen Konak’ın tarihçesini ezberinden sıralayan adam gibi Sidar da nefes almadan bir çırpıda anlattı.

“Bu kasabanın ismi Süryanicede Yüksek Ruhlar demektir, sadece bu bölgede altı medrese bulunur. Bu medrese yöresel Ahlat taşı kullanılarak inşa edilmiştir. Burada yaşayan hazret 1656 senesinde dünyaya gelmiştir. Bir âlim ve müderris olan bu zat, haramdan ve günden sakınır, hayvanların bile hakkı geçer diye üzüm bağının üzümlerini kendi sırtında taşımış. Tarlasını eker biçer, hasadını kaldırır, un yapmak için el değirmeninde kendi çalışır, ekmeğini kendi pişirir, her türlü şüpheden uzak yaşamış. Kırk yaşına geldiğinde kırk gün hiçbir şey yemeden çile çıkarmış, kırk gün sonra bir tas su içmiş. 1702 senesinde şaban ayının ilk cuma gecesini bir komşusuna taziye gitmiş, çıkışta evin avlusundaki kuyuyu görmeyerek içinde su olmayan on beş metrelik kuyuya yuvarlanmış. Sol kaşının üzerinde bir sıyrıkla atlatmış. Kuyunun içi genişleyip yeşil bir nur çıkmış ortaya. Onu merak edip ara-

maya çıkan âlimler bu yeşil ışığı görüp zatı bulmuşlar. Zat çıkar çıkmaz kuyu birden suyla dolmuş. Bu kuyunun suyu da yıllarca hastalara, dertlilere şifa olmuş. Zat ise kuyuda yaşadıklarının tesiriyle sekiz sene istiğrak halinde kalmış. Bundan sonra diğer ermişler ve âlimler ona hizmet etmeye başlamışlar. Onun sayesinde kasabanın kalesine saldıran beyin topçuları ne kadar ateşlerse ateşlesin topları kale duvarlarına işlememiş. Bulutlar ikiye ayrılmış, gökyüzü aydınlanmış, bu zatın yaşadığı kasabada insanlar hep refah içinde yaşamıştır.”

Sidar tüm bunları ezberinden anlattıkça ben de etrafıma bakıyor ve bahsettiği zatın dergâhını, evini, medresesini seçmeye çalışıyordum. Türbeye varmadan hemen solda yukarı doğru uzanan ve bir avluya açılan dik bir merdiven vardı. Bu coğrafyanın mimarisi gereği solumuzdaki binanın çatısı, onunla bağlantılı bir diğer binanın avlusu görevini görüyordu. Kafaları önlerine eğik, ayaklarından neredeyse hiç ses çıkmadan yürüyen bir grup çocuk belirdi avluda. Sırayı bozmadan yürüyüp bir diğer kapıdan içeri girdiler.

“Peki yukarıda ne var?”

“O bölüm sonradan eklenmiştir. 1887’de. Medreseye ait bölümler var. Çıkıp gezebiliriz.”

“Çocuklar kim?”

“Hafız adayları. Buradaki zatın neslinden gelen aile bir vakıf kurmuş ve hafız yetiştiriyor. Otuz çocuk burada hafızlık eğitimi aldıktan sonra evlerine gönderiliyor.”

“Sen de hafız olmak istedin mi?”

“Ben çok dayak yedim abla, olamadım.”

Güldüm, Sidar’ın ele avuca sığmaz bir yanı vardı, ailenin acar ve haylaz çocuğu olduğunu düşündüm.

“Kaç kardeşsiniz siz?”

“Sekiz abla...”

“Ne kalabalık ailen var Sidar, şanslısın...”

Gülme sırası Sidar'daydı, kalabalık ailenin şans olmadığını ima eden bir şeyler geveledi, o esnada merdivenden çıktığım için tam duyamamıştım. Dik merdiven beni nefes nefese bırakmıştı, Sidar hemen önüme geçti ve üst avludaki odalardan birine girdik. Burnuma nostaljik bir koku çarptı, ne olduğunu anlayana kadar önünde perde çekili, camekânlı bir dolabın önüne gelip durduk. Sidar perdeyi araladı, elyazması kitaplar, üzerinde takımyıldızların resmedildiği çizelgeler ve astronomiyle ilgili birtakım araç gereç çıktı karşıma. Özellikle birini işaret etti ve *"Marifetname"* dedi, "bakımı Süleymaniye Kütüphanesi'nde yapıyor, o zamanki kâğıtlarda asit olduğu için kurtlanma yapıyor, yapmaması için de her sene düzenli ilaçlanıyor."

Diğer kitapların da astronomi, matematik, tıp gibi bilim alanları üzerine olduğunu söyledi. Her birini uzun uzun inceledim. Bir dünya küresini işaret etti, kürenin altında, tam durduğumuz yerin sıfır noktası alınarak tüm dünyanın enlem ve boylamlarının hesaplanmış olduğu yazıyordu. 1700'lerde yazılmış bu kitapların bakımını da koruyucu aile üstlenmişti.

"Şu ışık hadisesi nedir Sidar? Onu anlatsana, esas onu merak ediyorum" dedim.

"Gel abla, türbeye inelim" dedi, odadan çıkıp avludan geçtik ve dik merdiveni inerken Sidar anlatmaya başladı:

"Zatın en sadık öğrencisi olan Erzurumlu İbrahim Hakkı, hocası öldükten sonra 'Yeni yılın ilk ışığı hocamı aydınlatmadıktan sonra o ışığın benim için bir değeri yoktur, güneş üzerinizden eksik olmasın' demiş. Yaptığı hendese hesabıyla her sene 21 Mart ve 23 Eylül ekinoksunda tanyeri ağarırken günün ilk ışığı hocasının üzerine vuracak şekilde bir astronomik düzenek tasarlamış. Türbenin pencereci duvarının ilerisine bir kule inşa etmiş, bu rasat kulesi üzerinde cam bir prizma var, bu prizma düzeneğin kilittasıdır, bunun sayesinde doğan güneşin ilk ışığı hocasının sandukasının üzerine düşüyor. Ama sadece bu değil. Şu ilerideki tepe var ya

hani abla, gördün mü? İşte o güneşin doğduğu tepenin zirvesinde yağma taştan bir duvar var. Kalatül Üstad denilen bu duvarın ortasında pencereyi andıran bir boşluk var. Bu duvar güneşten gelen ışığı kesip sadece boşluktan geçmesine olanak tanıyor. Boşluktan geçen ışık demeti doğrudan prizmaya ulaşıyor, prizmadan da türbeye. İşte böylece tüm kasaba karanlıktayken güneşin ilk ışığı zatımızın sandukasının üzerine vuruyor. Öğrencisi hem hocasına tercüman oluyor hem de ona olan borcunu ödüyor. ‘İlmi yanınızda öğrendim, göçtükten sonra da ayrılmayayım’ dediği için hocasının yanına gömülüyor. Işık ikincil olarak da onun sandukası üzerine vuruyor. Fotoğraf makinesinin olmadığı zamanlar mercek sistemi kullandığı için ve yaptığı ince astronomik hesaplardan dolayı burası korumaya alınıyor. Bu ince hesap 1960 senesindeki restorasyon esnasında bozulmuş, 2000’lerin başında yeniden ayarlandı ve zat ışığına kavuştu. İşte ışık hadisesinin hikâyesi budur.”

“Güneş eksilmesin üzerimizden” diye tekrar ettim, “ne güzel bir dilek...”

Sidar heyecanla anlatmaya devam etti.

“İşte şu da zatın üç asır önce kendi elleriyle diktiği ve halen meyve veren nar ağacı. Şuradaki de bittim ağacı, bu toprakların en bereketli ağaçlarından.”

Dalları kurumuş, budanmış ağaçları uzun uzun seyrettim. Onların yeşillenmek için baharı bekledikleri gibi ben de Levent’in hayatımı bahara çevirmesini bekliyordum, artık o bahar çok uzaktaydı. Bulutsuz, gri gökyüzüne baktım, türbenin kubbesine, biraz uzaktaki deniz fenerine benzeyen kuleye ve avluya. Sanki ayazda kalmışım da birisi omuzlarıma battaniye sarmış gibi huzurla sarmalandım buranın hikâyesiyle. Kulağımda mırıldanmalar, yerle gök arasına sıkışmış dilekler, dualar... O an, orada, kendimi uzun ve karanlık bir rüyadan uyanmış gibi hissettim. Sanki kuvvetli bir el beni kısıtıldığım kafesin içinde sarsıyor; sanki kendimi astığım ağacın dalından düşeyim diye elinde uzun bir değnekle silkeli-

yordu beni. Üzerime tozlar yağan karanlık uykularımdan uyanmamı fısıldıyordu bana.

Sidar'ın ezberi buraya kadardı, bundan sonra ne sorsam en başa dönüp anlattıklarını tekrar etmeye başlamıştı. Ona teşekkür ettim, diğer yedi kardeşine selam götürmesini söyledim, vedalaştık, o koşarak arkadaşlarının yanına geri döndü.

Bir sihrin ortasında kalmıştım. Anlatılması güç duyguların esiri olmuştum, türbeden ayrılmak istemiyordum. Duvar dibindeki bir çıkıntıya oturup sırtımı da Sidar'ın işaret ettiği Ahlat taşlarına yasladım ve bir elimle taşa dokundum. Kim bilir kimler yaşadı burada, kimlerin mırıldandıkları dualar var bu duvarlarda... Tüm bu gördüklerimi anlamakta güçlük çekiyor ve hislerimi tanımlayamıyordum. Sidar'ın anlattığı hikâyelerin inandırıcılığını sorgularken, diğer yandan da ezberinden bir çırpıda anlattığı bilgileri unutmamak için çantamda taşıdığım not defterimi çıkardım ve *"Güneş eksilmesin üzerimizden"* yazdım.

Elimde kalem ve defterle orada öylece otururken medresenin avlusundan içeri bir grup kadın girdi. Girer girmez ellerini göğes kaldırıp mırıldanmaya başladılar. Kadınlar türbeye doğru ilerlerken yüzlerinde ani bir değişim olduğunu fark ettim. Hem bir enkaz yığınının altından gün yüzüne çıkarılıyormuşçasına huzur dolu hem de uzun süre karanlıkta kalmış birinin acıyan gözlerindeki ifade gibi hüznü. Avluyu geçene kadar her birinin yüzünü izledim, kapıyla türbe arasında yürürken bakışlarını ve ifadelerini değiştiren şey neydi diye düşündüm.

Kafamı eğip kapıdaki yazıyı da defterime yazdım: *"Anlarsa uzağım yakınımdır."*

Birini anlamak ne kadar güçtü. Birine kendini anlatmak ne kadar güçtü. İnsan kendini nasıl anlatırdı bir diğerine? Levent bana kendini anlatmaya çalıştı mı hiç? Ya da hiç anladı mı beni? Yoksa ben hep onu anlama çabasında karanlık dehlizlerde mi kayboldum? Hayatım boyunca birilerini anlamaya çalışırken gerçeğimi

kaybetmiştim. Geçmişe bakıyordum, hayaletler, yersiz yurtsuz hayaletler, hiç var olmamış hayaletler. Çatlaklarımdan dışarı sızıyor her biri, havaya karışıp buhar olup yok oluyor. Hayaletlerim... Her biri giderken bir parçamı götürüyordu.

Ben bu düşüncelerin arasında savrulmuşken elindeki siyah torbanın ağzını avucunun içinde büzerek taşıyan yaşlı bir adam türbeye doğru ağır adımlarla yürümeye başladı. Aksıyor mu diye dikkatle incelemeye başladım. Tam türbenin kapısına gelince durdu. Torbanın içindeki kedi mamasını çiçek tarhlarının hemen kenarındaki boş yere boşalttı. Ardından çiçeklerin dibinde duran boş yoğurt kabına uzandı. Türbe girişinde “Lütfen burada abdest almayın” yazan çeşmeden su doldurup kedi mamasının yanına koydu. Onu gören bir kedi koşarak yanına vardı, sarkan memelerinden, bebekleri olduğunu tahmin ettiğim anne kedi mamayı iştahla yemeye koyuldu. Yaşlı adam güçlkle eğilerek kedinin başını okşadı, ardından kedinin yanındaki çiçeğe uzandı, yapraklarını okşamaya başladı. Bu yaşlı adamı buraya getiren anne kedi miydi, yoksa sadece dua etmek için mi gelmişti, bunu öğrenmek için kuvvetli bir istek duydum. Kedileri de çiçekleri de şefkatle ve merhametle seven bu yaşlı adamı bir süre ilgiyle takip ettikten sonra hiç huyum olmamasına rağmen oturduğum yerden laf attım.

“Yavruları var galiba...”

Yaşlı adam bana doğru dönünce derin, mavi gözlerini ve uzun sakalını fark ettim. Bakışları içine dalmak isteyeceğiniz bir umman gibi engin ve sonsuzdu. Hikmet dolu simasına bakınca ruhumun derinliklerinde adama karşı tuhaf bir yakınlık hissettim. Bir tür sızlama ya da hafif bir ağrı olarak tarif edebileceğim bu garip halletiruhiyenin esiri oldum. Adam gözlerini bana o kadar uzun süre dikti ki, cevap vermeyecek diye korktum. “Keşke laf atmasaydım, hoş karşılamadı” diye düşünürken tedirginliğimi dindirdi.

“Evet, burada doğum yaptım. Yavrular arkada, onlara da süt getirdim, görmek ister misiniz?”

“Çok isterim” dedim oturduğum duvar dibinden doğrularak. Türbenin arka tarafına doğru yürümeye başladı. Kaftana benzen uzun pardösünün etekleri yerlere sürtüyordu. O an ne hissettiğimi sorsalar sadece “güven” derdim. Tanımadığım yaşlı bir adamın peşine takılmıştım ama bitimsiz bir güven duyuyordum. Türbenin yan tarafından geçerken yol daraldı. Yaşlı adam önde, ben arkada tek sıra halinde yürüdük. Anne kedi o tarafa gittiğimizi görünce önce peşimize takıldı, sonra da ayaklarımızın üzerinden atlayarak önümüze geçti.

“Bize yolu gösteriyor” dedi, “yavruların yanına herkesi yaklaştırmaz, size izin verdi.”

“Size alışık, ondandır.”

“Hamileydi ve son nefesini vermek üzereydi onu bulduğumda, bir köpeğin saldırısına uğramıştı, kesik kesik nefes alıyordu, yaralıydı, yavrular kurtulamaz sandık. Tam karnından yaralanmıştı. Türbenin içine aldık, yaralarını sardık, battaniye örttük, soba yakıp ısıttık. Zar zor yemek yedirdik, az vakit sonra doğumu başladı. Buradaki hafızlar da yardım etti, karnını ovduk, dua ettik, Allah-ü Teala’nın da izniyle doğurttuk. Bebeklerine süt verecek durumda değildi. Biberon ve süt aldık. Annenin yaraları iyileşene kadar yavrulara biz baktık.”

“Ne kadar iyisiniz. Kedi çok şanslıymış.”

“Şans değil. Her karşılaşmanın mutlaka bir sebebi vardır. Karşımıza çıkan her şey mutlaka bir sebepten dolayı çıkar. Bazen bize bir şey öğretir, bazen de biz onlara öğretiriz. Bazen bir ders, bazen bir ceza... Ama hep bir imtihan.”

Türbenin arkasındaki dar ve korunaklı bahçedeydik. Kürkleri farklı renklerde dört minik yavru, yaşlı adamın sesini duyar duymaz hoplaya zıplaya bize doğru koşmaya başladı. Anneleri hemen yanlarına gitti, bir tanesini yalamaya koyuldu.

“Ne kadar güzeller... Annenin ismi nedir?”

“Mestan” dedikten sonra konuşmasına bir hikâye anlatarak devam etti.

“Bu türbede yatan zat bir gün rüyasında 946 senesinde görmüş başka bir zat olan Bağdatlı Ebubekir’i görür. Allah-ü Teala sana nasıl muamele etti diye sorar. Rab, Ebubekir’in affedildiğini söyler. İyi amelleri, ibadeti, işlediği hayırlar ve tuttuğu oruçlardan dolayı affedildiğini sanan Ebubekir’e Allah-ü Teala Hayır, der, bir gün soğuktan mecalsiz kalmış bir kedi yavrusu bulmuştun, merhametle onu yerden kaldırdın. Sen ona merhamet ettin, ben de sana merhamet ettim.”

Yaşlı adam torbasından çıkardığı bir kutu sütün kapağını açıp kedilerin kabına boşaltmaya başladı. Dinlediğim bu hikâyenin etkisiyle bir şey söyleme gereği hissettim ve “İyi ki size denk gelmişler, onlara acıyıp merhamet etmişsiniz” dedim. Yaşlı adam doğruldu.

“Kızım, merhamet etmek sadece acımak değildir. Merhametin içinde aşk vardır. Biz her canlıya aşkla yaklaşıyoruz.”

Ne diyeceğimi bilememiştim, şaşkınlıkla dudaklarım bir şeyler söyleyecek gibi kıpırdandı ama çoktandır konuşmayı unutmuş birisi gibi sözcüklerimi yuttum. Yaşlı adamın bana kızım diye hitap etmesi ve anlattığı mesel içimin bir teline basmıştı ama akortsuz bir enstrüman gibi işlevsizce orada durmaya devam ettim. Kedi yavruları hoplayıp zıplıyor, kaplarına döktüğü sütü içmek için birbiriyle yarışıyordu, yüzleri gözleri ve minik bıyıkları süt içinde kalmıştı. Adam kedileri seyrederken bana bakmadan konuşmaya devam etti.

“Birçok dergâhta kedi kutsaldır.”

“Neden peki?”

“Bir gün bir dergâhın aşçısı sütlaç yapmak için çömleğe süt koymuş, kara bir yılan gelip çömleğin içine girmiş ve zehrini akıtmış. Bunu gören kedi çömleğin etrafında dönüp durmaya ve canhıraş miyavlamaya başlamış. Bunu anlamayan aşçı kediyi kovalamış. Kedi ne yapmış etmiş, en sonunda kendini kaynayan çömleğin içine atıp ölmüş. Çömleği boşalttıklarında kara yılanı

görmüşler. Kedi kendini dervişler için feda etmiş. O gün bugün-
dür bu hikâye anlatılagelir ve kediler kutsal sayılır, sevilir.”

“Ne kadar güzel bir hikâyeymiş. Bir de nankör derler kedilere,
oysa kendi canını vererek ne büyük fedakârlık etmiş.”

“Burada ne ararsın kızım? Yolunu buraya düşüren nedir?”

“Ben burada doğmuşum, annem ve babam burada çalışmış-
lar, ben doğduktan sonra da bir daha hiç dönmemişler. Ben de bu
toprakları görmeye geldim. Gelmişken de türbeyi ve medreseleri
görmek istedim.”

“Bir dert sahibi misin?”

“Evet, bazı sıkıntıları var...”

“Dermanının burada olduğuna mı inanırsın?”

“Tam olarak bilmiyorum. Belki de...”

“Yol sana görünmüş kızım. Bil ki bu kapıya gelen mahrum
dönmez. Derdine yardım niyaz et. Mevlana Pir Hazretlerinin de
dediği gibi, karanlığa doğru gitme, nice güneşler var.”

“Nerede bulacağım o güneşi?”

“Yokluğunu hissettiğin şeyi önce kendinde ara kızım.”

“Nasıl yani?”

“Önce içine bak.”

“İçimi göremiyorum.”

“Göreceksin. Sabret ve görmeyi bekle.”

“Sabredersem geçecek mi?”

“Geçecek elbette, ne geçmemiş ki...”

Beyaz sakallı ve mavi gözlü yaşlı adam gözlerimdeki hüznü
ve zaafı görmüştü. İnsanların türlü türlü ıstıraplarına ve hastalık-
larına şifa arayışında olan birine benim derdim gülünç gelir dü-
şüncesiyle utanıp anlatamadım. Oysa dert büyüğüyle, küçüğüyle
dertti işte, çaresizlik evrensel bir histi ve insan çaresiz anlarında
medetin nereden geleceğini bilemiyordu, bazen bir rüyadan, ba-
zen bir masaldan, bazen de mistik bir karşılaşmadan. Yaşlı adam

kendi masalını bırakıp buraya gelmiş bir bilge gibi konuşmaya ve beni iyileştirmeye devam etti.

“İnsan ancak ruhunu ve kalbini ortaya koyarsa gerçekten yaşar. Aşk insana ben değil sen demeyi öğretir. Gerçek anlamda sevmeyen hiçbir şey bilemez. Aşk hasetten, gazezden, nefretten azadedir.”

Artık iyice lal olmuştum. Dağ başındaydık. Yüksek ruhlar denilen tepede, medreselerin arasında sıkışmış zatların hayaletleri ve benim hayaletlerim, orada öylece duruyorduk. Ruhumun göğüs kafesimden çıkıp arşa yükseldiğini hissettim. Dilimin lal olduğunu görünce yaşlı adam gülümsedi ve yavru kedileri geride bırakarak, türbenin ön tarafına doğru yürümeye başladı.

“Siz... Siz kimsiniz?” dedim arkasında yürürken, fakat sesim türbenin duvarlarında yankı yapıp bana geri döndü, belki de sorumu soramamıştım. Türbenin girişine geldiğimizde bana yaklaştı, elini şifa vermek istercesine usulca sol omzuma dokundurdu, değdirdiği yerden ateş fışkırdığını hissettim.

“Allah-ü Teala’nın selameti üzerinde olsun kızım” dedi ve arkasını dönüp yürüdü gitti. O sırada yaşlı adamdan önce türbeye girmiş kadınlar da dualarını etmiş dışarı çıkıyordu. Kadınlardan tombul olanı “Seyda” diye bağırdı, koşarak önünde durdu ve yaşlı adamın omzunu öptü. Onu gören diğerleri de “Seyda, seyda, şeyhim” diyerek sırayla omzunu öptüler. Yaşlı adam da her bir kadın sırayla ritüelini tamamlasın diye önlerinde sabırla durup bekledi. Bayılacak gibiydim. Birden hafız çocuklar etrafına doluştu ve eteğini öpmeye başladılar. Sonra da hızla sınıfların olduğu diğer avluya doğru yürüdüler. Onlar hızla yürümüş, bense felç inmiş gibi orada kalakalmıştım, peşlerinden gitmek istesem de mih gibi çakılmıştım olduğum yere. Merdivenlerden yukarı, avluya doğru çıkarken cüppesinin etekleri yerlere sürünen şeyhin arkasına dönüp, umman kadar mavi gözleriyle bana son kez baktığını gördüm. Yıllar sonra hangi anı bir daha yaşamak istersin

deseler zamanı orada, o yavru kedilerin yanında, o şeyhin yanında dondurmak istediğimi söyledim. Yaşadığım bu büyülü anın etkisinde, belki şeyhin gözlerini bir daha görürüm diye ben de merdivenlerden çıktım. Kimsecikler yoktu. Bir kapının önünde durdum. Kaskatı kesilmiştim. “Anlarsa uzağım yakınımdır...” diye tekrar ettim içimden. Bir yandan içim titriyordu. Üşüyor muydum yoksa heyecandan mı titriyordum, bilemedim. İçimde gürül gürül yükselen ağlama hissine daha fazla engel olamadım ve vahşi bir dere yatağının zapt edilemeyen suları gibi oraya aktım. Çaresizce ağladım, yüksek sesle ağladım, oracıkta hüngür hüngür ağladım. Kendimi oradan uzaklaştırmak istedim. Kendimi uçurumlardan aşağı atmak, kendimi ırmakların akışına bırakmak, kendimi ağaçlara, kendimi ovalara, kendimi göklere... emanet etmek istedim... Biri orada durduğumu anlamış olacak ki, kapıyı kapattı. Biçare, merdivenlerden indim ve türbenin kapısına ilerledim. Ağladığımı görmesin diye içeri giren ziyaretçilerin gözüne bakmıyordum. Umman gözlü şeyhi, türbeyi, Sidar'ı, nar ağacını, senenin ilk güneşinin vurduğu sandukayı geride bıraktım.

* * *

Dilek ağacının etrafını dolanan kadının bahsettiği yeşil şifa kuyusuna doğru yürümeye başladım. Oradan su içersem içim yıkanacak, oradan su içersem Levent ortaya çıkacak, oradan su içersem dünyanın tüm renkleri benim olacaktı. İçimi çeke çeke kaç dakika yürüdüm hatırlamıyordum ama kuyuya vardığımı önündeki uzun kuyruktan anlamıştım.

Onlarca kadın, evet, hepsi kadındı. Elllerinde bidonlar, su şişeleri, kap kakak ve ceplerinde dilekleriyle kuyrukta bekliyor, kâh birbirleriyle sohbet ediyor kâh susuyorlardı. Kimi çocuğunun elinden sıkıca tutmuş, kimi bebeğini kucağına almıştı. Ortalıkta birkaç çocuk koşturuyor, onların çığlıklarından hiç kimse rahatsız

olmuyordu. Herkes kendi kocaman evrenini içinde taşıyor, kendi derdini iyileştirmek için çabalıyor ve hastalığının şifasını yeşil su kuyusunda arıyordu. Medreselerin arasında biraz daha dolaşmaya ve vakit geçirmeye karar verdim. Belki o arada şifalı su kuyruğu da hafiflerdi.

Yürürken ikide bir montumun cebinden çıkarıp telefonuma bakıyordum. Levent'ten haber yoktu. Annem aramıştı, bizim bölümün asistanı Nevra aramıştı ama Levent aramamıştı. Annemin telefonlarını açmazsam hemen merak etmeye başlayıp ortalığı velveleye vereceği için ilk önce onu aradım.

"Neylan, neredesin?" diye açtı telefonu, sanki ondan gizli bir şeyler çevirdiğimi anlamış gibiydi ama aslında bana öyle geliyordu. "Merak ettim" diyordu. Merak etmişti, annem hep merak ederdi.

"Telafiye giren öğrencilerin vize notlarını yetiştirmem gerekiyordu anne, açamadım kusura bakma" dedim.

"Aman iyi, başka bir şey olmasın da..."

"Ne olacak anne Allah aşkına!.."

"Ne bileyim işte, dünyanın bin bir türlü hali var. Eee nasılsın peki?"

"Biliyor musun, sırtımda yine bir beze çıktı, hem de nasıl acıyor."

"Aaaaa, yer yaptı bu iyice" dedi. Sırtımda acımaya başlayan minik çiban annemi bir süre oyalar diye ona bu mevzuyu açmıştım ama bu kez de "Hemen Doktor Salih'i ara, randevu al, aldır onu" dedi. Tamam diyerek geçiştirdim. "Sen şimdi ihmal eder, aramazsın, ben geleyim mi?" dedi.

"Yok artık, daha neler anne? Kaç yaşında kadını ben!"

"Senin burnun niye tıkalı, ağladın mı yoksa?"

"Yok anne, ne ağlaması?"

Annem telefonu bir türlü kapatmak bilmiyordu. Gittikçe daha çok sıkılıyordum. Babamın okuduğu bir gazete haberinden, mut-

faktaki musluk patladığı için tesisatçı çağırdığından ve yanlışlıkla renkli çamaşırların arasına karıştığı için rengi bozulan beyaz ipek bluzundan bahsediyordu. Oysa ben anneme buradaki insanların onu neden mutsuz hatırladığını, bebekliğimin ilk altı ayını bana neden hiç anlatmadığını, babamın buraya gelmemi neden istemediğini sormak istiyordum. Şu an Nergis kasabasında olduğunu bilse ne tepki vereceğini tahmin bile edemiyordum. Günlerden cumaydı. Pazar günü İstanbul'a döndükten sonra ona her şeyi anlatmaya karar verdim.

Annem sonunda telefonu kapatınca hemen bir umut Levent'in numarasını çevirdim, kapalıydı.

"Seni çok merak ediyorum, endişe içindeyim, fırsat bulur bulmaz beni ara" yazıp gönderdim. Süryanilerin yüksek ruhlar diye isim taktığı, halkın da "evliyalara bölgesi" dediği bu topraklarda bir saat boyunca yürüdüm, medreselerin kubbelerini, türbelerin demirlerine bağlanmış rengârenk çaputları fotoğrafladıktan sonra şifalı suyun olduğu kuyuya geri döndüm.

Kuyruk azalmak bir yana, daha da artmıştı sanki. Sıkılmış ve yorulmuştum, buna rağmen orada birkaç çocuğun sattığı plastik şişelerden satın alıp kuyruğa girdim. Başkasının içip attığı bir pet şişeydi, çocuklar muhtemelen bu şişeleri çöpten toplamıştı ama bunu düşünmemeye çalıştım. Sıra bana gelene kadar kuyruktaki insanları seyrettim, onların konuşmalarına kulak misafiri oldum, çocuğuna bağırarak anneyi izledim dikkatlice.

Bana sıra geldiğinde tam su doldurmak için eğilecektim ki yanıma eteklerini sürüye sürüye yaşlı bir kadın yaklaştı, bir şeyler söyledi, dilini bilmediğim için anlayamadım, önüme geçebileceğini işaret ettim, o da elini hayır anlamında salladı. Arkamdaki kadın tercüme etti, "Üzerinde üç renk olması gerekiyor: sarı, kırmızı ve mavi" dedi. "Anladım ama yok ne yazık ki" dedim. Neden sarı, neden kırmızı, neden mavi diye düşündüm. Kuyruktaki insanları bekletmemek için hızlıca eğilip şişemi suyla doldurdum,

önümdeki kadınların yaptığı gibi suyu yüzüme, boynuma ve enseme sürdüm.

“Levent” dedim içimden, “lütfen ortaya çık... Ne olur aramız düzelsin, beni artık üzme yalvarırım...”

Bir yandan şişemin ağzını kapatmaya çalışırken kuyruktan çıktım. O anda su şişesi elimden kaydı ve az önce doldurduğum su olduğu gibi yere döküldü. Taş zemine dökülmüş suya baktım, gözlerim doldu, sinirlerim iyice bozulmuştu. Az önce dilini anlamadığımı kadın koşarak yanıma geldi. Kendi suyundan biraz avucuna aldı ve yüzüme sürdü. Üç kere alınma, üç kere çeneme, üç kere boynuma.

“Çok teşekkür ederim” dedim.

Anlamamıştı, anlaması da gerekmiyordu. Kadın bana elleriyle şifa vermişti, bilgelik zamanlarından kalma şifasını bana aktarmak ister gibi yüzümün kıvrımlarına dokunmuştu. Aynı dili konuşmasak da gözlerimden minnetimi anlasın istedim. Ona uzun uzun baktım ve gülümsedim. Beni yeniden kuyunun başına getirdi. Şişemi yeniden doldurdum. Bu kez dilek dilemedim. Sadece kendi kendime “İyileşeceksin Neylan...” dedim, “yeniden iyileşecek ve güçleneceksin.”

Kadınla vedalaşırken elini getirip kalbime koydu, ben de bilinçsiz bir hareketle elimi onun kalbine koydum.

Bu hoşça kal demekti... Hoşça kal bilge kadın.

Yürürken aniden aklıma geldi, “Beyaz” dedim kendi kendime, “sarı, mavi ve kırmızının karışımı... Beyazdı.”

Minibüsün beni bıraktığı yere doğru yürüdüm. On dakika içinde Nergis kasabasına giden bir minibüs geldi, bindim. Çok acıkmıştım, doğruca kasabanın meydanında inip Yılmaz Çorba ve Paça Salonu’nun yanındaki pide ya da döner yapan restoranda yemek yemeyi sonra da Abdülkadir Abi’nin asma altında kahve içmeyi planlıyordum. Sarsılmıştım, dilek ağacının etrafında ayakkabıları olmadan dönen kadın, deniz gözlü şeyh ve dilini bilmesem de bana

şifa veren kadın. Yolda giderken vadiyi seyrettim, bulutları, dağları, tepeleri... Telefonumu çıkarıp baktım durdum. Ses seda yoktu.

* * *

Nergis kasabasına geldiğimde güneş gri bulutların arasından yüzünü göstermiş, kasabanın soğuğu biraz olsun kırılmıştı. Sanki evime dönmüşüm gibi bir hisse kapıldım. Tuhaftı, uzun zamandır hissetmediğim bir duygunun peşinden gidip kasabanın yan yana dizilmiş lokantalarından birine girdim. Kimseyle sohbet etmeden karnımı hızlıca doyurduktan sonra da Abdülkadir Abi'nin çay ocağına doğru yürüdüm, güneş yüzünü gösterince hemen kurumuş asma dallarının altındaki masaları güneşe çıkarmıştı. Tam da bana anlattığı gibi gençler doluşmuştu. Bir ağaca tünemiş ve hep bir ağızdan sohbet eden kuşlar gibi cıvı cıvı bir neşe ve enerjiyle vakit geçiriyorlardı.

Abdülkadir Abi beni görünce hemen içeri buyur etti.

"Güneşe aldanma, içeri gir, soba yanıyor" dedi, sonra da gençleri işaret ederek, "adı üstünde deli akıyor kanları" dedi.

"Heves nasıl? İyi mi?"

"İyi, seni soruyor, bu akşam gel yine."

"Sağ ol Abdülkadir Abi, bugün okulun işleri var, misafirhaneye dönüp çalışmam lazım."

Aslında yalan söylemişim, çalışmam gereken hiçbir şey yoktu, aklım karmakarışık, Heves'le sohbet etsem belki kafam dağılırdı ama yalnızlığımın baş başa kalmak için kuvvetli bir istek duyuyordum. Kendimi yorganın korunaklı duygusu ve yumuşaklığıyla sarmalamak ve bugün yaşadıklarımı düşünmek istiyordum.

"Daha dönmüyorsun değil mi?"

"Aslında niyetim pazar akşamı dönmektir. Ama yarın Botan Vadisi'yle ilgili bir belgesel için çekim yapılacaktır, ben de gideceğim. Pazar günü de sizleri görür, belki pazartesi buraya en yakın havaalanından sabah uçağıyla dönerim."

Abdülkadir Abi işi boş vermemi, bir hafta daha onlarla kalma-
mı istedi. Burada kalışımı bir gün bile uzatmak fakültedeki işleri-
mi zora sokacaktı. Üstüne üstlük aklım Levent'teydi. Tez vakitte
dönmeliydim ama esas hangisi için dönmem gerektiğini artık dü-
şünemeyecek kadar karmakarışıkım.

"Bana doğduğum evi gösterecek misin Abdülkadir Abi?"

"Yarın göstersem olur mu? Baksana, çok müşteri var."

"Haklısın, olur tabii" dedim.

Kış güneşi tepelerin ardına geçip ortalığı hafif bir alacakaranlık
basana kadar orada oturdum. Ne gençlerin coşkusu dindi ne de
benim yalnızlığım. Heves'e ve çocuklara selam söyledikten sonra
kalktım ve misafirhanenin yolunu tuttum. Dilek ağacına astığım
fularımın aynısından almak üzere yol üzerindeki terziye uğrama-
ya karar verdim, giderken bir yandan da kapatmamış olmasını
diliyordum ki çok geçmeden kapısındaki mankenleri toplamamış
olduğunu gördüm. İçeri girer girmez yine aynı güzel gülümseme-
siyle karşıladı beni, içine hem kendi evrenini hem de başkalarının
evrenlerini sıkıştırdığı o gülümseme.

"Dün aldığımı dilek ağacına astım, aynısından bir tane daha
yapar mısın?" dedim. Yine kumaş topundan biraz kumaş kesti ve
kestiği kumaşın kenarlarını dikiş makinesinden geçirdi. Bir köşe-
de sattığı sabunlardan da bir tane satın aldım. Sabun alınca bir
kese hediye etti bana. Ucunda minik bir nazar boncuğunun da
asılı olduğu pazen kumaştan, minik mor bir kese. Teşekkür ettim,
kapıdan çıkarken bir kez daha gülümsesin diye yüzüne baktım
ama çoktan işinin başına oturmuştu. Kafasını kaldırmadı.

Misafirhaneye omuzlarım düşük döndüm. Üzerimdekileri
çıkarıp her zaman yaptığım gibi sıcak suyun altına koştum. Dö-
küldüğü için kuyudan ikinci kez doldurmak zorunda kaldığım
suyun bir kısmını anlattıkları gibi yedi kez üzerimden döktüm.
Çıkınca yatağıma uzanıp küçük televizyonun poşet kaplı kuman-
dasına uzandım. Eski bir film bulana kadar kanallar arasında

ilerledim. Filmin ne olduğu önemli değildi. Ağladım. Ağladım. Ağladım. Sandukasının üzerine senenin ilk güneş ışığının vurduğu yüce zat, bana sabretmemi ve içime bakmamı söyleyen şeyh, kollarını göğse açmış dilek ağacı, yeşil nurlar saçan şifa kuyusu, Zühre yıldızı yardım edin bana, ne olur. Paramparçayım, un ufak oldum, tüm parçalarımınla yuvarlanıyorum. Her bir parçam bir yere dağılıyor. Şeyhin kendi içinde ara dediğı şey neydi? Yokluğunu hissettiğim şey bizatihi Levent değil mi? Onu nasıl kendimde arayacağım? Nasıl sabredilir? Nasıl? Ah keşke şeyhi bulabilseydim yeniden. Şeyh olduğunu bilseydim ne çok soru sorardım ona. Çantamı karıştırıp trende gelirken Levent'e yazdığım mektubu buldum, başucumdaki kurşunkalemi elime aldım ve mektubuma devam ettim:

Levent! Burada geçirdiğim her an seni düşünüyorum. Seni, sanatta adanmış hayatını... Etrafında ışıltılı insanlar, parıltılı dostluklar... Ne çok tantana, kalbin ne çok kalabalık. Peki benim yerim var mıydı bu kalabalıkların içinde? Neydim? Neyindim? Bunu hiç bilemedim.

Tek bildiğim ayaklarımın beni her sokağa çıktığımda sana getirmediydi, senin evine, senin sokağına, senin kapına, senin kapının önündeki ıhlamur ağacına...

Gidemiyordum. Ben bir insan sevdiğinden nasıl gider bilmiyordum. Sahi birlikte onca yol yürüdükten sonra nasıl yürünüyordu yalnız?

Sana geceleri ne kadar korktuğumu anlatmıştım bir gün, evin sesi dinlerken nasıl kaskatı kesildiğimi, kapkara gecelerin ölüm gibi nasıl üzerime kapaklanıp nefesimi kestiğini. Beni her zamanki dikkatinle dinledin, "Ben de korkuyorum" dedin, oysa senin yanında hep birileri vardı. Bense hep senin nefesini bekleyen olmuştum. Seni bir bıçağın etimi deşmesi gibi canım acıya acıya özlüyorum. Seni unutmaya çalışmak için geldiğim bu şehirde yalnız ve yalnız seni hatırlıyorum.

İyi geceler sevgilim...

Uyumuşum... Tekerrür eden rüyamı ve o gün tanıştığım şeyhi gördüm.

Sabah uyandığımda telefonumda Levent'in mesajı duruyordu. Sabaha karşı üçte yazılmış.

"İyiym, serbest bıraktılar."

Işıklar

“Narlarım ne kadar büyüdü gördün mü?” diye sormuştu bana. Bir gece önceki fırtınasından eser kalmamış ve sabahın ilk saatleriyle dinginleşmiş bir deniz gibiydi. Aylardan hazırandı ama İstanbul bir sonbahar günü kadar serindi. Terasın eşiğinden atladığım anda içimdeki huzursuzluk yerini Levent’in şefkati karşısında duyduğum şaşkınlığa bırakmıştı. Bana henüz olgunlaşmamış, irili ufaklı narlarını heyecanla gösteriyor, biraz kızarmış olanları da gittikçe artan bir heyecanla işaret ediyordu, “Şunlara bak, senin yanakların kadar kırmızı olacaklar.” Levent’in bu gelgitleri yüzünden şirazem iyice kaymıştı ve bir türlü dengede duramıyordum. Bir gece önce esip gürlemiş, hakaretler yağdırmış, sonra da telefonda “Seni seviyorum” diye ağlamıştı. Bugün de canı düşünceli sevgiliyi oynamak istiyordu. Levent’in hayatı acemi bir sirk cambazının ip üstünde yaptığı dengesiz gösterilerden farksızdı.

“Bu sene yiyeceğiz galiba bu narları” dedim ve onun bu anlamsız şefkat oyununu kuralına göre oynayarak ben de narlara dokundum. Yiyebileceğimden emin değildim, kim bilir kaç kişiye aynı cümleleri söylemiştir diye içimden geçirdim. Acaba dün Peri’ye de aynı heyecanla göstermiş miydi narları? Tüm bu düşünceler beynimin kıvrımlarında gezindikçe vücut hücrelerim bir bir yok oluyordu. Ben yok oluyordum.

Nar faslı bittikten sonra Levent, “Sana kahvaltı hazırladım, hadi gel” dedi, beni elimden tutarak terasın diğer tarafına götür-

rürken parmak uçlarımı öptü. Sustum. Hiç konuşmadım. Sadece itaat ettim ve masaya oturdum.

“Neylan bir şey söyleyeceğim” dediğinde birden kanım hızlandı. Sessizce dinledim.

“Bazı tavırların hoşuma gitmiyor.”

“Ne gibi?” dedim konunun açılmasından hem hoşnut hem de tedirgin bir tavırla. “Senin bu ithamların beni çok kırıyor. Bir daha bunu yapma, olur mu Neylancım?” dedi. Gökyüzüne baktım güç almak istercesine.

“Ben senin yanındaki her arkadaşına şüpheyle yaklaşısam hoşuna gider mi?” Levent’in haklılık payı var mıydı? Yine ben heyecanıma kapılıp ortalığı karıştırmış ve durup dururken kavga mı çıkarmıştım?

“Haklısın Levent, özür dilerim, Peri’nin fotoğrafına gereksiz bir tepki verdim” dedim. Yine alttan alan, yine ilişkinin yükünü sırtlatan ben oldum. Bir insanın ruhuna verebileceği en büyük darbenin, karşı tarafın tüm dengesizliğini yüklenmek olacağını o zamanlar bilmiyordum. Konuyu değiştirmeye çalıştım, mülteci hakları için hazırlamaya başladığı anıt heykelin nasıl gittiğini sordum.

“Senin görmeni istiyorum, senin gözün kimsenin fark edemediği ince detayları görüyor, yarın gidelim mi?” Aynı gün gitmeyi teklif ettim ancak malzeme beklediğini ve evde kalması gerektiğini söyledi. Terasında çalışırken kullandığı iş tezgâhına baktım.

“Biliyorsun heykelin boyutu büyüdükçe kullandığım malzemeler de değişiyor, bıçaklarım yetersiz kaldı” dedi ve devam etti:

“Çok yoruluyorum Neylan. Hem ekimdeki serginin hazırlıkları hem de bu mülteci heykeli yüzünden gecem gündüzüm birbirine karıştı. Dün belediyenin sekreteri Yıldız Hanım aradı, birkaç bürokratik iş daha yapmamı istiyor, benim için o yazışmaları yapar mısın?”

Yapacaktım. Tabii ki yapacaktım. Ben Levent’in her istediğini yapacaktım. Ertesi gün, kendi deyimiyle “sadece benim gördü-

ğüm ince detaylar” için heykeli çalıştığı işliğe gittik. Beni elimden tutmuş, çekiştiriyor, kendisi iki üç adım önde gidiyordu. Çocuk gibiydi, oyun bloklarıyla inşa ettiği kalesini göstermek için heyecanla zıplayan bir çocuk. Heykelin kabası bitmişti, ince işçilik kalmıştı, orantısız yerleri vardı, gözümü rahatsız eden kıvrımları. Levent’in eliyle inşa ettiği taşı dokuna dokuna inceledim, yorumlarımı söyledim. “Şuradaki oyuk, buradaki kıvrım, oradaki çizgi...” Yanımda bir tanrı edasıyla durmuş dinliyordu. Oysa tanrı olmak için taşı yontmak değil, ona gerçek bir kalp vermek gerekiyordu. Levent sadece benim gözümde büyüttüğüm bir tanrıydı, artık buna karar vermiştim.

Ondan sonraki gün de belediyeye gidip bahsettiği bürokratik işlerini yaptım, evraklarını tamamladım. İlişkımız yine toparlanmış, eskisi gibi olmuştu. Levent günlerinin büyük bir kısmını evinde geçiriyor, biz de sık sık görüşüyorduk. Mutluydum, ta ki...

* * *

Ta ki o haziran ayında okulumuzun tiyatro kulübü öğrencilerinin hazırladığı *Bir Yaz Gecesi Rüyası* oyununu izlemeye Levent’le birlikte gideceğimiz o güne kadar. Teklifi ben götürmüştüm.

“Öğrencilerimizin Shakespeare temsili var, hem de şehrin en büyük tiyatro sahnelerinden birinde, birlikte izleyelim mi?”

Önce “Nereden çıktı bu şimdi?” der gibi yüzüme baktı, sonra “Çok istiyorsan eşlik ederim” dedi. Üniversitenin tiyatro kulübünün başında sevdiğim bir arkadaşım vardı, sene boyunca çok emek verdiklerini ve ortaya güzel bir prodüksiyon çıkardıklarını biliyordum. Levent birlikte izleme teklifime hayır demeyince dünyalar benim olmuştu.

Tiyatroya gideceğimiz günün sabahında karnımda şişlik ve kasıklarımda hafif bir sancıyla uyandım, kendimi halsiz hissediyordum, yataktan kalkmaya mecalim yoktu. Sabahtan fakülteye git-

mem gerekiyordu, ardından kuaföre gidip saçlarımı yaptıracak ve Levent’le ilk kez bir akşam dışarı çıkacak olmamızın şerefine en güzel elbisemi giyecektim. Karnımdaki şişliğin altında yatan başka bir sebep olup olmayacağını düşünmeye başladım ve aniden o ay reglimin geciktiğini fark edip irkildim. İçime kurt düşmüştü. Hamile kalmış olma ihtimali bir ahşabı kemiren kurtçuk gibi beni kemirmeye başlamıştı. Halsizliğime aldırmandan yataktan fırladım, en yakın eczaneye koşup utana sıkıla gebelik testi aldım.

Eve gelir gelmez paketi yırtar gibi açtım, içinden çıkan çarşaf kadar kullanma prospektüsünü bir türlü okuyamıyordum. Ellerim titrediği için kâğıdı düzgün tutamıyor, gözbebeklerimde biriken yaşlar yüzünden etrafı bulanık görüyordum. Acaba sorusu kafamda bozuk bir zil gibi susmadan çınlıyordu.

İnsan içindeyken anlamıyor hayatının kırılma anlarını, kendini duvardan duvara vuran tutsak bir kuş gibi mücadele ediyor ve hayatla başa çıkmaya çalışıyor. Kafanı suyun üzerinde tutarsan yaşayacaksın ama nasıl tutacaksın? Daha önce karşılaşmadığı bir durumu avuçlarında tutarken nasıl da çaresiz insan. Nasıl da yalnız... Sahi nasıl başa çıkılıyor hayatın seni ortadan ikiye böldüğü anlarla? Nasıl katlanıyor insan yalnızlığına? Karanlığı görmeyi mi öğreniyor insan, yoksa karanlıkta el yordamıyla yürümeyi mi? Boşluğa nasıl alışıyor? Onu doldurarak mı bir diğer canlıyla? Yoksa iyice kırılmak, dökülmek ve paramparça olmak mı gerekiyor yeniden tamamlanmak için? Bu sorularımın cevabını –ya da cevapsızlığını– küçük test çubuğunun üzerinde arıyordum. Boşluktaki çizgi izi belirgin pembeye döndüğünde ben de elimde mink beyaz çubukla klozet kapağının üzerine mih gibi çakıldım ve kendi kendime sordum: Şimdi ne yapacağım?

İçimde Levent’ten bir parça olması hem dünyanın en güzel şeyiydi hem de felaketimdi ve ben felaketleri atlatmak konusunda hiç başarılı değildim. Sevdiğim adam, âşık olduğum adam... Yanındayken dünyanın tüm şelalelerinin içime gürül gürül aktığı o

adam... Bu çocuğu isteyecek miydi? Peki ya ben? Ben gerçekten istiyor muydum? Tüm gücümün bir sünger gibi çekildiğini, emildiğini hissettim. Bir anda takatsiz kalınca yere çöktüm ve sırtımı banyo dolabına yasladım. Orada uzun uzun oturdum, kâh düşündüm kâh ağladım. Fena halde korkuyordum.

Levent'e haber verip vermemek arasında bir süre gidip geldim ve bu durumu ona akşam yüz yüze anlatmanın uygun olacağına karar verdim. Bir senedir sevdiğim bu adamı ne kadar az tanıdığımı düşündüm, nedense nasıl tepki vereceğini bir türlü kestiremiyordum. Ya bebeği isterse ne yaparım, aileme nasıl söylerim diye paniğe kapılıyor; hemen akabinde de "ya istemezse" diye karamsarlığa düşüp hüzünleniyordum. Aklıma Levent'in Nilgün Çetinoğlu'yla hâlâ evli olduğu geldikçe ruhum iyice sıkışıyor. "Peki sen ne istiyorsun Neylan?" diye sordum kendime. Soruların en zoru sanırım buydu.

O gün okula gidemedim. Kuaföre gidip saçlarımı da yaptıramadım. Karnımda bir bebekle kendimi nerelere sığdıracağımı bilemedim. Evin içinde bir aşağı bir yukarı yürüdüm, sonra da fazla hareket etmenin bebeğe zarar vereceğini düşünüp kanepeye uzandım. Hislerim beni uzak dağların karlı zirvelerine çıkarıyor, sonra birden yere çakılmama müsaade ediyordu. Bir yandan içine sıkıştığım cendereyi birilerine anlatıp medet bulmayı umarken diğer yandan da tüm gözlerden uzak bir mağaraya kapanma hissine kapılıyordum. Vakit öğleden sonrayı bulduğunda hâlâ ağzımdan bir lokma yemek geçmediğini fark ettim. Canım pek bir şey yemek istemese de kendimi zorladım, peynirli tost yapıp yanına domates dilimledim, bir fincan çayın içine bir parça limon attım. Tost midemi bulandırdı, çay da acı geldi, olduğu gibi bıraktım. Tüm bunlar hamilelik belirtileri miydi yoksa huzursuzluğum ağzımda kekremsi bir tat mı bırakmıştı bilemedim.

Saat dördü biraz geçe Levent aradı, sesimden moralsizliğimi anlamasın diye çok neşeli açtım telefonu. Hal hatır sordu, neden

okula gelmediğimi merak etti, havaların aniden sıcaklaşmasından dem vurdu ve son olarak heykelinin rötuşlarını anlattıktan sonra “Haydi o zaman konuşuruz” dedi. “Levent bir dakika, unuttun mu akşam oyun var.”

“Aaaa o bu akşam mıydı?”

“Evet.”

“Ya Neylan, biliyorsun sevmiyorum, beni unut lütfen.”

Levent’in “Beni unut lütfen”leri arkadaşları arasında da meşhur bir replikti ama bu gece değil. Bu gece asla unutmayacaktım. En şirin sesimle cevapladım, “Hayır, unutamam, lütfen gel! Hem seninle konuşmak istediğim bir şey var” dedim.

“O zaman oyunu boş ver, gel kahve içelim bir yerde, konuşalım.”

“Oyunu boş veremem. Tiyatro öğrencilerimize onlara destek olacağıma söz verdim.”

Levent derinden bir iç çekti, bütün gün sokakta olduğunu, çok yorgun hissettiğini, eve gidip dinlenmek istediğini söyledi, canı sıkılmıştı ama buna rağmen “Tamam, hadi senin istediğin olsun, altıda tiyatro salonunun oradaki kahvecide buluşalım” dedi. Kararını değiştirmesin diye telefonu hızlıca kapattım. Giyinmek için yatak odama giderken bir yandan da düşünüyordum, benim bu kadar önem verdiğim, birlikte olacağız diye can attığım bir buluşma onun son dakika iptal edebileceği bir şeye dönüşebiliyordu.

Siyah bir mini etek, üzerine de omuzları dantelli siyah bir bluz giydim. Makyajımı yapıp, uçlarını maşayla kıvırdığım saçlarımı omuzlarımin üzerinde açık bıraktım. Bana tüm hayatımı sorgulatan o çift çizgili beyaz çubuğu çantama attım. Kendime bir taksi çağırdım ve evden çıktım. Altıya çeyrek kala Coffee First isimli kahveciden içeri girip oturmuştum bile. Levent ortalıkta yoktu. Açıktan bayılacak gibiydim, yanıma gelen garsona çikolatalı kek ve kahve sipariş edip Levent’i beklemeye başladım. Bir yandan da bu beklenmedik vaziyeti Levent’e nasıl anlatacağımı düşünüyordum.

Garsonun önüne koyduğu kekten bir çatal almıştım ki Levent, her ortamda fark edilmesini sağlayan ışıltılı albenisiyle kapıdan içeri girdi. Dünyanın tüm sabahları gibi aydınlık ve tüm akşamları gibi sükûnetliydi. Boynuna baktım ve kil lekesi tam çıkmamış ellerine. Onu benim gözümde bu kadar kusursuzlaştıran benim zihnimdi. İnsan sevdiğini zihninde yaratır, elleriyle şekillendirir, kalbiyle sever. Başkaları size “Ne buldun şu adamda” der, oysa bir şey bulmanıza gerek yoktur. Neden sevdiğinizi bir türlü bilemediğiniz o adam ya armağanınızdır ya da imtihanınız.

“Hoş geldin” dedim, eğilip beni öptü. Oturur oturmaz garson yanımıza geldi. “Çok kahve içtim bugün, soda alayım” dedi Levent ve ardından bana döndü: “Eeee anlat bakalım.” Konuya nasıl gireceğimi bilemiyordum, konuşmamız ortadan bölünmesin diye sodası gelene kadar havadan sudan şeyler sordum. Gözüm garsondaydı. Elinde soda şişesi ve içinde limon olan kocaman bir bardak getirdiğini görünce omuzlarımı dikleştirdim. Levent teşekkür etti ve bardak istemediğini söyledi.

“Ne konuşmak istiyorsun benimle?” diye konuyu açmama yardımcı oldu. Çantamı karıştırıp beyaz çubuğu buldum, masanın üzerine bıraktım. Titremeyen, tok ve net bir sesle “Hamileyim” dedim. Levent hiç şaşırmadı ve buz gibi bir ifadeyle beyaz çubuğu eline alıp baktı. Bir yorum yapmasına fırsat vermeden “Yarın hemen doktora gidip icabına bakacağım” dedim ve bunu der demez de pişman oldum. Neden konuşmasına fırsat vermeden böyle bir şey söylemişim ki? Çok sonraları o ânı düşündüğümde “Acaba” diyecektim, ilk tepkiyi ondan bekleseydim ne söylerdi, bir anlığına sessiz kalsaydım ilk yorumu ne olurdu, baba olma fikrini kabullenir miydi?

Levent tüm soğukkanlılığıyla “Tamam, yarın ne gerekiyorsa yapalım” dedi. Donuk bir yüz ifadesiyle beni tekrar ettiği an içimde bir şeyler kırıldı ve parça parça oturduğum koltuğa döküldüm. Dirayetli görünmem gerekiyordu. Güçsüz bir kadın olduğumu

düşünmemesi için gözüme hücum eden yaşları durdurmaya çalıştım. Köpürerek kayalıklara vuran dalgalar gibi içimde bir şeyler yükseliyordu ve içimin tüm sınırlarını bastırıyordum. Yan masalar-daki insanların bizi izledikleri hissine kapılmıştım. Bir sahnede-ydik. Bu gece iki tiyatro oynanıyordu, ilk oyun bizimkiydi.

Levent elini uzatıp kolumu tuttu, “Takma kafana, hallolur.”

“Takmıyorum” dedim ve kahvemden bir yudum aldım, yuta-mayınca boğazıma takıldı. Uzun uzun öksürdüm. Levent öksürü-ğümün kesilmesini bekledi. Hiçbir şey söylemiyordu. Sonra bir-den kararımın emin olup olmadığını kontrol edercesine “Her-halde her şeyi bırakıp çocuk bakmak niyetinde değilsindir” dedi.

“Tabii ki değilim” dedim, “önce doktoramı bitirmem lazım.” Gerçekten bunu mu istiyordum? Bir tercih hakkım olsaydı hangi-sini seçerdim? O zamanlar cevaplama-sı zordu. Yahut cevabı ken-dime dahi itiraf edemiyordum.

“Ben de öyle düşünmüştüm” diyen Levent’in yüzüne bakma-mak için tabağımdaki kekle oynamaya başladım. Bakarsam üzün-tümü ve zayıflığını görecektim diye korktum. “İcabına bakmak” sözcük öbeği zihnimde dönüp duruyordu. Böyle söylediğim için pişmanlıktan kıvranıyordum. İcabına bakmak! Neyin icabı bu? Ne saçmalıyorsun Neylan? Bula bula bu sözcüğü mü seçtin? Bu kolay kabullenişler, bu itiraz etmeyişler, bu suskunluklar... Hayat o an bir tragedyanın son sahnesi gibiydi.

Susarak bir süre oturduk, Levent eline telefonunu aldı. Yelkovan akrebi geçti gitti. Dünyaya kendimi sığdıramadığım ve önümdeki bardağın bile fazlalık geldiği bir anda fakülte-deki arkadaşlarımız Banu ve Gülin’in bize doğru el sallayarak ilerlediklerini gördüm. “Eyvah” dedim içimden. En son istediğim şey tanıdık birilerini gör-mekti. Banu “Ay ayy, kimleri görüyorum?” diyerek yanıma geldi. Gülin de “Naaaaaberrr?” diye kelimeyi ağzında uzatarak selam verdi, sonra da “Oyunu seyretmeye mi geldiniz?” dedi.

Her ikisinin de tavırları abartılı, sesleri yüksekti. İyice sıkılmış-

tım. Belki o an dağların oyuklarına saklanmak, yeraltı şehri dehlizlerine gizlenmek, obruklara girip çıkmamak isterdim, ancak tüm sempatikliğimle gülümsedim. Levent kadınları gördüğüne çok mutlu olmuştu, “Otursanıza, otursanıza” diye ısrarcı olurken, yüzü gülümsemekten iyice gerilmiş bir halde kalkıp onlara sandalye getirdi. Konu kapanmak zorunda kalacağı için onları bir kurtarıcı gibi görmüştü. Banu yüzümde saklamaya çalışıp beceremediğim sıkıntıyı fark etmiş olacak ki, “İyi misin Neylan? Hasta gibisin!” dedi. Ona gün boyunca yemek yemediğimi ve aç kalınca tansiyonumun düştüğünü, biraz da midemin bulandığını söyledim ve yüzüme zoraki bir gülümseme takındım. Gülin önce tuzlu ayran içip içmediğimi sordu, ardından da önümdeki keki gösterip “Tatlı daha kötü yapar hem de karbonhidrat yiyorsun” dedi, “tuzlu yemen lazım.”

Levent birinin kıyafetine iltifat ediyordu, diğerinin saçına. Bir yaz günü bir evin portmantosunda asılı unutulmuş kışlık palto gibi hissediyordum kendimi. Fazlalıktım. Sohbet devam ederken gülümseyerek dinledim.

“Mahmut’un sergisine gittin mi Levent?” diye sordu Gülin. Levent bugün gittiğini söyledi. Banu hemen övgüleri düzdü, “Özellikle kille yaptığı işleri çok sevdim. Özgün ve çarpıcıydı.”

“Ben tam olarak anlamadım onu” dedi Gülin.

“Kili katı ve statik yapısından kurtarıp çözünebilir bir hale sokması materyalizme karşı geliştirdiği bir tür eleştiriymiş. Kendisi söylemese ben de anlamayacaktım.”

“Esere değer katan, bir bakışta algılayamadığın niteliklermiş zaten.”

Banu ve Gülin kıkırdadı, Levent hayranlıkla onları seyrediyordu. Banu devam etti: “Her sergisi bir öncekinden daha iyi oluyor mu sizce de?”

“Öyle ama performansın devamlı kendisini tekrar etmesi de bir nevi sonuçsuzluk ve döngü içine sıkışıp kalmak değil mi?” dedi Levent.

“Leventçiğim bu konuda haklısın ama ben daha çok Mahmut’un sanatını yukarı taşımasından bahsediyorum. Özellikle Londra’da açtığı sergideki dijital çalışmaları çok tuttu.”

“Dijitallik bir yana, Mahmut eserlerinde yeni materyalizmi destekliyor, zihin ve beden çalışıyor, insanı madde ve doğa üzerinden ele alıyor.”

“Mahmut’u boş verin şimdi! Esas senin sergine ne zaman geleceğiz Levent?”

Levent konu kendisine gelince daha da neşelenmişti. Ekim ayına yetiştirmeyi planladığını, bu arada mülteci heykeli üzerine çalıştığını, gecesinin gündüzünün birbirine karıştığını anlattı. Öyle heyecanla bahsediyordu ki sanki az önceki mevzu aklından silinip gitmiş, önemsiz bir detay gibi buharlaşıp uçmuştu. Ufacık bir hüznü aradım gözlerinde, küçücük bir pişmanlık, minik bir yutkunma, gözleriyle tavana bakma... Hiçbiri yoktu. Levent’in bu kolay unutuşu, bu itirazsızlığı ve vazgeçiş bedeni aldığım derin bir bıçak yarası gibi ömrümün sonuna dek benimle kalacaktı.

Biraz vakit geçtikten sonra Banu ve Gülin izin isteyip başka bir masaya geçtiler, onlara iki arkadaşları daha katılmıştı. Levent hesabı ödemek için garsonu çağırdı, ödedikten sonra “Kalkalım mı Neylan?” dedi. Yüzünün ortasına kuvvetli bir yumruk yemiş ama ringi terk etmeyen yaralı bir boksör gibi hissediyordum kendimi. Tiyatro salonunun girişine doğru yürürken Levent’le omuzlarımız birbirine çarpıyor, sonra zıt kutuplu mıknatıslar gibi birbirimizi itiyorduk. Fakültenin hocaları, uzakta bir köşede birileriyle sohbet dalmış dekanımız, öğrencilerimiz, insanlar... “Hoş geldiniz” diyorlar, “Hoş geldiniz hocam, nasılsınız?”

Kapıda oyunun posterini duruyordu: BİR YAZ GECESİ RÜYASI.

Koltuğumuzu gösteren öğrenci, “Hoş geldiniz hocam, teşekkür ederiz geldiğiniz için” dedi. Yerimize geçip oturduk. “Oyunun başlamasına beş dakika kaldı” anonsunu duyunca ışıkların söneceğini düşünerek rahatlamıştım. İkili koltuğumuzda üç ki-

şıydık. İlk ve son kez. Kafamı kaldırdım, sahnenin yukarısındaki ışıklı panoda büyük harflerle oyunun adını bir kez daha okudum. "BİR YAZ GECESİ RÜYASI"

Ben de bir rüyada mıydım? Oyun başladı ve Hermia sahneye çıktı. Artık hangimiz sahnedeyiz bilmiyordum. Birimiz inecekti o sahneden. Hangimiz?

"Yağmura hasret kaldılar..." diyordu, *"Gözlerimdeki fırtına birazdan sağanağa dönecek."*

"Herkes âşık olunca acı çekiyor, iç geçiriyor, gözyaşı döküyor ve zavallı hayallerin peşine düşüyor... Madem gerçek âşıklar mahkûmlar bu acıları çekmeye, o zaman biz de birbirimize sabırlı olmayı öğretilim."

Oyunun sonunda Puck gördüğü rüyadan uyanıyor, *"Diyelim ki cılız ve anlamsızdı konumuz; ama rüyada geçmedi mi oyunumuz?"* Tüm büyüler bozuluyor, tüm periler yok oluyor, göze damlatılan aşk iksirleri uçup gidiyor, sihir bitiyor. *"Ruhum uçup gitti, dilin ışığı bitti."* Bir rüyanın sonu. *Geriye arzular kalıyor, gözyaşları kalıyor ve zavallı âşıkların kaderi kalıyor...*

Puck uyanıyor, ben uyanıyorum. Rüya o gece, orada bitiyor. Sahneden inen ben miydim yoksa Hermia mı?

Levent evine davet etsin diye bekledim. Belki bir ihtimal, kaldığımız yerden konuşmaya devam ederdik. Etmedi. "Sabah dörtte uyanıp çalışacağım Neylancım, erken yatmam lazım bu gece" dedi ve donuk bir ses tonuyla devam etti, "Yarın doktora seninle geleceğim, sabah konuşalım, takma kafaya olur mu?"

O gece uyuyamadım. Üzerime bir pike sarıp sabaha kadar balkonda gecenin seslerini dinledim. İzlediğim oyunu düşündüm. Aşkın adaletsizliğini ve birinin biraz fazla sevince diğerinin sevgisini mahrum etmesini, eksiltmesini.. Bu asimetrik aşkların, bu ölçsüz sevdaların kurbanları, hep kendinden verip daha fazla sevenler oluyordu.

Sabah ezanını duyar duymaz kalkıp giyindim. Yıllar önce ölmüş ve bu evin duvarları arasına hapsolmuş gibiydim, bir hayalet

gibi sessizce süzülerek çıktım apartmandan dışarı. Sabah yedide hastane kapısındaaydım. Vakitlerin bir türlü geçmediği, sadece koltukların ve hiç okunmayan hastane broşürlerinin olduğu bir odada beklettiler beni. Doktor sekiz gibi geldi, beni bekleme salonunda görür görmez, “İçeri gel” dedi. Elllerine beyaz şeffaf eldivenler geçirirken ben de yine parmaklarını seyrettim doktorumun. Hissettiğim tek şey eksilme duygusuydu.

* * *

Uyandığımda bembeyaz bir odadaydım. Utana sıkıla erkek hemşireden çantamı istedim.

“Tabii, buyurun. Bu arada bileğinizdeki kırmızı ip bilekliği de kesmek zorunda kaldık. Anestezistimiz öyle istedi.”

“Önemli değil” dedim ve telefonumu buldum.

Saat 11.55. Levent dört cevapsız arama.

“Kendinizi iyi hissedince çıkabilirsiniz. Geçmiş olsun!”

Geçmiş oldu, icabına bakıldı, halloldu. Telefonu kapattım. Biraz daha uyukladım.

* * *

Levent üç gün boyunca defalarca aradı. Rapor aldığım için evdeydim. Fiziksel olarak iyiydim ancak kendimi insanların içine karışacak kadar güçlü hissetmiyordum. Konuşacak kudreti bulduğumda Levent’in telefonunu açtım. İlk sorusu “Neredesin?” oldu. “Evdeyim” dedim kısık bir sesle.” Aramızda kısa bir sessizlik oldu. “Beraber doktora gidecektik, merak ettim” dedi.

“Dert etme, gelmene gerek yoktu, ben icabına baktım” dedim. Onun değil kendi canımı yakmak için söylemiştim. İcabına baktım. Kendi yarama tuz sürmek için. Bu kez uzun bir süre duraksadı. Maddi bir ihtiyacım olup olmadığını sordu, karşılamak

istediğini söyledi. Gerek yoktu, ihtiyaç duyduğum şeyler maddi kategorisine girmiyordu ne de olsa.

Telefon konuşmamızın ertesi günü Levent çıkageldi. Daha önce evime hiç gelmemişti, adresi bilmiyordu, aniden telefonuma bir mesaj gönderdi, "Aşağıdayım, kapıyı aç." Adresimi kimden aldığını sormama fırsat vermeden esip gürlledi. "Yalnız gitmek istiyorsan bunu bana söylemeliydin, telefonlara bakmamak ne demek!" Bir yandan da meraklı gözlerle duvarımdaki tablolara, çalışma masama, çiçeklerime bakıyor, sehpanın üzerinde duran ilaçlarımı, gözlüğümü, kalemimi ve defterimi inceliyordu. Evime ilk kez gelmesine rağmen eli boş gelmişti. Ne bir çiçek ne de bir kutu tatlı. Sadece kendini getirmişti ve kil lekesi kaplı ellerini ve gamsız kalbini ve umursamaz ruhunu. Yanıma gelip oturdu, elimi tutmak istedi. Hızla çektim ve "Sana çay demleyeyim" dedim, "yanına ikram edeceğim hiçbir şeyim yok, kusura bakma."

Ne o gün birlikte çay içerken ne de sonrasında bir daha asla bebek mevzu açılmadı. Ben normal hayatıma döndüm, okullar kapandı, şehrin bunaltıcı yaz sıcakları geri geldi, yazı geçirmek üzere kalkıp anne ve babamın yaşadığı şehre gittim. Anneme sığınmak her zaman iyileştiriciydi.

* * *

"Beni doğururken zorlandın mı anne?" dedim ona, doğum nasıl bir his onu merak ediyordum. Kahvaltı sofrasını henüz toplamıştık. Sabah kahvelerimizi cezvede eski usul pişirmiş, mutfak masasında karşılıklı oturuyorduk.

"Çok kolay bir doğumdu, kucağıma gelmek için sabırsızlanan bir bebektin."

"Nerede doğurdun?"

"Babanla Doğu hizmetindeydik biliyorsun, sancım tuttu, ebe

kadını çağırдық, hemen doğdun. Nereden takıldın şimdi bu doğum hikâyesine?”

“Bilmem, sadece merak ettim.”

“Doğum yapmamış kadınlara doğum hikâyesi anlatılmaz. Sorma!”

Annem rahatsız olduğu durumlarda ses tonunu değiştirir ve konuyu kestirip atardı. Yine öyle yaptı. Sandalyeden kalkıp aneme sarıldım, “Kızma tamam” dedim. Taşrada geçen o iki yılını konuşmaktan imtina eden annemin omzuna başımı yasladım ve sustum. Babam “Bana neden kahve yapmadınız?” diye içeri girdiğinde annemle birbirimize sarılmıştık. Ben o zamanlar annemin yarasını iyileştirdiğimi henüz bilmediğim için sadece o benim yarımı iyileştiriyor sanıyordum. Oysa sarılmak çift taraflı bir eylemdi, canının neresi acıyorsa oraya iyi geliyordu. Çocukken anneme “Ağrı kesici neremizin ağrıdığını nasıl biliyor?” diye sormuştum, ağrı kesicileri bilmem ama sarılmak ağrıyan yerlerin sızısını dinliyordu.

Bir ay boyunca annemlerde kalmak kendimi yeteri kadar iyi hissetmemi, üç öğün beslendiğim için kilo almamı ve moralimin düzelmesini sağlamıştı. İstanbul’a dönene kadar Levent her sabah “Günaydın, nasılsın?” yazıyor ve ne zaman döneceğimi soruyordu, çünkü eninde sonunda yuvaya döneceğimi biliyordu. Döndüm de...

Telli turnalar göç etmeye başlamıştı, yazın sonlarıydı. Levent bir gece ağlamaklı bir sesle beni aradı, “Sensiz yapamıyorum, n’olur yanıma gel. Güneşimi özledim.”

Özlediği güneşin ben olmadığımı bile bile yanına gittim, çünkü bazen canımızı yakacağını bildiğimiz birinin yanına neden gittiğimizi kendimize bile anlatamayız.

Dua

*“Mühür gibi koy beni yüreğinin üstüne
mühür gibi kolunun üstüne
çünkü ölüm gibi güçlüdür aşk
ölüler ülkesi gibi sarptır tutku
ve alev yanığıdır yanıkları”*

Ezgiler Ezgisi, Neşideler Neşidesi (Eski Ahit)

Hayat unutmaksa, rüya hatırlamaktır. Hayattayken unutmak zorunda kaldığını yeniden hatırladığın bir bahçe gibidir rüyalar. Gerçek dünyaya gözlerimi açtığım o sabah hayıflanmam bundandı, ben hayatı değil rüyalarımı özlüyordum. Yeniden gözlerimi sıkı sıkı kapatıp hatıralarımın arasında biraz daha gezinmek istedim ama nafil! Nergis kasabasındaki dördüncü günümdeydim, bir cumartesi sabahıydı, taş bir konakta açmıştım gözlerimi. Bir gün önce medreseler bölgesindeki türbede tanıştığım şeyh gelmişti rüyama. Her zaman gördüğüm rüyamın içindeydim, hiç değişmeyen beyaz elbisem üzerimdeydi, yine viraneye doğru yürüyordum, ayaklarımın altını yine camlar kesiyordu. Tek farkı bu kez şeyhin yanımda olmasıydı. Ayaklarımın altını gösteriyordum ona. Eline alıp silmesiyle tüm kesiklerim iyileşiyor, kan izleri ve çamur lekeleri aniden siliniyordu. Ona sımsıkı sarılıp hüngür hüngür ağlıyordum.

“Acı çekiyorum seyda” diyordum.

“Acı çekmek insanı sonsuz huzura götürür, hiç acı çekmezsen doğmazsın, doğuramazsın, ayakların kanıyor, bırak kanasın, gerçek acıyı hisset, gerçek acıyı hissetmeyenler acı olmayan şeyleri acı sanıyor.”

Türbede gördüğüm kadınlardan birine dönüşüyordum. Uzanıp omzunu öpüyordum şeyhin. O da bana kedi yavrularından alaca olanını uzatıyor ve "Bak" diyordu, "ben annesini yaralı bir halde bulmasaydım, bu yavrular belki de doğmayacaktı. Hiçbir karşılaşma tesadüf değildir. Tekâmül için karşılaşırız, şifa için karşılaşırız, imtihan için karşılaşırız." Kediye kucığıma alır almaz elbisem karaya dönüşmüştü.

"Üzülme kızım, üzülme, insanın kaybettiği her şey başka bir surette mutlaka ona geri döner" diyordu şeyh. Kucığımdaki kediye yeniden baktım, alaca renkten siyaha dönüştüğünü fark ettim. Kafamı yeniden kaldırdığımda şeyhi göremedim. Çocukluğumdan beri kendimi beyaz elbisemle virane binaya yürürken gördüğüm rüyanın sahnesi ilk kez değişmişti. Virane sandığım yer bir gün önce gezdiğim türbeye dönüşmüştü, yıkık dökük değildi, artık bir kubbesi vardı. Yürürken camlar batmıyor, canım yanmıyor, ayaklarımın altı kanamıyordu. Elbisem, ben, kedi, virane rüyamdaki her şey dönüşüyordu. Rüyamdaki hiçbir şey eskisi gibi kalmıyordu. Taptaze bir yaşama uyanıyordum.

Gözümü açar açmaz "Tesadüf, tekâmül, acı..." diye tekrar ettim bir nefeste. Rüyamın etkisinden bir süre çıkamadım. Kaybettiğimiz şeylerin mutlaka başka bir surette bize döndüğü cümlesini unutmamak için başucumdaki ufak bloknota not ettim. Kalkıp aynaya baktım. Kendimi uzun uzun seyrettim. Uzun uzun, şefkatle, sevgiyle. Levent'e zorla vermeye çalıştığım sevgiyi belki de ilk kez kendime vererek. Sanki daha önce hiç kendimle karşılaşmamış ve onu yeniden büyötmeye hazır gibi.

Yatağına geri geldim ve umutsuzca telefona uzandım. O gün Serhat'la belgesel çekimi için Botan Çayı'nın kıyısına gidecektik, saati kaçırmamak ve Levent'ten haber olup olmadığına bakmak için telefonu elime aldım. Saat 07.45'ti.

Sabaha karşı Levent'ten bir mesaj gelmişti: "*İyiyyim, serbest bıraktılar.*" Derin bir oh çektim. Ona cevap vermek üzere mesaj ku-

tusunu açar açmaz Gülin'in yazdıkları gözüme çarptı *"Levent'in yaptıklarından haberin var mı? Sen iyi misin?"*

Olanlardan haberim yoktu, iyi değildim. Yastığı sırtıma koyup yaslandım. Bir elimi ağzıma götürmüş tırnağımı kemiriyor, diğer yandan da Gülin'in gönderdiği gazete haberine tıklayıp tıklamamak arasında gidip geliyordum. Levent beni daha ne kadar şaşırtabilir ki diyerek haberi açtım. Darp edilen seramik sanatçısı ve aynı zamanda akademisyen bir kadından bahsediyordu. Kadının eli alçıya alınmış bir fotoğrafı paylaşılmıştı. Akademisyen kadının kendi atölyesinde, meslektaşı tarafından darp edildiği... Aynı fakülteden... Ünlü bir heykeltıraş... Gözaltına alınan ünlü heykeltıraşın serbest bırakıldığı... Dava sürecek... Haberin hemen altında kadın derneklerinden bir grup kadının fotoğrafı var... *"Kadına Şiddete Son"* pankartı... Üniversitenin, şiddet uygulayan bu adamın işine son vermesini talep ediyorlar... Kadınlar Yalnız Değildir... Akademisyen ve Sanatçı Filiz Kuzey'in Yanındayız... Sosyal medyada öfke kusanlar, *"ben de"* diyerek kendi yaşadıklarını anlatanlar... Levent'in fotoğrafları... Linç, hakaret...

Donup kalmıştım. Levent beni daha ne kadar dibe çekebilir ki dediğim her an daha da derin bir darbe yiyordum. Bundan beş altı gün önce onun Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı'ndan tökezleyerek çıktığım o gece geldi aklıma. Tabii ya! Puantiye etekli kadın oydu. O gece apar topar giyindikten sonra tüm soğukkanlılığıyla Levent'in evinden çıkan kadın Filiz Kuzey'di. Haberi yeniden okumak için açtım. Eli alçılı kadının fotoğrafına büyüterek baktım. Evet, oydu. Saçının bir tutamı mor boyalı, puantiye etekli kadın. Haberin detaylarına baktım. İçim tarif edilemez bir tiksinti duygusuyla dolup taşıtı.

Filiz Kuzey'le aynı geminin yolcularıydık. Peki acaba Filiz Kuzey'in elini kıracak kadar ne ara alevlenmişti olaylar? Bunu düşünmekten kendimi alamıyor ve aralarındaki arbedeyi gözümde canlandırıyordum. Habere göre kadının atölyesine gitmişti. Kav-

gamızın hemen ertesi günü Levent fakülteye gelmediğine göre demek ki onun yanına koşmuştu. Acaba ne demeye gitmişti yanına? Onu sevdiğini söylemeye mi? Bir gece önce benimle karşılaştığı için özür dilemeye mi? Bana hep söylediği gibi “beni bırakma” demeye mi?

Ben şans eseri kurtulan olmuştum. Peki gerçekten de kurtulmuş muydum? Parmaklarıma baktım. Benimkiler yerinde duruyordu. Filiz Kuzey’in seramik yaptığı parmaklarından ikisi kırılmıştı, tüm eli alçıdaydı. Lakin Filiz Kuzey’in eli belki bir ay içinde iyileşecek ve daha güçlenmiş olarak dönecekti işinin başına ama benim kalbim hiç de öyle kolay iyileşecek gibi durmuyordu. Belki her şeyi bu kadar uzattığım, onun tüm kabalıklarına göz yumduğum için en derin ve en acımasız yarayı ben almıştım. Görünen yaralar her zaman görünmeyenlerden daha hızlı iyileşirdi. Suskun yaralar ise bir ömür boyu kanar dururdu.

Gülin’in mesajına cevap yazmak yerine onu aradım. Telefonu ilk çalışta açtı, beni çok merak ettiğini söyledi.

“Ben uzak bir şehirdeyim, beni merak etmeyin, iyiyim” dedim. Beni bu hafta okulda da göremeyince Banu’yla birlikte iyice endselenmişlerdi.

“Biz Levent’le ayrıldık Gülin” dedim, “benim için o dava çoktan kapandı. Ama Filiz Kuzey’e çok üzüldüm.”

“Biz de çok üzüldük, kadıncağızın iki parmağı kırık, inanabiliyor musun?”

“Ne zaman olmuş tüm bunlar?”

“Üç dört gün önce işte. Filiz’in atölyesine gitmiş. Aralarında kavga çıkmış, sonra nasıl bir itişme olduysa artık...”

Banu’yla birlikte Filiz Kuzey’in yanına gideceklerini, fakülte-deki kadınların Levent’e çok öfkeli olduğunu, kadına şiddete karşı bir yürüyüş düzenlemek istediklerini anlattı. Yürüyüş Güzel Sanatlar binasının önünde başlayacak, oradan Beşiktaş’a kadar sürecekmiş.

“Çok iyi olur, yanına kâr kalmasın” dedim, içim hafif sızladı bunu söylerken. Anlaşılan benim affettiğimi birileri affetmemiş, benim yıllarca içime attığımı birileri saklamamıştı. Kadının söyledikleri ülkenin önemli haber sitelerinde yazılıp çizilmiş, sosyal medyada yüzlerce kez paylaşılmıştı. Duygularımı tanımlamakta zorluk çekiyordum. Âşık olduğum adamın mahvolmasına bu kadar yakından şahit olmak istemezdim, iyi ki uzaklardaydım, iyi ki Nergis kasabasındaydım.

“Her işte bir hayır var Neylancım, belki sana da aynısını yapacaktı, iyi oldu, gerçek yüzünü görmüş oldun” dedi Gülin.

Ona gerçek yüzünü çoktan gördüğümü, bende açtığı yaraları, kolumu nasıl morarttığını, karnıma fırlattığı mermer küllüğü, bebeği aldırıldıktan sonraki kayıtsızlığını anlatmadım. Anlatamazdım. Bu beni onların gözünde yalnızca ve yalnızca âciz bir kadın yapardı. Onun yerine “Evet, Allah korumuş beni, neyse, ben birkaç güne döneceğim, görüşürüz” deyip ekledim: “Lütfen uzaklarda olduğumu kimseye söyleme, dekan sekreterine dilekçe vermeden geldim.”

Telefonu kapattıktan sonra yataktan çıkıp banyoya girdim, su sıcağa dönünceye kadar bekledim, ardından duşa girdim. Üzerimden sıcak sular akarken bir yandan da puantiye etekli Filiz Kuzey’i düşündüm. Ya benden daha güçlü bir kadındı ya da âşık değildi.

Peki aşk tüm hasarları örtüyor muydu? Aşk, bir erkeğin zalimliğine, şiddetine, hoyratlığına göz yummamızı sağlayacak kadar kuvvetli miydi? Neden bu kadar uzun süre Levent’in yanında kalmıştım ve neden hâlâ ismi zikir gibi ağızımdaydı? Bir kadının, her şeyin yanlış olduğunu göre göre birinden gidememesi aşka beslediği umut muydu, yoksa karşısındakini düzeltmeye olan inancı mı? Zamanında verilmiş bir veda kararının ardından çekilecek olan acı, ağır hasar aldıktan sonra çekilecek acıdan daha büyük değildi. Görmüyorduk, göremiyorduk. İçinde canlı yetiştire-

ren, büyüten kadınların, erkekleri tamir etme çabası dinmiyordu. Eksik sevgileri yanlış mekân ve zamanlarda tamamlama hissi bitmiyordu. “Emek verdim gidemem, nasıl olsa düzelir, bir gün beni anlar, toparlarız, aslında iyi biri ama...” İşte bizleri ilişkilere hapseden bu cümleler gün geliyor ayağımıza pranga, boynumuza halat ve ayağımızın altından itilen sandalye oluyordu. Oysa belki sadece kendimi sorgulamalıyım. Başka bedenlerde hem fiziksel hem de manevi yaralar bırakan birine karşı sevgi besleyip beslememek değildi düşünmem gereken. Nergis kasabasına Levent’ten kaçmak için gelmiştim fakat artçıları da en az kendi kadar kuvvetli bir zelzele gibiydi o. Artık onu azat etmeli, bırakmalı, zihnimden atmalıyım. Kendimden, hayatımdan uzak tutmalıyım.

Tüm iletişimimi hemen oracıkta kesmeye karar verdim. Sevgim adamın tarih olmasına artık izin vermeliydim. Bugünü milat yapacaktım. Sıcak suyu kapattım, bembeyaz, yumuşacık havluya sarındım.

Duştan çıkar çıkmaz aynaya arkamı dönüp sırtımda bana acı veren çibanı görmeye çalıştım. Rengi artık kırmızı değildi, morarmaya başlamıştı. Yatarken canım feci halde acıyordu. Düşünmemeye çalıştım ve her sabah 8.34’te geçen nergis kamyonunu kaçırmamak için odaya geçip hızlıca gıyındım.

Tam 8.30’da resepsiyondaydım. Kapıya çıkıp beklemeye başladım. Havanın keskin soğuğu ciğerlerime dolmuştu. O gün nergis kamyonu geçmedi. O gün insanlar çiçeksiz mi kalmıştı? Nergis kasabasını mis gibi çiçek kokusu sarmamıştı. Belki cumartesi günleri geçmiyor, belki de daha geç bir saatte geçiyordu. Her gün yaptığım gibi yine kasaba meydanındaki fırına yürüdüm.

Fırındaki adam beni hatırlamış olacak, “Baharatlı çörekten de koyayım mı?” dedi. Gülümsedim, “Olur” dedim.

Tam o esnada annemden bir mesaj geldi:

“Dün babanın yanında anlatmak istemedim, durumu iyiye gitmiyor, ağrıları çok arttı.”

Neredeyse tüm felaket haberleri üzerime yığılmıştı. Önce Levent ve şimdi de babam! Babamın ağrıları son zamanlarda epey artmıştı, hastalığı kötüye gidiyordu. Onu görmem gerekiyordu. Önce İstanbul'a gidip fakülteden izin alarak derhal babamı görmeye karar verdim.

"Anne, morfin?"

"Almıyor kızım, bırakın öleyim diyor."

"Sakin kal. Geleceğim yanınıza, ben ikna ederim."

* * *

Yürüyen Konak'a perişan bir halde döndüğümde resepsiyonun önünde elinde siyah kılıfla kaplı kamerasıyla esmer ve zayıf bir delikanlı duruyordu, Serhat'ın bahsettiği kameraman olduğunu anladım. Ona Serhat'ın çekimi için gelip gelmediğini sordum, "Evet" dedi, "İsmim Halit."

Kameraman Halit'le birlikte konağın avlusuna çıktık ve Serhat gelene kadar havadan sudan konuştuk. Halit yirmi bir yaşındaydı, Ankara'da yaşıyordu. Ülkenin uzak bir taşra kasabasında buluşup ortak bir şehirden bahsetmek ikimize de iyi gelmişti. Gençliğinin verdiği mahcubiyetle gözlerini benden kaçırarak konuşması "Böyle mahcup gençler kaldı mı?" dedirtmişti bana.

"Senin yaşında öğrencilerim var benim, Güzel Sanatlar'da akademisyenim" dediğim anda gözleri parladı. Sevgilisi Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar'da okuyormuş, o da ara sıra ödevlerine yardımcı oluyormuş.

"Evlenmeyi düşünüyor musun Halit?" dedim.

"Çok istiyoruz, bakalım, ailesi izin verirse."

"Neden vermesin ki?" Bu soruyu sorduğum anda yarasına bastığımı anladım. İşlerinin düzensizliğinden girip maaşların yetersizliğinden çıktı. Dışarıdan ek iş alıyor, kenara para koymaya çalışıyordu. Kızla birbirlerini çok seviyorlardı ama ailesinin evli-

lik için istekleri vardı, Halit'inse düzgün bir geliri, işi, evi yoktu. "Aileler hep zorlaştırır bu işleri zaten" dedim, "üç-beş ne olursa olsun, para kazanmaya çalışın ve birlikte ayakta kalın." Halit ondan yana olduğum için çok sevinmişti.

Serhat aşağı indiğinde biz sohbeti çoktan koyultmuştuk. Ankara'daki kiralardan, akademiden mezun sevgilisinin yapabileceği muhtemel işlerden, sanatın para edip etmeyeceğinden bahsediyorduk. Yeni insanlar tanımak, yeni insanların kendi meselelerini ve hayat mücadelelerini konuşmak, beni içinde bulunduğum cendereden bir nebze olsun uzaklaştırmıştı. Saat 9.30 gibi Botan Çayı kenarındaki Garnave Kaplıcalarına gitmek üzere yola çıktık.

Yolda giderken Abdülkadir Abi'yi aradım. Onun ve Heves'in hatırını sordum. Her şey yolundaydı ama dün onlara gitmediğim için Heves çok üzülmüştü. Bugün mutlaka ama mutlaka beni bekliyordu. Yorulacağı yemekler yapmaması için kendisinden söz aldıktan sonra gitmeyi kabul ettim. Çekim biter bitmez Heves'i ve çocukları görmeye gidecektim. Abdülkadir Abi öğlen kahvede olacağını, akşam geleceğini, o vakte kadar kendi evim gibi rahat etmemi söyledi. Teşekkür ettim. Nergis kasabasındaki dördüncü günümde bir ailem daha olmuştu, bir şeyhle tanışmıştım ve bir belgesel çekimi için Botan Çayı'na giden bir yoldaydım. Levent'le ilişkimden kendimi özgürleştirme kararı almıştım. Babamla daha çok ilgilenmeliydim. Telefonumda şimdilik onunla ilgili başka bir haber yoktu.

Botan Çayı'nın kenarına geldiğimizde ilk gün beni buraya getiren Vedat'ın park ettiği yere arabamızı bırakıp indik. İner inmez ilk iş gözüm atmacayı aradı ama bugün sahibi onu buraya getirmemişti. Serhat ve Halit, arabanın bagajından ekipmanları çıkarırken neyin lazım olup olmayacağını tartışıyorlardı; onları dinlerken ben de terziden boynuma fular diye aldığım kumaşı buralı kadınlar gibi burğu yapıp saçıma bağladım. Serhat fuları değişik şekilde bağladığımı görünce "Ooo, bakıyorum hemen bu toprak-

lara uyum sağladın” dedi. Gölüştük. Halit hemen atıldı, “Neylan Abla bir fotoğrafını çekeyim, dur orada.” Böylece arkamda kadim Botan Vadisi, saçımda yöresel bir fularla Halit’e poz verdim. Fotoğraf çekilirken gülümsemek istesem de gülümseyemedim.

“Tam buralı oldun” dediler.

“Sanki yüz yıldır bu topraklara basıyormuş gibi hissediyorum” dedim.

“Buraların havası böyledir, sarıp sarmalar insanı.”

Fotoğraflarım çekilirken bagajı kapatan Serhat, işimizin bittiğini görünce “Hadi aşağı inelim” dedi. Onları takip ettim, birilerinin benim adıma kararlar alması hoşuma gitmişti. İnsanın hayat yönünü tayin edemediğı zamanlardan birini yaşıyordum.

Serhat ve Halit, profesör gelmeden önce uygun yeri bulmak üzere hızlı hızlı indiler. Buraya ilk kez geldiğimde atmaca ve sahibinden başka kimse yoktu, oysa bugün yere örtülerini sermiş insanlar çayın kenarında kahvaltı yapıyor, yanlarında getirdikleri semaverlerden bardaklarına çay doldurup sohbet ediyorlardı.

“Biz çekim yerini bulalım” dedi Serhat.

“Siz rahatınıza bakın, ben burada sizi beklerim” dedim. Suyun kıyısında bir taşın üzerine oturdum. Hem suyu hem de boyaları dökmüş derme çatma kaplıcaı görebiliyordum. Biraz oturduktan sonra suyun yakınında olmanın cazibesine kapılıp eğildim, önce yansımanı görmeye çalıştım. Sanki gerçek beni, kendimi, yüzümü görürsem güçlenecektim. Sanki varoluşum ancak o zaman bir anlam bulacaktı. Su hızla akıp gidiyordu, ne kadar eğilsem de kendimi göremedim. Elimi uzattım, dokundum, buz gibiydi. Avucumun içinde kavis yapan su, elimin kenarlarından hızla akıp gitmeye devam ediyordu. Hayat akıp gidiyordu. Zaman akıp gidiyordu. Su akıp gidiyordu. Yansımam akıp gidiyordu. Minik çakıltaşlarından birkaç tane toplayıp montumun cebine attım. Uzaktan maviye çalan gri renkli su, elimi daldırınca içinde şıkır şıkır parıldayan çakıltaşlarıyla gümüş rengine dönüşmüştü. Serhat’ın anlattıklarını hatırla-

dım, Garnave'nin yedi farklı renge bürünen suyunun bin yıllardır insanlığa şifa dağıtmaya devam ettiğini söylemişti. Anahtar kelime devam etmekte. Yaşamla ölüm arasında hayatına devam etmek. Kafanı suyun üzerinde tutmak ve ölmemek. Az önce oturduğum taş geri döndüm ve bu kez de kafamı kaplıcaya çevirdim. İçeriden üç kadın çıktı, ellerinde testiler vardı. Sağa sola bakındıktan sonra testileri duvarın kenarına bıraktılar, ellerini göğse kaldırıp uzun uzun dua ettiler. Onları rahatsız etmemek için kaçamak bakışlar atmakla yetiniyordum ama testili kadınların ne yaptıklarını çok merak ediyordum. Yerden toprak alıp ellerine yüzlerine sürdüler, ardından testilerini orada bırakıp gittiler.

Şaşkınlıkla arkalarından bakmaya devam ederken yanımda aniden beliren yabancı adamı fark etmemiştim. İrkildim. Adam ürktüğümü anlayınca beni teskin eden bir sesle konuştu:

"Testileri merak ediyorsunuz değil mi?"

"Çok dikkatli baktım, ayıp oldu sanırım" dedim.

"Sanmam, sizi görmediler bile, dua etmeye kaptırmışlardı kendilerini. Testi bırakmak buraya ait bir ritüeldir, eğer testideki su eksilirse dileklerinin kabul olacağına inanıyorlar" dedi.

"Buraya geldiğimden beri ne çok gördüm bu manzarayı."

"Neyi?"

"Dileklerini testilere, çaputlara, mumlara, topraklara ve arpalara emanet eden insanları..."

Gülümsedi.

"Sizi buraya getiren nedir?"

"Bir çekim için bekliyorum, gazeteci ve kameraman arkadaşlarım hazırlık yapıyorlar az ileride."

"Aaa öyle mi? Ne çekimi yapacaksınız?"

"Bir tarih profesörü buranın tarihini anlatacakmış."

"Kimmiş?"

"Ben tanımıyorum, arkadaşlarımın konuğu."

"Profesör nerede peki?"

“Henüz gelmedi.”

“Hep geç kalırlar zaten.”

“Evet, hep bekletirler.”

“Huysuzun tekidir de kesin.”

“Olabilir” derken dudağımın kenarıyla güldüm.

“Dağınık ve savruk olurlar, karşısındakinin zamanı değil, onunki kıymetlidir.”

“Eh, biraz da haklılar. Vaktiyle asistanlıklarını yapmıştım, yongun olduklarına şahidim.”

“Hemen savunmaya geçtiniz. Yoksa akademisyen misiniz?”

Biraz duraksadım.

“Evet, Güzel Sanatlar’da” dedim ve gözümle Serhat’la Halit’i aramaya başladım. Adamın pek gideceği yoktu, anlaşılan sohbet edecek birilerini arıyordu.

“Hangi üniversitedesiniz?” diye ısrarcı bir şekilde devam etti.

“İstanbul’da bir üniversite” dedim ve suyun kıyısında kahvaltı eden insanlar arasından Serhat’ı seçmeye çalıştım. Tam o anda bana doğru koşturduğunu gördüm. Serhat saniyeler içinde yanıma geldi ve yanımdaki adamın elini sıkmak üzere hafifçe eğildi ve “Hoş geldiniz Ateş Hocam, sizi bekletmedik inşallah” dedi.

“Yok, bekletmediniz, ben de henüz gelmişim. Profesörlerin nemrutlukları üzerine konuşuyorduk.”

Şaşkınlıktan ne diyeceğimi bilemedim; baştan aşağı kızardım, yerin dibine girdim.

“Bu arada lafa dalınca tanışamadık, Ateş ben” dedi elini uzatırken. İsmiyle müsemma bir gülümseme fırlattı, alev gibi, ateş gibi, güneş gibi ışıltılı ve parlaktı.

“Neylan” dedim, “hâlâ çok utanıyorum.”

“Utanmayın, sizinle tümüyle hemfikirim bu konuda Neylan Hanım.”

“Niyeyse tarih söz konusu olunca ben yaşlı birini beklemiştim.”

Ateş Bey tok sesiyle bir kahkaha patlattı, “İyi ki arkeoloji profesörü değilim, yoksa lahit içinde gelecektim herhalde, bizim tarihçilerin hepsi dinozor tabii, siz de haklısınız” dedi.

“Estağfurullah hocam” dedim.

“Hocamız genç yaşta profesör oldu” dedi Serhat.

Ateş Özkan’ın giyimi de onu iyice genç gösteriyordu, üzerinde lacivert bir kot, altında benzer renkte bir spor ayakkabı vardı. Kot pantolonun üstüne blazer ceket, içine de balıkçı yaka kazak giymişti. Soğuğa aldırış etmiyor olacak ki üzerinde mont ya da kaşkol yoktu.

“Hocam, çekim için çok güzel bir ışık bulduk, kaçırmayalım, isterseniz hemen geçelim, kameraman arkadaşım Halit yaka mikrofونunuzu bağlayacak.”

Ateş Özkan eliyle kibarca bir işaret yaptı ve “Lütfen buyurun Neylan Hanım” dedi. Halit’in yanına doğru yürürken beni Botan Vadisi’ne hangi rüzgârın attığını sordu. Ona aslında buralı olmadığımı, ailemin Ankaralı olduğunu ama benim bu topraklarda doğduğumu ve seneler sonra ilk kez birkaç günlüğüne gezmeye geldiğimi söyledim. İlgiyle dinledi. Çalıştığım üniversitenin ismini öğrenince “Rektörünüz Handan Hanım’ı çok severim, iyi arkadaşımıdır” dedi.

Hayat ufak tefek tesadüflerle bir anda güzelleşebiliyordu. Dört gün önce bir trenin içinde buraya kâh korkarak kâh ağlayarak gelirken aklımda binlerce yıllık hikâyesi olan bir suyun kıyısında bir tarih profesörüyle sohbet etmek yoktu. Şeyhin rüyamda söylediklerini düşündüm, “Hiçbir karşılaşma tesadüf değildir.” Aca ba Abdülkadir Abi, Heves, Serhat ve Halit de mi tesadüf değildi? Hikâyemi anlatmak üzere sahneye çıkmış oyuncular mı belki de. Hikâyeme çekidüzen vermek, eksik yerlerini tamamlamak üzere çıkagelmışlerdi.

Halit, Ateş Hoca’yı konuşması için hazırlarken, Serhat da eline aldığı mikrofonla prova yapıyordu.

“Botan Vadisi’ndeyiz. Şırnak, Siirt, Batman ve Mardin’in doğusunu kaplayan Botan bölgesinin tarihi milattan önceye dayanıyor. Bugün, Dicle Irmağı’nın yukarı kollarından biri olan Botan Çayı’nın kenarında Profesör Ateş Özkan’la vadinin tarihi üzerine konuşacağız, ardından da inşa edilen baraj sonrası sular altında kalan bu kaplıcanın önemine değineceğiz. Kaplıcanın ve suyunun altı kilometre öteye taşınması hâlâ gündemdeyken Sayın Profesör Ateş Özkan bizlere bu kaplıcanın tarihi önemini anlatacak. Söz sizde sayın hocam.”

Serhat bir prova daha alırken, Ateş Hoca da cebinden çıkardığı küçük bloknot sayfalarını birkaç kez döndürüp anlatacağı şeyleri gözden geçiriyordu. Halit çoktan kameranın başındaydı. Bense Serhat’ın işaret ettiği katlanır rejisör sandalyesine oturmuş, bir gün evvel karşılaştığım şeyhi düşünüyordum. Bana “Sabret ve görmeyi bekle” dediği günün ertesi sabahında Levent’in gerçek yüzünü görmüş olmamın tesadüf olup olmadığını düşünüyor ve “Karanlığa gitme, nice güneşler var” değişimini kafamdan atamıyordum. Benim aklım buna takılmışken çekim başladı. Dikkatimi konuşmalara vermek için çaba gösterdim.

Bazı sahneler birkaç kere çekildi. Ateş Hoca’yla çekim aralarında birkaç kez göz göze geldik. Sonunda istenen ses ve görüntüyü yakaladılar. Serhat konuşma metnini baştan okudu ve mikrofonu Ateş Özkan’a uzattı. İlgiyle dinlemeye koyuldum.

“Bizlere buranın tarihçesini anlatan en eski kaynak hiç kuşkusuz milattan önce 431 senesinde Atina’da doğmuş ve Sokrates’in de öğrencisi olmuş olan Ksenofon’dur. Felsefeye olan ilgisinin yanı sıra bir macera sever olan Ksenofon milattan önce 401’de Pers prensi Kiros’un beş bin kişilik paralı ordusuna katılır. Vatanına karşı savaştığı için sürgün edilip tüm mal varlığına el konulur. Spartalıların kendisine verdiği çiftlikte yaşamaya devam eden Ksenofon orada eserlerini yazmaya başlar. Bunların arasında en önemlisi *Anabasis*’tir. Anadolu topraklarından geçerken ordunun başından geçenleri anlatır.

Anabasis yükselme demektir. Ege'den başlayıp Pers krallığının iç kesimlerine doğru yaptığı bu seferi anlattığı eserinin dördüncü kitabı, tam olarak şu an durduğumuz yerde geçmektedir. Kendrites Nehri, işte bu Botan Çayı'dır. Kitapta, '*Nehir Karduk ülkesini Armenia'dan ayırır*' der. Karduk ülkesinden geçişleri yedi gün sürer. Kürtler olduğunu bildiğimiz Karduk halkı onlara bir türlü geçit vermez, atlı ve silahlılardır. Kitap bunu şöyle anlatır: *Karduklar dağ savaşına katılacak şekilde silahlanmışlardı. Şu dağlara bir bakıver de hiçbir geçiş yolu olmadığını kendi gözleriyle gör, der askerlerden biri.*

Kitaptaki tanımlamaya göre nehir iki plethron genişliğindedir. Dağların altı yedi stadyum kadar uzağındadır. *Anabasis* bu toprakların bereketinden, erzakın bolluğundan bahseder."

Ateş Hoca bölgenin tarihini anlatırken ben de kendimi andan koparılmış ve kadim zamanlara fırlatılmış gibi hissediyordum. Belki de tek ihtiyacım olan şey buydu, çağ değiştirmek. Ancak o zaman Levent'in ruhsuz bedeninin en uzağına düşecektim ve ona giden tüm yollar nehir sularının altında kalacak, tüm imkânlar silinecek, tüm mümkünler yok olacaktı. Suyun kenarına doğru baktım, sanki atlılar, sanki piyadeler, sanki savaşçılar... Bu nehir geçilecek, ama nasıl? Nehir geçilirse geri dönmeyeceğim. İnsan bazen geri dönmek istediği o yere dönemiyordu. Ne geride bıraktığım yer aynıydı ne de ben. İnsanlar dönüşüyorsa, mekânlar dönüşüyorsa... Benim geri dönemediğim yer neresiydi?

"Çattepe köyünde bundan dört yıl önce yapılan kazılarda Roma dönemine ait bir limana ulaşıldığını biliyoruz, haliyle bu nehrin dönemin en önemli ticaret yollarından biri olduğunu anlıyoruz."

Ben kırık döküktüm. Levent kırık döküktü. Artık birbirimize derman olacak halimiz kalmadığından birbirimizi yakıp duruyorduk. Yeni bir yolculuğa koyulma vaktiydi. Derme çatma bir sevdanın bitişini ve içimde kalmış ona ait tüm parçaları kadırgalara bindirip yolcu edişimi kutluyordum. İçimden salladığım bayrak-

lar, geri dönmemem gerektiğini bilmenin gücüyle bastırılamaz bir şarkıya eşlik ediyordu. İçimden marşlar yükseliyordu.

“Başur Höyük’teki çalışmalarda bulunan oyun taşlarının, dünyanın en eski oyununa ait olduğu düşünülüyor. Milattan önce 3000 yılından kalma bir oyun olan, domuz ve köpek figürlü 49 taştan oluşan bu oyunun nasıl oynandığını çözdük.”

Levent’le hikâyemiz çok basitti. Ben sevmiştim, o da sevmişti ama o üçüncü kişileri de sevmişti, kendini de sevmişti, işini de sevmişti, hayatı sevmişti. O kadar çok şeyi sevince kalabalıklaşmıştık. Kalabalıklaştıkça da yalnız kalmıştık. Nehirde yansımamı göremedim. Kimim ben? Kadın, akademisyen, evlat, âşık. Hangisi gerçek benim, arıyorum. Tüm bu kimliklerimi bir kenara bırakıp sadece onun âşığı olmak istediğim o deli haletiruhiyeden kendimi özgürleştiriyorum. Uzun süredir kendime borçlu olduğum bir özgürlük bu. Gececek! “Ne geçmemiş ki” demişti Şeyh.

“Bölgenin tarihi hakkındaki tüm bilgiler halk hikâyelerine, mitlere ve Heredot’un tarihçesine dayanıyor. MED kralı Abtyagestin’in torunu olan Kiroş’un hikâyesi *Anabasis*’ten sonra Heredot’ta da karşımıza çıkıyor. Pers egemenliğinde kalmak istemeyen Kiroş’un buraya yerleştiği bilgisi var. Milattan önce 546’dan 352’ye kadar bölgede mutluluk ve bağımsızlık hâkim, ta ki Büyük İskender’in istilasına kadar.”

Levent’le birlikte olduğumuz yılları aylara bölüyorum, kafamdan otuzla çarpıyorum, biraz parmak hesabı yapıyorum, bin yüz seksen gün ediyor. İnsan hayatı için ne büyük bir zaman dilimi. Bu zaman dilimini kıyaslayabildiğim en yakın hikâye Şehrazat’ın bin bir gecesi. Onu bile geçmişiz. Levent bin yüz seksen gün sonra hikâye anlatıcısını öldürüyor.

Ölüyorum.

“Sonra sırasıyla Lesepkoslar, Partlar, Romalılar, Sasaniler ve Bizanslar... Ardından Artuklular, Moğollar, İlhanlılar, Celaliler, Karakoyunlular, Akkoyunlular, Safeviler.”

Önümde akan nehri geçtim. Geçilmesi güç bir nehri geçen bir seyyah artık eskisi gibi değildir, çünkü en zor olanı başarmıştır ve yıpranmanın ne olduğunu biliyordur. Bugün milat olsun istiyorum. Sabah nergis kamyonu geçmedi, sahibi atmacayı suyun kenarına getirmedi ama ben bir nehir geçtim. O akşam Heves yemeğe davet etmişti beni. Abdülkadir Abi ve ailesiyle biraz sohbet ettikten sonra vedalaşıp otelime dönecektim. Ertesi gün pazardı. Kasabaya en yakın olan şehrin, İstanbul semalarına uçacak olan ilk uçağına bir bilet alacak ve pazartesi günü işbaşı yapacaktım. Hatta gerekirse Filiz Kuzey'e geçmiş olsun demek üzere atölyesine gidecektim. Sırtımda ağır yapan şu tuhaf yumruyu aldırarak, gece de kedime sarılıp uyuyacaktım. En azından o gün, planlarım bu yöndeydi.

“Şimdi siz olsanız on iki bin yıllık bu tarihin sular altında kalmasına göz yumar mıydınız?”

Çekim biter bitmez Ateş Hoca yanıma gelip nasıl geçtiğini sordu. “Harikaydı, ne çok şey öğrendim sizden” dedim. Serhat başka görüntülerle montajlayacağı için kapanışı yapmamış, şimdilik burada kesmişti. Halit toparlanıyordu. Ateş Hoca “Hadi çocuklar, sizi güzel bir yere kahvaltıya götürüyüm” dedi.

Serhat kahvaltı ettiğini söylese de hoca bir türlü ikna olmadı. Halit'in sırf bu çekim için geldiğini, gün ışığını kaybetmeden çekime devam etmeleri gerektiğini söyleyip başka zaman için söz aldı.

“Peki ya siz Neylan Hanım?” dedi bana dönüp, “Madem İstanbul'dan misafirimiz gelmiş, ona manzaralı bir yerde çay içirip, yöresel bir kahvaltı ettirmek gerekir, tabii başka bir programınız yoksa.”

Programım yoktu, kendi başıma kalmak beni habis düşüncelere gark ediyordu, Heves'i akşama doğru ziyaret edecektim, vaktim vardı, dahası oyalanmaya ihtiyacım vardı ve hayat şimdilerden ibaretti.

“Olur, gelirim” dedim. Hocanın yüzüne kocaman bir gülümseme oturdu.

“Hadi o zaman” dedi, Ateş Hoca önde, bizler arkada arabamızı bıraktığımız yol kenarına doğru yürüdük. Halit ve Serhat’la vedalaştım, şehirden ayrılmadan önce onları mutlaka göreceğimi söyleyip Ateş Hoca’nın arabasına bindim.

Kaplıca’yı, Botan Vadisi’ni, suyu, o gün gelmeyen atmacanın göğünü geride bıraktım. Arabayı çalıştırır çalıştırmaz radyoda haberleri okuyan kadının sesi yankılandı, Ateş Hoca hemen kanalı değiştirdi ve bir arya eşliğinde dağ yollarından, virajlardan geçmeye başladık. Kendimi müziğin melodisine ve dağların seyrine bıraktım.

“İşte vadinin en güzel manzarası burada” dedi Ateş Hoca, bir zaman sonra, “Az ileride seyir terası da var, yükseklikten korkmazsanız vadiye bir de oradan bakmanızı öneririm.”

Arabayı park ettik, indik, mucize içime doldu. İçimdeki huzur, tüm korkularımı silip süpürmüştü. Kendimi taze bir tomurcuk gibi yeniden dünyaya hazırlanırken buldum. Seyir terası denen yere ilerledim, tabanlarımın altı camdı, bir aşağıya baktım bir de yukarıya. Bir masal coğrafyası gibiydi.

“İşte yerkürenin ve gökkürenin birleştiği yer” dedi Ateş Hoca.

“Nefes kesen bir manzarası var, haklıymışsınız” dedim.

“Kadim medeniyetlerin üzerinin örtülüp sessizce uyumaya bırakıldığı yer.”

“Monet burayı göremediği için üzgünüm” dedim, “şu an dünyanın dört bir yanındaki müzelerde buranın tablolarını seyrediyor olurduk.”

“Haklısınız, tablo olacak kadar güzel, lakin keşfedilmemiş. Tarihi İpek Yolu’nun bir kısmı buradan geçiyor, Asurluların ticaret yolu olan Akabe’nin bir kısmı burada olmasına rağmen hep teğet geçilmiş topraklar. Sonrası da malum.”

“Yazık, keşke daha çok insan keşfetse.”

“Ekoturizm yavaş yavaş canlanmaya başladı.”

Bu masalsı yeri unutmamak için telefonumu çıkarıp fotoğrafını çektim. Ama fotoğraf mekânın mucizesini yansıtmıyordu.

Ardından hemen yan taraftaki çay bahçesine oturduk. Birer gözleme ve iki bardak çay sipariş ettik. Vadinin üzerinden yayılan ılık hava dalgası, soğuğu bir nebze olsun kırılıyordu. Eğreti duran sedire oturdum, sırtımı yaslayıp suyu seyretmeye devam ettim.

“Dünyanın kutsal sayılan  nehrinden biri Dicle’dir” diye söze girdi Ateş Hoca. “Suların altında peygamber mezarları var, baraj suları çekildiğinde görünür hale geliyor. Aynı zamanda su altında kalan köyün camisinin kubbesi ve minaresi de yüzeye çıkıyor.”

“Suyun altında ebedi uykularına yatan peygamberler, ne kadar ilginç.”

“Kuranı Kerim’de ismi geçenler de dahil toplam on peygamberin burada gömülü olduklarını biliyoruz.”

“Bir yanda Asurlulardan kalma kral mezarları, diğer yanda İslamiyet dönemine ait peygamberler, evliyalar...”

“On binlerce yıllık medeniyetlerin yükünü nasıl taşıyor bu topraklar?”

“On binlerce yıl sadece bilinen kısmı, nehrin oluşumunun dünyanın oluşumuyla eşzamanlı olduğu rivayet edilir ki bu da birkaç milyar yıl demek. İnsanlığın ilk çıkış yerinin de burası olduğuna inanılır. Tevrat’ta Digris, İncil’de Tigris’tir. Kuran’da ise “ nehrin membaları cennettendir” diyen ayetteki nehirlerden birinin Dicle olduğu yorumu yapılır. Yani anlayacağınız, mağaralara çizilen şekillerden göğe yükselen mabetlere kadar geniş bir yelpaze. Dinler ncesi dönemlerde de, kutsal dinlerin ortaya çıktığı yıllarda da inançlar hep bu suyun etrafında kutsanmış.”

“Sizden bunları dinlemeseydim, ne kadar eksik dönecektim.”

“Aksi ve nemrut olmadığımı düşünmenize sevindim.”

“Hatırlatmayın lütfen” dedim ve birlikte glştk. O esnada gözüm kafenin duvarında asılı olan tabloya takıldı. Acemi bir ressamın elinden çıkmış tek bir iek resmiydi, muhtemelen güneş renkleri soldurduğu için, çiçeğin kırmızısı pembeye alı-

yordu. Resim, kendisiyle uyumsuz renkte yeşil ve sağ alt köşesinden kırılmış bir çerçevenin içindeydi.

“Ne değişik bir çiçek” dedim.

“Ters lale” dedi Ateş Hoca. Duraksadım ve tabloya bakmaya devam ettim.

“Edirne’deki Selimiye Camii’nde bir ters lale vardı, Mimar Sinan sütunlardan birine ters lale işlemiş.”

“Doğru ama buranın ters lale hikâyesi farklıdır.”

“Dinlemek isterim sizi yormayacaksam.”

“Estağfurullah Neylan Hanım, yormak ne demek? Şöyle ki, Mimar Sinan Selimiye’de düz bir laleyi sütuna ters çevirip işler. Buralarda ise ters açan laleler vardır. Halk arasında Ağlayan Gelin Çiçeği denir. Baharın gelişiyle birlikte açar. Seyri muhteşemdir ama hikâyesi de bir o kadar acıklı. Hüznün çiçeği olarak da bilinen ters lalenin Hazreti Meryem’in İsa’nın ardından döktüğü gözyaşı sonrası toprakta bittiği, başka bir efsaneye göre de Hasan ve Hüseyin’in Kerbela’da öldürüldükleri yerde bu çiçeğin çıktığı söylenir.”

İyi bir hikâye anlatıcısıyla karşılaştığıma emindim. Ellerimi kavuşturup heyecanla hocayı dinlemeye devam ettim.

“Ters lalenin bu coğrafyada anlatılagelmiş birkaç farklı hikâyesi var elbet ama ben size az bilineni anlatacağım.”

Ateş Hoca sırtını Botan Vadisi’ne yaslayıp anlatmaya başladı.

“Bir zamanlar nehrin iki farklı kıyısında yaşayan ve birbirine düşman iki köy varmış. Nehrin dağlara bakan kıyısındaki köyün ismi Dağlık, ovaya bakanın ismiyse Sazlık’mış. Bu iki köy arasındaki husumet dinmeyince Botan Beyi olaya el koymaya karar vermiş. Dağlık ve Sazlık köylerinin ihtiyar heyetlerini çağırması ve biri diğerine kız verirse bu husumetin son bulacağını ve sonsuza kadar sulh sağlanacağını öngörmüş. İhtiyar heyetleri bunu kabul edince Botan Beyi buyurmuş: Sazlık köyünün bekâr ve en güzel kızı Berceste, Dağlık köyünde yaşayan Bey’in akrabasına verile-

cektir. Gelgelelim Berceste başkasına âşıkmiş. Kendi köyünde bir zanaatkâr olan Dilaver için yanıp tutuşuyor, onunla sazlıklar arasında buluşuyormuş. Berceste'nin babası kızını gümüş zanaatkârı Dilaver'e vermektense Bey'in akrabasına vermeyi yeğlemiş. Böylece hem güzeller güzeli Berceste zengin bir toprak ağasının kocası olacak hem de iki köy arası sulh sağlanacaktı. Kervan düzülmüş, Berceste'nin çeyizleri atlar üzerinde Dağlık köyüne götürülmüş. Berceste ağlaya ağlaya Dilaver'inden ayrılmış ve üç gün üç gece süren düğün sonrası ağanın gelini olmuş. Köye sulh gelmiş gelmesine, lakin Berceste hep mutsuz, hüzünlü, ağlamaklıymış. Nehir kıyısına gelip Sazlık köyünü seyreder, belki Dilaver'i görürüm umuduyla gözünü sarı oavadan ayırmazmış. Berceste'nin anne ve babasını özlediğini zanneden ağa, karısını bir günlüğüne ailesini görmeye göndermiş. Berceste dünyalar kadar sevinmiş. Karşı köye haber salınmış. Artık bir ağa karısı olan Berceste'nin geleceğini duyan anne baba sevinçten havalara uçmuş. Haber Dilaver'e de gitmiş. Dilaver hemen atölyesine kapanmış ve Berceste'ye bir kolye işlemiş. Kolyeyi bir keseye koymuş, kızın kapısına gidip çıkmasını beklemeye başlamış. Dilaver'in geldiğini gören Berceste mendiline iplikle B ve D harflerini işleyip küçük kardeşinin eline tutuşturmuş ve mendili Dilaver'e ulaştırmasını istemiş. Küçük kardeş dakikalar sonra elinde bir keseyle geri gelmiş. Berceste'nin kalbi küt küt atıyormuş. Keseyi açmış. İçinde bir gümüş kolye. Kolyenin üzerinde ise bir ters lale. Berceste iyice hüzünlenmiş. Dilaver'ini göremeden, onunla konuşmadan evine dönmüş.

Aradan aylar geçmiş, Berceste her gün eline kolyesini alıp nehir kıyısında oturmaya devam etmiş. Bir gün Berceste yine annesini ziyaret etmek istediğini kocasına söylemiş. Ağa kabul etmiş, atlar hazırlanmış. Berceste annesini görmeye gitmiş. Annesi aylar geçmesine rağmen Berceste'nin gebe olmadığını görünce çok üzülüp endişe etmiş. Acaba sulh bozulacak mı, acaba Berceste geri mi gönderilecek? Yemekler hazırlanmış, Berceste'nin gözü hep yol-

daymış. Sonunda sevdiği adam bir kez daha göstermiş kendini. Dilaver evin köşesinde beklemekteymiş. Berceste bu kez saçından kalınca bir tutam koparmış, düğüm atıp yine kardeşinin eline tutuşturmuş. Kardeşi dakikalar içinde döndüğünde elinde yine bir kese varmış. Berceste kalbi küt küt atarak keseyi açmış, içinden gümüş bir yüzük çıkmış, üzerine bir Zümrüdüanka kuşu işlenmiş. Yükseklerde yaşayan, ulaşılmaz Zümrüdüanka aynı zamanda kendini yakan, yaktıkça yeniden doğan bir kuştur.

Berceste Dağlık köyüne, kocasına daha da mutsuz dönmüş. Vakitler birbirini kovalamış. Berceste gebe kalamamış ve her gün elinde ters lale kolyesi ve Zümrüdüanka yüzüğüyle oturmaya devam etmiş. Karısının gün geçtikçe mutsuzluktan eridiğini gören ağa bir şeylerden şüphelenmiş, belki halayık kızlara derdini açar diye beklemiş lakin Berceste gün geçtikçe daha da suskunlaşmış. Kocasını bir şeylerin ters gittiğinin farkındaymış, sonunda o da Berceste'ye kötü davranmaya başlamış.

Bir gün halayıklardan biri Berceste'nin bir şeyleri sakladığını fark etmiş ve bunu ağaya yetiştirmiş. Ağa odaya gelmiş, sakladığı şeyi çıkarmış. Ters lale kolye ve Zümrüdüanka yüzük. Bunları ona kimin verdiğini sormuş, önce cevap alamamış, alamadıkça öfkelenen ağa sonunda Berceste'ye bir tokat atmış. Yere yığılan güzeller güzeli Berceste ağlayarak aşkını anlatmış. Bunun karşısında çok sinirlenen ağa hiçbir şey yapmadan odadan çıkmış.

O gece Berceste uykusunda derdest edilmiş, bir çuvala konmuş ve ağzı bağlanmış bir şekilde Dicle'nin sularına bırakılmış.

Gün doğmadan haber Dağlık köyünden Sazlık köyüne ulaşmış. Bunu duyan Dilaver, "Benim Berceste'ye nasıl kıyarlar, o yoksa ben de yokum" demiş ve güneşin doğumuyla kendini Dicle'nin sularına bırakmış. İki âşığın bedenleri sularda sürüklenmiş. Kimileri onların ölmediğine, Dilaver'in Berceste'yi bulup kurtardığına inansa da herkes bilir ki âşıklar günün doğumuyla Dicle sularında birbirlerine kavuşmadan ölmüştür.

Bercesté'nin ölümü onu hiçbir zaman kalpten sevmeyen ağanın ellerinden olmuştur. Aynı gün henüz gün batmadan Bercesté'nin oturduğu nehrin kıyısında bir ters lale bitmiş. O gün bugündür nerede bir kadın gözyaşı dökse orada ters laleler biter. Yine riva-yet odur ki, her sene âşıkların öldüğü gün bir Zümrüdüanka kuşu Dağlık'tan Sazlık üzerine uçarmış."

Ateş Hoca anlatmayı bitirdiğinde gözümden iki damla yaş sü-zülmüştü. Biri Bercesté için, diğeri Dilaver için. Elimle silmek is-temedim, gidebildikleri yere kadar gidip toprağa dökülsünler ve benim de âşıkların ağıtına bir katkım olsun istedim.

"Muhteşem bir hikâyeymiş. Bu topraklarda dokunduğumuz yerden hikâye fışkırıyor" dedim, çok etkilenmişim.

"Bunu şimdi uydurdum" dedi.

"Nasıl yani? Şimdi siz mi uydurdunuz?"

"Doğu bize en güzel hikâyeleri fısıldar, yeter ki duymayı bilin" dedi. Burada ne çok şey öğrenmişim. Şeyhten görmeyi, Ateş Hoca'dan duymayı, Bercesté'den gerçek aşkı. Levent'in yanındayken hissettiklerimin gerçek olmadığı duygusuna kapıl-dım. Levent bu hikâyedeki Dilaver değil, kalpten sevmediği için Bercesté'yi yok eden gamsız, katı ve ruhsuz kocaydı. Beni yok etmesine asla izin vermeyecektim.

"Buraların efsanelerini anlatan bir kitap var mı? Okumak is-terim."

"Bizzat benim yazdığım bir *Botan Efsaneleri* kitabı var, size he-diye edebilirim."

"İsterdim ama sizi nasıl göreceğim? Yarın akşam dönüyorum."

"Size yarın öğle vaktinde kitabı getirir hem de sizi havalimanına bırakırım. Yol üzerinde güzel yerler var. Bir de benden dinlersiniz."

"Olur" dedim, "bu gece aile dostlarımızı ziyaret edeceğim, on-larla bugünden vedalaşırım, size zahmet vermeyeceksem havaa-lanına beni siz bırakırsınız, benim için de çok keyifli olur. Kitabı-nızı da okumayı heyecanla bekliyorum."

O gün, geçirdiğim en keyifli günlerden biri olmuştu. Gözlemelerimizi yiyip, çayımızı içip sohbet etmeye devam ettik. Vakit öğleyi geçene kadar oturduk. Botan Vadisi'nin üzerinde ruhların uçmaya devam ettiğine, o yüzden manzaranın kalbimde titreşimler yarattığına inanmıştım. Manzarayı gözlerime nakşettim. Benden hiç gitmesin istedim.

Ateş Hoca beni Nergis kasabasındaki Yürüyen Konak'a bıraktığında kendimi kuş gibi hafif hissediyordum. Ertesi gün görüşmek ve birlikte havaalanına gitmek üzere sözleşip vedalaştık. İçeri girer girmez odama çıktım.

Montumu, çantamı, botlarımın her birini bir yere fırlatıp camın önündeki koltuğa oturdum. Kaloriferin sıcaklığı iyi gelmişti. Oturduğum koltuğa iyice gömüldüm. Telefonumu çıkardım ve Levent'e şu mesajı yazdım:

"Levent, bu sabah haberleri okudum, şaşırdım demeyeceğim çünkü aynı gözü dönmüştükle beni de darp etmiştin. O kadın, polise gidecek kadar cesur çıktı. Gözaltına alınmanı farklı bir sebebe bağlamış ve içimde bastıramadığım aptalca merhamet duygusuyla senin için üzül müştüm. Fakat o son geceyi, hakaretlerini, şarap şişesini kırıp kendine saplamakla tehdit etmeni, üzerime fırlattığın küllüğü asla unutamıyorum. Bu ilişkiyi daha fazla devam ettirmek ve beni harap etmene seyirci kalmak istemiyorum. Bunca yıllık birlikteliğimizin, güzel günlerimizin hatırına seni üzmeden, kırmadan, güzellikle gidiyorum. Fakülte koridorunda karşılaştığımızda birbirimize bakacak yüzümüz olması için lütfen sen de çirkinleşme. Hoşça kal."

Dualar

*Âşıklarla başa çıkacak gücün yoksa eğer;
Aşka öyleyse ne diye hayret ediyorsun, etme.*

"Etme", Mevlana Celaleddin-i Rumi

İnsana en yakın olan, her zaman en zor terkedilendir. Bir ağacı budamak, bir çiçeğin çürümüş yapraklarını koparmak, bir kavanozun içindeki küflü kısmı ayırmak, bir kese kâğıdının içindeki çürük meyveyi bulup çıkarmak.

Levent'ten uzak kalma düşüncesi bile ölmekle eşdeğer gelirken bunu nasıl yapabilirdim? Sürekli erteledim, görmezden geldim.

Levent'le şehre uzak bir ormanda yürüyüş yapıp ardından bir at çiftliğine gittiğimiz o gün buna bir kez daha emin olmuştum olmasına da kendimi ısrarla bu düşünceden uzak tutuyor, aramızda bir mesele yokmuş gibi davranıyor ve umut etmenin kısılcacında acı çekiyordum. Bir gün önce akşam vakti beni aramıştı, "Bir tanıdığının at çiftliği var, yarın birlikte gidelim mi?" demişti. Ne kadar sevinsem de bunu ona belli etmedim ve "Nereden çıktı şimdi bu?" diye sordum.

"Çok güzel bir kahvaltısı var, hem belki ata da bineriz."

"Peki" dedim, "ata biner miyim bilmem ama güzel bir kahvaltıya ve yürüyüşe her zaman varım."

Böylece ertesi sabah yedi civarında Levent beni evimden aldı, onun nadiren kullandığı, genellikle Kirazkuşu Sokak'ta park halinde duran arabasıyla şehrin dışına doğru yol almaya başladık. Orman yoluna sapmadan önce yol üzerinde gördüğümüz bir kafeye uğrayıp kapaklı bardaklarda iki kahve aldık. Levent'le yolda

olmak güzeldi, içimden bastıramadığım melodiler yükselirken bir yandan da tuhaf bir huzursuzluğun esiri olmuştum. Değişken tavırları yüzünden her buluşmamızda son kez görüyormuşum his-sine mani olamıyor ancak ortada somut bir sebep olmadığından bunu bir türlü kendime ispatlayamıyordum. Yanımdaydı, bir yol-daydık, birlikte kahvaltı edecektik, doğa bizi iyileştirecekti. Peki, bu sahnedeki eksik neydi, bunu bir türlü bulamıyordum.

Şehir bitip ileride sık ağaçlar görünmeye başladığında tek şeritli, dar ve engebeli bir patikaya saptık. İki araba karşılaştığında biri kenara çekip diğerine yol veriyor, nezaketli bir teşekkür sonrasında yine bol virajlı, sevimsiz bir yolda devam ediyorduk. Levent bu dar yolda gidiyor olmasına hiç hayıflanmıyor, ara sıra kahvesinden bir yudum alıyor, sık ağaçları ve yeşilin tonlarını seyrediyor, müziği kendi zevkine göre değiştiriyordu. Bazen hü-zünlü bir Fado, bazen Farsça bir ağıt çalıyordu müzik listesinden.

“Bugün suskunsun Levent” dedim iki şarkı arasında verilen este.

“Dün bir kitap okudum, aklım ona takıldı.”

“Neymiş o?”

“Savaştan dolayı ülkesinden kaçan bir mülteci doktorun hikâyesi. Kaçak yollardan Türkiye’ye geliyor, burada birkaç denemeden sonra Yunanistan’a ulaşıyor, Yunanistan’dan İsveç’e gitmek zorunda, giderse iltica için başvuracak ve orada önceden sözleştiği bir hastanede cerrahlık yapmaya devam edebilecek, her şey tamam fakat pasaportu ve kimliği olmadan uçağa binemiyor. Binemediği için Avrupa’yı bir şekilde boydan boya geçmek zorunda. Çetrefilli bir yolculuk, yakalanmamalı, bir hayalet gibi olmalı. Kitabın en sonunda Kuzey Ormanları’nı yürüyerek geçiyor, buna inanabiliyor musun?”

“Bir ormanı yürüyerek nasıl geçer insan?”

“Benim de aklım oraya takıldı.”

“İnsanlık dramı, gerçekten çok üzücüymüş.”

“Ben bu trajediyi taşa nasıl yansıtacağım? İnsanlar heykelime ilk baktıklarında bu trajediyi, tüm bu insanların çaresizliğini hissetmeli.”

“Sen hep hikâyeler taşın içinde saklı, ben sadece fazlalıkları atıp, onları serbest bırakıyorum demez misin? Yine öyle yapacaksın. Yaptın da zaten.”

“Hâlâ kuşku içindeyim. Ya beğenilmezse heykelim? Evsiz bir insanın yalnızlığı, çaresizliği, hayatta kalma savaşı ve yeniden başlama gücü aynı anda verilmeli ve de en önemlisi insanlara beğendirilmeli. Özellikle de o ‘toplumsal bellek, kentsel kimlik’ laflarıyla üst perdeden konuşan ve yazan tayfaya. Beni anlıyor musun?”

Anlıyordum ama sessiz kaldım. Nedense Levent’in bu insanlık dramını içselleştirip kafayı buna taktığına değil; eserin popülerliği derdine düştüğüne inanıyordum, zira onun için her şey sadece bir araç olabiliyordu, bir insanın ölümü bile. Bu Levent’in hayatta ve sanat dünyasında var olma savaşıydı. Biraz vakit geçtikten sonra konuştum.

“Şöyle düşün. Dünyanın var olduğunu, döndüğünü, yüzde bilmem kaçının sularla kaplı olduğunu bilim insanlarından duyduğumuz ya da kitaplardan şuradan buradan öğrendiğimiz kadarıyla biliriz ama bu her gün düşündüğümüz bir şey değildir. Ta ki ışıklı bir dünya küresi görene kadar. Plastikten yapılmış o maket küreyi gördüğümüzde neyin içinde olduğumuzu ve gerçekliğin büyüklüğünü algılarız. Sanat bir taklitten ibaret değil mi? Sen de insanlığın yaşadığı elim bir hikâyeyi taşa hapsederek onu görürsün, bilinir kılacaksın. Beğenecekler, çok beğenecekler inan bana.”

“Göreceğiz bakalım” dedi ve ağaçları seyretmeye devam etti. Orman yolu bitip de koşu parkurlarının ve göletlerin olduğu yere geldiğimizde arabayı park edip indik. İkimiz de spor giyinmiştik, ben her zamanki gibi canlı renklere, Levent ise siyahlara bürünmüştü. Elimizde kahvelerimizle yürümeye başladık. Peri yüzünden ettiğimiz kavganın ve bebek mevzuunun üzerinden beş ay

geçmişti. İçi çürümüş ama dışını dirayetle ayakta tutmaya çalışan bir ağaca benziyorduk. Birbirimize iyi geldiğimizi sanıyor, oysa gece çöktü mü farklı yataklarda farklı dünyalarımıza dalıyorduk.

“Şu ormanın derinliğine ve ürkütücülüğüne bak, burada nasıl hayatta kalırsın, gece nasıl uyursun?” dedi.

“Heykelin ismi o yüzden *Ev Neresi*” diye cevap verdim.

“Senin için ev neresi Neylan?”

“Anılarımın olduğu ve kalbimin en hızlı çarptığı yer sanırım. Ya senin?”

“Heykellerimin olduğu yer.”

Levent’in evi sanatı, heykelleriydi. Benimse evim oydu. Aramızın kötü olduğu günlerde fakülteden çıkıp evime dönerken ayaklarımın beni Kirazkuşu Sokak’a götürdüğünü anımsadım. Kendimi hep ona dönerken bulmamı, onun yanında rahat hissetmemi açıklayacak tek şey buydu; Levent benim evimdi. O ev yanlış bir umut, uzak bir ihtimal ve kör bir kuyu bile olsa... O zamanlar henüz Nergis kasabasına gitmemiş, şeyhle tanışmamış ve türbenin kapısındaki yazıyı okumamıştım ama kendimce şu sonuca varmıştım. İçbükey tasarlanmış bir sanat eseri gibi, sana en yakın görünen köşe, aslında en uzağındaydı.

Nefes alıp veren onca ağacın içinde oksijensiz kaldığımı hissettim.

“Benim evim anne babamın yanı, Ankara’daki çocukluk evimiz.”

Yalan söylemişim. Levent de bunun farkındaydı.

Biraz yürüdükten sonra Levent durdu ve bir ağaca uzun uzun bakmaya başladı.

“Doğadaki biçimler sınırsızdır, bak mesela şu ağacı görüyor musun?” dedi. Levent’in özerk alanları vardı, o alanların içinde mütemadiyen sanat üzerine düşünüyor, zihni hiç durmayan bir otomat gibi işliyordu.

“Babam ağaçların dilinden çok iyi anlardı, aynı zamanda iyi bir hızarıcıydı, onu biçerken, yontarken seyredirdim hep. Bu ko-

caman ağaçlar nasıl oluyor da babamın elinde masa, sandalye ve dolap oluyor diye düşünürdüm. Talaş ve vernik kokusu hâlâ bur-
numdan gitmez. Onun ellerinden çıkmayan vernik kokusunun
hatırına heykeltırış oldum belki de...”

“Sen iyi bir sanatçısın” dedim, bana bakıp gülümsedi.

“Böyle düşünmene sevindim, bazen beni beğenmediğini dü-
şünüyorum.”

“Eserlerini ve çalışma disiplini beğeniyorum” dedim.

“Seni beğenmiyorum diyorsun yani?”

“Ne münasebet canım?”

“Biliyorum Neylan, sana istediklerini veremiyorum ama inan
elimden bu kadarı geliyor, ben buyum” derken birden ciddileşti.

“Biliyorum” dedim ve elini tuttum.

“Zorluyorum, uğraşıyorum ama daha fazlası olmuyor.”

“Seni anlıyorum.”

“Sana çok değer veriyorum, bunu sakın unutma, belki de daha
önce kimseye vermediğim kadar değer veriyorum.”

“Bunu da biliyorum, sadece bazen hayatında bir misafirmişim
gibi hissediyorum. Vakit gelecek, etrafındaki herkes kalacak ama
benim misafirliğim bitecekmiş gibi.”

“Misafir olma, misafir olan hep gider, sen kal lütfen.”

“Olur Levent.”

Yan yana yürümeye devam ettik. Orman bir anlığına koza-
mız olmuştu. Anlık yükselen hislerimizle ördüğümüz güvenli bir
koza. Ormandan çıktığımız anda büyü bozulacak mıydı? Duygu-
ları gerçek miydi? Bilmiyordum. Tek bildiğim biraz daha yanında
kalmamı istemesiydi. Kalmaya devam ettim.

Yürüyüş parkuru bittiğinde kahvelerimiz de bitmişti. Araba-
mızın olduğu yere döndük.

“Hadi atlara” dedi.

“Hadi” dedim. Çocuk gibi şen şakrak olmuştu aniden. Yolda
giderken at çiftliğinin sahibinin Adana’dan bir arkadaşı oldu-

ğunu, çocukken pek sık görüşmediklerini, adamın okumak için Amerika'ya gittiğini, sonra döner dönmez bu çiftliği kurduğunu, içinde kaç at olduğunu ve bazı başka detayları anlattı.

"Hiç ata bindin mi?"

"Hayır" dedim.

"İstersen arkadaşım sana uysal bir at seçer ve binersin."

"Şimdilik gerek yok. Kahvaltı daha cazip."

Çiftlik yürüyüş yolunun sadece birkaç kilometre uzağındaydı. Yeniden arabayı park edip indik. O andan itibaren Levent yine değişik bir haletiruhiyeye büründü. Önden yürüdü, bizi karşılayan arkadaşına beni tanıştırmadan konuşmaya daldı. Muhabbet ilerleyip de arkadaşı "Yanıdaki hanımefendiyi tanıştırmadın" deyince de "fakülteden arkadaşım Neylan, o da resim bölümünde" dedi ve hemen ekledi: "Eee hadi, nerede benimki?"

Bir atın yanına gittik, "İşte en uysal kısırak bu, 740 kilo" dedi çiftlik sahibi. Levent sanki transa geçmiş gibi atı incelemeye başladı.

"Ya kasları? Yanındayken anlatacağını söylemiştin?"

"Hah, evet. Yüz yirmi sekiz kası var, yirmisi başında, elli ikisi gövdede..."

Ne olduğunu anlamaya çalışarak dinledim.

"Boynu esnek, buradaki tendon ve bağlar kaslar gevşese bile kemiklerin hizada durmasına yardımcı olur. Şurası cidago, omurlar buradan sağrıya kadar uzanır. Şurası da lumbosakral eklem, sırtın zemini diyebiliriz. Köprücük kemiği olmadığından omurga ön bacaklara kasla bağlanır. Kalça, diz ve sağrı da lumbosakral eklemle birleşip arka ayaklara güç verir. Geceleriye bacak eklemelerini kilitleyerek ayakta uyur. Gel toynaklara da bakalım."

Levent atın kaslarını öyle dikkatle izliyordu ki, benim varlığımı bile unutmuştu. Etrafıma bakındım, çiftliğin diğer köşesinde masaları gördüm, birkaç masada insanlar oturmuş kahvaltı ediyorlardı. Levent'in çiftlik sahibiyle konuşması biter bitmez kahvaltıya geçeceğimizi hayal ettim, o gün hiçbir şey keyfimi kaçırmaya-

çaktı. Ben dünyanın uğultusundan, kederinden, gamından uzakta mutlu bir kadın olacaktım. Genç bir kız yanımdaki parkurda ata biniyor, ağır ağır sürdüğü atını eğilip okşuyor, seviyor ve sanki kulağına bir şeyler fısıldar gibi üzerine kapaklanıyordu. Levent'in atın anatomisine dair sıkıcı sohbetinden uzaklaşıp kızın atını dans eder gibi sürmesini seyre daldım.

Bir zaman sonra Levent bana seslendi. "Neylan gel bak, bineceğin at burada."

"Ama ben binmeyecektim ki."

"Korkaklığın zamanı mı şimdi? Haydi senin için en uysal olanı hazırlattım."

"İyi de Levent..."

Sesim havada kalmıştı. Yanıma birisi gelip bana bir koruyucu başlık uzattı ve kıyafetlerimin uygun olduğunu söyledi.

"Ama Levent..." dedikçe sanki beni duymazdan geliyor ve "Çok zevk alacaksın, hadi uzatma" diyordu. İsteksizce atın yanına yaklaştım.

"Önce başını ve boynunu sevin" dedi seyis. Denileni yaptım, gerçekten de sakın ve uysal bir attı.

"Sizin dizginleri çekmenize gerek kalmayacak, ben sizi yürüteceğim."

Bir yandan bana emrivaki yaptığı için Levent'e kızıyor, diğer yandan da korkumu yenmeye çalışıyordum. Seyis "Siz sevmeye devam edin" dedi ve ayak numaramı öğrenip bana çizme getirmek üzere uzaklaştı. Atla baş başa kalmıştım.

"Saçmalama, şu hayvandan korkuyor olamazsın Neylan" dedi Levent.

"Nereden çıktı ki şimdi ata binme?" dedim ama sesim boşlukta yankılandı.

"Sizin eskizinizi çizeceğim. O yüzden binebildiğin kadar bin, olur mu canım?"

"Sana modellik yapmam için mi getirdin beni buraya?"

“Hadi güzelim, günümüzü mahvetme, gelmişken çizeyim.”

Vücudumun her bir noktasının sinirden titrediğini hissettim. Levent’e sırtımı döndüm ve atın yelesini, burnunu okşamaya devam ettim. Seyis yanıma geldiğinde artık gerçek dünyadan uzaklaşmış, iç dünyamın hezeyanlarında kaybolmuştum. Seyisin dediklerine zar zor kulak vermeye çalıştım.

“Soldan bineceksiniz, sol ayağınızı üzeniye takıp vücudunuzu yukan çekeceksiniz ve sağ bacağınızı üstüne atarak eyerin üzerine oturacaksınız. Dizginleri de ele alacaksınız. Omuz, baş, kalça ve topuk bir hizada olmalı. Sanki ayakta duruyormuşsunuz gibi. Dengenizi de kendi bacağınızla sağlayacaksınız. Beni izleyin, gösteriyorum...”

Seyis kolaylıkla atın sırtına binip oturdu. “At her ne kadar cesur görünse de ürkek bir hayvandır, bacaklarınızı kapatmak, mahmuzun ucunu değdirmek ilk etapta sizi tanımadığı için atı ürkütebilir...”

“Savaş meydanlarında düşman ateşine doğru koşan bir at, aniden havada uçan bir kuştan korkabilir, bu dediğimi unutmayın, o yüzden yüksek sesle konuşmuyor ve hep atımızın boynunu okşuyoruz. Sol dizinizin altında atın kalp atışını hissedeceksiniz, kalp atışları aynı ritimde devam ettiği sürece korkmanıza gerek yok. Çiftliğimizin en uysal atıdır ama olur da atımız huysuzlanır, koşmak ister, merak etmeyin ben dizginini tutacağım, siz kendi dengenizi muhafaza etmeye odaklanın.”

Seyis bir çırpıda attan indi ve “Şimdi sıra sizde, önce sol tarafına önden yaklaşın ve size alışması için bekleyin.”

Seyisin dediğini yaparken bir yandan da gözüm Levent’teydi, her zaman cebinde taşıdığı eskiz defterini ve kalemını çıkarmış, gözünü kırpmadan atı seyrediyordu. Ben yoktum. Birazdan, atın üstüne çıktığımda onun hayatında bir obje görevi görecek ve eskizinde yer alacaktım, hepsi bu. Şimdilik atın kaslarını çalışıyor, gözlerini fal taşı gibi açmış, odaklanmış bakıyordu. Seyis yanıma yaklaşip elime biraz şeker koydu.

“Uzatın elinizi” dedi, uzatmamla birlikte at kocaman diliyle şekeri yalayıp yuttu.

“İsmin nedir senin?” dedim. Seyis cevap verdi, “Aheste.”

“Aheste mi? Senin ismin bu mu?”

At biraz daha şeker istercesine burnuyla elime dokundu.

“Hadi bakalım Aheste Hanım, seninle biraz turlayacağız” dedim.

O andan itibaren kendimi Aheste’yle olan iletişime verdim, seyisin gösterdiği üzere sol ayağımı üzengiye atıp kendimi yukarı çekerek Aheste’nin sırtına yerleştim. Hiç huysuzlanmadan öylece durdu.

Seyis, “Beli düz tutun, hizalayın, başabaş noktasını bulun, den-genizi bulun” gibi direktifler vermeye devam ediyordu, “bacakları içeri doğru döndürün, dizleri açıkta bırakmayın, atı sıkmadan ona bacaklarınızla sarılın.”

Aheste kıpırdamadan duruyordu, dönüp Levent’e baktım, bir Aheste’ye bir defterine çevirdiği bakışları adeta bir korku filmi sahnesi gibiydi. Onu defalarca kez çalışırken seyretmeme rağmen gözlerinden harlı bir ateş gibi fışkıran bu bakışlarla ilk kez karşılaşılıyordum. Bana bakmıyordu, Aheste’nin üzerindeki kadının bacaklarıyla sarmaladığı atı, atın kaslarını inceliyor, kopyalıyor, adeta transa geçmiş bir büyücü gibi işini yapıyordu.

Seyis bizi gezdirmeye başladı, birinci tur her şey yolundaydı, ikinci turda aslında ata binmenin keyifli olduğunu düşündüm, üçüncü turda hani sol bacağımın altında kalp atışlarını hissedecektim diye endişelendim, dördüncü turda biraz bacaklarım ağrımaya başladı, insemiydim acaba? Levent’e baktım, ineyim mi diye işaret ettim, “Hayır, hayır sakın, çiziyorum” diye seslendi. Beşinci turda Aheste’nin ritmi hoşuma gitti, altıncı turda ünlü at tablolarını düşünüyordum. Delacroix, *Şimşekten Korkan At*; Liebermann, *Sahilde İki Binici...* Altıncı tura başladık, Aheste biraz hu-

zursuzlandı mı sanki? İnme istiyordum. Yorulmuştum. Levent'e baktım. "Dayan Neylan" dedi. Yedinci turda onun yolda dediklerini düşünüyordum, misafir olma, hep kal demişti bana. Sahi nasıl kalacağım?

Seyis sekizinci turda Aheste'yi yavaşlattı, "Yoruldu sanırım, biraz huysuzlandı" dedi, "siz panik yapmayın, ben onu durdurmadan önce kademe kademe yavaşlatacağım."

Aheste ani bir hareketle durdu, bacaklarımın arasında hareket eden kaslarını hissedebiliyordum. Seyis "Siz dengenizi koruyun yeter, dizginleri sakın çekmeyin" dedi. Sözü nü dinledim. Aheste hareket etmeye başladı, bacaklarımın arasında kasları hareketlendi. Beni sırtından atmak istercesine aniden duruyor, beni öne savuruyor, sonra hareket edip yine aniden duruyordu.

"Ne oldu kızım sana bugün?" dedi Seyis. Aheste kişnedi.

"İnme istiyorum" dedim.

"Durun, ben söylemeden inmeyin, önce atı sakınleştirelim" dese de ben dinlemeden iki ayağımı üzengiden çıkardım.

"Durun, acele etmeyin Neylan Hanım" dedi seyis. Nedense yine onu dinlemedim ve sağ ayağımı attım.

"Sağ ayağınızı sağrıya değdirmekten aşırarak atın."

Tam seyisin dediği gibi bacağımı atın üzerinden geçirmiştim ki Aheste ani bir hareketle beni yere savurdu. Ayaklarımı toprağa koydum, biraz sendeledim ama ellerimle zeminden destek alarak hemen ayağa kalktım.

"Pek de uysal değilmiş Aheste" dedim.

"Çiftlikteki diğer atlara göre en uysalıdır. İlk sefere göre gayet iyi indiniz."

"İnmedim, düştüm sanki..."

"Usturuplu düştünüz, bir şeyiniz yok inşallah?"

"İyiyim" dedim, "teşekkür ederim, inişi hariç gayet keyifliydi."

Keyifli olan hiçbir şey yoktu. Levent'e sinirim geçmemişti. Onun suratını bile görmek istemedim. Elinde defteriyle yanıma geldi ve çizimini gösterdi:

"Bak, nasıl olmuş?"

"Güzel" dedim. Oysa "Bunun için mi beni buraya sürükledin? Yaptığına değdi mi? Bak az kalsın sakatlık çıkacaktı!" demek istiyordum ama sustum.

"Sen çizmelerini ve kaskını teslim et, ben de arkadaşşıma hoşça kal deyip geliyorum" dedi.

"Nereye?"

"Bir an önce eve gidip bu çizimi kilde çalışmam lazım."

"Kahvaltı?" diye cılız bir ses çıktı ağzımdan ancak Levent çoktan arkasını dönmüştü.

Yaklaşık on dakika sonra dar ve virajlı patikada ilerleyerek hiç konuşmadan eve dönüyorduk. Yol boyunca neredeyse hiç konuşmadık. Şehrin anayollarından birinde metro işareti görürnce aniden,

"Levent ben burada ineyim, sen de trafiğe girme benim için" dedim.

"Eve bırakırım istersen."

"Lüzum yok, metro daha rahat. Sen de direkt eve gidip heykelini çalışırsın."

İtiraz etsin istedim, "Olmaz, illa ben bırakırım" desin, yol uza-yınca da benimle konuşsun, sohbet etsin, "Ata binmek nasıldı?" diye sorsun istedim, "Kahvaltı edemedik, gel ben sana hazırlayayım" desin istedim, "Kusura bakma, seni zorla at bindirdim" diye bir özür dilesin. Hiçbirini yapmadı. Arabayı metro durağının önünde kenara çekti, ben inerken "Yarın görüşürüz güzelim" dedi ve bir öpücük attı.

Cevap vermeden arabadan indim. Ordusu savaşta ağır yenilgi alan ve muharebe meydanını terk eden bir kumandan gibi yürü-

meye başladım. Yenilgisini bilen ama yine de dik. Tam metroya binecekken durdum, başımı gökyüzüne kaldırdım.

Yaşadığım her neyse onunla başa çıkabilecek mecalim yoktu. Neden hep kaybedeceğim savaşımlara giriyordum ki?

Gözümden yaşlar süzülürken metro merdivenlerinden indim.

Zihnimde taşıdığım saatli bombanın pimini korkusuzca çekebilmenin verdiği kudretle, şarapnellerin yarattığı ağır tahribatın çöküntüsü arasında bir yerde sıkışıp kalmıştım. Yürüyen Konak'taki odamda camın kenarına oturmuş avluyu seyrediyordum. Avlunun köşesindeki nar ağacının altına narlar dökülmüştü. İrili ufaklı, soluk kırmızı, pembeye çalan narlar. Kimse onları toplamamış, öylece kaderlerine terk edilmişlerdi. Sanki dışarıda akan hayatla, zamanın durduğu bir avlunun arasında kalmışlardı.

"Ya sen Neylan" diye sordum kendime, "senin arafın neresi?" Hayat salt kendi yarattığımız arafta sıkışıp kalmaktan ibaret değil miydi? Bir avluya, bir eve, bir işe, bir aileye sıkışıp kalıyorduk. Üstelik bunun farkına bile varmıyorduk çoğu zaman. Hayat sadece anlık mutluluklarla kendimizi tatmin ettiğimiz kocaman bir savaş meydanına dönüşüyordu. Bazen bir yere sığınıp korunmak içgüdüleriyle, bazen de çaresizlikle kendi ellerimizle duvarlar örüyorduk, bense o duvarı az önce yine kendi ellerimle yıkmıştım. Artık yele kapılıp yanlışlıkla açık bir pencereden içeri giren ve çıkış yolunu bulamadığı için can havliyle çırpınan o kelebek değildim.

Avludaki narların etrafa saçılmış yalnızlığını seyretmek bana dev bir ayna tutmaya yetmişti. Levent'e hissettiğim kırgınlıklar uzaklardan büyüyerek gelen bir dalga gibi yaklaşmış ve ayakla-
rımın altındaki kaygan kum zemini alıp götürmüştü. Yeniden ba-

sabileceğim bir zemin bulana dek başımı suyun üzerinde tutacak ve yüzecektim.

Avludaki narlara bakmayı bırakıp banyoya gittim. Sırtımda büyüyen şey her neyse gittikçe canımı acıtmaya başlamıştı. Kazağımı çıkarıp ayna karşısına geçtim ve sırtımı dönüp görmeye çalıştım. Çıbanın rengi morumsu lacivertten siyaha dönmüştü. İyice büyümüş, renk değiştirmişti ve içi irin dolu olduğu için canımı yakıyordu. Canım iyice sıkıldı. Neyse ki burada daha fazla kalmayacaktım, yarın akşam uçağa binip İstanbul'a dönecektim. Haftanın ilk günü fakültedeki derslerim bitince annemin bahsettiği doktora gidecektim. Aynada kendimi seyrederken içeriden çalan telefonun sesini duydum. Levent olabilir diye kazağımı giymeden içeri koşturdum. Onu azıcık tanıyorsam mesajımı okur okumaz öfkeden deliye dönecek ama yine de bana tek kelime bile yazmayacaktı, araya vakitler girsin diye bekleyecek, sonra da bir şey olmamış gibi davranacaktı. Daha önce her ayrılmaya kalktığımda aynı şeyi yapmıştı. Barıştıktan sonra neden cevap vermediğini sorduğumda da "Gitmek isteyen gider, neden cevap vereyim ki" demişti. Yine aynısı olacaktı ama tek bir farkla. Bu kez dönen ben olmayacaktım. Banyodan içeri koşarken aklımdan geçenlerde haklı çıktım. Arayan Levent değil, Abdülkadir Abi'ydi.

"Döndün mü Neylan?"

"Döndüm Abdülkadir Abi, kaçta geleyim size?"

"Hadi almaya geliyorum seni."

"Olur."

"Doğum başlamış."

"Aa, ne diyorsun? Hadi hayırlısı."

"Şimdi ev kalabalıktır, gidelim yanlarına biz de."

"Nasıl? Evde mi Heves?"

"Evet, ebe çoktan gitmiş yanına. Neyse, yolda konuşuruz, kahveyi emanet edip çıkıyorum."

"Bekliyorum Abdülkadir Abi."

Telefonu kapatır kapatmaz içimdeki tüm karanlık yerini heycana bırakmıştı. Nergis kasabası bana o kadar fazla yeni anı bahşetmişti ki ileride buna minnettar olacağıma artık neredeyse emindim. Koşar adım banyoya dönüp kazağımı giydim. Heves'in yanında uzun kalabilirim diye düşünerek telefonumun şarjını da çantama atıp aşağı indim. Resepsiyondaki adam yerinde yoktu, avluya çıktım, narlar tüm cazibesıyla orada duruyordu. Eğilip en üstteki kasadan bir tane nar alıp çantama attım ve dışarı çıktım. Çok geçmeden arabasını Yürüyen Konak'ın sokağından yukarı doğru süren Abdülkadir Abi'yi gördüm. Akşam dört sularıydı, sabah Ateş Hoca'yla oturduğumuz zamanki sıcak hava aniden değişmiş ve yeniden soğumuştı.

Abdülkadir Abi, beklediğimden daha sakin ve dingindi. Nedense aklımda doğum yapan kadınların kapısının önünde volta atan telaşlı erkek imgesi vardı, Abdülkadir Abi ise neredeyse kayıtsız bir tavırla, "Nasıl geçti sabah çekimin?" diye sordu. "İyi" dedim, ne diyeceğimi bilmez ve tutuk bir halde konuyu değiştirdim. Ortada doğum yapan bir kadın varken günümü anlatmak kendimi kötü hissettirmişti.

"Neden evde doğum yapıyor?" dedim. Abdülkadir Abi ufak bir kahkaha attı.

"Bu ilk değil ki, kaçınıcı çocuğu... Doktorluk bir durum olmadığı sürece evde ebeyle doğurabilir."

Abdülkadir Abi'nin "çocuğumuz" dememesi garip gelse de doğumu sükûnetle karşılaması beni de biraz olsun rahatlatmıştı, zira elimi kolumu nereye koyacağımı bilmez bir haldeydim. Hayatımda ilk kez doğum yapan bir kadın görecektim. Abdülkadir Abi'ye ne demem gerektiğini bulamadım bir türlü, hayırlı olsun mu deniyordu? Ankara'da doğum yapan komşumuzu ve annemin birkaç arkadaşını hatırladım, annem doğum yapan arkadaşlarına gitmez, "Bebek kırkı çıkmadan görülmez" derdi. Kafamdan onlarca şey geçiyordu. Bilgisizliğim, ne yapacağını bilmezliğim

yerini suskunluğa bıraktı. Abdülkadir Abi suskunluğumu anlayıp anlatmaya devam etti.

“Buralarda doğumlar evde olur, kasabanın yaşlı kadınları gelirler, bir de kasabamızın Ebe Kadın dedikleri meşhur ebesi, artık çok yaşlı, gözleri çok zor görüyor, dizlerinden mustarip fakat yine de gelir, kadınları yönlendirir, ani bir durumda müdahale eder.”

“Şimdi yanında mı?”

“Evet” dedi ve biraz ara verdikten sonra devam etti:

“Aslında ebeliğinden çok müneccimliğiyle ünlüdür kadınlar arasında.”

“Nasıl yani?”

“Ben öyle safsatalara inanmam ama kadınlar ona danışmadan hiçbir iş yapmaz. Diyelim ki kadınlar tarlaya gidecek ya da mevsimlik üzüm, nar, ne bileyim fıstık toplama işi çıkar, onu bile danışır gitmeden. Çocuğu olmayan gelinlere yardımcı olur, haftanın belirli günleri türbelere götürür, bekâr kızlara çöpçatanlık yapar. Hayırlı işleri çoktur. Yani büyücülükten ziyade ermişlik diyelim.”

“Ne güzelmiş.”

“Bir de yüzüğü varmış.”

“Ne yüzüğü?”

“Bir bebek doğurduğunda, daha bebek çıkmadan o yüzüğü çevirir ve bebeğin kaderini söylermiş.”

“Kaderinin iyi ya da kötü olacağını mı görürmüş yani?”

“Öyleymiş. Heves’in anlattıklarından biliyorum ben de. Doğan bebeğin bahtının açık mı yoksa kapalı mı olacağını o yüzükte görürmüş. Diyorum ya, ben inanmam böyle şeylere...”

Şaşkınlıkla dinledim, attığım her adımda mistik hikâyelerin fışkırdığı, mucizenin olağanlaşıp insanların kanına sızdığı bir coğrafyaydı burası. Bir yanıla ürkütücü, diğer yandan şefkatli kollarıyla sarmalayan bu toprakların bana sundukları bu kadarla kalmayacaktı, artık buna neredeyse emindim.

“İstanbul’a dönmeden bebeği göreceğim için çok şanslıyım” dedim.

“Ne zaman dönüyorsun?”

“Yarın akşam.”

“Biraz daha kalsan, olmadı böyle.”

“Derslerim var Abdülkadir Abi, fakülteye rapor vermem gerekir.”

“Yıllar sonra ailemi buldum dersin” dedi ve güldü.

“Teşekkür ederim beni de aileden kabul ettiğiniz için.”

“Öylesin.”

“Abdülkadir Abi, hiç yeri ve zamanı değil ama bana doğduğum evi gösterecektin” dedim.

“Bizim evin iki-üç yanı.”

Tam bu esnada her biri kendi usullerince kat üzerine kat çıkılmış evlerin olduğu sokağa saptık. Bunun geçen gece geldiğimiz sokak olduğunu hemen hatırladım. Kiminin alt katları boyalı, üst katları ise sıva çekilerek bırakılmıştı; kimilerine ise hiç boya değmemişti. Çoğu derme çatma, bakımsız evlerdi. Balkonlarında muntazam asılmış soluk renkli, delik çarşaf, uzun süre giyilmiş pijamalar, eskimiş çocuk kıyafetleri evlerin içindeki yoksulluğu yansıtıyordu. İçlerinden Abdülkadir Abi’nin evini tanıdım, önünden geçip birkaç ev daha devam ettik ve yıkık dökük bir evin önünde durduk.

“İşte burası” dedi.

“Doğduğum ev mi?”

“Hayatının ilk aylarını geçirdiğin ev.”

“İnip fotoğrafını çekebilir miyim?”

Abdülkadir Abi “Evet” anlamında başını salladı, “Sen in fotoğrafını çek, ben de şuradan dönüş yapayım.”

Karşımda neredeyse harabeye dönmüş bir ev duruyordu, içinde yaşayan birinin olup olmadığını anlamak için bahçe duvarından eğilip görmeye çalıştım. Yaşam belirtisi yoktu, bahçesinde yabancı otlar bitmişti. Diğer evler gibi önünde bir araba, kapısında

bir bisiklet durmuyor, bahçesinde bir tavuk gezinmiyordu. Terk edilmiş bir ev olduğunu dūřundum ve cep telefonumu çıkarıp birkaç açıdan fotoğrafını çektim. Anneme buraya geldiğimi anlatırken fotoğrafları da gosterecektim. Doėduėum yere baktım uzun uzun. Ne kadar derme çatma bir goruntusū vardı. Pencere pervazları eğrilmiş, boyasız duvarlarıyla tek katlı bir köy eviydi bu. Annemin bu kasabaya geldiği seneyi dūřundum. Benden daha gençti, babamla Ankara’dan zorunlu hizmet için gelmişlerdi. Annem oldum olası rutubetli ve eski evleri sevmezdi, bu yıkık dkuk evde yaşarlarken evi nasıl ısıttıklarını, yemeklerini nasıl pişirdiklerini, bahçede oturup oturmadıklarını hayal etmeye çalıştım. Babamın hastalığı o zamanlar yoktu, ikisi de genç ve hayat dolu insanlardı. Sabahları ilk ders ziline yetişmek üzere birlikte telaşlı bir şekilde kahvaltı edip hazırlanışlarını hayal ettim. Evin kapısına uzun uzun baktım. Bakarken birden arkadaşlarımın beni goturdūėu astroloğun sorusunu hatırladım. “Hangi gun altında doğdun?” demişti. İşte bu gkyzünün altında durup bu gun yıldızlarına bakmıştı annem. Gün geliyor hayata başladığı yere geri dnuyordu insan, arada kilometreler de olsa başladığı yeri görmek istiyor, bir filmin başını kaçırmış gibi o sahneyi bařa sarmak isterken buluyordu kendini. Ben de yolculuğumun başlangıç noktasını grmuştım, içimi huzur kapladı.

Abdülkadir Abi’yi daha fazla bekletmemek için eve son bir kez bakıp arabaya bindim. Evde kimsenin yaşayıp yaşamadığını sordum. Son on beř senedir boř tutulduğunu, devletin yeni lojmanlar yaptığını, görevli gelen doktor ve oğretmenlerin artık bu sokakta yaşamadığını, bu evin kaderine terk edildiğini, sadece mahallenin çocuklarının saklambaç oynamak için bahçesini kullandıkları bir yere dnuřtūėunū söyledi. Bebekliėimi ve saklambaç oynayan çocukları dūřunnce gülümsedim.

Abdülkadir Abi’nin evine geldik ve önünde durduk. Hızla arabadan indi. Kapının girişine bağlanmış ak keçilerin yanından

geçti ve doğruca eşikte duran üç genç kadının yanına gitti. Kadınların da yüzünde endişe, telaş, heyecan yoktu. Arabadan inip kapının yanında öylece durdum. Kadınlarla bir şeyler konuşup gülüştükten sonra eliyle bana “Gel” anlamında işaret etti. İtaat ederek takip ettim. Evin içinde bağırış çağırış ve gürültü duyacağımı beklerken aksine sakin bir hava karşıladı beni. Salonda dört kadın daha oturuyordu. Kapıda duranlara nazaran köyün daha yaşlıca kadınlarıydı. Abdülkadir Abi beni onlarla tanıştırdı. San­ki evde doğum yokmuş gibi kendi hallerinde oturmuşlardı, biri dantelini örüyor, diğeri de çayını içerken onun dantel örneğini çözmeye çalışıyordu. Diğer ikisi bana gülümsedi ve “Hoş gelmişsin” dedi. “Hoş bulduk” dedim. Mutfaktan içeri doğru genç bir kadın koşarak geldi, “Abi aç mısın, yemek koyayım” dedi.

“Yok Nazire, sağ ol kızım” dedi Abdülkadir Abi.

“Geç kaldın, sen artık içeri girme Abdülkadir, geç otur” dedi yaşlı kadın meclisinden birisi.

Abdülkadir Abi yaşlı kadının sözünü dinleyerek salonun başköşesindeki koltuğa oturdu “Sen girip Heves’i görebilirsin Neylan” dedi, bir yandan tespihini cebinden çıkarırken. Kadınların en yaşlısı odaya girmeme hemen müdahale etti. “Doğum yapmış mıdır?” dedi, bu soruyu benim için sorduğunu anlamamıştım. Abdülkadir Abi benim yerime “Hayır ama misafirimizdir, Heves kendisini görmek ister” dedi.

“Genç kadın girer mi doğum odasına?” diyerek directti yaşlı kadın. Ne yapacağımı bilemez bir şaşkınlıkla öylece ayakta kaldım. Az önce mutfaktan gelen Nazire cesurca söze girdi.

“Gel Neylan Abla, ben seni götüreyim Heves’in yanına” dedi, sonra da kulağıma eğilip “sen anneme bakma, artık böyle kurallara uyan kalmadı buralarda” diye devam etti. Kuralların ne olduğunu bilmiyordum, bu kasabadaki her şey bana çok uzaktı. Sessiz kalıp Nazire’yi takip ettim.

Heves'in odasının önüne geldiğimizde sanki yapmamamız ge-

reken ayıp bir şey yapıyormuşuz ya da bir mahremiyet alanına giriyormuşuz gibi çekingen bir duyguya kapıldım. İçeriden hiç ses gelmiyordu.

“Nazire girmesem mi içeri? Ayıp mı olacak?” dedim.

“Ne ayıbı Neylan Abla? Hem dua edersin, moral verirsin” dedi ve kapıyı itti. Kapının açılmasıyla ağır bir koku sardı her yeri. Lavanta, gül, zeytinyağı ve kekik kokusu karışımıydı sanki yükselen. Yatak boştu. Heves odanın ortasında duran ceviz sandığının kenarına oturmuş, bacaklarını iyice açmıştı, kapının açıldığını görünce bana bakıp, “Gel Neylan, gel” dedi. Dışarıdaki herkes gibi o da sanki hiç ağrı çekmiyormuş gibi gayet sakindi. Filmlerde izlediğim sahneleri düşünmekten kendimi alamıyordum. Heves’in bu sükûneti beni şaşırtmıştı.

“Nasılsın Heves?” dedim, nasıl bir dilekte bulunacağımı hâlâ bulamamıştım, kulağa aptalca geleceğini bile bile “Kolay gelsin” dedim. Heves gülümsedi.

“Bu bebek hiç huysuzluk etmeyecek, pek uslu” dedi.

“Ne güzel” dedim, kendimi uyumsuz bir yapboz parçası gibi hissediyordum. Tam o anda sırtı dönük yere çömelmiş yaşlı bir kadın “Ah dizlerim, ah bu dizlerim” diyerek oflaya puflaya ayağa kalktı, kadınla göz göze geldik. Abdülkadir Abi’nin bahsettiği Ebe Kadın olduğunu hemen anlamıştım fakat bu kadın ebeden çok çerçiye, hatta bir büyücüye benziyordu. Kınalı saçları, kınalı parmak uçları ve sürmeli gözleri olan yaşlı kadının belinden rengârenk çaputlar sarkıyordu. Alnında ve çenesinde, noktalar dan ve değişik şekillerden oluşan dövmeleri vardı. Saçları renkli bezlerle örülmüştü, parmakları yırtık bezlerle sarılıydı. Sanki cebinden sihirli küresini çıkarsa orada hepimizin geçmişini ve geleceğini okuyacaktı. Çektiği kalın sürmeleriyle iyice irileşen gözleri delici bakışlar atıyordu. Önce “Ne geldin” der gibi uzun uzun baktı, sanki her an sinirlenecek, bağırarak ve beni odadan kovacakmış gibi elini beline götürdü. Heves bir an kendi derdi-

ni unutup bu gergin havayı yumuşatmak istercesine araya girip beni bilge kadına takdim etti.

“Bu sokağın sonundaki eski lojmanda otuz beş sene evvel bir savcı ve bir öğretmen karıkoca yaşırdı hani, Neylan onların kızı, İstanbul’dan gelmiş” dedi.

Ebe kadının kulaklarının duyduğuna da tam olarak emin olmamakla birlikte “Merhaba” dedim. Acaba merhaba kelimesi fazla uçar mı kaldı, tuhaf mı kaçtı, nasıl selam vermem gerekiyordu dememe kalmadan yaşlı kadın boğazından yükselen bir hırıltıyla konuştu.

“Sen Hatçe’nin kızısın?”

“Yok, yok, Sadık ve Mahizar’ın kızıyım, öğretmen hani.”

Ebe Kadın benim dediklerimin tek bir kelimesini bile duymamışçasına,

“Bu Hatçe’nin en küçüğüdür?” diye devam etti. Şaşkınlık içinde, ne diyeceğimi bilemeden kalakaldım. O âna kadar sükûnetini ve dirayetini koruyan Heves bir anda belini tutup haykırdı.

“Aaaaah! Ebe Ana sıklaştı sancılar. Ben yatsam mı?”

“Az daha dur, az daha.”

Heves bir daha bağırdı. “Yok, yok, bu aceleci Ebe Ana, hızlı gelecek bu. Rabbi yessir velâ tuassir Rabbi temmim b’il hayır...”

Nazire de bu duaya eşlik etti ve bana dönüp yardım etmemi istedi. Heves’in iki koluna girip onu fazladan şilte konulmuş ve kat kat çarşafarla kaplanmış yatağa yatırdık.

“Rabbi yessir velâ tuassir Rabbi temmim b’il hayır.”

Heves’in elinden tuttum. O da avucuyla elimi sımsıkı kavradı. Kollarını ovaladım, saçını okşadım.

“Heves, sen çok güzel bir kadınsın, kendin gibi güzel bir bebek doğuracaksın. Güçlü ol, hadi bakalım bekliyoruz bebeği” dedim. Heves’in sancıları sıklaşmıştı, alnından terler dökülmeye başlamıştı, cevap veremedi. Ebe Kadın sobanın üzerinde kaynayan kazana doğru gitti. Bize bakmadan konuştu.

“Siz çıkın, Halime artık gelebilir, doğum başlıyor.”

Ebe Kadın’ın bunu söylemesiyle elini bırakıp ayağa kalktım, zaten Heves’in doğum odasında daha fazla kalmak istediğime de emin değildim. Loş oda, Heves’in karnına ve bacak aralarına sürülen rahatlatıcı yağlardan yükselen ağır koku, kaynayan kazanın sıcaklığından yükselen buhar, yaşlı kadının sürmeli gözlerinin korku uyandıran bakışları, gelip giden aklı, beni başkasının kızı sanması... O yüzden de bize çıkmamız gerektiği söylendiğinde içim rahatlamıştı. Sancıları sıklaşmış ve artık bacaklarını iyice açmış Heves’e el sallayıp hızla çıktım. Tam salonun kapısından içeri girecekken aniden sendeledim. Nazire kolumdan tuttu, “Ne oldu abla?” dedi. “Başım döndü biraz” dedim, muhtemelen içerideki ağır yağ kokusu, sancı çeken dirayetli kadının bacaklarını açmış görüntüsü beni sarsmıştı.

“Yemek yedin mi abla, bir tas çorba koyayım?”

Ateş Hoca’yla yediğim gözlemeden bu yana bir şey yememiş-tim ve gece uzun olacak gibiydi, sessizce “Olur” dedim. Mutfağa gelmemi söylediğinde peşinden gittim. Daracık bir mutfaktı, iki kişilik ufacık bir masa vardı, üzerindeki örtüyü hafifçe kaldırıp altından katlanır bir tabure çıkardı ve beni oturttu. Masanın üzerinde bezle örtülmüş üç sini üst üste duruyordu. Elimle örtülerini kaldırdım, birinde börek, birinde baklava, birinde de yufkalardan yapılmış yöresel bir hamur işi duruyordu.

“Bizde âdettir abla, doğum yapan eve tepsıyla yemek getirilir. Hangisini canın çekiyorsa al” dedi Nazire. Ocağın üzerindeki üç tencereye döndü, birinin kapağını kaldırdı. Mutfak tezgâhının altından sarkan örtüyü kaldırıp orada üst üste duran kâselerden birine uzandı. Bana bir tas çorba doldurdu. Emaye bir sürahidan bir bardağa ayran boşalttı ve tezgâhın üzerinde duran ekmekten eliyle koparıp bana uzattı. Sıcak çorba içecek olmanın fikri bile beni toparlamaya yetmişti. Kaşığı elime alıp içmeye başladım. Nazire arkası dönük devam etti, “Abla ben şimdi şerbet yapma-

ya başlayacağım, sen kendi evin gibi buradan istediğin kadar yemek al e mi?” Başımı salladım ve Nazire’ye rahatına bakmasını söyledim.

Bir naylon poşetin içinden sabun kalıbına benzeyen, fakat daha büyükçe, kırmızı bir şey çıkardı, büyük bir tencerenin içine kalıbı hiç bölmeden attı, üzerine beş altı su bardağı şeker attı ve koca bir sürahinin içindeki suyu üzerine boşalttı. Tencereyi ocağa koyup altını yaktı. Sonra yeniden torbayı karıştırdı, içinden tarçın çubukları ve avuçla karanfil çıkardı, itinayla yaydığı bir tülbentin içine tarçın çubuklarını önce serdi sonra kırdı ve karanfillerle karıştırıp tülbenti katlayıp, son kalan iki ucundan düğümledi. Acaba ne yapacak diye beklerken tülbenti de kaynamak üzere olan tencerenin içine attı. Şerbeti kaynamaya bıraktıktan sonra avuçla aldığı ceviz ve bademleri başka bir tülbente koyup, tokmakla kırmaya başladı. “Şerbet güzel olacak, kaynadıktan sonra içireceğim sana” dedi.

Bir yandan çorbamı bitirirken diğer yandan Nazire’nin şerbet yapışını ilgiyle seyrettim. Cevizleri ve bademleri de kırdıktan sonra tezgâhın örtüsünü yeniden kaldırıp bakır bir kazanı kucakladı, kazanın içinde leblebi ve fıstık gibi kuruyemişler duruyordu. Kendi kendine “Önce içeridekilere götüreyim, külahları sonra doldururum” dedi ve ufak bir kürekle küçük kâseleri doldurmaya başladı. Nazire kâseleri içeri götürürken ben de kalkıp tencerelerin içindeki yemeklere baktım. İsimlerini bilmediğim yöresel yemeklerden iki kaşık alıp boşalan çorba kâseme doldurdum ve tabureme oturdum.

Nazire boş tepsiyle geri döndü, katlanır taburelerden diğerini çekip yanıma oturdu ve bakır kazandan külahlara kuruyemiş doldurmaya başladı.

“Lohusa şerbeti miydi o demin yaptığın?”

“Evet, abla, süt yapar, birazdan sütlaç da yapacağım.”

“Ne çok şey yapıyorsunuz.”

“Zahmetli ama güzel değil mi?”

“Kesinlikle. Zaten hoşuma gittiği için söyledim.”

“Senin çocuğun yok galiba değil mi Neylan Abla?”

“Yok Nazireciğim, bekârim ben. Senin?”

“Ellerinden öper, iki tane.”

Nazire gururla söylemişti bunu. Buraya geldiğimden beri dinlediğim hikâyeler arasında hep çocuğu olsun diye dua edenler, türbeye gidenler vardı. Burada evlilik, bir hayat sahibi olmak demekti, oysa şehirde neredeyse ayak bağı olarak görülmeye başlamıştı.

Nazire devam etti.

“Senin için üniversitede hoca dedi Abdülkadir Abi.”

“Öyleyim, Güzel Sanatlar’da.”

“İnşallah benim oğlanlar da büyüsün, adam olsun, üniversite okusun.”

“İnşallah” dedim ve yemeğime devam ettim. İçeriden telaşlı sesler geliyordu. Heves’in ufak ufak iniltileri ve Ebe Kadın’ın mırıltıları duyuldu. Yan odada yeni bir yaşam başlamak üzereydi.

“Nazire seni de mi Ebe Kadın doğurttu?” dedim.

“Zümeýra Ana mı? Evet, hepimizin doğumuna o koşar, sağ olsun. Halime ondan el aldı ama herkes hâlâ doğumunda Zümeýra Ana’yı ister.”

“İsmi Zümeýra mı? Ne güzelmiş.”

Bunu derken sırtımı sandalyeye yaslamış ve sırtımdaki çıbanın bıçak gibi batmasıyla “Ah” diye zıplamıştım.

“Ne oldu abla?”

“Bir şey yok, sırtımda ufak bir çıban çıktı, canımı yakıyor.”

“Ben bir bakayım ister misin?”

Buradaki kadınların her biri kendi kendinin doktoru olmuştu, bunu bildiğim için belki bir çaresi vardır diye düşünerek sırtımı açıp gösterdim.

“Uuu, abla bu çok büyümüş ve rengi siyaha dönmüş artık. Bunu Ebe Kadın görsün.”

“Ne yapacak ki o? Buna neşter lazım.”

“Ne neşteri abla, Ebe Kadın buna kara merhem sürsün, bir de okusun, zehri akıtsın, yeter.”

Kara merhemin ne olduğunu bilmiyordum. Nazire bana her derde deva olduğunu, sürdürdüğü anda içindeki irinin akacağını ama bunu Ebe Kadın’ın yapması gerektiğini söyledi.

“Gerek yok, kalsın, şimdilik idare ederim” dedim.

“Sen bilirsin ama boşuna acısını çekme” dedi.

Mis kokulu Nergis kasabasının köy evlerinden birinde, daracık bir mutfaktaydım, ancak dünyam daralmıyor, aksine genişliyor, büyüyor, güzelleşiyordu. Anın içindeyken fark etmesem de Nergis kasabası bir sarmaşık gibi tüm hayatımı kaplamıştı. Fakültedeki işim, arkadaşlarım ve Levent dışarıda kalmıştı, dahası bu sarmaşığın içinde olmak çok hoşuma gidiyordu. İçimdeki kocaman boşluğu uzun zaman boyunca yanlışı insanlarla doldurmaya çalışmıştım. Üstüne üstlük bu beyhude çabamın içimde yarattığı yıkıntının farkında da değildim. Ben artık yüzleşmesi zor bir karanlıktan ibarettim. İç organları olmayan, hayalleri olmayan bir karaltı. İlk yardım eğitimlerinde önümüze koydukları cansız mankenlerden farksızdım. Türbede karşılaştığım şeyh bana eksik olanı içimde aramamı söylemişti fakat nasıl arayacağımı söylememişti. “Neylan sen güçlüsün” diye tekrar edip durdum kendi kendime. Ben güçlü bir kadındım. Ben bunu yenebilirdim. Kimse sevdadan ölmüyordu, acı çekmekten ölmüyordu, sevdiğinden ayrı düşüp ölmüyordu. O gün Nergis kasabasında kimse ölmedi. Ve ertesi gün de. Çünkü yaşam yıkıntılarının üzerinden yeniden yükseliyordu ve bu da ancak geride bıraktıklarımızla mümkündü. Bana bu kuvveti Nergis kasabası vermişti. Tıpkı anneme de beni doğurması için kudret verdiği gibi. Annem bu konuları konuşmayı pek sevmezdi, sadece bir kez konuşmuştu ve bana yıllarca bekledikten sonra çok güç sahip olduğunu anlatmıştı. Bir daha da ne ben sordum ne o bu

konuyu gündeme getirdi. Ben de hep “güç sahip olunduğu” için annemin el üzerinde tuttuğu çocuk olarak kaldım.

Yemeğimi bitirmiştım. Nazire istersem tepsideki baklavadan alabileceğimi söyleyince karşı koyamadım. Temiz bir tabağa tatlı koydum, Nazire bana sormadan bir bardak çay doldurmuştu bile. İçeriden hâlâ Heves’in hafif inlemeleri geliyordu. Salondaki kadınlar sessizdi. Abdülkadir Abi keçilerin yemini vermeye çıkmıştı. Çocuklar o gece komşuda kalacaklardı. Evin içinde gerilimli bir hava vardı ama herkes umut doluydu. Ölümle yaşam arası bir çizgide gidip gelen bir ip cambazı gibi. Cambazın ölümü de yaşamı da kabullenerek gözünü karartması gibi... Nazire çayı koyduktan sonra bana sırtını dönüp sütlacı karıştırmaya başladı. Ara sıra şerbetin kapağını kaldırıp bakıyor, sonra sütün içindeki pirinç tanelerini karıştırmaya devam ediyordu. Yükselen süt ve pirinç kokusu bana annemin sütlacıdan nasıl da nefret ettiğini anımsatmıştı.

* * *

Annem ve babamın neredeyse ayrılmalarına sebep olan o büyük kavganın gerçekleştiği ve babamın evi terk ettiği gün de annem tencere başında sütlac kaynatıyordu. Ortaokul üçüncü sınıfa gidiyordum. Kavga edilmesi zor, sakin ve munis biri olan babamın sesini yükselttiğine ilk kez o gün şahit olmuştum.

“İstediyin yere gidebilirsin, Neylan burada kalıyor” diye bağıırıyordu annem, “onu hiçbir yere götüremezsin. O benim çocuğum.”

“Zaten senin bu çocuk hırsın yüzünden bu hale geldik” diye cevap vermişti babam, “tüm hayatını çocuğa adadın, ben hiç yoktum. Kocan yoktu. Neylan, tıpkı ismi gibi, senin düşündü, ikimizin değil.”

“Fena mı ettim, senin gibi sergüzeşt düşkünü birine düzgün bir aile hayatı sundum ama sen hâlâ hafifmeşreplerin peşindesin.”

“Düzgün konuş onun hakkında.”

“Neden düzgün konuşacakmışım?”

“Çocuk dinliyor da ondan.”

“Hadi yeter, uzatma, söyleyeceğini söyledin, çek git artık. Bekletme sevgilini.”

Babam paltosunu giymiş, şapkasını takmıştı, ayakkabılarını giymek için ayakkabı çekeceğini arıyordu. Çocuk aklımla babam çekeceği bulamazsa gidemez diye düşünerek odama saklamıştım.

Babam son bir hışımla anneme döndü.

“Ben de beni seven bir karım olsun istiyorum. Buna hakkım yok mu?” dedi. Annem arkasını dönmüş sütlaç tenceresini karıştırıyor ve ağlıyordu. Gözyaşları sütlaca akıyordu.

“Hakkın tabii, hakkın. Madem seni daha çok sevmiş, git.”

Babam ayakkabılarının arkasına basarak da olsa gitti. Çünkü gitmek isteyen mutlaka bir yol bulup gidiyordu. Aylarca geri dönmedi. Gelmediği gecelerde hep kendimi suçladım. Çünkü babamın öfkeyle söylediği gibi ben sadece annemin düşüydüm, babamın istemediği bir çocuktum. Başka bir kadın babama âşıktı. Onu bizden daha çok seven bir kadının varlığı annemin tüm dengesini bozmuştu. Ben de bir türlü bu gerçeği kabullenemiyordum. Sanki o benim babam diye başka bir kadın ona âşık olamazmış gibi geliyordu. Bir kırılma anı yaşıyordum. Lise sınavlarına hazırlanmayı bırakmıştım. Varoluş sebebim üzerine düşünmek daha ağır basmıştı. İlk kez sigara içmeyi denemiştım. İçinde ufak öfkeler biriktiren içine kapanık bir ergene dönüşmüştüm.

Annem bu süre içerisinde hiçbir şey yokmuş gibi yaşamaya devam etti. Babam için neden savaşmadı, onu geri getirmek için neden hiç çabalamadı bilmiyorum. Sofrada tabak sayımız ikiye düşmüştü. Annem artık iki tencere değil bir tencere kaynatıyordu, bazen de ekmek peynirle akşam yemeğini geçiştiriyor, babamın çok sevdiği tatlıları artık yapmıyordu. Sabahları birlikte ettiğimiz kahvaltılar da artık kesilmişti. İki dilim ekmek arasına koyduğu

peyniri folyo kâğıdına sarıyor ve sabah okula gitmeden almamı söylüyordu.

Babam eve dönmediği on ay boyunca nerede kaldı, ne yedi ne içti bilmiyorduk ama ortak tanıdıklardan, davalarına bakmaya devam ettiğini duymuştuk. Kangren olduğu için aniden kesilip atılmış bir parmak gibi yok edilmiş ve yokluğunun bahsi bir daha açılmamıştı. İnsanın ameliyat yerinin yağmurlu günlerde sızlaması gibi, annemin yalnız gecelerde sızlanmaları hariç, bazı şeyler normale dönmeye başlamıştı. Bense kendimi suçlamaktan hiç vazgeçmemiştim. Birisinin daha fazla, diğerinin daha az düşlediği bir çocuk olarak ayrılıklarına dair hissettiğim suçluluk uzun süre geçmedi.

On ay sonra bir akşam vakti babam elinde bavuluyla çıkageldi. Üzerinde gittiği günden farklı kıyafetler vardı. Hem mevsimler döndüğünden hem de babam saç stilinden giydiği çoraba kadar bambaşka birine dönüştüğünden çok yadırgamıştım. Aç olmadığını söyledi ve yatak odasına geçti. Annem benim yanıma gelip “Bu akşam Fatoş Teyze’nde kalır mısın Neylan?” dedi. Fatoş Teyze üst komşumuzdu, akranım olan kızı Neslihan yakın arkadaşımdaydı. Evliliklerini kurtarsınlar ve annem çocuk hırsına yenik düşen kadın olmasın diye o gece Fatoş Teyze’de kalmayı hemen kabul ettim. Ertesi sabah okul kıyafetlerimi almak üzere aşağı indiğimde karşımda şen şakrak ve neşeli bir anne vardı. On aydır kurulmayan kahvaltılık soframız o sabah yeniden kuruldu. Sanki babam on aydır başka bir evde yaşamıyormuş gibi bornozunu her zaman bıraktığı yere bırakmış, annem de ıslak kalmasın diye kaldırıp banyodaki askıya asmıştı.

“Anne, babam artık döndün mü?”

“Döndü, evet, bir hataydı, kapandı gitti, çocuklar bu mevzulara karışmaz, sen de babana eskisi gibi davranmaya devam et” dedi.

Babam eski babam olsa belki ben de eskisi gibi davranmaya

devam edebilirdim ancak eve dönmüş olması yetmemiş ve hayatımızda birçok değişiklik olmuştu. Artık ailecek gittiğimiz pazar gezmelerimiz yoktu, onun yerine babam erkek arkadaşlarıyla meyhaneye gidiyordu. Annem de komşularla daha çok vakit geçirir olmuştu. Akşamları yemekten sonra birlikte televizyon karşısına geçip aynı programı seyreden annem ve babam artık ayrı odalarda oturmaya başlamışlardı. Bir süre sonra babam eve ikinci televizyonu aldı. Böylece her yemek sonrası demlenen çaylarını ayrı odalarda karıştırıp, kendi dünyalarında vakit geçirir oldular. Annem artık ağlamıyor, bu yeni düzenin içinde mutlu olmaya çabalıyordu. Gerçek şuydu ki annem, içinde bir erkeğin ve bir çocuğun olduğu çekirdek aile düzenini korumaya çalışırken hayatın dev çarklarının altında sıkışmış, ezilmiş, yorgun bir kadına dönüşmüştü. Ailesini korumuş, kocasını başkasına kaptırmamış ama affedişinin ağır yükünü hayatının sonuna kadar taşıyacak huzursuz ve mutsuz bir kadına dönüşmüştü. Bir fabrikanın üretim bandından dışarı atılan defolu ürün olmayı reddederken herkese dönüşmüştü.

Babam eve döndükten yaklaşık beş altı ay sonra, tam doğum gününü kutlayacağımız günlerde Almanya'dan bir mektup geldi. Annemin de babamın da evde olmadığı bir vakitte çalmıştı postacı kapıyı. Mektubu ben teslim almıştım. Özel bir şey olduğunu bildiğimden içini açıp bakmamış, yalnızca arkasını çevirip kimden geldiğini okumuştum, "Ferda Görkem" yazıyordu. Eve ilk gelen babam oldu. Ona gelen mektubu söyleyince heyecanlandı. Zarfı avucunun içinde sımsıkı buruşturup yatak odasına geçti. O akşam başının ağrıdığını söylediği için bizimle yemeğe oturmadı. Ben de anneme Ferda Görkem'den gelen mektubu söylemedim. Aile düzenimiz bozulmadan devam etti. Annem bir daha hiç sütlaç pişirmedi.

* * *

“Daldın gittin Neylan Abla” diyen Nazire’nin sesiyle kendime geldim. Elindeki kocaman tencereyi havlu yardımıyla tutmuş, sütlacı kâselere pay ediyordu.

“Elin ne çabukmuş, göz açıp kapayıncaya kadar neler yaptın Nazire” dedim.

“Aman abla, ne var ki bunda” derken bir yandan da boş tencereyi bana uzattı, “Al bakalım, dibi senin.”

Annemin her sütlü tatlı yaptığında bana bir şımşır kaşıkla tencereyi uzatmasını hatırlayınca güldüm.

“Çok severim” dedim.

“Düğününde kar yağacak demek Neylan Abla, tencere dibi kaşıklayamay sevenlerin düğününde kar yağarmış. Gerçi benim yağmadı ama belki seninkinde yağar.”

“Annem de öyle derdi, bakalım, bir gün evlenirsem göreceğiz.”

“Aman o nasıl söz abla, senin gibi güzel bir kadın...”

Nazire’ye bu işlerin güzellikle bir ilgisi olmadığını anlatamayacak kadar yorgundum. Tam “Heves’in sesi kesildi, hayır olsun” diyecektim ki Ebe Kadın’ın sesi geldi. Herkes heyecanla doğum odasının kapısına koşturdu ama kimse içeri girmede. İçeriden bebeğin sesi geliyordu. Salonda oturan yaşlıca kadınlardan biri Abdülkadir Abi’ye “Allah mübarek etsin, Allah analı babalı büyütsün” dedi.

“Allah lütfunu bizden esirgemedi, hamdolsun.”

Mutfağın kapısından kafamı uzatmış, olan biteni seyrediyordum. Herkes bir şeyler söylüyordu, az önceki sessizlik yerini curcunaya bırakmıştı. Konuşmalardan duyduğum kadarıyla bebek önce tuzlanmış, ağzına bir damla bal çalınıp kundaklanmıştı. Ebe Kadın kundaktaki minnacık bebeği kapıya getirip bizlere gösterdi ve şöyle söyledi:

“Ak benekli doğan kuşum ben, sandal ağacı üzerinde otururken mutluyum ben. Böyle biliniz. İyidir o.”

Kadınlar sevindiler, bebeğe dualarıyla eşlik ettiler. Curcuna yerini bir ritüele bırakmıştı. Kalabalıktan uzakta, olanı biteni sey-

rediyordum, Nazire yanıma gelip bunların âdetten olduğunu, be-beğin üç gün tuzlanacağını, dördüncü gün Ebe Kadın'ın, banyo-sunu yaptırmaya geleceğini, birazdan hocanın gelip sağ kulağına ezan okuyup, sol kulağına kamet getireceğini anlattı. Onu bir süre merakla dinledikten sonra aklıma kendi bebekliğim geldi. Aca-ba annem beni doğurduktan sonra Ebe Kadın gelip beni de tuzla ovup kundaklamış mıydı? Annemin bana tüm bunları anlatmış olmasını isterdim, ona bunları tek tek anlattırmaya karar verdim.

Bebek ilk sütünü emmesi için annesine götürüldüğünde ben de içimi kaplayan tuhaf bir hisle doldum. Uzun zamandır içme-diğim halde canım aniden bir sigara çekti. Belki de film sahnele-rinde öyle gördüğümüz için. Abdülkadir Abi'nin mutfak rafının üzerinde duran sigarasından bir tane alıp, montumu da giyip dı-şarı çıktım. Hava ayaza kesmişti. Keçiler sessizdi. Nergis kasabası uykuya dalmak üzereydi.

Az önce Abdülkadir Abi'nin evinde yeni bir yaşam başlamıştı. Benimse aklımda yaşamını sonlandırdığım bebek vardı. İnsanın hayatında acabalar, keşkeler hiç bitmiyordu.

Yıldızlar

Levent'in mültecilerin anısına yaptığı *Ev Neresi* heykelinin açılış günüydü. Heykelin konulacağı meydana vardığımda güneş batmak üzereydi. Günün son ışıkları bulutların içine sızmıştı. Küme küme bulutlar daha belirginleşmişti, göğün renkleriye bir cümbüşü andırıyordu. Gökyüzünü her gün bir ressam çiziyor olsa, bugünkü kimin elinden çıkmış olurdu acaba? Kendi kendime uydurduğum oyunu oynamaya başladım. Rene Magritte, Salvador Dali, Marc Chagall, hanginiz çizdiniz? Bu oyunumu Levent'e de öğretmiştim, onun terasında günbatımını her seyredişimizde renklere ve tonlara bakıp ressamı tahmin etmeye çalışırdık. Bu tahmin oyununun birincisi hep ben olurdum. İlişkimiz süresince kazanmama izin verdiği tek şey buydu. Diğer her şeyde kaybeden ben oldum; gururum, kalbim, ruhum, bütün varlığım Levent'in içinde eriyip yok olmuştu. Ona olan sevgim yüzünden benliğimi yok etmesine ses çıkarmadım. Kan kaybından ölmek üzere olan bir hasta gibi can çekişmeme hiç kimse anlam veremiyordu. Sorunun cevabı yalnızca bendeydi. Bu adamı ona canımı emanet edecek kadar çok sevmiştim. İnsan birini neden böyle ölçüsüzce severdi ki?

At çiftliğine gitmemizden sonra pek sık görüşemedik, hep çok çalışıyordu, hep çok meşguldü. Heykelin açılışı yaklaştıkça daha da hırçın bir adam olup çıkmıştı. Bana karşı hoyrat davranışlarına artık aldırış etmiyor, onu olduğu gibi kabul ediyordum. Sele kapılmış sürüklenen biri gibiydim, kimse bana yardım edemiyordu,

ancak bir yere çarparak yahut bir şeye tutunarak durmam mümkündü.

Meydandaki heykelin önünde toplanmış kalabalığa uzaktan baktım. Şık kadınlar, bakımlı erkekler, ellerinde tuttukları içki kadehleriyle Levent'in etrafında toplanmışlardı. Kadınlar onu çekici buluyor, beğeniyor; erkeklerse kıskanıyor, onun yerinde olmak istiyorlardı. Hiçbiri benim onunlayken yaşadıklarımı bilmiyor, karanlık yönünü görmüyordu. Bugün herkesin omuzlarında yükselecek, tüm methiyeler ona dizilecek, tüm gülümsemeler ona yönelilecekti. Ben de bu sahte gösterideki yerimi bir an önce almak üzere adımlarımı hızlandırdım.

Kalabalığa doğru yaklaştıkça gülüşmeleri duymaya başlamıştım, heykelin üst kısmı bir brandayla örtülmüştü, alt kısmındaki şişme bot belirgin bir şekilde görünüyordu. Bu heykelin henüz eskiz çizimlerine, günbegün ortaya çıkmasına ve nihayet bu meydana nakliyesine kadar her anına şahit olmanın gururu kapladı içimi. Levent'in elinde çekiçle geçirdiği onca gün, benim heykel üzerine yazdığım makaleler, bu meydana dikilmesi için yaptığım onca yazışmanın sonunda en nihayetinde eser tam karşımda duruyordu. Belediye başkanının da katılımıyla birazdan heykel görücüye çıkacak ve Levent dünyanın bu yüzyılda yaşadığı en büyük insanlık krizlerinden birine sahip çıkan duyarlı sanatçı unvanıyla eserinin önünde röportajlar verecekti. Kameralar, fotoğraf makineleri az sonra yapılacak açılış için hazır bekliyordu.

Levent etrafındaki ufak kalabalığa rağmen benim yaklaştığımı gördü ve eliyle "Gel" anlamında bir işaret yaptı. Gülümseyerek yanına gittim.

"Gel Neylan hoş geldin" dedi ve yanındakilere dönüp, "Neylan bizim fakültede, Güzel Sanatlar Bölümü'nde hoca."

Karşımdakilere kısaca göz gezdirip gülümsedim. Birer birer ellerini uzattılar. Ellerini sıkarken, sonrasında biri hariç hepsini

unutacağım isimlerini söylediler: Hasan Kâmil, Murat Derenoğlu, Sedat Harman, Mahmut Şahkulu ve Nilgün Çetinoğlu.

Nilgün Çetinoğlu'nun ismini duyar duymaz beynimden vurulmuşa dönmüştüm. Zoraki tebessüm ederken zihnim saatli bomba gibi tik tak atıyordu. Nilgün neden gelmişti? Niçin buradaydı? Hani terk etmişti Levent'i? Hani Belçika'da yaşıyordu? İnsanlar bozulduğumu anlamasın diye yapmacık gülümsememi sürdürdüm. İçim bir enkaza dönmüşken gülümsemek... Levent'in bana öğrettiği en iyi şey işte buydu. Kendimi o kadar zorlamıştım ki yüzümdeki bütün kaslar gerilmişti. Kısa süre sonra bütün vücudum kaskatı kesildi. Dışarıya taşılabilecek tüm karmaşık sinyalleri bastırdım. Levent'in sergi açılışına karısını çağırmasını umursamadan kadına dönüp nazik bir ses tonuyla konuştum.

"Nilgün Hanım sizi burada görmek ne güzel."

Kadın her şeyden bihaber neşeyle kahkaha attı ve "Ah, tabii ki de bu kadar önemli bir açılışı kaçıramazdım, atladım uçağa geldim" dedi.

"Ne güzel, gurur duyuyor olmalısınız" dedim, ağzımdan yarım yamalak çıkmıştı bu iki kelime. Aradaki belli belirsiz gerilimi fark eden Levent söze girdi:

"Nilgün bu heykelin Belçika'da çok ses getireceğini düşünüyor Neylan, hatta büyükelçimizle görüşmüş, her şey yolunda giderse bir tane daha *Ev Neresi?* yapacağım."

"Harika habermiş" dedim, "hadi inşallah."

"Wo ist Haus?" diye devam etti Nilgün Çetinoğlu ve cilveli bir şekilde kadehini Levent'e doğru kaldırdı.

Bu saçmalığı daha fazla kaldıramayacaktım ki imdadıma Levent yetişti.

"Taş Galeri'deki heykelleri gezmek ister misin? İçlerinde görmediklerin var. Sürpriz."

"Tabii ki isterim" dedim, sanki ona çok uzak bir yabancıydım, onun tenine hiç dokunmamış, birlikte uzanırken kalp atışını din-

lememiş, parmaklarımı parmaklarına hiç geçirmemiştim. Orada sadece uzak diyarları görmeye gelmiş yorgun bir gezgindim.

“İzninizle” dedim, zaten içinde fazlalık olduğum küçük kalabalığa. Bana doğru tepsiyle ilerleyen garsondan bir kadeh şarap aldım, içkiyi bir dikişte bitirip heykelin arkasındaki tek katlı taş binaya ilerledim. Binanın girişindeki afişte Levent’in fotoğrafı vardı.

“Ah Levent” diye inledim sessizce, “neden?”

İki basamağı çıkıp, eskiden bir fabrika olduğunu düşündüğüm binanın içine girdim. Şimdilerde Taş Galerisi olarak anılıyor ve sergiler düzenleniyordu. Kapıda duran güvenliğe çantamı açıp gösterdim. İçeride daha güvende olacaktım, hatta heykellerin önünde yeteri kadar uzun süre oyalanırsam bir daha dışarı çıkıp Nilgün Çetinoğlu’nu görmek zorunda kalmayacaktım. Tabii içeride tutulacağım meteor yağmurunun dışarıdakinden farksız olduğunu henüz fark etmemiştim.

Tam kapıdan içeri girince fakülteden tanıdık bir yüzle karşılaştım.

“Neylan Hocam nasılsınız?”

“İyiyim hocam, siz?”

Yüzü tanıdık gelse de ismini hatırlamamıştım, bunu önemseyecek bir halde değildim. O an tek düşündüğüm Levent’in girdabından kurtulmaktı.

“Sağ olun, iyiyim ben de, geçtiğimiz gün bölüm odasında kutlama yaptık ama gelmediniz, gözlerimiz sizi aradı.”

“Aaa ne kutlaması hocam? Kaçırmışım.”

“Tuluhan Hoca’nın doçentliğini kutladık.”

Yine yüzümü geren o zoraki gülümseme. Tuluhan Hoca’nın doçent olduğunu bilmiyordum, odada kutlama yapıldığından haberdar değildim, bu konuştuğum adamın ismini hatırlamıyordum. Onunla konuşurken bir gözüm hep dışarıdaydı, Levent’i görmeye çalışıyordum.

“Doktoramı teslim etmek üzereyim hocam, kapandım biraz.”

“Bu kadar çok çalışmayın, biraz da dinlenin.”

Adama düpedüz yalan söylemiştim, çalıştığım yoktu, beni derdest eden bu aşktan kurtulmaya ihtiyacım vardı.

“Eserleri birlikte gezelim mi?” diye devam etti hoca. Hiç istemememe rağmen sırf biraz kafam dağılır diye “Olur” dedim. Adamın ismini hatırlayabilmek için hafızamı zorluyordum. Nafile. Yüzü vardı ama ismi yoktu. Boyları otuz ila elli santim arasında değişen heykel çalışmalarını gezmeye başladık. Yanımdaki hoca “Hep kadın figürler çalışmış galiba, baksanıza” dedi. Sessizce her birinin önünden geçtim.

Küçük Kız ve Ağaç. Ellerini arkasında toplamış, kafasını yukarı kaldırmış, kök salmış ağacı hayranlıkla seyreden küçük bir kız figürü.

Nara Ağıt. Elindeki parçalanmış nara şaşkınlıkla bakan bir kadın figürü.

Kadın ve Gözyaşı. Kafasını bir erkek bedenine gömmüş, gözyaşları akıtan bir kadın figürü.

Hafiften başım dönmeye başladı. Bir şeyler hissediyordum ama tarif edemiyordum.

Yaralar. Karnında üç yara olan kadın figürü.

Bir Yaz Gecesi Rüyası. Sırtındaki kanatlarından biri kesilmiş üzgün bir peri kızı.

Ölü Cenin Serisi. Yarım bir kesenin içinde, henüz bebek formunu almamış bir cenin figürü. Yatan bir kadın, bir kolu başının altında, karnı düz, önünde bir başka ölü cenin.

Nefes alıp vermekte zorlanmaya başladım.

At Üstündeki Kız. At üzerinde giden bir kadın, yüzünde ne çok keder var.

At ve Kadın. Atın üzerinde omuzları düşük duran kadın figürü.

Uygunun En Saf Hali. Uyuyan çıplak bir kadın figürü.

Düşüş. Merdivenden inen bir kadın. Yüzünde hüznü bir ifade. Nabzım yükselmişti, bayılacak gibi oldum. Bu heykellerin hep-

si ben miydim? Yoksa bölünüp Levent'in diğer kadınlarıyla aynı taşlara mı hapsolmuştuk? İşte şurada acı çeken Neylan, burada çok seven Neylan, orada sabırla bekleyen Neylan. Tüm yaralarım berelerim ve gözyaşlarımla taşlara hapsedilmiştim. Adeta kendi mezarlığımı geziyordum. Baktığım şeyler sanki sanat eserleri değil kendi mezar taşlarımdı. Kendi ellerimle öldürüp gömdüğüm Neylan'lara ait mezarlar... Hem vücudumdaki hem kalbimdeki yaralarım.

Levent bunları hangi arada yaptı bilmiyordum, her birini ilk kez görüyordum. Bunları fakülteadaki işliğinde mi yapmıştı, benden saklamayı nasıl başarmıştı? Yeniden serginin en başına döndüm, kendi film şeridimi yeniden izlemek istedim, kendi acımın içinde devinip durmak. Bu kez daha dikkatli baktım, hangilerinin ben, hangilerinin diğerleri olduğunu bulmaya çabaladım, daha ilgiyle seyrettim her bir eseri. Özellikle ölü ceninleri, yaralarımın yerlerini iyice belledim. İkinci turu bitirdiğimde sanki dizlerimin üzerine çökmüş ve merhamet dileyen bir kadın gibi gördüm kendimi. Levent beni çok sevdiği için mi taşlara hapsedmişti yoksa sadece acılarımın üzerinde mi tepinmişti? Bu sorunun cevabını hiç ama hiç bulamayacaktım.

"En çok hangisini beğendin?" dedi, ismini hatırlayamadığım adam. Hâlâ yanımda mıydı? Başka bir şey göremez vaziyetteydim. Yüzüne şaşkınlıkla baktım.

"Hepsi güzel" dedim.

"Ben en çok *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'nı beğendim, kanadı kesilmiş peri kızı ne kadar da hüznü." "

"Evet."

Dudaklarımın arasından kaçan bir "evet" in içine sakladıklarını yanımdaki hocaya anlatamayacak kadar bitkindim. O esnada dışarıda alkışlar kopuyordu. Belediye başkanı gelmiş olmalıydı.

"Ben bir tuvalete gideyim hocam, izninizle" dedim yanımdaki adama.

“Tamam ben burada beklerim” diye cevapladı kibarca. Hızla yanından ayrıldım. Tuvaletin kapısından içeri girer girmez aynada bu kez sahici kendimle karşılaştım, tuhaf bir biçimde güzelleşmiştim, iyi görünüyordum. Akacak gözyaşım kalmamıştı, buna sevindim, rujumu ve allığımı tazeledim. Dışarı çıktığımda ismini hatırlamadığım hoca beni bekliyordu.

“Vaktiniz var mı? Açılıştan sonra bir yerlerde kahve içelim mi?” diye sordu.

Canım ne birisiyle kahve içmek ne de sohbet etmek istiyordu fakat yanımda birinin olması bana destek vermişti. En azından dışarı birlikte çıkma ve o meydandan birlikte uzaklaşma fikri cazip gelmişti. “Hocam eve gidip çalışmam gerekiyor, kahve içmeyeyim ama isterseniz birlikte çıkarız, hiç olmazsa biraz yürümüş oluruz” dedim. Adamın sevinci yüzünden okunuyordu. Meydana çıktığımızda Levent elinde mikrofonla bir konuşma yapmaya hazırlanıyor, karısı Nilgün Çetinoğlu da yanında duruyordu.

Kafamı kaldırıp heykele bakmadım bile. Bakmama lüzum yoktu, her bir kıvrımını ezbere biliyordum. Bir an önce uzaklaşmak isterken yanıma fakülteden tanıdıklarımız geldi. Mecbur biraz sohbet ettik. Bir ara kafamı çevirip Levent’e baktım, o da bana bakıyordu. Elindeki mikrofonu sıkıca kavrayıp “Hoş geldiniz” dedi. Sesi tüm meydana yankılandı, meydana inmiş yiyecek arayan güvercinler sestten ürküp havalandılar. Bir kedi havalanan güvercinlerin peşinden koşup boşa pati salladı. Levent heykelin yapılışında kullandığı malzemeleri anlatıyor, ölçülerini veriyor, heykelini tanıtıyordu.

“Neylan Hocam siz de üçüncü sınıflara seçmeli ders veriyor-sunuz değil mi?” dedi tanıdıklarımızdan biri.

“Efendim?”

“Üçlere diyorum, sizin de seçmeli dersiniz yok mu?”

“Ah, evet, Avrupa Sanat Tarihi, Geç Rönesans ve bir de Performans Sanatları dersi veriyorum” dedim.

“O zaman neden Emre Hoca’nın TÜBİTAK projesine dahil olmuyorsunuz?”

“Hangi Emre Hoca?”

İsmi hatırlamadığım adam “Benden bahsediyor” dedi. Hızlıca toparladım.

“Hah, tabii ki, onu anladım, TÜBİTAK projeniz mi var hocam?”

Emre diye içimden tekrarladım. Levent’in sesi iliklerime karışmışken bir türlü muhabbete odaklanamıyordum. Daha fazla ayıp etmemek için Emre Hoca’ya döndüm ve “Bir ara ofisinize uğrayayım, müsait olursanız projeyi konuşuruz” dedim.

Neyse ki muhabbet fazla uzamadı, birkaç dakika içinde yanımda Emre Hoca’yla meydandan yavaşça uzaklaşmaya başladık.

“Bu heykeli yurtdışına taşımak ve uluslararası platformlarda var olmak en büyük temennim...”

Levent’in sesi tüm meydanda yankılanıyordu.

“Bu sergiyi açmamda benden desteğini esirgemeyen sevgili meslektaşım Mahmut’a teşekkürü borç bilirim.”

“Şu kalabalıktan çıkalım bir an önce Emre Hocam” dedim. Levent’in sesi kulaklarımdan gitsin istiyordum.

“Desteğini benden esirgemeyen ve Belçika’dan kalkıp gelen eşim Nil...”

Bir süre sonra Levent, karısı Nilgün Çetinoğlu, beni gömdükleri mezarlık ve *Ev Neresi?* arkamda kalmıştı. Evimin neresi olduğunu iki senedir bulduğumu sanmıştım ama artık kesin bildiğim tek bir gerçek vardı: Evim Levent değildi.

Eve vardığımda yüküm öyle fazlaydı ki, onu nerelere bırakacağımı bilemedim. Kıyafetlerimle kanepede uyumuşum. O geceden sonra Levent’le üç ay boyunca hiç görüşmedik. Levent de kendi sessizliğine bürünmüştü. Neden görüşmediğimizi ikimiz de sorgulayacak durumda değildik. Bir şeyler kendiliğinden bitmişti. Özellikle birbirimizden kaçmadığımız halde, okul koridorlarında bile karşılaşmadık.

Bütün vaktimi doktora tezimi bitirmeye verdim, bu sayede bedenimdeki zehirlerden arınmaya çalışıyordum.

Üç ay sonra evde otururken kapı çaldı, kurye bir paket getirmişti. Üzerinde kimden geldiği yazmıyordu. Paketi merakla açtım, içinden *Bir Yaz Gecesi Rüyası* heykeli çıktı. Kanatlarından biri kesilmiş üzgün peri kızı heykeli. Elimdeki Neylan'la birlikte sadece sustum. Neden sonra içindeki notu fark ettim.

"Benim hüznü ilham perime..."

Belki de o sergideki yegâne Neylan buydu... Ben Levent'in üzgün, hüznü, kanadı kırık peri kızıydım. Hepsi bu kadardı.

Gerçek

İnsanın hikâyesi, onu beklediği değil aradığı yerdeymiş. Meğer hikâye ancak bulmak istediğinde anlatırmış kendini. Mesele kime kulak vereceğini bilmekmiş. Bunu bana Nergis kasabası öğretmişti. Çarpışmaya bırakılmış atom parçacıkları gibi şekiller çizerek, izler bırakarak yaşıyor ve her an paramparça olacağım anı bekliyormuşum. Bunu da bana Ebe Kadın öğretmişti.

Doğum odasından çıkmış, banyoda ellerini yıkamış, yüzünün terini kurulamış, yemeğini yemek üzere salona gelmişti. Nazire onun yemeğini hazır ederken bana bakıp “Hele gel” demişti. Sözünü dinleyip yanına iliştim. Elimi sımsıkı tutup beni kendine doğru iyice çekti. Elinin kemiklerinin etime battığını hissediyordum, canım yanıyordu ama buna aldırmadım. Sanki ona razı gelirsem ruhumun tüm acılarını silecek gibiydi. Bir an gözlerimi ondan kaçırdım, canımın yandığını anlamış olacak ki bu kez şefkatle okşamaya başladı. Elindeki yaşlılığı sadece derimin üzerinde değil tüm bedenimde hissediyordum.

Gözlerini kısarak beni uzun uzun incelemeye başladı. Kolumu sevdi, omuzlarımı okşadı. Elini bir peçe örter gibi yüzüme sürdü, yanaklarımı sıktı. Aniden bana dokunmayı bırakıp iki elini dizlerinin üzerine koydu. Ayağa kalkmak için dizlerinden güç alarak dikildi. Neredeyse aynı boydaydık. Gözü gözlerimin içindeydi. Çenesi ve elmacıkkemiklerinin üzerindeki rengi solmuş dövmeleleri, gözündeki sürmesi, elindeki kızıl kınaların her biri o büyü anın şahidiydi. Öne atılarak bana sımsıkı sarıldı.

“Ah can, ah can” diyerek sükûnetli bir acıyla ağlamaya başladı. Ağır bir sarkaç gibi iki yana sallanıyordu. Ebe Kadın’ın salınımlarına kendimi bırakmış, ben de onunla birlikte her iki yana doğru hareket ediyordum. Sanki birimiz bıraksa diğeri düşecekti. Gökte süzülen bir kuşun iki kanadı gibiydik, dengeyle birbirimize tutunduk. Sımsıkı sarıldık. O bir şeyin yasını tutuyordu, bense onun yasına eşlik ediyordum. Ara sıra ağzından “Başın sağ olsun garibim can” cümlesi dökülüyordu.

Ebe Kadın’ın beni bir başkasıyla karıştırdığına artık neredeyse emindim ancak bu büyüğü anı bozmak istemiyordum. Kıyafetlerine az önce doğum odasında kullandığı yağların karışımı bir koku sinmişti. Odadayken midemi bulandıran koku, bu sihirli ana yakıştığı için beni neredeyse hiç rahatsız etmiyordu. Sanki bir ninninin melodisi olmuştuk ya da belki bir ağıtın sözleri. Parçası olduğumuz şeyi bir türlü adlandıramıyordum.

“Annen ahretliğimdi, annen ölünce bir yıldız söndü” dedi.

“Ne yıldızı?” diye sordum. Birden durdu, sanki ağıtını yakmış ve bitirmişti. Bileğimi kavradı. Ebe Kadın beni bir yere sürüklüyor ve evdeki kimse buna şaşırmış gibi görünmüyordu. Demir sokak kapısının eşiğine gelmiştik, eşiği atladi ve yalınayak dışarı çıktı. Ayakkabılarımı bulmaya çalıştım, ancak bileğimi o kadar sıkı kavrayıp çekiyordu ki ne olduğumu anlayamadan kendimi çıplak ayaklarımla dışarıda buldum. Toprağın soğuğu tabanlarımdan tüm vücuduma yükseldi. Ebe Kadın’a ne söylemem gerektiğini bilmiyor ama soru sormamam gerektiğini hissediyordum. Neden bahsettiğini anlamadığım gibi, bir bilinmezlik duygusuyla merakım arasında sıkışıp kalmıştım. Bir sele kapılmış gibi sürükleniyordum.

Yıldızlı, soğuk bir kış gecesinde dışarıdaydık. Ayaklarım çıplaktı. Kasaba insanları uykudaydı. Bahçenin bir yerinde durdu ve eliyle gökyüzünü işaret etti.

“Bak” dedi.

“Nereye bakacağım?”

“Şu en parlak yıldıza bak.”

“Görmüyorum.”

“Görmüyor musun?”

“Görmüyorum.”

“İyi bak.”

“Bakıyorum.”

“Bakıyorsun ama görmeyi bilmiyorsun.”

Sustum. Ağlayacak gibi oldum. Nefesim tılandı. Ayaklarım donmuş muydu yoksa artık soğuk işlemiyor muydu?

“Sen Şira Yıldızı’nın güneşle kavuştuğu gün doğdun. İşte o yıldız yine burada duruyordu. Sen doğar doğmaz yıldıznamene baktım.”

Ağzımdan şaşkınlık ifadeleri dökülüyor, hâlâ ne diyeceğimi tam olarak bilemiyordum. Ayaklarım artık üşümüyordu.

“İnsanların kaderini doğdukları gün yıldızlar çizer derler, Şira yıldızının senede bir güneşle kavuştuğu anda canlıların kaderlerinin de yazıldığı söylenir. Sen o kadar hayırlı bir bebektin ki... Ama ben...”

Durdu. Yıldızlara baktı.

“Ama ben annene o gün bir yalan söyledim.”

Ebe Kadın gerçekten de benim doğumumu hatırlıyor olabilir miydi? Senelerdir doğumuna yardım ettiği onca bebek içinde benim doğduğum günü aklında tutmasına imkân vermediğim için yaşlı kadının tüm hikâyeyi uydurduğuna inandım. Yine de içimde bir his bu oyunu devam ettirmem gerektiğini söyledi.

“Ne yalanı söylediniz anneme?”

Ebe Kadın sertçe kavradığı bileğimi bıraktı, elindeki yüzüğü çevirmeye başladı. Yüzüğün üzerindeki taş aniden parıldadı. Acaba Abdülkadir Abi’nin doğan bebeklerin kaderini yüzüğüne bakarak okur dediği yüzük bu muydu?

“Hayatımda sadece bir kez yalan söyledim. O da senin doğduğun gece, annene...”

Sabırla konuşmasını tamamlamasını bekledim. O ise uzun uzun yıldızlara baktı. Yüzüğün parıltısı sönmüştü.

Ebe Kadın bir suskunluk mağarasına çekilmişti. Ne gecenin soğuğu ne de uluyan gece hayvanlarının sesi etki ediyordu artık. Aklımda tek bir soru vardı; Ebe Kadın anneme ne yalan söylemişti? Acaba annemle babamın hayatları boyunca bir daha buraya uğramamalarının bu yalanla bir ilişkisi var mıydı? Aklıma babamın telefonda gürleyen sesi geldi. “Ya merak ederse ne yaparız?” cümlesi kulaklarımda uğulduyordu şimdi. Kafam allak bullak olmuştu.

Sessizliğimizi bozan Abdülkadir Abi oldu. “Ebe Anne, seni evine bırakayım, hadi gel.”

Yaşlı kadın yeniden bana sarılacak ve bir şeyler söyleyecek diye bekledim, bir hışımla içeri girdi. Onunla birlikte üzerinden sallanan çaputlar, kumaşlar, saçına örülü keçeler de eve girmişti. Bense öylece durdum. Abdülkadir Abi bana dönüp, “Neylan bu ne hal? Bu soğukta ayakkabısız?”

Ağzımdan tek bir kelime çıkmadı, ne diyecektim ki. İçeri girmek üzere kapının eşiğine döndüm.

“Bizde kalır mısın bu gece?” diye seslendi arkamdan.

“Gideyim abi, çantamı hazırlarım, malum yarın uçağım var.”

“O zaman Ebe Kadın’ı evine bırakıp geleyim, sonra gelir seni alırım.”

“Olur.”

“Dere Çıkmazı biraz terste kalıyor, boşuna onca yol gelme bizimle, söyle de bir çay koysun Nazire sana.”

Ben içeri girerken Ebe Kadın da elinde çok eskilerden kalma bir doktor çantası ve bir de bohçayla evden çıktı. Bu kez hırkasını giymiş, ayağına da kendi ayakkabısını geçirmişti. Abdülkadir Abi’nin yanına, arabaya doğru yürüdü. Tam binecekken bana döndü, gözlerini dikip uzun uzun baktı. Sanki hayatımın hikâyesini fısıldamak istemişti. Ben mi duyamamıştım, yoksa o

mu anlatmamıştı. Bir yalanın pişmanlığını mı taşıyordu? Bir hatanın yükünü mü? Beni sesinden mahrum edencesine tek bir söz bile söylemedi, ancak bakışları “Beni bul” der gibiydi, “beni bul Neylan, kulak ver de hikâyeni anlatayım sana.”

Sanki terk edilmiş bir film setinde tek başıma kalakalmıştım. Araba hareket edene kadar eşikte bekledim. Nazire de yanıma gelmiş, şaşkınlıkla ayaklarıma bakıyordu. Önce neden baktığını anlamadım ama sonra ayağımdaki çamuru fark ettim. Utandığımı görünce “Dur abla” dedi ve koşarak banyodan bir bez getirdi. Ayağımın çamurunu silerken az evvel yaşadıklarımın şaşkınlığı içerisindeydim.

Ayaklarımı iyice temizledikten sonra Heves’in yattığı odaya ürkek adımlarla girdim. Heves birkaç saat önce doğmuş bebeğini emziriyordu, saçına kırmızı bir yemeni takmıştı.

“Nasılsın Heves? İyi misin?”

“Çok şükür iyiyim” dedi. Gerçekten de hiç doğum yapmamış, birkaç saattir sancı çekmemiş gibi güçlü ve sağlıklı görünüyordu.

“Ne kadar güzel bir bebek, Allah bağışlasın,” dedim. Henüz birkaç saat önce doğmuş bir bebeğin annesinden memesinden süt içerek hayata tutunmaya çalışması mucizevi bir görüntüydü.

“Gitmesen ya Neylan, ne bu acele? Neden dönüyorsun hemen?”

“Derslerim, öğrencilerim bekler Heves ama söz, en kısa zamanda yine geleceğim” dedim.

“Burada bir kardeşin var, unutma bizi” dedi.

Uzak diyarların birinde beni kardeşi olarak gören birinin varlığı bana kendimi iyi hissettirmişti. Az önce iştahla süt emen bebek kısa sürede uyuyakalmıştı. Sımsıkı kundaklanmıştı, avucumun içi büyüklüğündeki yüzü tuzla kaplıydı. Heves’in kucağında mışıl mışıl uyuyordu.

“İsmi ne olacak?” dedim.

“Rahmetli Hatice annenin ismini koyacağız.”

“Hoş geldin minik Hatice” dedim.

“Keşke Hatice Anne ölmeden evvel buraya gelseydin. Tanısaydın ne güzel olurdu, seni çok severdi.”

“Kısmet” dedim.

“Zümeýra Ana gitti mi?”

“Abdülkadir Abi az evvel götürdü. Yıldızları okuyormuş, bebeklerin kaderini görebiliyormuş, çok şaşırdım.”

“Gerçekten doğru.”

“Nasıl olabilir ki?”

“Valla elinde eski bir kitap var, ona bakıyor, yıldızlara bakıyor. Bir de yüzüğü var, bebeğin yolunu, akıbetini her şeyini söyler. Kötü bir şeyse susar, biz anlarız ki bebeğin kaderi kötüdür. Kimse sesini çıkarmaz. O ne derse o kadar.”

“Sence benim doğumumu da hatırlıyor olabilir mi?”

“O her şeyi hatırlar. Sana kötü bir şey mi söyledi?”

“Yok, öylesine konuştuk.”

Heves durdu, kucağında sessizce uyuyan bebeği kolunda sallamaya başladı.

“Kendine şerbet doldursana şuradan.”

“Yok ben almayayım. Sana koyayım bir bardak.”

“Vallahi alacaksın, âdettendir.”

Heves’in başucunda duran sürahiye uzandım ve boş bardaklardan iki tane alıp hem kendime hem de ona birer bardak doldurdum. İkimiz de kan kırmızısı şerbetten içerken ben Ebe Kadın’ın görmemi istediği ve benim göremediğim yıldızı düşünüyordum. Heves hâlâ kucağında uyuyan minik Hatice’yi seyrederken konuşmaya devam etti.

“Buralarda kimin başı sıkışsa ilk ona koşar, bilir ki derdine çare bulacaktır, bulur da. Bizim sağlık ocağında Ayşe Hemşire var, bebekken ölümden kurtarmış onu.”

“Doğum esnasında mı?”

“Yok. İki köy arasında dağlık bir yer var, orada yürürken kundaakta bir bebek görüyor. Allah tarafından sesini duymuş işte.

Kimse bilemedi o bebeği oraya kim bırakmış. Biri dedi ki vahşı hayvan kaçırıp bırakmış, diğeri dedi ki göçerler bırakmış. Neyse ki Ebe Kadın vaktinde yetişmiş, bebeğin kundağını açmış, bakmış ki hayatta. Bak işte kader! Ömrü varmış ki Ebe Kadın'a denk gelmiş. Hemen alıp köye getirmiş. Burada büyük nehir balıkları var, onlardan birini bölmüş, bebeğin her yanını o balıklarla sarmış. Göğsünü, sırtını, bacağına... Bebek ölümden kurtulmuş."

"Balığa niye sarmış acaba?"

"Kim bilir..."

"Yeni doğum yapmış bir kadının yanına götürmüş, o kadın da Ayşe'yi kendi bebeğinden ayırmadan bakmış, büyütmüş. Ya işte böyle..."

"Ben şu dediğın kitabı çok merak ettim, sen gördün mü hiç?"

"Bir kere görmüştüim. Böyle eski püskü, kalınca bir şey, içinde bir şeyler var ama ben anlamam pek."

Eğer Ebe Kadın gerçekten de Heves'in dediğı gibi bir münec-cimse o zaman annemin hayatta olduğunu bilmesi gerekmez miydi? Bir an içimde kitaba karşı büyük bir merak doğdu. Gidip görmek, dokunmak istedim. Acaba gidip Ebe Kadın'ı bulsam kitabı bana da gösterir miydi?

Minik Hatice, nilüfer yapraklarının arasına saklanmış bir kurbağayı andıran sesiyle haykırarak ağlamaya başlamıştı. Heves hemen sütle dolmuş memelerinden birini yeniden bebeğin ağzına doğru uzattı. Hatice hemen ağzını araladı ve memeyi kavradı. Ben biraz sonra bu odadan çıkıp kendi yaşamıma dönecektim, Heves sabaha kadar ve önümüzdeki günlerde bebeğini emzirip uyutmaya devam edecekti. Hayat tıpkı bir kadının saçları gibi bukle bukle, kendi yolunda uzayacaktı. Işıltılı yerleri parlayacak, karanlıkta kalan yerleri ise görünmeyecekti. Her ne kadar tarayıp düzleştirsek de yollar yine ve yeniden kıvrılacaktı. Yaşam burada, Levent'in terasında, üniversitedeki sınıflarımda, anne ve babamın evinde akmaya devam edecekti ama ben hâlâ

kabuğunu arayan bir kaplumbağa gibi sığınağımı arıyordum.

Abdülkadir Abi Ebe Kadın'ı evine bırakıp geri döndüğünde ben de Nazire'yle, Heves'le ve minik Hatice'yle vedalaşmış, kendi dünyama dönmeye hazırdım. Doğduğum yerden, tanıştığım insanlardan, nergis kokulu bu kasabadan ayrılmak hayli zor olacaktı. Dışarıdan boğuk bir korna sesi geldi. "Abdülkadir Abi geldi sanırım" dedim. Tam kapıdan çıkarken Nazire evdeki baklava ve böreklerden bana yaptığı yolluğu elime tutuşturdu. Teşekkür ettim.

Vedaları sevmediğimden ardımda bıraktığım sıcacık aile evine fazla bakmadan, alelacele dışarı çıkıp arabaya bindim.

Yolda Abdülkadir Abi, yeniden onları ziyaret etmemi ısrarla tembihledi.

"Mutlaka geleceksin. Ben gerekirse gelir seni alır, başımın üzerinde taşır, buraya getiririm. Ben senin abin sayılırım, Heves de bil ki öz kardeşin gibidir. Ne ihtiyacın varsa, ne sıkıntın olursa artık burada bir evin var" derken gözlerim doldu ama kendimi tutmaya çalıştım.

"Yarın sabah ben gelemeyeceğim. Havaalanı için Vedat gelecek, seni alacak."

"Sağ ol Abdülkadir Abi, Vedat'a gerek yok, burada tanıdığım bir üniversite hocası var, onunla da görüşmem lazım, bana kitaplar getirecekti, o götürecekti beni."

"Olmaz öyle şey, sen bizim misafirimizsin."

"Biliyorum abi ama sözleştik hocayla, sabah dokuzda gelip alacak beni."

"Madem öyle..."

Tembihler, ısrarlar, davetler, teklifler derken sonunda kalacağım yere varmıştık. Üç dört gün önce tanıdığım bu yabancı insanlara veda ederken ailemin bir parçasına veda ediyormuşum gibi hissettim.

Odama döndüğümde saat sabaha karşı üçü gösteriyordu. Eş-

yalarımı topladım. Son kez perdeyi aralayıp karanlık avluya baktım. Alarmımı kurup yattım.

* * *

Rüyasız bir sabaha uyandığımda önce telefonumda birikmiş onlarca arama ve mesaja cevap verdim. Annem bir gün önce telefonunu açmadığım için endişe edip bir arkadaşımı aramıştı. Arkadaşım da ona Levent Çetinoğlu'nun bir kadını darp ettiği haberleriyle okulun çalkalandığını anlatmış, okulun hocalarının bir yürüyüş planladıklarını ve yüksek ihtimalle benim de morali-min bozuk olduğunu söylemişti. Annem bunun üzerine daha da paniklemiş, bana onlarca mesaj daha atmıştı. Her şey bunaltıcı bir düş gibi üzerime yığılmıştı, bir an önce bu durumdan kurtulmak için annemi aradım. Telefonu sinirli bir şekilde "Neredesin sen? Öldüm meraktan" diye açtı. Annem her zaman "meraktan öldüğün" için buna kahkaha atarak karşılık verdim.

"Bir de utanmadan gülüyorsun. Ne yapmış o adam öyle?" diye direkt konuya girdi. O adamın yaptıklarını konuşmaya başlayacaksak, bu saatler sürecekti ve elbette önce annemi sakinleştirmem gerekiyordu. Ona benim meseleyle bir ilgim olmadığını, dün Belgrad Ormanı'nda yürüyüşe çıktığımı, sonra arkadaşlarımla birlikte uzun uzun vakit geçirdiğimizi, eve geç geldiğimi, şarjımın az olduğunu ve de Levent hakkında bir bilgim olmadığını anlattım.

"Sen telefonunu açmadığında ne kadar evham yapıyorum biliyorsun" dedi ve her zamanki meşhur cümlesiyle sözlerini tamamladı, "sen de anne olunca anlarsın."

Nergis kasabasında o kadar çok şey yaşamıştım ki tüm bunları anneme anlatmayı heyecanla bekliyordum. Bunun için yüz yüze görüşmem gerektiğine emindim. Tam telefonu kapatacaktım ki annem duyurmamaya çalışır gibi fısıltılı bir sesle, "Neylan, şimdi

hemen panik yapma ama babanın durumu hiç iyi değil. Doktor geçen hafta yatışını verdi ama babanı bilirsin inadım inat, bu sabaha karşı fenalaştı.”

Aniden patlayan ve tuzla buz olan bir termos gibi içimde sarsıntılı bir parçalanma yaşadım. Cam parçaları etime saplanmış gibi acıyla bir inilti çıktı ağızımdan. Babamın hastalığı son üç aydır tekrarlamıştı ve kötüye gidiyordu, sonucun ölümcül olabileceğini ikimiz de biliyorduk. Sustuk. Telefonun kapatılması gerekiyordu.

“Ben okulu ayarlayıp birkaç güne yanınıza gelirim anne” dedim.

“Sakın bildiğini belli etme, bana sürekli Neylan’a bir şey söyleme deyip duruyor” dedi. Babam çocuk değildi, elbette her şeyin farkındaydı, bizim sağır ve dilsizi oynamamız onun ne hastalığını ne de moralini iyi edecekti. Buna rağmen annemin gönlü olsun diye “Tamam” dedim.

Telefonu kapatır kapatmaz eşyalarımı toplamaya başladım. Gözümden yaşların dökölmesine izin verdim. Ya babam ölürse düşüncesi zihnimi allak bullak etmişti. İnsanın bir yakınını kaybetmesi neye benziyor bilmiyordum fakat bununla başa çıkamayacağımı hissediyordum. Kötü düşünceleri kafamdan kovmaya çalıştım. Öncelikle Nergis kasabasından eve dönmem gerekiyordu. Çalkantılı bir hafta geçirdiğimi düşündüm. Pazartesi günü Levent’le yaşadığımız büyük kavga, salı günü Ankara Garı’ndan bindiğim tren, çarşamba akşamı bu kasabaya inişim, perşembe ve cuma tanıştığım tüm insanlar, cumartesi katıldığım belgesel çekimi ve bana ailesinden biri gibi davranan herkes bir yana, artık o uçağa binip gereğime dönmem gerekiyordu. Ertesi gün hafta başıydı ve benim sınıfımda olmam gerekiyordu. Çalıştığım fakülte, öğrencilerim, dostlarım, karşı komşumun her gün gidip mama verdiği kedim, anne-babamın Ankara’daki evi... İşte gerçeğim bunlardı. Levent’le yaşadığım yıkıntı üzerine babamın hastalığının olası tekrarı fazla ağır gelmiş olacak ki hıçkırarak ağlamaya

başladım. Odanın içinde bir ileri bir geri yürüyor, bir yandan orayı kendime sığınak yapmak isterken bir yandan da bir an önce o dört duvardan kurtulmaya can atıyordum. Kendimi sakinleştirmem biraz vakit aldı. Resepsiyonun önünde duran çay kazanındaki taze çayın hayaliyle montumu giyip aşağı indim. Eşyalarım toplanmış ve eve dönmeye hazır bir halde kapıdaydı.

Çay alıp konağın avlusuna çıktığımda ilk baktığım şey ağacın altındaki narlar oldu. Birileri onları toplamıştı. Bir gün önce ağacın altından aldığım tek bir nar sırt çantamda benimle İstanbul'a gidecekti. Ne çok hatıra biriktirdiğimi düşündüm, Ebe Kadın'ı, şeyhi, güneşin eksilmediği türbeyi, dilek ağacını, şifa kuyusunu, Botan'ı, Serhat'ın belgesel çekimini tek tek aklımdan geçirdim. Burada Levent'i kaybetmiş ama kendime yepyeni bir dünya armağan etmiştim.

Saat dokuza doğru Abdülkadir Abi aradı.

"Neylan ne yaptın? Vedat gelip alsın mı seni?"

"Yok abi, tanıdığım hoca yola çıkmış, geliyor beni almaya."

"Emin misin, bak aksilik filan olursa..."

Abdülkadir Abi'nin bu sahiplenici tavrı karşısında hissettiğim güven duygusu, kasabaya ilk ayak bastığımda yaşadığım kimse-sizlik duygusuna ne kadar da tezattı. Tekinsiz sulara kendime korunaklı bir ada bulmuştum. O adanın içinde sırtımı yaslayabileceğim bir ağaç ve içine sözcüklerimi saklayabileceğim bir kovuk. Abdülkadir Abi'ye İstanbul'a dönüş uçağımın öğlen ikide olduğunu, uçağa binene kadar hocanın yanımda olacağını, bir aksilik olursa onu arayacağımı ve beni merak etmemelerini söyledim. Rahatlamıştı.

Programımız şöyleydi; Ateş Hoca saat dokuzda beni Yürüyen Konak'tan alacaktı, önce kasabanın hemen çıkışında bir yerde kahvaltı edecek, ardından havaalanı için kasabaya kırk dakika mesafedeki şehre gidecektik. Yol üzerinde Ateş Hoca'nın bana göstermek istediği birkaç tarihi yerde yavaşlayacak ve böylece

bu coğrafyanın hikâyelerine nüfuz ederken birlikte yol alacaktık. Tabii ki yapılan tüm planlar alabora olmak, bozulmak, yıkılmak içindi. Yaşamın bizimle bir tür satranç oynama biçimiydi bu. Tam kaybederken kazanmak ya da tam kazanırken kaybetmek hayatın en büyük numaralarından biriydi.

* * *

Ateş Hoca, saat tam dokuzda, en az bir gün önceki kadar şık ve uyumlu kıyafetleriyle gülümseyerek indi arabadan. Eşyalarımı taşımama yardım ederken bir yandan da “Profesörler için hep geç kalır derler” diyerek Botan Çayı kenarındaki esprisini devam ettiriyordu. Arabasına bindim, kalorifer sıcaklığının içinden dalga dalga yayılan, ılık bir parfüm kokusu doldu burnuma.

Burada tanıştığım herkes ilk görüşte sanki uzun yıllardır arkadaşmışız hissi uyandırıyor bende. İkinci görüşünüzde kadim bir dostmuşçasına rahatça konuşabiliyor ve güvенеbiliyordunuz. Ateş Hoca’yla henüz dün tanışmış olmama rağmen sanki pek yakın bir arkadaşı gibi hissediyordum. Yürüyen Konak’tan kasaba meydanına doğru ilerlerken avlu, narlar, kocaman gülümsemesi olan terzi ve bakkal dükkânı geride kalmıştı. Meydandan geçerken, bu kasabaya ilk geldiğim gün çorba içtiğim Yılmaz Abi’nin paça salonunu, hepi topu üç gün alışveriş yapmama rağmen sevdiğim çöreği ezberinde tutan fırıncıyı ve sobasından portakal kokularının yayıldığı Abdülkadir Abi’nin kahvesini geride bırakarak sağa döndük. Birkaç dakika içinde nergis kokulu kasaba geride kalmıştı.

“Şimdi sizi çok sevdiğim bir kahvaltıcıya götüreceğim” dedi Ateş Hoca.

“Size de zahmet verdim.”

“Zahmet kelimesini buralarda telaffuz ederken iki kez düşünün” diyerek güldü.

Kahvaltı edeceğimiz yere giderken ona kaç senedir burada yaşadığını, üniversitede hangi dersleri verdiğini ve kaldığı kasabadan her gün fakülteye gitmenin zor olup olmadığını sordum. Ateş Hoca hikâyesini anlatmak için birinin sormasını bekliyormuş gibi çocukluğundan başlayarak ağır ağır anlatmaya başladı.

“Dara köyünde doğdum, Mardin’in biraz dışında, Suriye sınırına çok yakın bir köy. Gece oldu mu Suriye’nin ışıkları bizi aydınlatırdı neredeyse. O zamanlar köyün altında Yukarı Mezopotamya’nın en önemli antik şehirlerinden birinin gömülü olduğunu bilmiyoruz tabii. Pers Kralı Darius, Helen Kralı Büyük İskender’le savaşıırken burada ölmüş. Ben bunu yıllar sonra tarih okumaya karar verdiğimde bir on üçüncü yüzyıl Süryani tarihçisinin kaynaklarından öğrendim. Bir köy evinde yaşıyorduk, ahırlarımız da evimizin biraz ötesindeydi. Dikdörtgen şeklinde taş oyuklar vardı, içine hayvanlarımız rahatça sığıyordu, yani yeniden ahır inşa etmek zorunda kalmamıştık. Yalnızca çatısını derme çatma kapatarak ineklerimizi, keçilerimizi besliyorduk. 1980’lerin başında bir grup insan gelip bizi karşlarına oturttu. Bakın, köynüzün altında önemli bir şehir yatıyor, buraları kazacağız dediler. Biz ahırlarımıza üzüldük. Koyunumuz, ineğimiz nerede yatacak, annem onun derdindeydi. Meğerse bizim ahır diye kullandığımız yerler sur duvarlarının yani kalenin en tepesiymiş. Tabii bürokratik işlemler uzun sürüyor, maddi yetersizlikten kazılar duruyor, UNESCO gelip uzun incelemeler yapıyor, derken metrelerce derine yapılan kazılarda Dara Antik şehri çıktı gün yüzüne. Agora caddesi, surlar, mezar odaları, köprüler, sarnıçlar, kilise, zindan... Çıkıyor da çıkıyor. Dahası sulama sistemleri öyle gelişmiş ki şehrin ötesinde, bizim keçi otlattığımız yerlerin şehre su taşıyan kanallar, barajlar ve sarnıçlar olduğunu öğrendik. Köyümüze gelen giden komite çok oluyordu. Bir gün birisinin yanına gidip bir soru sordum. ‘Ya bu insanlar bu şehirlerin üzerini örtüp gittiyse, biz neden yeniden açıyoruz?’ dedim. Yetkili bana baktı ve dedi ki,

‘Ancak tarih okursan bunun cevabını bulabilirsin.’ İşte o gün tarih okumaya karar verdim. Sınavlara çalışıp Ankara Dil-Tarih’i kazandım. Sonra zaman içinde yolculuğum başladı. Takvimler hep ileri akarken ben hep geriye aktım, belki gelecekte korktuğum için geçmişin derinlerine daldım. Öyle ya da böyle uzun yıllardır akademideyim. Asistanlık, doçentlik derken... İşte bu yaşa geldik Neylan Hanım.”

“Peki sorunun cevabını bulabildiniz mi?”

“Cevap tarih okumakta değil hayatın içinde gizliymiş. Siz düşünün, neden insanların terk ettiklerini biz yeniden kazıp açıyoruz?”

“Bilmem. Üzeri örtülen bir şey neden açılır ki? Geçmişimize sahip çıkmak, medeniyetimizi bilmek, hakikate ulaşmak için mi?”

“Yaklaştınız. Biraz daha düşünün.”

“Hiçbir şey gizli kalmamalı mı?”

Ateş Hoca, son sorumu duymamış gibi “İşte geldik” dedi. Sap-tığımız yol tabelasını okudum: Dere Çıkmazı.

Zihnimi zorladım, Dere Çıkmazı ismini en son nerede duyduğumu düşündüm ve sonunda buldum. Dün akşam Abdülkadir Abi’nin Ebe Kadın’ı bıraktığı ve yolu biraz terste kalıyor dediği yerdi burası. Tuhaf hislerin altında ezildim. İçim fokurdayan lav gibi hem kıpır kıpır hem de alev alevdi. Arabayı park edip indik.

O dakikadan itibaren şeyhin dediği gibi hiçbir şeyin tesadüf olmadığına inanmıştım. Bir gece önce Ebe Kadın’ı bulup, anneme söylediği yalanı sormak isterken, bu sabah Ateş Hoca’nın beni tam da onun sokağına getirmesi bir tesadüften çok daha fazlası olmalı diye düşünüyordum. Yine ve yeniden merak duygumla, bilinmezlik hissi arasında sıkışıp kaldım. Ebe Kadın’ın tüm hikâyeyi yanlış hatırladığını düşünsem de yine de bu yanlışlığı duymak ve bilmek istedim. Bu ihtiyar müneccim anneme neyin yalanını söylemiş olabilirdi ki?

Ateş Hoca tüm bu duraksamalarımı fark etmişti.

“Ne oldu sevmediniz mi burayı?” dedi.

“Çok sevdim,” dedim dere kenarındaki masalardan birinde otururken.

“Benim en sevdiğim yerlerden biridir, üşürseniz içeri geçelim, soba var, sıcaktır.”

Karar mekanizmam adeta bir duvar saati gibi aniden durduğu için ne dese itaat ediyordum. Bir barakanın içine girdik, harlı bir soba içeriyi ısıtmıştı. Aklım annemde, aklım babamda, aklım Ebe Kadın’da. Önümüze hemen iki çay geldi. Aç karnına ikinci çayı içecek durumda değildim, midem ağzıma geldi. Ateş Hoca menemen sevip sevmediğimi sordu. Sevdiğimi söyledim. Siparişi verirken beni birilerine tanıtmıştı. Gülümsedim. Buradan nasıl kurtulup Ebe Kadın’ın yanına gidebilirdim? Sakin olmalı ve bir bahane uydurmalıydım. Sakin, sakin, sükûnet, sükûnet...

“Meselenin çekirdeğine, gerçeğine, özüne, köküne ulaşmak için, hakikati bulmak için” dedi Ateş Hoca.

“Efendim, anlamadım?”

“Az önceki sorunun cevabı. Hiçbir şey neden gizli kalmamalı sorusunun.”

Yaşam o anda üzerime çullanıp kalmıştı.

“Ateş Hocam, size ayıp olmazsa bir ricam var” dedim, artık istesem de geri dönemezdim, söylemek zorundaydım.

“Buyurun lütfen.”

“Benim burada tanıdığım biri var, şimdi nereden çıktı diyebilirsiniz ama siz beni buraya getirince bu tesadüf beni de şaşırttı. Kahvaltıdan sonra uğrayıp onu da görsem diyorum.”

“Pek tabii Neylan Hanım, bir şeyler yiyin, sonra giderseniz, isterseniz ben de eşlik ederim” dedi.

“Siz burada kahvenizi içerken ben gider gelirim, sağ olun.”

Rahatlamıştım. Şimdi artık önümde tek bir engel kalmıştı; kendim.

Ebe Kadın’ı gidip bulmak, anlatacaklarını dinlemek üzere kendimi nasıl aşacaktım? İnsan kendini tüm güçlülere rağmen aşı-

bilir miydi? Bunun için önümde en az bir yarım saat, karşımda gülümsemem ve sohbet etmem gereken bir hoca ve tabaklarda bitmesi gereken harikulade kahvaltılıklar vardı.

Sahi, üzeri örtölüp terk edilmiş şehirleri biz neden yeniden kazıp gün ışığına çıkarıyorduk ki?

Gerçekler

Levent'in sergiden sonra hediye ettiği kanadı kırık melek heykelciğine aylarca bakarak ruhumu ağır ağır da olsa iyileştirmeye çalıştım. Artık yanlış seçimlerin, giden sevgililerin, yanlış zamanlarda sevilen doğru kişilerin, doğru zamanlarda sevilen yanlış insanların, değerini kaybettikten sonra anlayan, yüreğine taş oturanların ardından ağlanmayı, sızlanmayı ve ah etmeyi bırakmıştım. Herkes aşkını kendi yalnızlığı ve sessizliği içinde yaşıyordu. Kendimize ait sevdalar bazen serkeş, asi ve kontrolsüz, bazen de sakın ve hüzünlü bir hale bürünüyordu. Levent, bir çocuğun elinden aniden kaçıp göğe yükselen bir uçan balon gibi gitmişti ellerimden ve benim onun ardından bakmayı bırakıp bununla yaşamayı öğrenmem gerekiyordu. Birini sevmenin her zaman adaletli olmadığını anlamam ve kabullenmem için altında kaldığım yıkıntılardan kurtulmam gerekiyordu, ki kurtulmuştum da.

Hayatını yoluna koymak isteyen herkes gibi önce sevdiğim eski dostlarımı arayarak işe başladım. Onlarla daha sık görüştüm, daha çok eğlendim, daha çok gezdim. Birlikte yemek ve sinema geceleri, pazar kahvaltıları düzenledikçe arkadaşlarımı ne kadar ihmal ettiğimi fark ettim. Hayatına bir sevgili girince arkadaşlarını ihmal eden kızları eleştirirken meğer ben aynısını yapmıştım. Fakültedeki özel gün kutlamalarına katıldım, ders çıkışlarında üzgün üzgün evime koşmaktansa okulun kafeteryasında kalıp öğrencilerimle sohbet ettim. Sabahları derse gitmeden evvel sa-

hilde uzun yürüyüşlere çıktım ve kendimi daha zinde hissetmeye başladım. Anne ve babamı daha sık ziyaret ettim, onlara hediyeler aldım, gönülleri yaptım. Bambaşka biri olup çıkmıştım, bende ki değişimi herkes fark etmişti. Doktora tezimin eksik bölümlerini, kaynakçasını bitirdim, danışmanıma teslim ettim ve onun da desteğiyle bir yayınevi editörüyle görüştüm. Yeni müzikler dinlemeye başladım, yeni yemekler pişirmeyi öğrendim. Saksılara rengârenk çiçekler ekdim. Her ektiğim çiçekte bir yaram iyileşiyormuşçasına şifa buldum.

Doğum günüm gelip çatmıştı, büyüyordum, öğreniyordum, her şey şaşırtıcı derecede yolunda gidiyordu, kendim bile hayatımdaki bu dönüşüme inanmakta güçlük çekiyordum derken...

Levent çıkageldi. Beni yemeğe götürmek istediğini, birlikte çalışabileceğimiz bir proje olduğunu, beni çok özlediğini, bir yerde yemek yerken bunu konuşabileceğimizi söyledi. Emekle, zahmetle üst üste yerleştirdiğim tuğla taşlarına bir tekme atıp onunla yemeğe çıkmayı kabul ettim. Çünkü hayatımda yeni biri yoktu. Çünkü iyileşmiş olmama güveniyordum. Çünkü artık beni kimseler yıkamazdı. Çünkü ben güçlüydüm. Unuttuğum bir şey vardı ki o da aynı zamanda kendi inşa ettiğimi bozmakta mahir oluşumdu.

Sanki aramızda onca şey yaşanmamış, ilişkimiz tomurcuktan henüz çıkmış taze bir bahar çiçeğiymiş gibi kalktım ve beni davet ettiği restorana gittim. Giderken fazla şık giyinmemeye dikkat ettim, yeniden heveslendiğimi düşünmesini istemiyordum. Evi me yakın bir restoran seçmiş ve önceden rezervasyon yaptırdığını söylemişti. Onu yeniden göreceğim için heyecanlıydım, diğer yandan da bir belirsizliğin eşiğindeydim, ben her şeyi katlayıp hafızamın çekmecelerinden birine yerleştirmişken acaba o hâlâ bir beklenti içinde miydi? Bir an onu ne kadar özlediğimi hissettim, içimde canlanan duygu gerçekten bir özlem miydi? Bunu kabul etmekte zorlansam da galiba özlemiştim.

Tam vaktinde restorana girdiğimde Levent benden önce varmış, masaya oturmuş, bekliyordu. Onu görür görmez tüm ezberlerim bozulmuştu. Nasıl selamlaşacağımızı bilemedim, elim ayağım birbirine dolandı. Sanki bacaklarım benden bağımsız ona doğru hareket ediyor ama zihnim beni gerisingeri çekiyordu. Levent beni görünce ayağa kalktı. Acaba elimi mi uzatmalıyım yoksa sarılmalı mıydım? Tedirgin adımlarla yaklaştım. Tam elimi uzatacaktım ki Levent kollarını iki yana açtı. Benim sabırla yükselttiğim duvarları yerle yeksan eden de bu oldu.

Levent'in kokusunu duyar duymaz kalkanı yere inmiş, kurşunu bitmiş, teslim olmuş yenik bir savaşçıydım artık. Onu her iki yanağından da öperken yeniden kaybettiğim mutluluğumu bulmuş gibi heyecanlıyım.

"Hoş geldin Neylan" dedi, "sen üşüdün mü biraz?"

Üşümemiştim, sadece heyecandan titriyordum, ellerim buz kesmiş ama avuçlarım terliyordu.

"Burası evime çok yakın olduğu için yürüyerek geleyim dedim ama hava soğukmuş" derken Levent'in buna inanmadığına neredeyse emindim.

"Bu masayı senin için özel seçtim, bak!" dedi ve dışarıyı işaret etti. Boğaz Köprüsü'nün ışıkları gökteki yıldızlar gibi yanıp sönüyordu. "Bugün bir gösteri olacakmış, buradan seyrederisin."

Aklıma ilk tanıştığımız gün geldi, rektörün bahçesindeki partide yanıma yaklaşıp köprünün ışıklarının ne kadar çirkin olduğunu söylemişti. O doğayı ve doğal olanı seviyordu. Bense bazen mesleğime ters düşecek kadar estetik yoksunu ve şatafatlı şeylere ilgi duyabiliyordum. Bunu seveceğimi düşünmesi heyecanımı artırmıştı.

"Teşekkür ederim" diyerek köprü manzarasını gören sandalyeye oturdum. Garson hemen yanıma geldi ve arkalı önlü tek bir kartondan oluşan menüleri önümüze bıraktı. Levent ne yemek istediğini biliyordu.

“Menüye gerek yok” dedi ve hızlıca benim de seveceğim bir başlangıç, iki de ana yemek sipariş etti. Sıra şarap menüsüne gelince yine konuşmama gerek kalmamıştı, ne sevdiğimi gayet iyi biliyordu.

“İki kadeh de Chianti.”

Garson fazla beklemek zorunda olmadığı için tebessümle ayrıldı yanımızdan. Bir şey söyleme gereği duydum, acaba ilk tanıştığımız gün köprünün ışıklarından bahis açtığımızı mı hatırlatsam yoksa hangi şarabı sevdiğimi unutmadığına mutlu olduğumu mu söylesem... İkisi de yersiz ve abes geldi.

“Güzel restoranmış, daha önce gelmemiştim” dedim. Levent buna cevap vermek yerine direkt konuya girdi.

“Anlat bakalım. Nerelerdeydin?”

“Ben mi nerelerdeydim?”

“Sergiden sonra ortadan kayboldun.”

Esas sen nerelerdeydin Levent, peki sen neden aramadın, demek istesem de “Yoğundum” dedim ve son üç ayımın özetini bir çırpıda anlattım. En çok doktora tezimi danışmanıma teslim ettiğimi duyunca şaşırdı, ilgi gösterdi, alkışladı, “Aferin benim kızıma” dedi. Bu sahiplenici, babacan hitabını çok özlemiştim. Levent’in konuşurken kaşının bir kenarını kaşımamasını, sakalından yakaladığı bir parçayla oynamasını, küçük parmağının diğerlerinden biraz ayrıksı durmasını, tinerle çıkmamış ufak tefek kil ve boya lekelerini, tırnaklarının her zaman en dibinden kesilmiş olmasını, bollaşmış tişörtünün yakasından görünen boynunu, bir şeye sinirlendiğinde başını yukarı atışını, çocukken kolunun üzerine düşüp ameliyat olduktan sonra ona kalan kesi izini, konuşurken sıkça “haddi zatında” ve “aliyülâlâ” gibi kelimeler kullanmasını çok ama çok özlemiştim. O an onunla daha derin ve sıkı bir ilişki kurmuş olmayı öyle çok istedim ki... Ama hayat çoğu zaman sana sunulanla yetinmekten ibaretti. Ya yetinecektim ya da Levent’i hiç yaşamamış olacaktım. O yüzden her şeye rağmen birinci seçeneği

seçmiştim. Aldığım onca yaraya rağmen Levent'e bir emniyet kemeri gibi sımsıkı sarılmıştım. Yeri gelince insanı daha büyük bir kazadan korurken göğüs kafesinde ölümcül kırıklar bırakan bir emniyet kemeri gibi tutunmuştum ona.

"Peki sen neler yaptın? Sen de yoktun ortalıkta" dedim. O çok sevdiğim kokusu oturduğumuz mesafeden bile buram buram geliyordu. Bana sergisinin topladığı övgüleri, mülteci heykelinin yankılarını ve onun hakkında çıkan yazıları anlattı. Hepsini biliyordum ama bilmiyormuşum gibi dinledim. Bundan üç ay önce başımı göğsüne yasladığım adamın bir yabancı gibi karşımda oturmasını ve bana işini gücünü anlatmasını bir türlü hazmedemiyordum. Ona dokunmak isteğiyle dolup taşım. Köprünün üzerinde ışık oyunları başlamıştı ancak Levent'i seyretmek daha cazipti. Garson yemeklerimizi ve şaraplarımızı servis ettiğinde ben de sohbetin meşakkatli kısmını atladığımız için biraz daha sakinleşmiştim.

O gece iki eski dost gibi yemek yedik. Yeni projelerinden bahsettik. Levent içkisini yudumluyor, şakalar yapıyor, kahkahalar atıyordu. Onca acı silinip gitmişti sanki. Kavgalar, bağırışlar, o tiyatro gecesi, sergi açılışı, at çiftliği gezisi, yaralarımın üzerine diktiği tüm heykelcikler bir hokus pokus hareketiyle sihirbazın şapkasına geri dönmüştü. Sonra tuhaf bir şey fark ettim. Onun beni sevmesini beklerken aslında gerçek Levent'i, sanat hakkındaki görüşlerini, esprilerini, derinliğini kaçırmıştım. Hep öyle değil midir? Bazen birinin sizi sevmesini beklerken yaşamın özünü ve o insanın kalbini ıskalarsınız. Benim de öyle olmuştu. O gece ilişkimiz haricinde pek çok şeyden bahsettik.

"Pygmalion Etkisi'ni duymuş muydun?"

"Yaptığı heykele âşık olan Pygmalion'u biliyorum ama etkisi nedir anlayamadım."

"Psikolojide de Pygmalion Etkisi diye bir şey var."

"Nedir o?"

“İnsanın beklentileri aslında gerçekliği etkileyebilir. Bir nevi kendi kehanetini gerçekleştirme.”

“Yani beklentin neyse o gerçek mi oluyor?”

“Öyle denilebilir, yüksek beklentiler yüksek başarılar getiriyor, düşük beklentiler de zayıf sonuçlar. Bilinçaltımızın bize oyunu.”

“İlginçmiş.”

“Pygmalion yaptığı heykelin güzelliğine ve mükemmelliğine o kadar inanıyor ki sonunda hayalleri gerçek oluyor. Yani anlayacağın beklentileri hep yüksek tutmak lazım.”

“Bir şeyi kırk kere söylersen olur lafının biraz daha havalısı işte.”

“Pek inanmadın galiba?”

“İnanmamak değil tam olarak. Beklentilerimiz her zaman kaderimiz olmuyor. Her arzuladığımız ve beklediğimiz şey gerçekleşmiyor. Koşullar, ihtimaller, hayat işte...”

“Ohoo... Bir sıfır yenik başladın bile. Tam tersi hep başarıya odaklanacaksın. Peki sana bunu neden anlattım?”

“Nasihat etmek için mi?”

“Hayır. Karar verdim. Pygmalion’ın *Galatea*’sını yeniden yorumlayacağım. Bu devire göre yani. Daha modern çizgilerle ve farklı malzemelerle. Baktığında formuyla geleneği yıkan ama anlattığı hikâyesiyle de geleneğine bağlı... Biçimiyle sınırların ötesine geçerken, kültürel kimliğini koruyacak... Hem yeni bir sembol hem belleğin yeniden kurulması... Anlatabildim mi?”

“Harika fikir, çok beğendim. Bu çağdan kendi çağına seslenecek modern bir *Galatea*.”

“İnsan kendi gerçekliğini kendi yaratır... Pygmalion etkisi işte burada başlıyor.”

“Mitolojik bir figürü yeniden kurgulamak, ona yeni bir hikâye biçmek hatta belki yeni bir gelecek armağan etmek... Çok güzel bir iş...”

“Beğendiğine çok sevindim Neylan. Senin fikrini almadan bu işe girişmezdim.”

“Sahi, görüşlerimi hâlâ önemsiyor musun?”

“O nasıl söz öyle... Hep önemsedim.”

“Ne bileyim... Etrafında onca sanat eleştirmeni var neticede.”

“Fikrimi başka sofralarda meze yapanlar mı? Ardımdan heykellerim hakkında atıp tutanlar mı? Sergilerime mani olmaya çalışanlar mı?”

“Onları kastetmedim elbette.”

“Sanatçı yalnızdır Neylan. Sanatçı kimsesizdir. Bir eser senden çıktı mı herkes o eseri sahiplenir, topluma, halka mal eder, farklı yorumlar getirir. Sanatçı ise yalnızlığına döner.”

“Bu açıdan düşünmemiştim.”

“Sen hep benim yanı başımda oturdun, kafamı her kaldırdığımda oradaydın. Bunun bana nasıl güç verdiğini bilemezsin.”

Köprünün üzerinde ışık oyunları devam ediyordu. Dalgalan, ileri geri hareket eden rengârenk ışık demetleri üzerine yıldızlar dökülüyordu. Kalbimi çıkarıp o masaya bırakmıştım. “Al, istediğin gibi oyna” der gibi bir kez daha onun mermer ustası ellerine kalbimi emanet etmiştim. O aklımı çelmekte mahirdi, ben de kalbimi ona teslim etmekte.

Sanattan, heykelden, mitolojik hikâyelerden bahsetmiş, yemeklerimizi yemiştik, saat neredeyse 10.00 olmuştu. Aklım onun tek bir cümlesinde takılı kalmıştı, kafasını her kaldırdığında yanı başında olduğumu ve bunun ona güç verdiğini söylerken doğru mu söylüyordu? O taş gibi soğuk yapısının içinde gerçekten güven ve destek arayan bir yürek mi taşıyordu? Mademki ben ona aradığı gücü vermiştim o halde neden vurdumduymaz tavırlarla başka kadınlara koşuyordu? Bazı soruların cevapları hâlâ düğüm-lüydü.

“Teşekkür ederim bu güzel doğum günü yemeği için, kalkalım mı artık” dedim.

“Olur, kalkalım. Ben sana eve kadar eşlik edeyim” dedi bir yandan hesabı isterken. İstanbul’un alışılmadık sonbahar soğu-

ğunda ellerimiz ceplerimizde, birbirimize neredeyse hiç değmeden evimin önüne kadar yürüdük. Vedalaşma vakti geldiğinde ben acaba yine sarılacak mı yoksa elini mi sıksam kararsızlığıyla cebelleşiyordum ki, Levent'ten pek beklenmedik bir teklif geldi.

"Kahve ikram edeceksen sana geleyim. Hem ayılırız."

Bir an sarhoş olup olmadığımı düşünüm, sadece birer kadeh şarap içmiştik, sarhoş değildik, aklımız başımızdaydı, ayıktık, kendimizdeydik. Kahveyi bahane ettiğini bana daha sonra itiraf edecekti.

"Tabii ki ederim, hadi gel" dedim, bir yandan da evi savaş alanı gibi darmadağınık bırakmış olduğumu düşünüyordum. Deneyip çıkardığım kıyafetlerimin hepsi yatağın üzerinde, hangisi daha çok yakışacak diye giyip baktığım ayakkabılar ise yerlerdeydi. Mutfak lavabosu ağzına kadar dolu, salon karmakarışık. Masanın üzeri ders notları ve kaldırmaya üşendiğim çay fincanları, su bardaklarıyla epey derbeder görünüyordu. Merdivenlerden çıkarken tüm bunları kafamdan silmeye çalıştım.

"Bu arada kusura bakma, ev biraz dağınık."

"Off, saçmalama, ne önemi var ki bunun?"

"Ne bileyim, annemden kalma bir alışkanlık işte..."

"Takılma" derken eliyle belime dokunmuştu.

Levent ikinci kez evime geliyordu. Hem de bir gece vakti. İlk gelişinde adresimi başkasından isteyip çat kapı çıkagelmişti. Akşam yemeği hazırlayıp davet ettiğimdenyse son dakika iptal etmişti fakat şimdi kin tutmanın zamanı değildi. Levent buradaydı, yanımdaydı, evimdeydi. Bunun tadını çıkarmalıyım. Onu salona buyur edip kahve yapmak için mutfaka geçtim. O sırada içeriden seslendi:

"Rodin kitabın da bende kaldı. Hep unutuyorum geri vermeyi."

"Önemli değil sende kalabilir."

"Yok ya olur mu, ne güzel heyecanla okuyordun, ben elinden aldım."

“Neye heyecan duyduğumu bile unutmuşum, boş ver” dedim.

Kahve elimde salona geri döndüğümde kanepede oturmuş sehpanın üzerindeki bir sanat kitabını inceliyordu. Sanki bir konuya girmek istiyor ama etrafından dolanıyordu.

“Unutmayayım da bana geldiğinde vereyim.”

“Neyi?”

“Kitabını işte.”

“Boş ver dedim ya Levent.”

Kahveyi elimden alıp, sıcaklığına aldırmadan bir yudum aldı.

“Kahve güzel olmuş, iyi gitti.”

“Afiyet olsun.”

Karşısındaki koltuğa oturmuşken eliyle yanını işaret etti. Kalıp yanına gittim. Elimdeki kupayı sehpaye bırakıp başımı onun göğsüne yasladığımda sanki artık şehirde zaman akıyordu. Kulaklarım uğultuyla gümbürdedi. Neden her seferinde aynı yerden yaralanıyordu ki insan? Neden huzur bulduğumuz tek yer aynı zamanda bizi yaralayan yegâne yer olmak zorundaydı? Bu gecenin hesabı yine bana kesilecekti, buna adım gibi emin olsam da o anlık inşa ettiğimiz bir yalanın içine sığınıp orada, onun koynunda uykulara daldım.

“Bana gerçekleri anlat, sadece gerçekleri” demek istedim, cümle zihnimin kıyılarında bir yerde dolandı durdu, sorduğumu sandım, fakat bunu uykumda mı söylemiştim yoksa kelimeler dilimin ucunda mı kalmıştı, hatırlamıyorum. Cevap uğultulu bir tepenin hırçın rüzgârlarında bir o yana bir bu yana savruldu.

Tek hatırladığım o gece kahvemi bile içmeden Levent’in kucığında huzurlu bir uyku çektiğimdi. Rüyamda köprünün renkli ve çirkin ışıkları serseri kurşunlar gibi oradan oraya sekiyor, adeta tüm şehrin üzerini kaplıyordu. Levent ise aynı masada karşımda oturmuş bana gülümsüyordu.

“Başkaları oldu ama pişmanım, yalnızca seni seviyorum” diyordu. Sanki bilinçaltım rüyada bile bir yalana inanmamı istiyor-

du. Hepimiz, içinde gerçek barındırmayan “hayali” bir gerçeğin önünde boyun eğmiştik, ben, bilinçaltım, rüyalarım ve ruhumu saran bedenim.

Sabah olup uyandığımda Levent hâlâ yanımdaydı, beni yatağa taşımış, geceliğimi giydirmiş, sonra da benimle uyumuştı. Kedim ayakucumuzda horul horul uyku çekiyordu. Örtünün altı sıcacıktı, yanımda uyuyan sevdiğim adamı öptüm. Ben öpünce gözlerini açtı. “Günaydın” dedi. İstanbul grileri çekmiş, güneşi saklamıştı. Göğün kasveti pencereden içeri sızıyordu ama Levent gözlerini açınca sanki gerçekten de gün aymıştı.

Uyandığım en mutlu sabahlardan biriydi.

Benim Nergis kasabasına gitmeme vesile olacak o büyük kavganın yaşanmasına henüz iki ay vardı.

Kaderleri birbirine bağlanmış insanlar, dünyadaki yaşamları boyunca karşılaşır dururmuş. Belki de bu yüzden Ebe Kadın sabahın erken bir vaktinde, beni Dere Çıkmazı'ndaki evinin kapısında gördüğüne hiç şaşırmamıştı. Çıkmaz sokaktaki onca hane arasından, kimseye adres ya da tarif sormaksızın elimle koymuş gibi bu tek katlı betonarme evi bulmam da beni hiç şaşırtmamıştı. Ayaklarımın beni götürdüğü evin doğru kapı olduğunu ya hissi-kablelvuku sayesinde biliyordum ya da ilahi bir güce teslim olmuştum. Sanki bu karşılaşma için gereken her şey hazırды. Ateş Hoca'nın beni buraya getirmesi artık bir tesadüfün çok daha ötesinde, bir gerçeğin açığa çıkma isteğiydi. Ateş Hoca'dan müsaade isteyip kalkmamla bu kapıyı çalmam arasında sadece birkaç dakika geçmişti.

Ebe Kadın'ın olduğunu düşündüğüm o bahçeden içeri girip kapıyı sürgüledim. Evin merdivenlerinin önünde tavuklar geziyor, yem bulma umuduyla bir gece önceden donmuş toprağı gagalarıyla didikliyordlardı. Korkutmadan yanlarından geçtim. Camlar, çiçekli patiskadan perdelerle sımsıkı örtülmüştü, içerisi görünmüyordu. Bir süre kapıda öylece dikildim. Geri dönüp Ateş Hoca'nın yanına gitsem hayatıma dair bir gerçeğı ıskalayacak, içeri girsem o gerçeğin ağırlığı altında kalacaktım. Cesaretimi toplayıp içeri girmeyi seçtim. Bana gerçeğimi fısıldayan da işte bu eşik oldu.

Kapıda bir zil ya da tokmak görünmüyordu. Elimle kapıyı tedirgince tıklattım. Çok geçmeden içeriden ayak sesleri geldi. “Kim o?” derse ne diyeceğim, kendimi ona nasıl tanıtacağım derken, sorgusuz sualsiz kapı açıldı.

“Merhaba Ebe Ana” dedim. Beni görünce hiç şaşırmadı, aksine “Geleceğini biliyordum” der gibi bir bakış attı ve vakit kaybetmeden “İçeri gel” dedi. Eşikten atlamadan önce ayağımdaki botlarımı bir çırpıda kapının dışında bırakırken beni seyretti, sonra da kapıyı açık bırakıp sırtını döndü, içeriye doğru yürümeye başladı. Kapıyı kapatıp onu takip ederken kalbim yerinden çıkacakmış gibi hızla atıyordu. Kutu gibi küçücük bir evdi, salona girdiğimde yüzüme bir sıcaklık dalgası vurdu. Ebe Kadın salonun ortasında kurulu eski tip sobanın kapağını açmış, içine odun atıyordu. Çıplak elleriyle odunu iyice yerleştirirken elleri neredeyse ateşe değiyordu.

“Kusura bakma, vakitsiz geldim” dedim. Bir yandan odunu iyice yerleştirip yanmasını sağlarken diğer yandan da konuştum.

“Bizim için vakit zaman yoktur. Bu kapı ne zaman susar, o zaman bil ki ölmüşüm.”

“Allah korusun.”

“Ne içersin? Kızılıcak ve kuşburnu şerbetim var, yazdan başlamıştım.”

“Sağ ol Ebe Ana, yorulma hiç.”

“Ne yorulması” dedi ve masanın üzerinde duran kalaylı bir bakracı işaret etti, “şuradan dök kendine, bardak orada.”

“Olur” dedim ve gidip kendime bir bardak şerbet doldurdum. Eprimiş, solmuş, ince halıların üzerinde ayaklarım birden buz kesmişti. Dün geceyi hatırladım. O an Ebe Kadın düşüncemi okumuş gibi, “Terlik al kendine” dedi.

İrkildim. Yerin soğuğu, kalp atışlarım, heyecanım hepsi birbirine karışmıştı. Elimde şerbetle, önce duvarın kenarında duran terlikleri ayağıma geçirip ardından hangi koltuğa oturayım diye

etrafıma bakındım. Sonunda üzerine kılıf geçirilmiş tek kişilik koltuklardan birine oturdum.

Salonda iki kişilik bir kanepe, yanında iki koltuk, karşısında da eski tip tüplü bir televizyon vardı. Televizyonun önündeki seramik vazonun içinde rengârenk yapma bir çiçek duruyordu; hemen yanında da bir kadın biblosu vardı. Duvarda sadece bir Şahmeran tablosu asılıydı. Her an bir doğum ya da acil durum olur da çağrılır diye çantası ve bezlerle dolu bohçası kapıda hazır bekliyordu.

Etrafa fazla bakınmam ayıp kaçır diye yeniden Ebe Kadın'a çevirdim bakışlarımı ve şerbetimden bir yudum aldım.

"Çok güzelmış, eline sağlık" dedim.

"İnsanı ya bülbül edermiş ya ipte oynatırmış bu şerbet, öyle derler. Sevmezsen mırra da var."

"Ben çay da kahve de içtim Ebe Ana, sağ olasın, bir arkadaşım-la dere kenarındaki kahvaltı yerine gelmiştik, senin burada oturduğunu hatırlayınca, gelip göreyim istedim."

Ebe Kadın koltuğuna geçip oturdu ve dizlerini ovalamaya başladı.

"Evin içi sıcak mı?" dedi.

"Evet, evet sıcak" dedim ve sustuk. Ne diyeceğimi bilmiyordum. Karşımda ayağıma terlik veren, şerbet ikram eden bu kadın bir gece evvel beni çıplak ayakla bahçeye sürükleyen, yıldızlara bakmamı söyleyen o ürkütücü kadından çok farklıydı. Giysilerinden ve saçlarından yine çaputlar sarkıyor, gözlerindeki kalıcı sürme sayesinde insanı delip geçen bakışlar atıyordu ama bugün onda bana karşı belli belirsiz bir şefkat duygusu hissediyordum.

Uzun bir suskunluk sonrası "De bakalım" diye sessizliği bozdu ve beni bu kapıya getirenin ne olduğunu öğrenmek istedi. Ona Heves'in anlattığı kitaptan bahsettim, benim için de bakıp bakamayacağını sorduğumda yüzü ciddi bir hal aldı. Suratı öyle asıldı ki yanlış bir şey söylediğimi düşündüm.

Oturduğu yerden zar zor ayağa kalkıp masanın yanında duran camekânlı büfeye doğru ilerledi, kapağını açıp içinden bir kitap çıkardı. Yerine geçip oturdu ve bana yanına oturmamı işaret etti. Kitabı kucağında tutuyordu. Hızla oturduğum koltuktan kalkıp Ebe Kadın'ın yanına geçtim, şerbet bardağımı da kenarda duran sehpalardan birinin üzerine bıraktım.

"İşte kitap" dedi. Zamana meydan okuyan bu kitabın üzerinden kalkan tozlar nefesimden içeri kaçıp neredeyse ciğerlerime yerleşti. Elimle dokundum, yüzyıllık hatta belki daha da eski duruyordu. Tarihte yaşayan insanlara ve onların hayatlarına bizi inandırmak için varlığını koruduğunu düşündüm. Geçmiş yadsınamaz bir şekilde vardı ve biz onu "an"larda yeniden yazıyorduk. Ebe Kadın'dan izin isteyerek kitabı kucağıma aldım, cildin kapağını açarken kitaptan bir çıtırtı sesi geldi, ilk sayfalarını karıştırdım, el yazması harfler kadim bir dile aitti. Hangi kültüre ya da dile ait olduğunu anlamasam da içimi güçlü bir his kapladı. Sararmış ve kopmuş sayfalara dokunup daha fazla zarar veririm korkusuyla kitabı kapatıp yanımdaki yaşlı kadına geri verdim. Kitabı kucağına koydu ve "Gördün işte" dedi.

"Acaba benim için de bu kitaba bakar mısın Ebe Ana?"

"Ben okuma bilmem. Kitap yalnızca bir eldir. Kimse geleceği okuyamaz. Sana kim ne dediyse yanlış söylemiş."

"Ama senin için müneccim diyorlar Ebe Ana."

"Esas müneccimlik geçmişini bilmektir. Herkesin geçmişinde gizli bir şeyler vardır. Ben onları bilirim. Bana ondan müneccim derler. Kitaplara bakmam, yıldızları okurum. Yalnız onlara kulak veririm. Yıldızlar kalp gözüyle okunur. Kitapla, kâğıtla, suyla değil. Şimdi söyle bana kitaba bakmamı mı istiyorsun yoksa geçmişini bilmek mi?"

Afallamıştım. Kucağında kitapla yeniden ayağa kalktı ve kitabı masanın yanındaki camekânlı dolabın içine özenle yerleştirdi. Hareketlerini dikkatle takip ederken bir yandan da bir gece ön-

ceyi düşünüyordum. Bahçedeydik, dünya ayaklarımızın altında, gök başımızın üzerindeydi. Bana kaderimi yazan yıldıza bakmamı söylemişti ve ben görememiştim. Peki ya görebilseydim yazgım değişecek miydi? Geçmişimdeki sırrı mı görecektim? Kafam iyice allak bullak olmuştu. O salonun içinde her şey ağırlaşmıştı. Odun ağır ağır yanıyordu, kitaptan kalkan tozlar havada yavaşça uçuşuyordu, dünya ıgıl ıgıl inliyordu, biz zamanın akışında asılı kalmıştık. Zihnimin bulanıklığı biraz olsun gidince konuştum.

“Ebe Ana, bana Şira yıldızının güneşe kavuştuğu gün doğduğumu söyledin.”

“Evet” dedi ve söyleyeceklerimin devamını duymak için bekledi.

“Ve kaderimin o gün yazıldığını söyledin.”

“Öyle.”

“Şu an o yıldızın doğduğum günkü yerde olduğunu söyledin. Bu ne demek?”

“Yeniden doğuyorsun demek.”

Kafamın daha da karıştığını görünce devam etti.

“Hayata sıfırdan, yeniden başlıyorsun kızım. Senden gizlenen hakikatler ortaya çıkacak.”

Sırtımdan aşağı doğru bir ürperme hissettim. Sanki ilahi bir el gelip sırtımı sıvazlamış ve kenara geçip oturup beni uzaktan izlemeye başlamıştı. İzlendiğim hissiyle etrafa bakındım. Sobada yanan odun, perdeden sızan ışık demetinin içinde yüzen toz zerrecikleri ve akmayan zaman. Ebe Kadın’dan korkuyor muydum yoksa ondan güç mü alıyordum karar veremedim. Sıfırdan başlamak ne demekti, ortaya hangi hakikatler çıkacaktı, tüm bunları düşünmekten kendimi alamıyordum. Ebe Kadın kalkıp içeri gitti, mutfaktan geldiğini düşündüğüm birkaç tıngırtı sesi sonrasında elinde eski usul bir alüminyum tencere ve bir kepçeyle geri geldi. Tencereyi dikkatle taşımasından içinin dolu olduğunu tahmin ettim. Özenle sobanın üzerine yerleştirdi ve kepçeyle birkaç kez karıştırdı.

“Çorba ısınsın” dedi.

Sanki bir uçurumun kıyısındaydım, rüzgâr saçlarımı uçuruyor ve beni boşluğa davet ediyordu. Madem bir uçurumun kıyısında-
yım, o halde neden vazgeçeyim ki dedim ve yaşlı kadın çorbayı karıştırırken sordum.

“Benden gizlenen hakikatler nedir?”

Ebe Kadın hemen cevap vermedi. Çorbayı ağır ağır karıştır-
maya devam ediyordu. Nabzımı yavaşlatmak için bir elimle diğer
bileğimi ovaladım. Sanki yeteri kadar sıkı bastırırsam duyacakla-
rımı daha soğukkanlılıkla karşılayabilecekmişim gibi.

“Nedir ailemin benden gizlediği sır Ebe Ana? Senin anneme
söylediğin yalan nedir?”

Ebe Kadın’ın karşısında hakikatini duymaya ve yeniden doğ-
maya hazır güçlü bir kadın gibi dimdik oturuyordum, yüreğim
bunu duymaya ne kadar hazırdı, ruhum bunun ne kadarını kal-
dırabilecekti, bilmesem de gerçeği öğrenmiş olmayı, hiç bilmiyor
olmaya yeğledim. Buraya kadar geldiğime göre buna hazırdım.
Tanımadığım yaşlı bir kadının evinde, annem ve babamın benden
sakladığı sırları öğrenmeye can atıyordum. Tüm bunlar bunak
bir kadının zihninin uydurmaları bile olsa ben artık tüm dünyayı
ayaklarımın altına almaya hazırdım. Gerekirse yanacak ve yeni-
den doğacaktım.

Ebe Kadın ıstırabımı uzatmak istercesine yeniden içeri gitti, bu
sefer de iki kâse ve iki kaşıkla geri geldi.

“Önce bir tas çorba iç.”

Yaşlı kadının çıldırdığını düşündüm, zamanı uzatıyor, beni
oyalıyor ve gerginliğimi artırıyordu.

“Şimdi kahvaltı ettim, çok tokum” desem de dinlemedi. Ateş
Hoca’yla az önce yediğim menemen, peynir, pişi hepsi henüz bo-
ğazımdaydı. Üstüne üstlük teyakkuza geçmiş yabanıl bir hayvan
gibi kulaklarımı dikmiş gelecek tehlikeyi bekliyordum.

“Hiç olmazsa tadına bak.”

Kurtulamayacağımı anlayınca razı geldim, sobanın başına git-

tim ve odun alevleri sayesinde fokurdamaya başlamış çorbaya baktım.

“Tarhana mı?” dedim. İçinde bulgur, ufalmış kıyma ve baharat toprakları yüzüyordu. Kadının uzattığı kâseye bir kepçe çorba koydum. Yaşlı kadın da kendine bir kâse çorba doldurup masaya geçti. Ben de karşısına geçip oturdum. Ebe Kadın masanın üzerinde bir torbada duran ekmekten koparıp ağzına attı. Önce duymaya hazır olup olmadığını sordu, çorbadan bir kaşık aldı, duyduktan sonra kuş gibi hafif olmayacağını hatırlattı, çorbadan bir kaşık aldı, buraya geldiğim için pişman olabileceğimi söyledi, çorbadan bir kaşık aldı, hesapların kapanmayacağını ekledi, çorbadan bir kaşık aldı, yaramın hiç kapanmayabileceğini unutmamam gerektiğini ilave etti ve çorbadan bir kaşık daha aldı. Sonunda anlatmaya başladı. O andan itibaren hep yaralı gezmeye yol açan o hikâyeyi... Kötü de olsa, incitici de olsa gerçeğim olan biricik hikâyemi...

* * *

“O sene haber geldi, dediler ki bir savcıyla bir öğretmen gelmiş, çocuklar sevindi yazık, tabii öğretmenleri yok, ilçede hastane yok, gelen gidiyor, bu gelenler de biraz kalır gider diye sevinemiyoruz da artık. Soğuklar bastırmış, çoluk çocuğun ayağında ayakkabısı yok, elektrik yok, su desen o soğukta taşıyabildiğimiz kadar. Evler ısınmıyor, ekinler kar altında. Yemek çok az... Yazdan ne hazırlık yaptıysan o. Büyükbaşı olanlar, yazdan tenekeye kavurma basabilen karnını doyuruyor, sebze hiç yok, yollar kapalı, kamyon gelmedi diyorlar, gelmeyince gelmez. Öyle vakitler...

Bir öğretmen gelecek diye sevindik ama... Gelen durmadığı için, nasıl olsa onlar da gider dedik... Bu haberin üzerine birkaç hafta geçti geçmedi, genç karı koca çıktı geldi. Muhtar, kaymakam toplandı, Savcı Bey’i ve öğretmen hanımı karşıladı. Kar dağlara

yeni düşmüştü geldiklerinde. Kalacakları yer sorun oldu, devletin gösterdiği lojman ilçede. Savcı Bey ilçede çalışacak, Öğretmen Hanım köyde. İlçeyle köy arası yol kapandı mı kapanır. E ne yapsın Savcı Bey, dedi ki köydeki lojmanda kalalım, ben yollarda gider gelirim, gelemediğim günlerde ilçede kalırım.

Köydeki lojman hazırlanmamış. Bir senedir öğretmen olmadı için. O zamanlar boya yok, evlerin tabanı zift, duvarları kireç kaplı. Ev dökülüyor. Öğretmen Hanım evi beğenmeyince, o vakitler hayattaydı Hatice'm, Allah rahmet eylesin, gelsin bizde kalsınlar demiş. Çocuksuz genç bir çift, ne zararı olacak? Kaymakam Bey olmaz bizde kalsınlar diye ısrar etmiş ama lojman hemen Hatice'nin evinin yanı. Genç öğretmen demiş, gider gelir eve bakarım. Kasabaya geldiklerinde Hatice'nin evinde kaldılar, o arada lojman tamir edildi.

Öğretmen Hanım nasıl zayıf, zafiyet geçirmiş gibi. Gelir gelmez de hasta düştü. Nasıl kötü öksürüyor, boğuk boğuk. Hatice benden derman istedi. Bitkilerden lapalar yaptık, öğretmenin göğsüne bastık, sirkencübin içirdik, siyah turp yedirdik, kekikle havlıcan kaynattık... Bir hafta hiç kalkamadı yavrucak... Soğuklar iyice bastırınca üstü başı da ince kaldı, tabii buranın soğuğu şehirle bir mi?.. Hatice ona hemen sarı bir yün kazak örmüştü, ama nasıl sevindi, nasıl mutlu oldu. Bütün kış o sarı kazağı üstünden çıkarmadı.

Sadece lojman değil ki okul binası da dökülüyor, kasabanın erkekleri toplandı, sınıfın çatısı onarıldı, sobası kuruldu, Öğretmen Hanım sağ olsun o sene bütün çocukları aldı, okuma yazmayı söktürdü. Gözlerinin içine bakıyoruz, ha gittiler, ha gidecekler. Gitmediler kaldılar. Karlar kalktı, baharlar geldi, vallahi de gitmediler.

Savcı Bey gece gündüz yoğun çalışıyordu, ilçeye git-gel... Allah razı olsun ondan... Sadık Bey her hanenin derdiyle bir bir ilgilenirdi. Eve bazen geç gelirdi, bazen de ilçede kalırdı. Öğretmen Hanım bir başına korkar tabii, akşamları yalnız kalmasın diye

Hatice'ye giderdi. Aynı sofrada yediler içtiler. Sahip çıktı Hatice'm Öğretmen Hanım'a. Kardeş gibi...

Bir gün kapım çaldı, baktım Hatice, yanında da Öğretmen Hanım. Öğretmen Hanım çekiniyor içeri girmeye, garip bir hal var. Hatice, Öğretmen'i tutmuş kolundan sımsıkı. 'Bir derdimiz var' dedi. İçeri buyur ettim. Öğretmen Hanım'ın çocuğu olmuyormuş. Biraz yakınlaşınca derdini açmış. 'Sen bir baksan' dediler. Öğretmen'i içeri aldım, uzandı, muayene ettim, önce çıkı koydum, içini temizledim, eve gönderdim. Aradan vakit geçti, bu kez yakı vurdum. Olmadı. Bir ay sonra yine geldiler. Karasakız bastım. Suyu, buharı, lapayı ne varsa denedik olmadı... Öğretmen Hanım'ın çocuğu olmadı. Hatice vurdu biçare kızı yanına, türbe türbe dolaştılar... Olmadı da olmadı. Allah vermeyince vermiyor. Ben üç gece üst üste Öğretmen Hanım'ın yıldızına baktım, duasını ettim, dedim ki Hatice olmaz, olsun deneyelim dedi. Bazen kaderin tüm kapıları kilitlidir, ne yapsan olmaz, üç gece yıldızlarda açık kapı aradım.

Bahar geçti, yaz geçti, kış geri geldi... Öğretmen Hanım ve Savcı Bey'in bir senesi doldu. Gidecekler mi diye düşünmüyoruz artık. Onlar alıştı, biz alıştık.

Derken bir gün Hatice çıkageldi, biraz şişmiş karnı, muayene ettim, gebe. Dokuzuncu çocuğu olacak... Tam hatırlayamadım bak şimdi, yoksa sekiz miydi?.. Buralarda doğumlar öyle çok ki... Baktım biraz utanmış da. Öğretmen Hanım bir sene uğraştı durdu ama çocuğu olmadı diye. Nasip, kısmet işte... Doğumu hesapladık bahara olacak, soğuklarda doğurmayacak diye pek sevinmişti Hatice'm.

Böyle böyle günlerini sayarken, ailenin başına bir uğursuzluk geldi kondu. Bir tarla davası... Hatice'nin kocasının bir tarlası var, yan tarlanın sahipleriyle sorun büyüdü de büyüdü. Jandarma da gelse, başka köyden ağa da gelse Nuh diyorlar peygamber demiyorlar. O der senin sınırın, öbürü der benim sınırım. O der benim

ağacım, öbürü der benim ekinim. Biri der su benden geçecek, öteki der Allah'ın suyudur. Bunlar tutuştu kavgaya.

Haticecik zavallı, karnı burnunda, gelir gelir ağlar bana, gelir gelir sızlar, 'Ah Ebe Ana kocam çok sinirli' der, 'ah ne olacak' der durur.

Biraz vakit geçmişti ki, Haticelerin komşu tarlanın sahibinin vurulduğu haberi geldi. Süleyman'dı ölen çocuğun adı, genç çocuktu, anne babası da rahmetliydi, kız kardeşleri vardı sadece. Fakat kimse ne oldu ne bitti bilmiyor. Sabahın erken vaktiymiş... Üzerinden kaç saat geçtikten sonra jandarmanın haberi olmuş. Jandarma bir yol, iz, işaret bulamamış. Tutanak için Savcı Bey'e haber gönderilmiş. Savcı Bey gelmeden ceset kalkmamış, başında beklemişler, karsa kar, yağmursa yağmur...

O gün Savcı Bey uzak bir köyde görevdeymiş, yola çıkması, gelmesi uzun sürmüştü. Yolda gelirken lastiği mi patlamış ne? Ben diyeyim sekiz saat sen de dokuz saat Süleyman'ın cesedi yerde kalmış. Bütün kasaba nefesini tutmuş, herkes diyor ki Hatice'nin kocasının parmağı var mı yok mu?

Hatice zavalılık karnı burnunda ağlıyor, ortalığı inletiyor, kocam yanımdaydı bütün gece, evdeydi diye... Öğretmen Hanım yanında, o gün dersini iptal etmiş, Hatice'nin elini tutuyor, karnını okşuyor, eline kolonya döküyor.

Geceye doğru haber geldi. Savcı Bey olay yerine gitmiş, tutanağını tutmuş. Süleyman kaçakçılar tarafından öldürüldü denmiş. Bir tanık bulunmuş, zaten kaçakçılık işlerine başlamıştı denmiş. Dava açılmadan kapanmış. Tarlaya kızlar da sahip çıkmadı. Öylece ekilmeden sürülmeden senelerce kaldı. Uğursuz tarla dendi, kimse girmediydi oraya. Hatice'nin kocası aklandı. Hatice rahatladı.

Bir gün sabahın erken vakti, dersine gitmeden önce Öğretmen Hanım bana geldi. Bir sıkıntısı olduğu belli. 'Ebe Anne bir derdim var, bana yardım et,' dedi. Hatice'nin karnındaki bebeğini ona vermesi için ikna etmemi istedi, yalvardı yakardı, ağladı, ayaklarıma kapandı. Önce oturdum dinledim, sakinleştirdim

biçareyi. Sonra uzun uzadıya düşündüm. Hatice'nin zaten sekiz çocuğu var, birini Öğretmen Hanım büyütse ne fenalık olacak ki dedim.

O sene kuraklığın vurduğu zamanlar. Ekinler yanmış, çocuklar aç. Öğretmen Hanım dedi ki 'Bu aile çok yoksul, elde yok avuçta yok, o bebeği biz alırsak şehre götürürüz eğitiriz, en iyi şartlarda bakarız, besleriz. Burada kalsa okuyacağı okul belli ama gelsin bizimle, ona canımız ciğerimiz gibi bakarız.' Haklıydı belki ama Hatice'ye ne söyleyeceğim de ikna edeceğim? Düşündüm taşındım. O gün Öğretmen Hanım'ı gönderdim, tamam, dedim, ben bir hal çaresini düşüneceğim.

Ertesi gün Hatice geldi, ayakları davul gibi şişmiş, yürüyemiyor ağırlıktan.

Laf arasında ona konuyu açtım.

'Hatice, bu yavru burada kalırsa hepimiz gibi sürünecek, ver-sen ya bunu Savcı Beylere... Hem bak sizin tarla davasında kocanın içeri girmesine mani oldu bu adam.'

Hatice ağlamaya başladı. Bebesini vermek istemiyor, haklı.

'Ebe Ana, bunun diyetini ödemek bana mı düştü?'

'Bunu diyet olarak görme, yavrun emin ellerde bakılacak, büyütülecek, iyi okullarda okuyacak, hayatı kurtulacak... Bu diyet değil. Bak düşün kaç kilo buğday bekledin, kaç kıldı, tütünler yandı bitti kül oldu, evdekilerin hepsinin boğazından kuru ek-mekten başka bir şey geçmiyor. Çocuklarının ayağında ayakkabı yok Hatice! Bari bunu açlık sefalet içinde bırakma, verirsen bu be-benin hayatı kurtulur. Hem de Öğretmen'i sevindireceksin.'

'Benim bebeğim neden başkasını mutlu etsin?'

'Seni edecek mi sanırsın? Bak ben sana diyeyim, karnının şek-linden belli, bu bebe kız, kocan bir kız daha isteyecek mi dersin?'

O zaman gözlerime baktı ve 'Sana güveniyorum Ebe Ana dedi. Bana doğumda bu bebeğin kaderini sen söyleyeceksin. Sen kade-rini nerede görürsen o.'

Birkaç hafta içinde doğum başladı haberi geldi, koştum gittim, Öğretmen Hanım benden önce koşmuş gitmiş, kapıda bekliyordu. Çocuğu olmayanlar doğum odasına alınmaz, o yüzden onu dışarı oturtmuşlar. Beni görür görmez gözümün içine yalvarır gibi baktı, sonra önümde diz çöktü. Koskoca Öğretmen Hanım, o eğitilmiş kadın önümde diz çöktü. ‘Kocam beni bırakacak Ebe Ana, ne olur derdime çare’ dedi. Kolundan tutup ayağa kaldırdım. ‘Dışarıda bekle’ dedim. Kapıdan içeri girerken düşündüm, bu bebek onun tüm hayatı olacak, evliliğini kurtaracak, Hatice’ninse sekiz çocuğundan biri olarak kalacaktı. Doğum odasının kapısını kapattığım anda karar vermiştim. O yalanı söyleyecektim.

İşte o gün sen doğdun Neylan... Seni aldım, sildim, tuzladım, kundakladım, yüzüğü çevirdim ve seni Hatice’nin memesine verirken, ‘Ver bu bebeği Hatice’ dedim, ‘kaderi burada iyi değil.’

Doğum odasından çıktığımda Öğretmen Hanım sırtını duvara yaslamış, kapıda çömelmiş bekliyordu. Beni görür görmez ayağa kalktı. Ellerimi tuttu, başımı ‘tamam’ der gibi salladım. Aniden üzerine atıldı, sımsıkı sarıldı, ellerimi öptü ve ağlamaya başladı. İşte Neylan, senin kaderin böyle çizildi. İçerideki annen senden kopacağı için, dışarıdaki annense sana sahip olacağı için ağlıyordu.

O gün Öğretmen Hanım’a dedim ki ‘Bak, söz ver, sık sık bizi ziyarete geleceksiniz, bu yavruyu toprağından koparma.’

‘Söz’ dedi, ‘her yaz sizi görmeye geleceğiz.’

Öğretmen Hanım bize verdiği sözü tutmadı, ne bir mektup yazdı ne de görmeye geldi. Hatice’nin seni emzirmesine bile dayanamıyor, bir an önce kucağına alsın diye başında bekliyordu. Dersleri de bıraktı. Öğrenciler yaz tatiline bahardan girdiler. Birkaç ay içinde de apar topar gitti. Evdeki eşyalarını bile toplamamıştı. Bir sabah uyandık ki Öğretmen Hanım bebeği almış gitmiş. Savcı Bey’e gittik, ‘Tayin vaktimiz geldi, Mahizar bebekle önden gitti, Ankara’daki evi hazırlayacak’ dedi. Savcı Bey bir süre daha ilçede davalara bakmaya devam etti. Hatice, Savcı

Bey'e gidip pişman olduğunu, bebeği geri istediğini söylemek istediye de tarla davası açılır da kasıtlı cinayetten kocasını içeri atarlar diye sustu. Bizler susturduk. Hatice bir daha doğurmadı, son bebeği sendin.

Burada kalsaydın ismin Zeliha olacaktı. Ama yeni ailen ismini Neylan koydu. İşte kızım... Gerçek hikâyen budur."

* * *

Ebe Kadın anlatmayı bitirdiğinde gözyaşlarım kederli bir gökyüzünün gam yutmuş bulutlarından hızla düşen yağmur damlaları gibi dökülüyordu. Sanki devasa bir kasırganın ortasında kalmış, kollarımı başıma siper yaparak hayatta kalmaya çalışıyordum. Duyduklarımın koca bir yalan olmasını, yaşlı kadının bana bu masalı uydurmuş olmasını diledim. Tüm dünyamı kavurup geçen bu kasırganın dinmesini diledim. Bütün hayatımı tek bir darbeyle yıkıp geçen o kasırgaya dair bilmediğim şey ise şuydu: Kasırgalar her zaman ortalığı dağıtmak için gelmez, bazen de kötülükleri temizlemek ve ortalığı yeniden iyicil bir sükûnete kavuşturmak için gelirdi.

Ebe Ana tüm bu detayları uydurmuş olamazdı. Oturduğum yerden kalkıp yaşlı kadına sarıldım, sarsıla sarsıla ağladım. Dövmeli, kırışık elleriyle beni sımsıkı sardı, gözyaşlarımın yün hırkasını ıslatmasına müsaade etti. Tek bir söz söylemeden, sabırla ağlamanın dinmesini bekledi. O an tüm dünyayla bağım kesilmişti, gerçek hikâyemi bana armağan eden bu yaşlı kadın aniden tek sığınağım olmuştu. Onun beni sarmalayan elleri kendimi evimdeymişim gibi hissettiriyordu ama öte yandan bedenimin içinde bir şeyler alev almış yanıyordu. İçim kora dönmüş, dışım sadece pörsümüş bir deriden ibaret kalmışçasına can havliyle ayağa fırladım.

"Ben bu gerçekle nasıl başa çıkacağım Ebe Ana?"

"Çıkacaksın kızım."

“Burada kalsaydım Hatice’nin kızı olacaktım... Yani Abdülkadır Abi’nin öz kardeşi miyim ben?”

“Evet.”

“Peki onlar bunu biliyor mu?”

“Bilmez mi? Herkes biliyor.”

“Annem, yani Mahizar annem beni apar topar kaçırdıktan sonra Hatice Hanım, yani Hatice annem çok üzölmüş müydü?”

“Üzölmez mi hiç?.. Seneler geçse de seni hiç unutmadı, acaba neye benziyor Ebe Ana, şimdi okula başlamıştır, şimdi genç kız olmuştur dedi durdu.”

“Peki öz babam? O hayatta mı?”

“Hatice’mden önce öldü o. Köyün mezarlığında yan yana yatıyorlar şimdi.”

Hayatta bazı şeyleri bilmek neye yarıyordu ki? Bilmesem daha mı iyi olacaktı? Şimdi bu bilgiyle ne yapacaktım? Öz anne ve babamı göremeden, tanıyamadan onları kaybetmişim. Dahası şimdi Ankara’daki ailemle ilişkilerim nasıl olacaktı? Onlarla nasıl yüzleşecektim?

Ebe Kadın’ı daha fazla rahatsız etmek istemedim, meselemlle yalnız başıma baş etmeye karar verdim.

“Ben müsaadeni isteyeyim Ebe Ana, biraz düşünmeye ihtiyacım var” dedim.

Yaşlı kadın, ne zaman konuşmak istersem gelebileceğimi söyledi ve bu durumu sabır, sükûnet ve metanetle karşılamamı tembih etti. Kapıya kadar beni geçirdi, ben botlarımı giyerken de telkinde bulundu.

“Unutma kızım, önemli olan gerçek sevgiyi kimde hissettiğindir, sana koşulsuz sevgiyi kimin verdiğidir! Her şey kan bağı değildir, lakin madem artık toprağını buldun, onu unutma. Burası senin evindir!”

Evim! Tuhaf hislerle geldiğim bu evden harap olmuş bir vaziyette çıktım. Otuz beş sene boyunca ördüğüm her bir tuğla tek

tek yıkılmış ve bir enkazın altında kalmıştım. Taşların, demirlerin, tuğlaların arasından, yukarıda akmakta olan dünyaya sesleniyordum, “Sesimi duyan var mı?” Bir yerlerde insanlar mutlu sofralarda oturmaya devam ediyorlardı, bir yerlerde güzel müzikler çalıyor, çiçekler açıyor, dalgalar kumsala vuruyor, kuşlar yem bulmak üzere meydanlara iniyordu. Yaşam kelimenin tam anlamıyla üzerime çullanmış, ruhum kocaman bir devin ellerinde sıkıştırılıyor, gözlerim dünyayı bulanık görüyordu. Gececek miydi?

Dere Çıkmazı boyunca bir aşağı bir yukarı yürüdüm. Ateş Hoca’yı çok fazla bekletmiştim, onun yanına dönüp dönmeme konusunda kararsız kaldım. Beni hem bu çıkmaz sokaktan hem de ruhumun çıkmazından uzaklaştırabilirdi. Ben de yapabileceğim en makul şeyi yaptım ve düşük omuzlarımla Ateş Hoca’nın yanına döndüm. Yüzüm allak bullak, rengim soluktu. Ateş Hoca beni görür görmez “Neylan Hanım, size ne oldu?” dedi, “Sizi çok merak ettim, hangi eve girdiğinize de bakmamışım, meraktan öldüm burada.”

“Ateş Hocam bir kahve daha içelim mi?”

“Uçağa geç kalmayasınız?”

“Önemli değil... Artık acelem yok.”

Ateş Hoca, kafası karışmış bir halde bize iki kahve daha sipariş etti, ben de hiç tanımadığım bu adama can havliyle hikâyemi anlattım. Dere Çıkmazı korunaklı bir çember gibi beni sarmalamıştı.

Anlatmayı bitirdiğimde içimdeki alevler biraz olsun sönmüş gibiydi. “Hakikat er ya da geç bizi bulur” dedi Ateş Hoca, “tıpkı kazdıkça gün ışığına çıkan koca bir antik şehir gibi, oradadır, sadece bulunmayı, keşfedilmeyi bekliyordur. Mesele bu hakikatle sonrasında ne yapacağınız, antik şehirlerde yeniden yaşam kurulmaz ama onların anlattıklarına kadim bir masal gibi kulak verilir.”

“Ya kulak vermeye mecalim yoksa?”

“Emin olun o kudret içinizde. Tevekkül edin Neylan Hanım.”

Boşlukta gibiydim, bedenim ayrı, ruhum ayrı yerlere savruluyordu. O andan itibaren Ateş Hoca’nın dediklerine itaat ettim.

Önce uçak biletimi değiştirdim. Sonra arabaya binip kasabaya geri döndük. Ateş Hoca'nın evine bavulumu bırakıp kimselere görünmeden doğruca mezarlığa gittim.

Annemin mezarını buldum.

Evler

Çocukluk ve ergenlik dönemimdeki ufak tefek hırgürleri saymazsak, annemle yaşadığımız en şiddetli kavga üniversiteyi nerede okuyacağıma dair tutuştığımız o büyük tartışmaydı. Annem ısrarla “Ankara’dan çıkmayacaksın” diyordu. Okumak istediğim bölümün İstanbul’daki fakültede daha iyi olduğunu bile bile kızının başka şehre gitmesine gösterdiği tepkiye bir türlü anlam verememiştim. Bana hissettiği güvensizlik karşısında şaşkın ve öfkeliydim. Uzun tartışmalar sonucu gençliğin de verdiği hoyratlıkla tercih listesinin en başına İstanbul’u yazmıştım.

Üniversite sınavımın sonucu gelip de İstanbul’da bir fakülte kazandığımı öğrendiğinde annem büyük bir sinir krizi geçirmiş ve benden ayrı kalacağı için günlerce dövünüp ağlamıştı. Ben istediğim bölümü kazandığım için sevinçle zıplarken o hıçkırarak odayı terk etmişti.

“Ben senden hiç ayrı kalmadım ki... Ne yapacağım?.. Ah ne yapacağım?..” sözleri yankılanıyordu mutfaktan. Kendi mutluluğumu unutup annemi sakinleştirmek zorunda kalmıştım. “Anne, abartma lütfen, ülke değiştirmiyorum ya! Buradayım, sık sık gider gelirim” dememe rağmen ağlamaya devam ediyordu.

“İstediğim bölümü kazandım anne, neden sevinmiyorsun benimle?”

“Sen annen olmadan nasıl bakarsın oralarda kendine?”

Akşam olup da babam eve geldiğinde yeni bir ağlama dalgası

vurmuştu annemi. “Ben bu ayrılığa nasıl dayanacağım?” diyordu. Babam sert bir sesle “Yeter artık, kız hasta değil, açıkta değil, alt tarafı İstanbul’da fakülte kazanmış, ne oluyor sana Mahizar?” diye azarlayınca susmuştu. O gün annem yüzünden sevincimi yaşayamamam da ertesi gün liseden sınıf arkadaşlarımla buluşmaya çıkmış ve birbirimizin mutluluğuna ortak olmuştuk. Okuldaki ve dershanedeki hocalarımıza uğramış, onlarla hayata atılmamızın başlangıcını kutlamıştık. Yeni bir şehirde yaşayacaktım, yeni bir okulum, yeni arkadaşlarım olacaktı. Dahası en çok istediğim bölümü kazanmıştım. Herkesin ailesi çocuğuyla gurur duyuyor, konu komşuyla içilen kahvelerde kimin kızı nereyi kazanmış o konuşuluyordu. Annemse kendini eve kapatmış, tebrikleri kabul etmemişti.

Buruk bir mutlulukla eve döndüğümde annemi sinirleri harap bir halde buldum. Mutfak masasında oturmuş, yıllardır içmediği sigarasına geri dönmüştü. İzmaritini söndürürken bana baktı ve “Gidip senin için alışveriş yapalım” dedi. “İyi olur” dedim.

“Kılık kıyafet bakalım, bir de rahat bir spor ayakkabı, yurttaki kullanman için temiz havlu, çamaşır...”

“Yarın bakarız.”

“Diş fırçası, bornozunu vermem, onların da yenilerini alalım, eşyalarını yerinden kaldırmayacağım, böylece hep bizimle yaşamaya devam ediyor gibi olacaksın.”

“Çok abarttın anne.”

“Sen de dünden hazırmışsın bizi bırakıp gitmeye.”

İkinci büyük kavga o gün annemin de benimle birlikte İstanbul’a taşınmak istemesi yüzünden koptu. Babam olaya el koydu ve beni İstanbul’a kendisi götürüp yerleştirdi.

Annem gerçekten de dediği gibi yaptı, aylarca ne fırçamı ne de bornozumu yerinden kaldırdı. Babamın anlattığına göre daha da ileri gidip her sabah kahvaltı sofrasına benim çay kupamı da koyup içini de çayla dolduruyordu. “Nasıl yani baba?” diyordum, “Hâlâ mı?”

“Evet, her gün. Delirdi iyice, bardağınla konuşuyor, bazen yakalıyorum.”

“İyi ki gelmişim İstanbul’a desene.”

“İyi ki kızım, sen yoluna bak, gurur duyuyorum seninle.”

Annem aramızdaki ilişkiyi hep abartılı yaşamıştı, üzerime çok fazla titrerdi. Ayağıma giymediğim terlikler ve içimde olmayan fanilalar yüzünden yaşadığım hafif regl sancılarım, fazla çikolata yediğimde yüzümde çıkan bir sivilce bile büyük bir olaya dönüşebilirdi evimizde. Zaten bu fazla ilgiden bunalıp üniversite sınavı tercih listemin en başına İstanbul’u yazmıştım. Böyle zamanlarda “Keşke bir kardeşim olsaydı” diye düşünürdüm. O zaman annemin ilgisi ikimize bölünürdü ve ben biraz olsun üzerimde uygulanan yoğun baskılardan ve sıkı göz hapsinden kurtulurdum.

Bir gün anneme “Neden kardeşim yok?” sormuştum, “İstemedik” deyip kestirip atmıştı, “Sen bizim en kıymetlimizsin, başka çocuğa ne gerek var ki?”

Babam sevdiği kadınla yaşamak üzere evi terk ederken bile annemin bana olan fazla ilgisini gerekçe olarak göstermişti. Annem beni kocasının sevgisinden eksilterek sevmişti, bu durum babamı gayet üzmüş, o da ilgiyi dışarıda aramaya başlamıştı. Bulamayıp geri döndüğündeyse bir daha asla eskisi gibi olmamışlar, sadece bahçede yolunup atılması gereken iki yabancı ve ayrıksı ot gibi hayatlarına devam etmişlerdi.

Biz kırık dökük bir aileydik. Toplumun bizi “mutlu” sandığı ve öyle uygun gördüğü çekirdek bir aile. Kimse çatısının eğrilmiş, duvarlarının çatlamış olduğunu görmüyor, annemin aileyi, evi bir arada tutma çabasını takdir ediyordu. Erkekti, gözü kayardı, dışarıda maceralar yaşar, sonra da sıradanlığına geri dönerdi. Böyle diyordu annemin arkadaşları. Çocuğu için bir evliliğin içinde kalmaya devam eden ebeveynlerin şunu anlamasını çok isterdim, fiziksel olarak bir yerde durmanın önemine inanırken çocuklarını daha korkunç bir mutsuzluğun içine hapsediyorlar ve onların ile-

ride kendileri gibi mutsuz ilişkiler kurmalarına ve hatta o döngüde sıkışıp kalmalarına yol açıyorlardı.

Levent'i neden bu kadar çok sevdiğimi düşündüğüm gecelerden birinde onun aslında babama ne kadar benzediğini fark etmişim. Onunla kötü de olsa bir ilişkinin içinde kalmaya çabalamamın yegâne sebebi bilinçaltımda annemle babamın çatışmalarını ilmek ilmek çözüp atmak isteğimdi. Kırık dökük evlerden çıkan kızlar, kendilerine yeni kırık dökük evler arıyor ve bulunca da çocukluk evini bulmuş gibi seviniyorlardı. Benzer çatlakları, aynı duvarlardan dökülmüş sıvaları, alıştıkları eğri büğrü yaşamı görünce de kendilerini evlerinde hissediyorlardı. Sağlam görünümlü evler onlara huzur vermiyordu. Ne Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı'ndaki daire ne de ailemin Ankara'daki evi benimdi. İnsanın evi kendi kendine inşa ettiğiydi, başkalarının yanına sığınmaya çalıştığı yer değil. Bunu anlamak beni rahatlatmamıştı, ancak otuzlarımın ortasında yaşadığım bu aydınlanma sayesinde artık hayattan korkmuyor ve hatta onu alt edebileceğimi biliyordum.

Şimdi size hikâyemin sonunu anlatacağım. Nergis kasabasında öğrendiğim o gerçeğe ne yaptığımı, bununla nasıl başa çıktığımı bilmenizi istiyorum ki sizler de hayatınızın kırılma anlarında, ipleri yeniden elinize alabilmek için o gücü içinizde arayıp bulabilesiniz.

Şeyhin, ne arıyorsam onu içimde bulmamı söylediği şey Levent'e duyduğum değil, kendime duyduğum sevgiydi. Kendi gücüm ve öz değerimdi her şeyden önce bulmam gereken. Kendimi sevmem, kendime merhamet etmem ve ruhuma rikkatle sahip çıkmamdı. İşte eksik olan buydu, öz şefkat. Bunun için sadece daha dikkatli ve sükûnetli bir şekilde içime, derinime bakmam gerekiyordu. Nergis kasabasında yaşadığım her bir olay, hayatımın ortadan ikiye kırılma anına su taşımıştı. Bu kırılma anları genellikle çoklu oluyor ve bağıra çağıra, haber vererek gelmiyordu.

Benimki de sessizce, sinsice içime sızıp, ruhumdaki en sağlam fay hattını kırmıştı. Dahası o fay, ruhumu dik tutan diğer fayları da tetiklemiş ve hiç istemediğim halde kendimi birden fazla yıkıntının içinde bulmuştum. Şimdi etrafımdakilere birden fazla cephe- de çıkan ve hangisini söndüreceğini bilemedikleri yangınlardan korkmamalarını söylüyorum, çünkü o anlar insanın hayatını yeniden ele alıp sıfırdan başlayacağı ve aynı kavşakta dönmeyi bırakıp anayola sapacağı bir el haritası görevi görüyor. Hangi birini söndüreceğinizi bilmediğiniz iç yangınlarınıza şaşkın bir çocuk gibi bakıyor ve “Bari tek bir şey yolunda gitseydi” diyorsunuz. Bir robot olmayı diliyorsunuz öyle anlarda, sistemi yeniden başlatma tuşunu arıyorsunuz umutsuzca. Acı çekmemeyi diledikçe daha büyük acılar çekiyorsunuz. İçimde dalga dalga büyüyüp yayılan yangınların beni ele geçiremeyeceğini, aksine bu yangınların her şeye yeniden, sıfırdan, tertemiz başlayabilmem için çıktıklarını görmem ve Nergis kasabasında yaşadıklarımın hayatın beni yıkıp yeniden daha sağlam inşa etme şekillerinden biri olduğunu anlamam, kendimden yeni bir Neylan yaratmamı sağlamıştı. Ben o yangınların ortasında durmuş, acımı çekmiş ve sonra küllerimden doğmuştum.

Gittim ve kendime daha sağlam bir ev inşa ettim.

Hayal

Bana annelik yapmamış olmasına rağmen hayatı boyunca beni özlemiş ve aramış olan öz annemin mezarını bulduğumda karmakarışık duygular içindeydim. Hani insan rahatsız bir uykuya dalar ve kâbus görmeye başlar, bir yanı onun kötü bir rüya olduğunu bilir ve uyanacağını telkin ederken, diğer yanı o kâbusu tüm şiddeti ve gerçekliğiyle yaşar. Kendini uyandırmak ister ancak uyandıramaz. Rüya içinde rüya yaşarsın ve rüya içinde rüya ve rüya içinde rüya... Nergis kasabası mezarlığı da benim kendimi uyandırmaya çalıştıkça başaramadığım bir hayal, uyandırılmadığım bir rüya olmuştu. Artık uyanmak isteyip istemediğime de emin değildim.

Çocukken bir havuza girdiğimde en sevdiğim oyunlardan biri havuzun en dibinde bağdaş kurup oturmak ve nefesimi tutabildiğim kadar o zeminde kalmaktı. Bu, bir tür kendimi rahatlatma biçimimdi. Dış dünyayla bağımı koparmamı sağlıyor ve nefesimi idareli kullanmam gerektiği için beni kontrol altında tutuyordu. Olur da tüm nefesimi aniden veririm, oyuna yeniden başlıyor ve yedeklediğim oksijenimi peyderpey kullanmayı kendime öğretiyordum. Hayat yukarıda akmaya devam ederken ben aşağıda kendi kendime küçük zaferler ve mağlubiyetler yaratıyordum. Oynadığım bu oyunun bana öğrettiği en önemli şeylerden biri de hayatın her zaman, her koşulda devam ediyor olmasıydı. Bir yerlerde savaşlar çıkıyor, insanlar ölüyor, çocuklar annesiz kalı-

yor ama hayat devam ediyordu. Birileri ülkesiz, topraksız kalıyor ama hayat devam ediyordu. Biz aşk acısı çekerken, kayıplarımızın yasını tutarken hayat durup soluklanmamıza müsaade etmeden amansızca geçiyordu üzerimizden, çünkü hayatın bir yaya geçidi yoktu.

Mezarlığın kenarında öylece ayakta dikilirken içimi açıp baktım. Tıpkı çocukken havuzda yaptığım gibi bu kez zihnimin en dip noktasına inip bağdaş kurup oturdum. Gerçekle gerçek olmayanın iç içe geçtiği muhayyel bir alanın içinde sıkışıp kaldığımı hissediyordum fakat aynı anda hakikat diye kendime çizdiğim sınırların muğlaklaşmasıyla birlikte tuhaf bir özgürlük hissine kapılmıştım. Sanki sonunda aradığım evi bulmuştum fakat ben bulana kadar evin duvarları çoktan yıkılmıştı. Uzun bir savaş sonrası evine dönen film kahramanımız patikadan yürürken evinin bacasının tütmediğini görüyordu hani... Ve daha da yaklaşınca yıkık dökük duvarlarını, kırık penceresini, zinciri kopmuş salıncağı... Ne zordur buldum sanırken kaybetmek her şeyini.

Ayakta durmaktan yorulunca, Hatice Hanım'ın, yani öz annemin mezarının kenarına oturdum. Mermerin soğuğu tüm bedenimi sarmasına rağmen kalkmadım, elimle toprağına dokundum. Beni bu kadın doğurmuş, başka bir kadın büyüttü. İki annem vardı. İkisinin de yegâne isteğı mutlu olmamdı. Bunda kötü bir şey yoktu. Peki ya bu hakikatin benden saklanmış olması? Benim tüm hayatım boyunca bir yalanı yaşamış olmam? Ben yıllarca bir hayal mi yaşadım diye içimi kemiren o his?

Öyle ya da böyle, bu dünyaya gelmişim. Hatice'nin dokuzuncu çocuğı, Mahizar'ın biricik kızıydım. Hatice'den alınıp Mahizar'a verilmişim. Belki de bu dünyaya yegâne gelme sebebim Mahizar'ın yaşayamadığı hayatı ona yaşatmaktı. Yaşattım da... Sayemde bir kızı oldu, sayemde... Hikâyem burada eksilirken, orada çoğaldı. Eksildiğim yerde özlenmiş, çoğaldığım yerde sevilmişim. Ancak bir şeyler hep eksikti. Dünyanın adaletli

bir yer olduğunu kim söyleyebilir ki? Birileri sevinirken birileri üzülür.

Hatice, bir başka kadın mutlu olsun diye canı kadar sevdiği bir şeyi vermişti, çünkü vermese belki de savcı babam Sadık Bey, Hatice'nin kocasını hapse tıkaçaktı. Hatice kocası ve sekiz çocuğunu düşünüp, bağrına taş bastı, beni gönülsüzce yeni aileme uzattı.

İşte benim için her şeyin düğümlendiği yer tam burasıydı. Bu hikâyede kim masumdu, kim acımasız? Ben neyin ortasındaydım? Ben neyin karşılığıydım? Yoksa herkes masum ve herkes mi acımasızdı?

Sahi bir hikâye bu kadar basit olabilir mi? Bazen olabiliyor.

Bana gelince, İstanbul'daki evimde yaşadığım yalnızlık, Levent'in bana hissettirdiği değersizlik, Ankara'daki ailemin fazla ilgisi, tüm bu dengesizlikler içinde kendimi yeniden yaratmam gerekiyordu. En nihayetinde her masal, her hikâye bir çatışmayla başlar. İnsan o çatışmaları bir bir çözendir, mücadele edendir. İnsan kendini, kendine anlatandır. İnsan kendini kurandır, inşa edendir. Bunları bana Levent öğretmişti.

Avucumun içiyle biraz daha Hatice annemin toprağını sıvazladım. Beni vermeseydi hayatım nasıl olurdu diye gözümün önünde canlandırmaya çalıştım. Neden sonra yanındaki mezara bakmak geldi aklıma. İşte o zaman gerçek babamın ismini gördüm. Yusuf.

Bu iki mezarda yan yana yatan iki insanın çocuğuydum. Hatice ve Yusuf'un. İçimden aniden geçen ateş beni Mahizar anneme gidip hesap sormaya ve neden tüm bunları benden sakladın demeye itti. Bunun iyi bir fikir olmadığını bilsem de kendime mani olamıyordum. Belki de hesap sormalıyım. Belki de... Bilmiyordum... Aldığım ani kararlar her zaman yeni yıkıntılara sebep olmuştum. Durdum, oturdum ve uzun uzun bu iki mezarı seyrettim.

Çalan telefonla kendime geldim. Arayan Abdülkadir Abi'ydi. Yani öz abim. Yani ailem. Yüksek ihtimalle uçağa binip binmediğini soracaktı. Açmadım. Açmadım. Telefonun susmasını sabırla

bekledim. Derin nefes alıp verdim. Ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Abdülkadir Abi'ye dönüp, "Ben artık gerçeği biliyorum, senin kardeşin olduğumu biliyorum" demek istedim.

Ağzımdan titrek bir sesle "Anne" kelimesi çıktı.

"Anne, ben Neylan. Vermek istemediğin bebeğin, ödemek istemediğin diyetin... Bak yıllar sonra seni buldum. Buradayım."

Ağlamaya başladım. Hem de öyle sarsılarak, öyle sesli ağladım ki, hayatımın geri kalanında dökülecek bir damla yaş kalmadı adeta. İnsan buna ağlamayacaksa neye ağlayacaktı ki? Orada ne kadar uzun kaldım, gözyaşlarımı kaç saat boyunca gerçek anne babamın mezarına akıttım bilmiyorum fakat kendime geldiğimde artık yaşadıklarını kabullenmiş, dik ve vakur bir Neylan olarak çıktım mezarlık kapısından. Hatice ve Yusuf'u geride bıraktım. Abdülkadir Abi'yi, Heves'i, Hatice bebeği, hafızamda yaşatacağım tüm aile bireylerini geride bıraktım. Hikâyeler bitmezdi biliyorum, bir yerlerde yaşamaya devam ederlerdi. Benim hikâyem de buradan ayrıldığında bitmemişti, buradaki ailemin sekizinci ya da dokuzuncu çocuğu olarak düşüncelerde yaşatılmıştı, Mahizar annemin giderken almadığı, öz anneminse yıllarca sakladığı bebek patiklerinde yaşamaya devam etmiştim. Şimdi doğduğum yeri ikinci kez terk edecektim etmesine ama artık evimi özlediğimde nereye geleceğimi çok iyi biliyordum.

Mezarlıktan çıkar çıkmaz, geldiğim yoldan yürüyerek Ateş Hoca'nın evine döndüm. Abdülkadir Abi'nin kahvehanesine dönebilirdim, bana kucak açardı. Heves'in yanına gidebilirdim, bana yuva sıcaklığını sunardı. Şeyhi bulabilirdim, kalbime şifa olurdu. Ebe Kadın'a gidebilirdim, bana gerçek sevgiyi öğretirdi, Ateş Hoca'nın yanında kalabilirdim, bilgeliği bana ilham olurdu. Hiçbirini istemedim. Havaalanına gidip, o uçağa binmek ve bir an önce yalan dünyamla hesaplaşmak istiyordum. Ateş Hoca beni perişan bir halde bulmuştu. Kalmam için gözümün içine baktı, "Bu halde dönmeyin Neylan Hanım" dedi.

“Yarın fakültede dersim var, salı gününden beri ortalarda yokum, neredeyse bir hafta olacak, kimsenin haberi yok burada olduğumdan.”

Ateş Hoca daha fazla ısrar etmedi, sadece “Çok kısa zamanda yine görüşeceğimizi hissediyorum” dedi ve “haydi o halde, sizi havaalanına bırakayım” derken ceketini giydi.

“Geleceğim elbette, okulda işleri yoluna koyayım, artık sık sık buradayım” dedim, “yalnız çok hırpalandım, bu gece evimde uyumak istiyorum.”

“Hırpalanacak ne var Neylan Hanım, fazladan bir aileniz daha oldu, birinden sıkıldınız mı diğerine kaçarsınız.”

Beni gülümsetmeyi başarmıştı. Bavulumu eline aldığı gibi aşağıya indik.

“Pazar gününüzü mahvettim Ateş Hocam” dedim.

“Sizin gibi bir dost kazandım, fena mı oldu?”

“İyi oldu tabii, desteğinize minnettarım.”

Yolda giderken Ateş Hoca hüzünlü bir Adagio açtı, içimde bir yerlere dokunmuştu, müzik bitene kadar yolu seyrettim, karlı tepeleri, dik yamaçları, kayalıklardaki oyukları, tarihi köprüleri, dereleri, tarlaları... Böyle bir tarla mıydı acaba hayatıma mal olan?

Trenle buraya gelen Neylan’ı düşündüm, Levent’ten kaçıyor, canı acıyordu, saklanacak bir mağara arıyordu kendine. Kırık dökük bir aşktan kaçarken kırık dökük bir aile hikâyesine toslamıştı. Kendini iyileştirmeye getirdiği yerde, onulmaz yaralara sahip olmuştu. Bir sevdadan geçiliyordu da bir fasit daireden nasıl çıkılıyordu?

Ateş Hoca hassasiyetimi anladığından, yolda fazla konuşmadı, bölgenin tarihini anlatmadı, birlikte susarak Nergis kasabasına en yakın şehrin havaalanına vardığımızda artık vedalaşma zamanı gelmişti. Arabadan indi, bagajdan bavulumu çıkardı, elini omzuma koydu.

“Neylan Hanımcığım, acının üzerine laf söylenmez ama belki rahatlırsınız diye iki çift kelam edeyim. Bizim buralarda böyle

şeyler çok olur, sahipsiz bir kuzuyu başka bir koyun sahiplenir. Buralarda çok kıymetlidir bu.

Bundan sonra bu hakikatle ne yapacağınız size kalmış elbette ama sizin yerinizde olsam beni büyüten anne babamdan hesap sormaz, kalplerini kırmazdım. Coğrafya değil, asıl aile kaderdir. Ondan kaçamazsınız, DNA'nızda yaşar, kanınızda akar, söküp atamazsınız. Aileniz sizi daha mutlu olarsınız diye başka bir aileye emanet etmiş. Gördüğüm kadarıyla mutlu olmuş, iyi bir hayat yaşamışsınız. Siz yine hayatınıza kaldığınız yerden devam edin, rutininize dönün, ara sıra evi özlediğinizde de bizleri ziyarete gelirsiniz."

Hiç tanımadığım bu adam kalbime güzellik üfleyip öyle uğurluyordu beni. Ayıp olur mu diye düşünmeden kendisine sarıldım.

"Sizi unutmak ne mümkün, ben de İstanbul'a beklerim" dedim ve havaalanı binasına doğru yürümeye başladım. Tam o sırada arkamdan seslendi.

"Neylan Hanım! Kitabımı hediye edecektim size..."

"Ah evet, bu yörenin efsaneleri, masalları..."

"Yeni yaşam yolculuğunuzun ilk kitabı benden olsun."

Teşekkür edip kitabı koynuma bastırdım.

"Kalbinize iyi bakın" diye seslendi ardımdan. Son bir kez kafamı çevirip ona baktım. Gülümsüyordu Ateş Hoca.

* * *

Havaalanı kapısından içeri girip, güvenlik kontrol noktasından geçer geçmez derin bir nefes aldım. Her şey bir anda geride kalmıştı. Sanki merakına yenik düşüp beyaz tavşanı takip eden Alis gibi, uzun bir kovuktan aşağı yuvarlanmış, sihirli bir ormana girmiş, orada bir sürü doğaüstü olay yaşamış, iksirler içmiş, büyümlü dünyalara girmiş çıkmıştım ve şimdi gerçek dünyaya dönüyordum. Peki ama hangi gerçek dünyama?

Elimde çantamla ikinci güvenlik noktasına doğru ilerledim, “Çantanızda bir şişe su var, içeri alamayız” dedi güvenlik memuru.

“Ne suyu?” dedim, su aldığımı hatırlamıyordum. Kenara çekildik ve sırt çantamı açtım.

“İşte bu... Atmak zorundayım...”

Yeşil şifa kuyusundan aldığım, yarım şişe kalmış suyu gösteriyordu. İçmeden önce dilek dileyecektim, dileklerim gerçek olacaktı. Güvenlik memuruna bunun ne olduğunu anlatacak mecylim yoktu. Anlatsam da bir işe yaramayacaktı.

“Atabilirsiniz” dedim, “artık dileklere inancım kalmadı.”

Sinirlerim hayli gerilmişti, bir an önce uçağa binmek ve koltuğuma oturmak istiyordum. Tam güvenlik noktasından uzaklaşacakken arkamdan bir kadın seslendi, “Kardeş, kardeş bakar mısın?” Kucağında ufacık bir bebek tutuyordu. Çantaları çok fazlaydı.

“Bana mı dediniz?”

“Kardeş, şu bebeği tutar mısın?” demesiyle cevabımı bile beklemeden bebeğini elime tutuşturdu. Kucağımda bebekle öylece kalakaldım.

Güvenlik bu kez de kadını durdurmuş, çantasını karıştırıyordu.

“O bebeğin maması için su... Bu bez çantası...”

Annesinin bana emanet ettiği bebeği sımsıkı sarıp yüzüme yaklaştırdım, gözlerini dikmiş bana bakıyordu. Buram buram bebek kokuyordu. Beni tanımayınca huysuzlanmaya başladı, annesine gitmek istedi. “Bak orada annen, geliyor... İşte neredeymiş annesi... Hani annesi...” Anne hâlâ çantalarını toparlamaya çalışıyordu. Güvenliğe sinirlenmiştim, bebekli kadını ne diye böyle yorarlar ki! Bebek aniden saçımı kavrayıp çekiştirmeye başladı. Saçımı kurtarmaya çalışırken birkaç teli yumruğunun içinde kaldı. Anne arkasına dönüp bakmıyordu bile, bana nasıl da güvenmişti. Bebeğini bir başka kadının kucağına bu kadar rahat emanet etmesi bende garip bir his yaratmıştı. Sonunda işlemleri bitince

“Sağ ol kardeş” dedi. Gülümsedim. “Babası sonra gelecek yanıma, yalnız seyahat ediyoruz da...”

Acaba otuz beş sene önce annem de beni apar topar Ankara’ya kaçırırken böyle mi görünüyorduk? Telaşlı mıydı annem? Neşeli miydi? Bir otobüs terminalinde miydik? Bir tren garında mı? Detayların ne önemi vardı ki?.. Yalnız seyahat eden bir bebek ve bir kadın... Bebeği annesinin kucağına teslim eder etmez “İyi yolculuklar” diyerek hızla uzaklaştım oradan.

Tam uçağa binecekken telefonum çalmaya başladı. Arayan Levent’ti. Ayrılık mesajından sonra aramaz sandığım Levent. Her pazar akşamı bu saatlerde hiç sektirmeden arardı. Rutini bozması. İlk çalışta açtım. Arkadan uçak anonsu yapılıyordu.

“Efendim Levent” dedim.

“Öyle uzun ayrılık mesajları yazmakla olmuyor güzelim o işler” dedi.

“Levent her şey daha da kötüye gitti, şu an bizim mevzumuzu konuşacak durumda değilim, canım çok sıkkın. İyi değilim, inan hiç iyi değilim” diye beklenmedik bir şekilde dökülüp saçıldım ortalığa.

“Ne oldu güzelim sana? Neredesin?”

“Havaalanındayım.”

“Annenden mi dönüyorsun?”

“Evet! Annemden dönüyorum...”

“Konuşmak ister misin?”

“Gerek yok.”

“Olmaz. Gelip alayım seni, hem yüz yüze konuşuruz, olur mu?”

Sessizce ağlamaya başladım. Ona duyurmak istemesem de nefes alıp verişimden ve araya giren boşluklardan anlamıştı.

“Bir buçuk saat sonra İstanbul havalimanı” dedim ve telefonu hızlıca suratına kapattım. Kapatılacak son bir hesap daha kalmıştı. Evime gidip uyumayı dilerken şimdi bir de Levent’le yüzleş-

mek zorunda kalmıştım, neden tüm hesaplar aynı güne sıkışmıştı ki? Kararsızlıkla oradan oraya sürükleniyordum. Levent'in umutlanıp yeniden bana tutunmasını istemiyordum zira ben de ona tutunmayacaktım. Eski bir dostla sohbet eder gibi dertleşecek, ardından onunla da bütün hesabı kapatacaktım. Uçak yolcuları almaya başlamıştı. İndiğimde Levent'i göreceğim adını koyamadığım bir sıkıntıyla bindim uçağa.

Bir buçuk saat boyunca uyumuşum. Yine aynı rüyayı görürüm sanmıştım, görmedim. Kendimi bildim bileli gördüğüm bu rüya meğer ait olduğum yeri gösteriyormuş bana. Meğer Nergis kasabası hep içimde, hep zihnimde, hep rüyalarımıdaymış. Evi mi bulunca rüyam da beni terk etmişti sanki. Berrak bir zihinle uyandım.

Uçaktan indiğimde Nergis kasabasını kilometrelerce geride bırakmış olmanın verdiği hüznle, alıştığım şehre dönmüş olmanın verdiği huzur birbirine karışmıştı. Bir tuvalete girip aynada kendime baktım, saçıma çekidüzen verdim, yine de her şeye rağmen Levent'in beni güzel bulmasını umdum. İnsanın hiç terk edemediği arzuları vardı demek.

Terminalin çıkış kapısından tedirgin adımlarla çıktığım anda Levent'i karşımda buldum. Çoktan gelmiş bekliyordu. Beni görür görmez kollarını iki yana kocaman açtı, sımsıkı sarıldı. Öyle şefkat ve sevgiyle sarıldı ki ilişkimiz boyunca kolları hiç bu kadar güzel sarmalamamıştı beni. Uzun süre öylece kalmasına izin verdim. Hiç kıpırdamadım. Kokusunu duyumsamaya çalıştım. Tuhaf bir şekilde sanki o güzel kokusu silinmişti. Çantamı alıp kendi omzuna astı.

"Ne oldu sana? Kim üzdü benim güzelimi?" dedi. Bunu söylerken sanki kendisi hiç üzmemiş gibi babacan bir tavır takınmıştı.

"Başıma neler geldi Levent, bilsen..." dedim.

"Hadi arabaya gidelim önce, aç mısın?"

Sabah Ateş Hoca'yla ettiğim kahvaltıyla duruyordum, yemek aklımın ucundan bile geçmemişti. Aç hissetmesem de Levent'le son bir kez yemek yemek istedim.

"Çok açım" dedim.

"O halde önce yemeğe gidiyoruz."

Otoparka doğru yürürken birkaç kez belime dokundu. Bana dokunmasını istemediğim için yavaşça uzaklaştım.

"Hani uzaklardayım demiştin bana, bir kasaba mıydı neydi? Kim bilir neler yaptın kendi başına, nerelere gittin!"

Bu bir soru değil, tipik yargılayan Levent cümlesiydi. O an en son istediğim şey yargı cümleleri duymaktı, mevzuyu hemen kendisine döndürdüm.

"Geçmiş olsun bu arada, gözaltı filan... Üzüldüm senin için" dedim.

"Geçti gitti işte..." dese de geçip gitmediği çok belliydi. Kariyeri, onuru zedelenmişti. Kafasına takmıyor olmasına imkân yoktu. Daha da üzerine gittim.

"Yürüyüş filan da düzenlenmiş... İşten çıkarılmanı talep etmişler, imzalar, dilekçeler..."

"Hiç sorma, bir günde *persona non grata* olduk" dedi. Takmıyor gibi görünse de esas yıkılmış halde olan kendisiydi. Birden medet umduğum adamın benden daha sefil bir durumda olduğunu hissettim. Güçlü gördüğüm, sığınmaya çalıştığım, evinde huzur bulduğum bu adam aslında zaafları, eksiklikleri, güçsüzlükleriyle karşıma dikilmiş, ona şefkat göstermemi istiyordu. Belki de koşarak bana gelmesi bundandı. Bana yardım etmekten ziyade bir kadının onu onarmasına ihtiyaç duymuştu. Her koşulda iki yaralı ruhtuk. Hem birbirimizi yaralamış hem dışarıdan yara bere almıştık, şimdi kendi yönlerimize savrulmadan önce son bir kez birbirimize merhem olmaya çalışıyorduk.

O an anlamıştım. Yıllarca ayaklarımın beni götürmesine karşı koyamadığım, hep döndüğüm ve yaşadığım kötü anılara rağmen

çıkmaq istemediğim o ev, artık hiç dönmek istemediğim bir evdi. Yine de Levent son bir yemeği hak ediyordu. Otoparktan çıktık, havaalanının çirkin ve abartılı ışıqları geride kalmıştı.

İstanbul'da hava kararmıştı, yağmur çiseliyordu. şehre pazar akşamının kasveti çökmüştü. Biz bir yolun sonundaydık.

Hayaller

Birisini tutkuyla, ihtirasla, arzuyla, bencilce sevmek kaybetmekti. Mahizar Annem beni ihtirasla sevdiği için kaybetmişti. Hatice bebeğini arzuyla sevdiği için kaybetmişti. Babam sevgilisini tutkuyla sevdiği için kaybetmişti. Ben Levent'i kendimi yok sayarak, kendimden eksilterek sevdiğim için kaybetmiştim. Levent karısını bencilce sevdiği için kaybetmişti. Hepimiz kendi kayıplar mezarlığımızda sevdiklerimizi uğurluyorduk. İçimizde ölülerimizle yaşamaya mahkûm ve aynı zamanda sevdiklerimiz olmadan yaşamaya tutsaktık.

Levent İstanbul dışında bir balıkçı kasabasına gidip, orada yemek yiyip sonra geceyi birlikte geçirmeyi önerdiğinde kaybettiğini yeniden kazanmaya çabaladığını ikimiz de biliyorduk. Ona evime yakın bir yerde yemek yiyip geceyi yalnız geçirmek istediğimi söyledim, gayet kararlıyım. Evime yakın salaş bir balıkçıya geldik. Restoran bomboştu, tam istediğim sakinlik! Oturduk, balık ve salata söyledik. Garson uzaklaşır uzaklaşmaz içimde tuttuğum bombanın pimini hızla çektim.

"Anne babamın gerçek ailem olmadığını öğrendim."

Levent bunu duymayı beklemediği için aniden afalladı. Ne diyeceğini bilemedi, kelimeler ağzında bir süre yuvarlandı. Ne denir, nasıl teselli edilir bilemedi. Başıma bir şeyler geldiğini tahmin ediyordu ama bu kadar büyük bir meselenin altında kaldığımı asla düşünememişti. Nasıl öğrenmişim, kimden öğrenmişim, emin miydim, nasıl olurdu böyle bir şey?

Ona Nergis kasabasında yaşadıklarımı tek tek anlattım. Anlatırken tüm kelimelerimi cesaretle seçtim, hiçbir detayı atlamadım. Hikâyenin en başından başladım. Neden yola çıkmak istemiştım? Çünkü Levent'ten kaçıyordum. "Senden uzaklaşmam gerekiyordu, ilişkımız marazi bir hal almıştı" dedim. O gece aslında annemlerin yanına gitmek üzere bilet alışıımı, babam panik halinde annemi uyarınca merakıma yenilip annemlerin evine değil de tren garına gidişimi, Doğu Ekspresi'nde geçen yirmi dört saatimi, gördüğüm manzaraları, kasabaya inişimi, Yılmaz Abi'nin çorba ve paça salonunda garson çocuğa kalacak yer olup olmadığını soruşumu ve Yürüyen Konak'ı... Levent buraya kadar tek kelime etmeden dinledi.

Bu esnada balığımız gelmişti. "Önce biraz ye" dedi. Tabağıma servis yaptı, dokunmak istemediğimi görünce tabağııı önüne alıp çocukken babamın yaptığı gibi elleriyle balığııı ayıkladı. Babam elleriyle ayıkladığı balığı, ekmek içine sıkıştırıp öyle ağızıma koyardı. Büyüylene kadar hiç kılçık yutacak mıyım diye endişelenmemiştim. O her zaman kılçıkları en iyi şekilde ayıklar, ben de onun ellerinden güvenle yerdim. Annemin deyişiiyle artık "koca kız" olduğumda tabağıımdan kendim yemem gerekiyordu ama babam yine de kahramanım olur, balıkları ayıklar, ekmek toplarının arasına tikiştirir, önüme öyle bırakırdı. Levent'in kılçıkları ustalıkla ayıklamasını, sepetten aldığı ekmekleri ufak ufak doğradığını görmek bana kendimi güvende hissettirmişti. Tabağıııı önüme koydu, kendi çatallıyla ağızıma salatadan uzattı. Bu kadar şefkate maruz kalmak evlatlık olduğunu yeni öğrenmiş ve halihazırda dünyanın merkezinden alt katmanlarına düşmekte olan bir kadın için fazlaydı. Gözlerimde birikmeye başlayan yaşlara engel olmak için tavana baktım.

İçimden "gecikmiş bir şefkat" diye geçirdim. Bu şefkate sahip olmak için bir aile mi kaybetmek gerekiyordu.

"Korktuğum şeyler başıma geliyor Levent" dedim.

"İnsan korktuğunu mu yaşıyor yoksa korktuğunu mu arıyor bilemiyorum" dedi.

“İnsan korktuğunu neden arasın ki?”

“Bir tür hayatla yüzleşme biçimi. Yüzleşmezsen güçlenemezsin. Güçlenebilmek için korktuğunu arayacak, bulacak ve icabında onu kaybedeceksin.”

O an Levent’e “Sen nelerden korktun peki?” diye sormak istedim, “Beni kaybetmekten hiç korktun mu mesela?” Ama sustum.

Tabağımdaki balık parçalarından birkaç tanesini ağzıma attıktan sonra anlatmaya devam ettim. Her sabah erken saatte kapının önünden geçen nergis çiçeği kamyonundan, Abdülkadir Abi’nin kahvesinde sobadan yayılan portakal kokusuna kadar. Heves’in evinde gördüğüm aile albümünden avludaki nar ağacına kadar. Kendimi Şehrazad gibi hissediyordum. Hikâyeler, hikâyeleri kovalıyor, Levent de sıkılmadan dinliyordu. Türbe ziyaretimi, dilek ağacını, şifa kuyusunu, terziyi... Belki de ilk kez karşımdaki adamın beni bu kadar dikkatle dinlediğini fark ettim. Yine aynı cümle zihnimde yankılandı, “geç kalmış şefkatler” Heves’in doğum odasında tanıştığım Ebe Kadın’ı anlatmaya başladığımda artık hikâyem sona yaklaşmıştı. Yıldızlı geceyi, çıplak ayaklarımı ve beni yaşlı kadının evine sürükleyen o yazgıyı.

“İşte böyle...”

Levent sessizliğini koruyordu, belki bir an için o da tüm bunları uydurduğumu ve birazdan “Gökten üç elma düşmüş” diyerek bunun bir masal olduğunu söylememi bekliyordu. Ciddiyetimi görünce bir şeyler söylemek ve yorum yapmak ihtiyacı hissetti.

“Gökten elma düşmemiş ama...” dedim ve çantamı karıştırmaya başladım, konağın avlusundan alıp çantama attığım narı arayıp buldum.

“Al bakalım, bu senin, oralardan taşıdım, senin terasta yetiştirdiklerine benzemez, Nergis kasabası narı bu” dedim.

Levent çocuksu bir telaşla narı aldı, evirdi çevirdi.

“Yaşam buydu işte, çatlayan olgun narlar, bembeyaz tüller ve kan kırmızısı damlalar.”

“Kimden?”

“Mehmed Uzun’dan.”

Çatalımı elime alıp salatayı karıştırmaya başladım.

“Güzelmış.”

“Annenle yüzleşecek misin?”

“Buna takatim yok, yüzleşmeyeceğim sanırım.”

“Kendini fazla hırpalama. Önce kendi içinde bunu sindirmelisin. Bununla ne yapacağına, hayatının büyük meselesi haline getirip getirmeyeceğine sonra karar verirsin. İnsan önce kendinden başlamalı toplanmaya. Önce kendini ayağa kaldırmalı.”

Beni önce bir heykel gibi özenle inşa edip sonra da bir kanadımı koparan adam karşımda durmuş bana kendimi toplamam gerektiğini söylüyordu. Kendimi ayağa kaldırmam gerektiğini elbette biliyordum. O an bu nasihatleri Levent’ten duymaya hiç ama hiç ihtiyacım olmadığını fark ettim. İçimde yaşadığım çatışmalar denecek, yangınlar sönecekti. Yemeğin sonu gelmişti. Yorgundum, evime gidip dinlenmek istiyordum.

“Levent, ben müsaadeni isteyeyim” dedim.

“Sende kalmamı ister misin bu gece?” diye sordu.

“Sağ ol, yorgunum ve yalnız kalmaya ihtiyacım var” dedim.

“Yarın akşam ders çıkışı bana gel, sana yemek yapayım” dedi.

Derin bir nefes aldım ve söylemem gerekeni bir çırpıda söyledim.

“Görüşmesek daha iyi olacak Levent, çok yara aldık, artık hikâyemize bir son yazmanın vakti geldi.”

Levent afalladı. Belki de beni ilk kez bu kadar kararlı görüyordu. Bu son yemeğimizdi. Ben bir fasit daireden çıkıyordum. Yol burada bitiyordu. Sırt çantamı alıp restorandan çıktım. Levent’i bir daha görmedim. Ne tuhaf, okulda dahi karşılaşmadık.

Eve döndüğüme en az benim kadar sevinen biri daha vardı, kedim. Kapıdan içeri girer girmez, bacaklarıma sürünmeye ve “beni neden bıraktın?” der gibi miyavlamaya başlamıştı. Bir yandan çantalarımı kokluyordu. Hemen mutfağa gidip mamasını ve

suyunu kontrol ettim, komşum bugün de uğramış, mama kabını iyice doldurmuştu.

Banyoya geçtim, üzerimde ne varsa bir çırpıda çıkarıp her şeyi yere fırlattım. Arkamı dönüp sırtımda rengi siyaha dönmüş çabana baktım. Onu kestirip atmanın vakti çoktan gelmiş geçiyordu bile. Üzerimden yeteri kadar sıcak su akıttıktan sonra yatağıma gömüldüm. Yürüyen Konak'ta avluya bakan odam kilometrelerce uzağımdaydı. Hatice ve Yusuf'un mezarı kilometrelerce uzaktaydı. Mahizar ve Sadık kilometrelerce uzaktaydı. Levent artık yoktu. Sadece ben vardım. Sadece ben. Neylan!

Kafamı yastığa koyunca olanları yeniden düşünmeye başladım. Sanki benim anılarım değil de bir başkasının hikâyesi gibiydi. Levent'e anlatırken hikâyeleşmişti. Anlattıkça tüm yaşadıklarım uzak bir masala dönüşmüştü. Sonu buruk biten uzak bir masal.

Her şeyden önce uzak hatıralarım vardı benim, onu önce rüyalarımda yaşadım, sonra yıllar içinde sözcüklerimi buldum, gerçeğimi buldum, bulduğum anda tüm anılarım hikâyelere dönüşmeye başladı. Hangisi gerçek, hangisi hayal artık bilemiyordum. Kâh unuttum kâh hatırladım. Unutulmaya yüz tutan tüm hikâyelerimi derin sulara batırdım, göklere saldım, üzerine topraklar attım. Böylece kaybettiğimi sandım ya da kaybettiğimi umdum.

O gece kendi içime uzandım, orada uzun süre sere serpe yattım.

Ve nakış işlercesine kendimi yeniden yarattım. Kıymetli bir cevher çıkarırcasına, zahmetle, kanımla, canımla içimden çekip çıkardım. İşte anlatılmaya değer yegâne hikâyem de bu oldu.

Sabah uyandığımda perdenin arasından turuncu-kırmızı bir ışık vuruyordu içeri. Fakülteye gitmek üzere hızla hazırlandım. Evimde uyanmak, okula her zaman gittiğim yolu kullanmak, tanıdık yüzlerle selamlaşmak bana kendimi iyi hissettirmişti. İlk kez metro merdivenlerinde ağlamadım. Gürültücü ergenlere, âşık çiftlere, yan yana tüneyen kumrulara sinirlenmedim.

Okula girer girmez önce kafeteryaya uğrayıp büyük boy kahve sipariş ettim. Bir haftadır düzgün kahve içmemiştim, kokusu bile bana kendimi iyi hissettirmişti. Tam ders vereceğim amfiye doğru ilerlerken annemden gelen mesajla irkildim. Anlaşılan hayatın sürprizleri bitmeyecekti.

"Babanı yoğun bakıma aldılar, doktor artık ümidi kesin dedi."

Ben de elimdeki kahveyi bir kenara bırakıp anneme şöyle bir cevap gönderdim.

"Üzülme annecim ben yanımdayım, akşam uçağıyla hemen geliyorum yanına."

"Gelsen iyi olur, babanı son görüşün olabilir."

Ona bir gün önce zaten babamın mezarı başında olduğumu söylememeye karar verdim. Biri mezarda, biri yoğun bakımda iki baba... Çıkışta dekanlığa gidip dilekçe verecek ve ölüm döşeğindeki "daha adaletli" babamı ziyarete gidecektim.

Hayatla ve ölümle daha fazla muhatap olmamak için, amfiden içeri hızla girip kapıyı kapattım. Çantamı, Ateş Hoca'nın *Efsaneler Kitabı*'nı ve kahvemi masaya bıraktım.

"Evet arkadaşlar, bugün Rönesans Dönemi konuşmaya devam edeceğiz. Önce Boticelli'nin *Venüs'ün Doğuşu* tablosuyla başlayalım, mükemmel görünen o tablodaki kusurları bulalım, ardından da Cabanel'in *Venüs'ün Doğuşu* tablosuyla kıyaslayalım" dedim. Tam derse başladığım anda bir kız öğrenci nefes nefese içeri girdi. Elinde kanatlı bir heykelcik tutuyordu.

"Özür dilerim hocam, Levent Hoca sabah erkenden beni atölyesine çağırmıştı bir projesi için, dersinize yetişemedim" dedi.

"Önemli değil, geçebilirsin" dedim. Ders devam ediyordu, hayat devam ediyordu, mevsimler, sevdalar, masallar devam ediyordu.

Umut etmekten vazgeçmekse özgürlüktü, evet kesinlikle özgürlüktü.



"Her şeyden önce uzak hatıralarım vardı benim, onu önce rüyalarımda yaşadım, sonra yıllar içinde sözcüklerimi buldum, gerçeğimi buldum, bulduğum anda tüm anılarım hikâyelere dönüşmeye başladı. Hangisi gerçek, hangisi hayal artık bilemiyordum. Kâh unuttum kâh hatırladım. Unutulmaya yüz tutan tüm hikâyelerimi derin sulara batırdım, göklere saldım, üzerine topraklar attım. Böylece kaybettiğimi sandım ya da kaybettiğimi umdum.

O gece kendi içime uzandım, orada uzun süre sere serpe yattım.

Ve nakış işlercesine kendimi yeniden yarattım. Kıymetli bir cevher çıkarırcasına, zahmetle, kanımla, canımla içimden çekip çıkardım. İşte anlatılmaya değer yegâne hikâyem de bu oldu."

Neylan, narsist heykeltraş Levent'in hünerli elleriyle acılı, eksik, hüzünlü, seven ama seilmeyen, yaralı, kırgın bir tanrıça olarak şekillenirken, kendi hikâyesinin çok uzak topraklarda, nergis kokulu bir kasabada yazıldığını bilmiyordu. Bir gün annesinin verdiği bir haber, Levent'ten koşar adım uzaklaşan adımlarını o kasabaya çevirdi. Hayatla hikâyenin iç içe geçtiği bu büyülü topraklarda Neylan köklerini, kendisinden gizlenen gerçekleri bulacaktı. Her yeni yolun sonunda yeni bir insan, yeni bir hikâye vardı.

QR kodu ile okuyun



QR kodu ile okuyun



Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-8215-88-5



9 786258 215885



Doğan
Kitap